

หลักเกณฑ์รับฟังและชี้แนะนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ

โดย

นายกังวาน พูลศรีกาญจน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

หลักเกณฑ์รับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ

โดย

นายกังวาน พูลศรีกาญจน์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Weight of Evidence and Admissibility Biological of Evidence

By

Kangwan Poonsrikarn

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF SCIENCE

Program of Forensic Science

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “หลักเกณฑ์รับ
ฟังและชี้แนะนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ” เสนอโดย นายกังวาน พูลศรีกาญจน์ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ศาสตราจารย์พันตำรวจเอกหญิง ดร.พัชรา สินลอยมา

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(พันตำรวจโทสุญต์ สืบพงษ์ศิริ)

๒๘ / ๕ / ๕๕

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ กัลยะจิตร)

๒๘ / ๕ / ๕๕

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์พันตำรวจเอกหญิง ดร.พัชรา สินลอยมา)

๒๘ / ๕ / ๕๕

51312301: สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

คำสำคัญ : การรับฟังพยานหลักฐาน/ การชั่งน้ำหนักพยาน/ พยานหลักฐานทางชีวภาพ

กังวาน พูลศรีกาญจน์ : หลักเกณฑ์รับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ.

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : ศ. พ.ต.อ.หญิง ดร.พัชรา สีนลอยมา. 114 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการพิสูจน์หลักฐานทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวนและนำมาใช้เป็นพยานในศาลของไทยและศึกษาแนวทางการรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลไทย

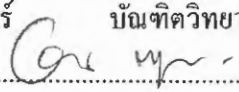
ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากตัวบทกฎหมาย ศึกษาหลักเกณฑ์กฎหมายเกี่ยวกับการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพของไทยและต่างประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์แนวคำพิพากษาศาลฎีกาในการวางบรรทัดฐานในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพในคดีอาญาจากการศึกษาพบว่า ระบบการพิจารณาของศาลไทยเป็นระบบกล่าวว่ามีผู้พิพากษาเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ดุลพินิจในการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลไทย ถือว่าเป็นดุลพินิจอิสระไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ผลการศึกษาพบว่า พยานหลักฐานทางชีวภาพนั้น กรณีได้ผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์แล้ว เมื่อนำมาเป็นพยานในศาลแล้ว ถือเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญ ศาลจะรับฟังจนหมดสิ้นข้อสงสัย และนำพยานหลักฐานทางชีวภาพที่ใช้เป็นพยานนั้น เช่น เทคโนโลยีการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งเป็นทฤษฎีการตรวจพิสูจน์ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปในต่างประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยปัจจุบันการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการพิสูจน์บุคคล มีความถูกต้องแม่นยำเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ และเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญและมีน้ำหนัก โดยศาลจะชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทุกประเภทในคดีนั้นประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นประจักษ์พยาน พยานแวดล้อม วัตถุพยาน รวมถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ด้วย ถ้าพยานหลักฐานต่างๆ สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ขัดแย้งกัน พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ก็จะยังมีความน่าเชื่อถือมาก

สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์

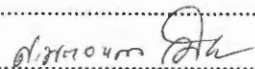
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

51312301 : MAJOR : FORENSIC SCIENCE

KEY WORDS : ADMISSIBILITY EVIDENCE / WEIGHT OF EVIDENCE /
BIOLOGICAL OF EVIDENCE

KANGWAN POONSRIKARN : WEIGHT OF EVIDENCE AND ADMISSIBILITY
BIOLOGICAL OF EVIDENCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : PROF.POL.COL.
PATCHARA SINLOYMA, Ph.D. 114 pp.

The purpose of this thesis is to study the suitable regulation to prove the admissible biological of evidence that is applied for the investigation, witnesses, study of the giving information, and weight of evidence in Thai Court.

In this case, we focus on the chapter and principle of law which are related to the admissibility of evidence in Thailand and other foreign countries. This includes the analyses of the final judgment for standardizing the admissibility biological of evidence in criminal cases. From the study, the analysis system of the Thai Court indicates that the judge is the authority who considers the hearing and weight of evidence. The considers the hearing and weight of evidence in Thai Court is the freedom consideration or the flexible regulation. The result of this study stated that the admissible biological of evidence can pass the scientific process when important evidence, such as a witness, is presented in court. The court will listen until it has no other doubts and will bring the admissible biological of evidence as the witness; the technology of DNA testing is one example. The theory test was accepted over the world including Thailand. Nowadays, DNA testing is the highly efficient means where is it used for proving the person accurate almost 100 percent of the time. The important evidence has significant impacts that make the court weight every aspect of evidence in that case; important evidence includes the eyewitness, the enclosed witness, the objective witness, and the scientific witness. If every piece of evidence supports each other and they do not conflict, the admissible biology will be more reliable.

Program of Forensic Science Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature *Kangwan Poonrikarn*

Independent Study Advisor's signature *Patchara Sinloyma*

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง หลักเกณฑ์รับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิงพัชรา สีนลอยมา ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ พันตำรวจโท ดร.สุญชัย สืบพงษ์ศิริ ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุณีย์ กัลละจิตร ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบ และให้คำแนะนำในการแก้ไขรายงานค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอขอบคุณ สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน และขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา รวมไปถึงบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่ได้ให้การสนับสนุนด้านต่างๆ ที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา อาจารย์ทุกท่านที่ได้ อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สำหรับคุณประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบอกแด่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้ที่ให้โอกาสและสิ่งที่ดีในชีวิตจนทำให้ผู้วิจัยบรรลุผลสำเร็จในการทำการค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
ประวัติความเป็นมาวิธีพิจารณาและหลักการค้นหาความจริงในศาลไทย.....	4
วิธีพิจารณาความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและอาญา.....	4
หลักการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในศาลไทย.....	9
แนวทางในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลไทย.....	13
กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง การรับฟัง และการชั่ง น้ำหนักพยาน ในคดีอาญา จากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	57
ขั้นตอนการศึกษา.....	58
คดีที่นำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ของศาลไทย.....	58
คดีฆาตกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอ่อนศรี.....	57
คดีฆาตกรรมแพทย์หญิงผ่องพรรณ บุญเกษมสันติ.....	61
คดีฆาตกรรมผู้ว่า ประดิษฐ์ สีสันนิพนธ์.....	84

บทที่		
4	ผลการวิจัย.....	104
	วิเคราะห์คตินิยมกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอรุณศรี.....	104
	วิเคราะห์คตินิยมกรรมแพทย์หญิงพัศพร บุญเกษมสันติ.....	106
	วิเคราะห์คตินิยมกรรมผู้ว่า ประดิษฐ์ ลิขิตพัฒนพันธ์.....	107
5	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
	สรุป.....	108
	อภิปรายผล.....	110
	ข้อเสนอแนะ.....	110
	บรรณานุกรม.....	112
	ประวัติผู้วิจัย.....	114

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันพยานหลักฐานทางชีวภาพที่ได้มาจากกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น การนำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีความจำเป็นที่จะต้องมีการกลั่นกรองพยานหลักฐานที่ดี เพราะคดีอาญาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ทำให้การดำเนินคดีอาญาเพื่อพิสูจน์ความจริงของคดีและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษเป็นไปอย่างล่าช้ามากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากวัตถุประสงคในการดำเนินคดีอาญา ได้แก่การพิสูจน์ความจริงจนปราศจากข้อสงสัย (Proof Beyond a Reasonable Doubt) ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดจริง โดยอาศัยพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแตกต่างจากคดีแพ่งที่ถือหลักพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมากกว่า ทำให้การรับฟังพยานหลักฐานและชั่งน้ำหนักพยานในคดีแพ่งและคดีอาญามีความแตกต่างกัน โดยในคดีอาญาจะรับฟังพยานหลักฐานในเชิงคุณภาพของพยานมากกว่าปริมาณของพยาน ทำให้การรับฟังพยานหลักฐานยึดหลัก “พยานหลักฐานที่ดีที่สุด” (The Best Evidence Rule) กล่าวคือคู่ความจะต้องนำพยานหลักฐานที่ดีที่สุดมาพิสูจน์ อันได้แก่พยานที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ กรณีบุคคลได้แก่ประจักษ์พยานซึ่งในทางปฏิบัติของศาลไทยถือว่ามื่อน้ำหนักมาก แต่ในปัจจุบันประจักษ์พยานหาได้ยาก แม้ถึงมีก็ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

การนำพยานหลักฐานทางชีวภาพและวิทยาศาสตร์ เช่นการตรวจหมู่เลือด การตรวจอสุจิ เส้นผม เส้นขน การพิสูจน์ลายนิ้วมือ ซึ่งเป็นวิธีดั้งเดิมที่นำมาใช้ในการพิสูจน์หลักฐานเพื่อช่วยคลี่คลายคดี ซึ่งวิธีดังกล่าวมีข้อจำกัดอยู่ที่เป็นารคัดเลือบุคคลออกเป็นกลุ่มเท่านั้นไม่สามารถจะพิสูจน์บุคคลได้แน่นอน ปัจจุบันได้มีการพิสูจน์ด้วยการตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่มีความถูกต้องแม่นยำในการพิสูจน์บุคคลจนถึงขนาดไม่มีข้อผิดพลาด ในทางปฏิบัติความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานจากการพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ จึงอยู่ในระดับที่น่าเชื่อถือมาก การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากบุคคลทั่วไปแทบทุกประเทศ ระบบการพิจารณาคดีในศาลไทยอนุญาตให้มีการอุทธรณ์ฎีกา คำวินิจฉัยของศาลในปัญหาข้อเท็จจริงได้ ซึ่งหมายความว่าดุลพินิจของศาลชั้นต้นในการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานจะถูกตรวจสอบโดยศาลสูง แต่ไม่ว่าจะเป็นสารบัญญัติหรือวิธีบัญญัติ ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์

หรือวิธีการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานหรือกำหนดความน่าเชื่อถือของพยานแต่ละประเภท เพียงแต่กำหนดว่าในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 “ในคดีอาญา ให้ศาลใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย”

ปัญหาในเรื่องการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ ในทางปฏิบัติของศาลไทยให้ความสำคัญกับประจักษ์พยานมากกว่าพยานหลักฐานทางชีวภาพประกอบกับศาลไทยมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานทุกประเภทได้อย่างกว้างขวางจึงไม่มีหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานในการพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ การศึกษาและรวมถึงเปรียบเทียบกับกฎหมายจากต่างประเทศในการนำหลักฐานทางชีวภาพ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ มาใช้เป็นพยานในคดีอาญาและแนวคำพิพากษาของศาลต่างประเทศและศาลไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีแนวทางที่ชัดเจนขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวความคิดในการพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ ให้มีมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ที่ศาลใช้ในการรับฟังพยานหลักฐานทางชีวภาพ ที่ได้ผ่านกระบวนการสืบสวน สอบสวน และตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการนำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางอาญา
3. เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานหลักฐานทางชีวภาพของศาลต่างประเทศ

3. สมมติฐาน

ศาลมีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการนำพินิจหลักฐานทางชีวภาพจากการสืบสวน สอบสวนหรือไม่อย่างไร

4. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารหลักเกณฑ์กฎหมายเกี่ยวกับการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพของไทยและต่างประเทศและ ศึกษาและวิเคราะห์แนวคำพิพากษาฎีกาในการวางบรรทัดฐานในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพในคดีอาญาศึกษาทฤษฎีพื้นฐานของพยานหลักฐานทางชีวภาพ เช่น การตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ข้อได้เปรียบของพยานดังกล่าว ต่อพยานหลักฐานประเภทอื่น โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารเป็นหลักในการค้นคว้า

5. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย Common Law หมายถึงระบบกฎหมายจารีตประเพณี โดยใช้คำพิพากษาที่ศาลเคยวางหลักไว้เป็นหลักในการพิจารณา

กฎหมาย Civil Law หมายถึงระบบประมวลกฎหมาย นักกฎหมายจะยึดถือกฎหมายที่ตราขึ้นจากจากฝ่ายนิติบัญญัติ ยึดถือตัวบทเป็นสำคัญ

บรรทัดฐานคำพิพากษา หมายถึง หลักกฎหมายที่ศาลได้เคยตัดสินมาแล้ว จนเป็นที่ยอมรับนับถือและยึดเป็นบรรทัดฐานสืบเนื่องกันมา และศาลในคดีหลังที่มีข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันถือว่าเป็นพันธะที่ต้องตัดสินตาม

พยานผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง พยานที่มาเบิกความให้ความเห็นต่อศาล ในฐานะเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษในวิชาการบางอย่าง ใช้ในคดีแพ่ง

พยานผู้ชำนาญการพิเศษ หมายถึง พยานที่มาเบิกความให้ความเห็นต่อศาล ในฐานะเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษในวิชาการบางอย่าง ใช้ในคดีอาญา

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ที่ศาลไทยใช้ในการรับฟังพยานหลักฐานทางชีวภาพ
2. เพื่อให้เป็นแนวทางในการนำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาทางอาญา เช่น เป็นแนวทางในการสืบสวนคดีอาญาในทิศทางที่ถูกต้องและเป็นการชี้ตัวผู้กระทำความผิดได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเมื่อบุคคลต้องเผชิญหน้ากับพยานทางวิทยาศาสตร์ ที่ยากจะหาข้อโต้แย้ง จนอาจทำให้เกิดความเกรงกลัวในการประกอบอาชญากรรมบางประเภทได้
3. เพื่อให้ทราบถึงหลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานทางชีวภาพของศาลต่างประเทศ
4. เพื่อให้เกิดแนวคิดและการพัฒนาคำพิพากษาฎีกาเพื่อใช้เป็นหลักให้ศาลล่างยึดถือปฏิบัติตาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติความเป็นมาวิธีพิจารณาและหลักการค้นหาข้อเท็จจริงในศาลไทย

ในยุคสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีของไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้วินิจฉัยและตัดสินคดีให้ราษฎร จึงน่าจะเชื่อได้ว่าในสมัยสุโขทัยยังไม่มีศาลในการพิจารณาคดี อันเนื่องมาจากในยุคสมัยนั้นสภาพข้อขัดแย้งในทางสังคมยังมีไม่มากคดีความมีอยู่น้อย ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปมีการฟ้องร้องกล่าวหากันมากยิ่งขึ้น เป็นการเหลือกำลังที่พระเจ้าแผ่นดินพระองค์เดียวจะพิพากษาคดีความทั้งปวง จึงได้โอนพระราชภารกิจให้ขุนนางตัดสินคดีแทน ยกเว้นแต่คดีสำคัญๆ ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงใช้พระราชอำนาจตัดสินคดีเอง ในสมัยนี้ได้มีการตรากฎหมายต่างๆ ขึ้นโดยได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของอินเดีย เช่น กฎหมายลักษณะผัวเมีย ลักษณะมรดก หลักอรรถาธิบายซึ่งเป็นหลักธรรมสำหรับผู้พิพากษาดูแลการยึดถือปฏิบัติกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของศาลรวมทั้งธรรมเนียมเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ของศาลได้แก่กฎหมายลักษณะธรรมนูญ ลักษณะรับฟ้อง ลักษณะพยาน ลักษณะพิสูจน์ค่าน้ำ ดุยเพลิง ลักษณะตุลาการและลักษณะอุทธรณ์ เป็นต้น (เชิขร เจริญวัฒนา 2528 : 551)

วิธีพิจารณาคดีในสมัยกรุงศรีอยุธยาจะมีผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีด้วยกัน 4 ฝ่าย คือ จำศาล ลูกขุน ตระลาการและผู้ปรับ จำศาลหมายถึงเจ้าหน้าที่รับฟ้องคดีประจำศาลหลวง ลูกขุนหมายถึงข้าราชการตำแหน่งต่างๆ แบ่งเป็นลูกขุน ณ ศาลาและลูกขุน ณ ศาลหลวง ลูกขุน ณ ศาลได้แก่เสนาบดีและเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ลูกขุน ณ ศาลหลวงเป็นตำแหน่งตุลาการทำหน้าที่พิพากษาคดี ตระลาการหมายถึงผู้ทำหน้าที่พิจารณาคดีในศาลต่างๆ ตามที่อธิบดีหรือเจ้ากรมซึ่งศาลนั้นสังกัดอยู่จะได้มอบหมาย ส่วนผู้รับหมายถึงผู้ที่ทำหน้าที่วางบทลงโทษ

เมื่อมีผู้ฟ้องคดีโจทก์ผู้ฟ้องคดีต้องมาให้ถ้อยคำต่อจำศาลซึ่งเป็นผู้จัดถ้อยคำของโจทก์เสนอต่อลูกขุน เมื่อลูกขุนพิจารณาเห็นว่าคำฟ้องชอบที่จะรับไว้พิจารณา ก็จะประทับฟ้องแล้งส่งให้กระทรวงเจ้าของเรื่อง ซึ่งจะเป็นผู้จ่ายคำฟ้องให้ตุลาการในศาลสังกัดกระทรวงนั้นๆ ตุลาการจะเรียกจำเลยมาให้การแก้คดีและคุมตัวโจทก์จำเลยไว้ แล้วทำการสืบพยานตามคำชี้สองสถานของ

ลูกขุน เมื่อสืบพยานเสร็จ ตุลาการจะส่งสำนวนไปให้ลูกขุนทำการชี้ขาดตัดสินคดีว่าข้อเท็จจริงควรเชื่อฟังเป็นประการใด แล้วจึงส่งเรื่องต่อให้ผู้ปรับทำการปรับบทกฎหมายหรือวางบทลงโทษต่อไป หากจะมีการอุทธรณ์หรือถวายฎีกาต่อไปก็จะทำโดยการกล่าวโทษตุลาการว่าพิจารณาคดีไม่ชอบ หรือล่าเอียงเข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

การพิจารณาคดีมีลักษณะคล้ายระบบไต่สวนอยู่บางประการที่เรียกว่าวิธีการพิจารณาตามจารีตนครบาลซึ่งศาลใช้อ่านางเขียนโจทก์ให้ตอบคำถาม ตบปากคู่ความที่ไม่ตอบคำถาม เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันการพิจารณาคดีของตุลาการอาจใช้วิธีพิสูจน์ซึ่งมีอยู่ หลาย วิธี เช่น สืบตะกั่ว สาบาน คำนำ วายน้ำข้ามปาก อันเป็นวิธีการของระบบกล่าวหาอยู่ด้วย (โสภณ รัตนกร 2545 : 93)

ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาในบทอินทภาษมีความตอนหนึ่งว่า “.....ให้ผู้พิพากษาใคร่ครวญดูสำนวนแห่งโจทก์จำเลยให้เห็นข้อเท็จจริงประจักษ์แจ้งแล้วจึงตัดสินข้อคดีนั้น ประจักษ์อาการแห่งเหยี่ยวร้อนอยู่ในอากาศ โอบลงจับปลาอันว่ายอยู่ในน้ำด้วยกรงเล็บแห่งตน ให้ถึงดูกระทงใจความซึ่งจะแพ้และชนะแล้วจับเอากระทงความนั้นขึ้นวินิจฉัย ข้อความอันใดเป็นแต่ใบกึ่งก้านกาฝากสาขาให้พิพากษาคัดถอนชำระเสียให้ย่อยยับ แล้วจับเอาแต่ใจความและสถานรากแก้วยึดได้แล้วจึงพิพากษามาความนั้นตายได้..” ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า มีลักษณะเป็นหลักเกณฑ์ในการวินิจฉัยคดีซึ่งนำนักพยานหลักฐานของศาลในสมัยนั้น

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีการใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นครั้งแรกคือกฎหมายพยาน พ.ศ. 1894 ในสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 มีหลักการทำนองเดียวกับคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ เช่น การให้ผู้พิพากษาชี้แจงให้พยานให้การตามความจริง การให้ศาลใช้ดุลพินิจในการเลือกรับฟังพยาน กำหนดบุคคลประเภทต่างๆ ซึ่งห้ามมิให้ศาลรับฟังเป็นพยาน 33 ประเภท เช่น ขอทาน คนหูหนวกตาบอด หญิงนกร โสเภณี ช่างเกือก ฯลฯ การห้ามรับฟังคำพยานบอกเล่า วิธีการอ้างพยานบุคคล เป็นต้น ต่อมาได้มีการนำกฎหมายฉบับนี้มาบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (โอสธ โกสิน 2538 : 47)

วิธีพิจารณาคดีและกฎหมายลักษณะพยานดังกล่าวใช้เรื่อยมาจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้มีการปฏิรูปกฎหมายเสียใหม่ การปฏิรูปกฎหมายในครั้งนั้นมีกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์พระราชโอรส ซึ่งทรงจบการศึกษากฎหมายจากประเทศอังกฤษเป็นกำลังสำคัญ ทำให้ระบบกฎหมายของไทยได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายของอังกฤษอย่างมาก ใน ร.ศ. 113 รัชการที่ 5 ทรงประกาศยกเลิกกฎหมายพยาน พ.ศ. 1894 และได้ประกาศใช้กฎหมายลักษณะพยาน ร.ศ. 113 แทนเพราะทรงเห็นว่ากฎหมายเก่าล้าสมัยและต่อมาใน ร.ศ. 115 ก็ทรงประกาศยกเลิกวิธีพิจารณาคดีตามจารีตนครบาล นับแต่นั้นมาระบบวิธีพิจารณาของไทยก็เข้าสู่ระบบการค้นหาความจริงโดยอาศัยพยานหลักฐานมาจนถึงทุกวันนี้

พระราชบัญญัติลักษณะพยาน ร.ศ. 113 มีหลักการส่วนใหญ่มาจากกฎหมายอังกฤษหลักใหญ่ๆ เช่น ขกเลิกบทบัญญัติที่ห้ามบุคคล 3 ประเภทเป็นพยาน และวางหลักใหม่ให้บุคคลใดที่มีสติ รู้จักผิดชอบและเข้าใจความก็เป็นพยานได้ กำหนดเอกสิทธิ์ของบุคคลบางประการที่ไม่ต้องเป็นพยาน กำหนดวิธีการสืบพยานไว้ 3 ประการคือ เดินเผชิญสืบ เรียกพยานมาสืบในศาลและส่งประเด็นไปสืบ กำหนดวิธีตั้งสองสถานและประเด็นนำสืบ เป็นต้น (jemchay, 2536 : 232) ต่อมาได้มีการประกาศใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเมื่อปี พ.ศ. 2477 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยพยานหลักฐานรวมอยู่ด้วย แม้จะไม่ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติลักษณะพยาน ร.ศ. 113 แต่ก็ไม่ได้มีการอ้างอิงถึงกฎหมายดังกล่าวอีกต่อไป เพราะหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่ได้บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายทั้งสองฉบับแล้ว (พรเพชร วิชิตชลชัย 2538 : 37)

2. วิธีพิจารณาความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยบัญญัติในรูปแบบประมวลกฎหมายซึ่งเป็นรูปแบบของประเทศที่ใช้กฎหมายซีวิลลอว์ (Civil Law) หรือประเทศที่มีระบบการพิจารณาคดีแบบไต่สวนที่ให้ศาลมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาคดี ซึ่งในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีบทบัญญัติที่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว เช่น ศาลมีอำนาจสืบพยานหรือสืบพยานเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 86 อำนาจศาลในการสืบพยานเพิ่มเติมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 228 อำนาจศาลในการค้นหาความจริงอื่นๆ เช่นการถามพยานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 119 อำนาจในการถามโจทก์จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 235 หรือการที่ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวาง เช่น อำนาจในการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 87 (2) , 95 (2) เป็นต้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติของศาลในการพิจารณาคดีก็ดีหรือโดยเนื้อหาของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ดีได้รับอิทธิพลจากกฎหมายคอมมอนลอว์อยู่มากโดยเฉพาะในเรื่องพยานหลักฐาน เนื่องจากกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ผู้มีส่วนสำคัญในการปฏิรูปกฎหมายทรงจบการศึกษาจากประเทศอังกฤษซึ่งเป็นต้นแบบกฎหมายคอมมอนลอว์ และนักกฎหมายของไทยจำนวนมากที่มีส่วนในการร่างกฎหมายหรือใช้กฎหมายจบการศึกษาจากประเทศอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกาจึงได้รับอิทธิพลจากระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ในทางปฏิบัติการพิจารณาคดีของศาลไทยแม้ศาลจะมีอำนาจในการค้นหาความจริง

แต่ศาลจะวางตัวเป็นกลางและมีหน้าที่ในการควบคุมการเสนอพยานหลักฐาน ส่วนการค้นหาข้อเท็จจริงมาแสดงให้ปรากฏเป็นเรื่องของคู่ความ ซึ่งเป็นวิธปฏิบัติของศาลในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ส่วนในแง่ของเนื้อหาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้รับอิทธิพลจากกฎหมายคอมมอนลอว์ที่สำคัญๆ ดังนี้

1. การขอให้คู่ความอีกฝ่ายยอมรับข้อเท็จจริง ตามกฎหมายคอมมอนลอว์มีวิธีการค้นหาข้อเท็จจริงก่อนการพิจารณา (Pre-trial Discovery) อยู่ประการหนึ่งเรียกว่าการขอให้คู่ความยอมรับข้อเท็จจริง (Request for Admission) เพื่อจำกัดประเด็นข้อพิพาทในคดีให้น้อยลง โดยอนุญาตให้คู่ความมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือเอกสารเพื่อให้อีกฝ่ายยอมรับหรือปฏิเสธภายในกำหนดเวลาหนึ่ง หากไม่ปฏิเสธและไม่ตอบภายในกำหนดเวลาถือว่าข้อเท็จจริงยุติตามที่คู่ความอีกฝ่ายแจ้งไป (Edward W. Cleary, Mc Cormick's Handbook of the Law of Evidence) ตามกฎหมายของไทยมีบทบัญญัติในเรื่องนี้โดยคู่ความฝ่ายหนึ่งอาจส่งคำบอกกล่าวให้คู่ความอีกฝ่ายยอมรับข้อเท็จจริงก่อนวันสืบพยาน ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และขอให้ศาลถามว่าจะยอมรับข้อเท็จจริงหรือไม่ หากไม่ตอบหรือปฏิเสธโดยไม่มีเหตุผลถือว่ายอมรับข้อเท็จจริงนั้นแล้ว (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 100)

2. การพิจารณาคดีอาญาต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 172 ได้รับแนวความคิดในเรื่องนี้จากกฎหมายคอมมอนลอว์ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญว่าการพิจารณาคดีอาญาจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลยในประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติรับรองสิทธินี้ไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 6 เกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน (the right to a public trial) (Hazel B. Kerper, Introduction to the Criminal Justice System)

3. การชี้สองสถาน กระบวนการสำคัญของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามกฎหมายคอมมอนลอว์คือการยื่นคำคู่ความ (pleading) ให้ศาลพิจารณาประกอบด้วยคำฟ้อง (complaint) ซึ่งจะต้องมีข้ออ้างและคำขอบังคับที่ชัดเจนและคำให้การ (answer) ซึ่งจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงการปฏิเสธข้อกล่าวหาตามคำฟ้องโจทก์ การยื่นคำคู่ความมีผลจำกัดประเด็นข้อพิพาทให้น้อยลงซึ่งเป็นเรื่องของการชี้สองสถาน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยได้รับอิทธิพลในเรื่องการกำหนดประเด็นหน้าที่นำสืบโดยการชี้สองสถานจากกฎหมายวิธีพิจารณาความของ คอมมอนลอว์ กล่าวคือคำฟ้องต้องแสดงโดยชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและคำขอบังคับ คำให้การจะต้องแสดงโดยชัดแจ้งถึงเหตุแห่งข้ออ้างของการปฏิเสธนั้น เพื่อการชี้สองสถานกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบ

4. การถอนคำถาม การพิจารณาคดีในประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ที่สำคัญคือการถามค้าน (cross – examination) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำเบิกความพยานหรือถามเพื่อแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่พยานเบิกความขัดแย้งต่อความจริง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมีบทบัญญัติในเรื่องการถามค้านในมาตรา 117 โดยให้คู่ความฝ่ายหนึ่งถามค้านพยานได้เมื่อคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานได้ถามพยานเสร็จแล้ว ซึ่งนำไปใช้ในคดีอาญาโดยอนุโลมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 15

5. ภาระการพิสูจน์ หลักกฎหมายคอมมอนลอว์ซึ่งมีอิทธิพลต่อกฎหมายไทยประการหนึ่งคือภาระการพิสูจน์ (burden of proof) ภาระการพิสูจน์ตามกฎหมายคอมมอนลอว์ได้แก่หน้าที่นำพยานหลักฐานมาเสนอต่อศาล (burden of producing evidence) และหน้าที่ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้เป็นไปตามที่กล่าวอ้าง (burden of persuasion) ซึ่งในคดีอาญาโจทก์มีหน้าที่นำสืบเสนอส่วนในคดีแพ่งโดยทั่วไปยึดหลักผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นมีหน้าที่นำสืบ กฎหมายไทยมีบทบัญญัติในเรื่องภาระการพิสูจน์อยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 84 ซึ่งบัญญัติว่า “ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งกล่าวอ้างข้อเท็จจริงอย่างใดๆ เพื่อสนับสนุนคำฟ้องหรือคำให้การของตนให้หน้าที่นำสืบข้อเท็จจริงนั้นตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่กล่าวอ้างคำว่า.....(2) ถ้ามีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมาย เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใดคู่ความฝ่ายนั้นต้องพิสูจน์แต่เพียงว่าตนได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งการที่ตนจะได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานนั้นครบถ้วนแล้ว”

6. ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่รู้กันอยู่ทั่วไปหรืออาจโต้แย้งได้ ในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงโดยปกติจะต้องพิสูจน์กันด้วยพยานหลักฐาน กฎหมายคอมมอนลอว์ยึดหลักเช่นว่านี้ว่าแต่เป็นข้อเท็จจริงที่กฎหมายถือว่าศาลรู้ได้เองซึ่งเรียกว่า Judicial notice ศาลรับฟังได้โดยไม่ต้องสืบพยานโดยปกติแล้ว Judicial notice ได้แก่ข้อเท็จจริงที่รู้กันทั่วไปแล้วไม่อาจที่จะโต้แย้งได้ เช่นดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก เป็นต้น กฎหมายไทยได้รับอิทธิพลจากกฎหมายคอมมอนลอว์ในเรื่อง Judicial notice ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 84 (1) ซึ่งบัญญัติว่า “คู่ความไม่ต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่รู้กันทั่วไปหรือซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้หรือซึ่งคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้รับแล้ว”

7. การห้ามรับฟังพยานบอกเล่า ตามกฎหมายคอมมอนลอว์มีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า (exclusion of hearsay evidence) โดยเหตุที่พยานบอกเล่า (hearsay) เป็นคำกล่าวถึงข้อเท็จจริงใดๆ ที่กระทำนอกศาล (out of court statement) แล้วมีการนำเสนอคำกล่าวนั้นต่อศาลโดยบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้ผู้ที่กล่าวถ้อยคำนั้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งถ้อยคำในคำกล่าวนั้น โดยทั่วไปจึงรับฟังไม่ได้เนื่องจากไม่มีโอกาสที่จะเผชิญหน้าและถามค้านพยานได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นในการรับฟังพยานบอกเล่าบางประเภท เช่น คำกล่าวที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์

ของตนเอง (declaration against interest) และคำกล่าวของผู้ใกล้จะตาย (dying declaration) ตามกฎหมายของไทยนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้มีบทบัญญัติขัดแย้งเกี่ยวกับการห้ามรับฟังพยานบอกเล่า แต่เนื่องจากกฎหมายลักษณะพยานได้รับอิทธิพลจากกฎหมายคอมมอนลอว์จึงได้มีการแปลความหมายของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 95 ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ยอมรับฟังพยานบุคคลใดเว้นแต่บุคคลนั้น (1) (2) เป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง” เป็นบัญญัติที่ห้ามรับฟังพยานบอกเล่า นอกจากนี้ในการรับฟังพยานบอกเล่าบางประเภทศาลไทยยังตัดสินคดีเป็นแนวเดียวกับกฎหมายอังกฤษอีกด้วย (พรเพชร วิชิตชลชัย 2519 : 173)

3. หลักการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในศาลไทย

ข้อพิจารณาทั่วไปเกี่ยวกับการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในศาลไทยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน (Weight of evidence) เป็นกระบวนการพิจารณาที่สำคัญในการพิจารณาคดีของศาลเนื่องจากเป็นขั้นตอนของการวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานและชั่งน้ำหนักชี้ขาดข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นข้อพิพาทแห่งคดีซึ่งมีผลต่อการ फै้นคดีของโจทก์จำเลย

การชั่งน้ำหนักหลักฐานเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน (Admission of evidence) กล่าวคือพยานหลักฐานที่ศาลจะนำมาชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ตามกฎหมายเสียก่อน เมื่อพยานหลักฐานนั้นไม่ต้องห้ามมิให้รับฟังตามกฎหมายแล้วศาลจึงจะพิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ (credibility) หรือน้ำหนักของพยานหลักฐาน (weight of evidence)

การรับฟังพยานหลักฐานโดยทั่วไปแยกได้เป็น 2 ระบบ คือ ระบบที่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานได้อย่างกว้างขวางเว้นแต่กฎหมายบัญญัติห้ามมิให้รับฟังซึ่งเป็นระบบของประเทศที่ใช้กฎหมายซีวิลลอว์กับระบบที่ผู้พิพากษาจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งจะมีการระบุว่าพยานหลักฐานใดบ้างที่จะนำสืบพิสูจน์ต่อศาลได้ซึ่งเป็นระบบของประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ สำหรับการรับฟังพยานหลักฐานตามกฎหมายไทยเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวาง กล่าวคือหากไม่มีกฎหมายห้ามผู้พิพากษาก็สามารถรับฟังพยานหลักฐานได้ และในบทบัญญัติที่เป็นข้อห้ามมักจะมีข้อยกเว้นให้ศาลนับฟังพยานได้ถ้าเห็นสมควรหรือเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

พยานหลักฐานที่ต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นคำที่ใช้ในการวินิจฉัยปัญหาการรับฟังพยานหลักฐาน (admissibility) ซึ่งอาจเป็นการต้องห้ามโดยกฎหมายว่าด้วยการรับฟัง

พยานหลักฐาน โดยเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ตามลักษณะหรือคุณค่าของพยานเอง เช่นกรณีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 86 วรรคสอง, 87 (1), 93, 94, 95, 145, 148 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 39 (4), 46, 134, 135, 226 และ 232 เป็นต้น หรืออาจเป็นการต้องห้ามโดยกฎหมายว่าด้วยการยื่นพยานหลักฐาน โดยเป็นการต้องห้ามที่มีได้เกิดจากลักษณะหรือคุณค่าของพยานแต่เป็นการต้องห้ามเพราะมีการนำสืบฝ่าฝืนกฎหมาย เช่นกรณีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 87 (2), 88, 90 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 238, 239 และ 240 เป็นต้น

ในทางปฏิบัติของศาลไทยมักไม่ค่อยเคร่งครัดกับปัญหาการรับฟังพยานนัก ส่วนมากจะเปิดโอกาสให้คู่ความนำพยานเข้าสืบได้เต็มตามที่อ้างอิงมาในบัญชีระบุพยาน แม้พยานบางชั้นจะเป็นพยานบอกเล่าหรือพยานความเห็นก็ตาม โดยศาลจะวินิจฉัยปัญหาการรับฟังพยานและปัญหาความน่าเชื่อถือของพยานพร้อมกันไปเลยตอนทำคำพิพากษา(เข้มชัย ชุตินวงศ์ 2536 : 235) เมื่อวินิจฉัยแล้วมีพยานหลักฐานใดที่กฎหมายห้ามรับฟังศาลจะต้องไม่นำพยานหลักฐานนั้นมาพิจารณาเลย และเมื่อเหลือพยานหลักฐานที่กฎหมายให้รับฟังได้เท่าใดศาลจึงจะวินิจฉัยคุณค่า (value) หรือความน่าเชื่อถือ (credibility) ของพยานหลักฐานนั้นซึ่งเป็นเรื่องของการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ดังนั้นคำว่าพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือหรือพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักหรือมีน้ำหนักน้อยจึงเป็นถ้อยคำที่ใช้ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน

หัวข้อที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างคดีอาญากับคดีแพ่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเพื่อหาข้อความจริงที่คู่ความพิพาทกันในคดีเป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 104 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 227 ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานไว้แต่อย่างใด หลักการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลดังกล่าวนี้ได้ว่า เป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายลักษณะพยานเกือบจะทุกระบบกฎหมาย(เจริญ ภักดีธนากุล 2529 : 132) ในเรื่องการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลมีคำพิพากษาฎีกาที่ 1171/2497 วินิจฉัยว่าศาลฎีกาเห็นว่า ตามที่จำเลยยกปัญหาวิธีพิจารณาขึ้นมาก็โดยมุ่งหมายจะขอให้ศาลรับฟังคำพยานโจทก์ในชั้นศาลอย่างเดียวยังทั้งคู่กันว่าอย่างไรก็ต้องอย่างนั้น หรืออีกนัยหนึ่งก็เท่ากับมอบการชี้ต้นตายปลายเป็นไว้แก่พยานซึ่งหาเป็นการถูกต้องไม่ พยานจะเบิกความอย่างไรก็เบิกไปได้โดยเสรี แต่จะให้ศาลต้องถูกผูกมัดรับฟังหมดสุดแต่พยานจะมุ่งไปทางไหนนั้นไม่ชอบด้วยความยุติธรรม ศาลจะต้องใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักคำพยานหลักฐานทั้งปวงในสำนวนว่า ข้อไหนควรฟังได้ทั้งหมดหรือบางส่วนอย่างไร เพียงไรหรือไม่เพราะเหตุอันใด แล้วยกขึ้นรวบรวมเอามาประกอบสู่การวินิจฉัยชี้ขาดว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร คำขึ้นสอบสวนนั้นก็ไม่มีกฎหมาย

บัญญัติมิให้รับฟังเป็นข้อประกอบการพิจารณาของศาลจะฟังได้เพียงใดหรือไม่แล้วแต่เหตุผลของแต่ละเรื่องไป หากจะเกณฑ์ให้ศาลจำต้องถูกผูกมัดรับกลืนข้อเท็จจริงดังกล่าวพยานโจทก์เบิกทั้งหมดสิ้น โดยไม่ต้องใช้วิจารณ์อย่างใดแล้วก็อาจไม่ได้รับความยุติธรรม คำพิพากษากฎีกาที่ 3943/2528 วินิจฉัยว่าการที่ศาลจะฟังข้อเท็จจริงตามคำเบิกความของพยานปากเดียวหรือหลายปากย่อมเป็นดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาล

เกี่ยวกับลักษณะการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน พระยาจินดาภิรมย์ราชสภาพคดีได้อธิบายว่าให้ตรวจดูว่าพยานหลักฐานนั้นจะสมเหตุสมผลพอที่วิญญูชนจะลงความเห็นเพื่อเห็นว่าเป็นความจริงหรือไม่ ถ้ามีเหตุผลพอแล้วก็นับว่าเป็นความจริง แต่ถ้ายังอยู่ในความคาดหมายว่าอาจจะเป็นความจริงดังนี้ไม่พอ และความเชื่อนั้นจะต้องเกิดจากข้อเท็จจริงที่เลือกเฟ้นโดยสุ่มรอบคอบประกอบด้วยเหตุผลทั้งปวงแล้ว ในหมายเหตุท้ายคำพิพากษากฎีกาที่ 2213/2530 โดยไพโรจน์ วานุภาพ กล่าวว่า การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมาเพียงพอที่จะฟังลงโทษจำเลยได้หรือไม่เป็นเรื่องดุลพินิจของศาลประการหนึ่งอันเป็นปัญหาข้อเท็จจริงมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายสำหรับปัญหาข้อกฎหมายนั้นมีหลักฐานที่แน่นอนตามที่ตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้บัญญัติไว้ ซึ่งผู้พิพากษาจะนำมาใช้เป็นเหตุผลอ้างอิงในการพิพากษาได้ ทั้งต้องอ้างตามนั้นจะนำเหตุผลอื่นนอกเหนือจากกฎหมายมาใช้หาได้ไม่ แต่สำหรับปัญหาข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ไม่มีเหตุผลอันใดแน่นอนหรือที่จะรู้ได้ว่าอย่างไร อยู่ที่ไหนที่จะนำมาใช้อ้างอิงในการวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่ามีน้ำหนักให้เชื่อฟังลงโทษจำเลยได้หรือไม่ ข้ออ้างใดจะมีน้ำหนักหรือไม่นั้นจึงอาจกล่าวได้แค่เพียงว่าต้องพิจารณาจากสามัญสำนึกของวิญญูชน ซึ่งถ้าเห็นด้วยกับข้ออ้างให้ยกมาสนับสนุนการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าชอบด้วยเหตุและผลแล้วย่อมเป็นคำวินิจฉัยที่ดี ทั้งนี้อาจศึกษาได้จากแบบอย่างในคำพิพากษากฎีกาที่ได้ยกข้ออ้างอันเป็นเหตุผลใช้กันมาแล้วบ้างและใช้สม่ำเสมอเพียงใด อันจะพอเป็นแนวทางในการที่จะใช้อ้างต่อไป

จากการวิเคราะห์เห็นว่าลักษณะการใช้ดุลพินิจของศาลในเบื้องต้นเป็นเรื่องของความเป็นกติกของคนธรรมดาในเรื่องการค้นคว้าหาเหตุผลซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ขั้นต้นในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานหรือที่เรียกกันว่าสามัญสำนึก (common sense) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การใช้ดุลพินิจดังกล่าวจะต้องอยู่ภายในกรอบของกฎหมายว่าด้วยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน กล่าวคือในคดีแพ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 104 คดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 227 รวมทั้งการใช้ดุลพินิจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล เนื่องจากจะต้องแสดงเหตุผลแห่งการวินิจฉัยในคำพิพากษามาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 141 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 186 ซึ่งเหตุผลนั้นจะต้องสอดคล้องกับสามัญสำนึกเสมอ (วิชา มหาคณ 2523 : 161) และโดยเหตุที่การ

พิจารณาพิพากษาคดีจะต้องกระทำในรูปขององค์คณะผู้พิพากษาตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 23, 24 การใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานจึงเป็นไปในลักษณะที่มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยพิพากษาที่ร่วมเป็นองค์คณะ และในกรณีที่มีการอุทธรณ์ฎีกาการใช้ดุลพินิจยังถูกตรวจสอบโดยศาลสูงอีกด้วย

แนวทางในการใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักหลักฐาน

การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเป็นเรื่องการใช้ดุลพินิจของศาลที่จะใช้สามัญสำนึก วินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐาน

คำว่า “ดุลพินิจ” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “discretion” ซึ่งหมายถึงการใช้อำนาจหรือสิทธิในการพิจารณาไปตามภาวะแวดล้อมแห่งพฤติการณ์และรวมถึงการใช้อำนาจญาณตัดสินใจด้วยตนเองไม่ขึ้นกับวิจักษ์ญาณหรือการตัดสินใจของบุคคลอื่นใด (Black’s Law Dictionary)

ตามพจนานุกรมคำว่า “ดุลพินิจ” หมายถึงการวินิจฉัยที่เห็นสมควร (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525)

คำว่า “สามัญสำนึก” (Common sense) เป็นความนึกคิดของคนธรรมดาในการค้นคว้าหาเหตุผล สามัญสำนึกเกิดจากความสังเกต ความชำนาญที่ได้เคยประสบการณ์ต่างๆ ตามเวลาที่ผ่านมา นำมาเทียบเคียงพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่ปรากฏตามพยานหลักฐานทั้งหลายนั้นควรสรุปเป็นความจริงได้อย่างไร

ตามความหมายดังกล่าวการใช้ดุลพินิจโดยอาศัยสามัญสำนึกจึงเป็นเรื่องของการวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร โดยตัวของผู้ใช้ดุลพินิจ โดยอาศัยความนึกคิดของคนธรรมดาในการค้นคว้าหาเหตุผลที่เกิดจากความสังเกต ความชำนาญที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้ใช้ดุลพินิจ ดังนั้นความเห็นและประสบการณ์ของแต่ละบุคคลจึงอาจแตกต่างกันได้ แตกต่างกันไปบ้างไม่ตรงกันทุกเรื่อง พยานหลักฐานต่ออย่างเดียวกันผู้พิพากษาคณะหนึ่งอาจแปลความหมายแตกต่างไปจากผู้พิพากษาอีกคณะหนึ่งก็ได้ ซึ่งความแตกต่างเป็นเรื่องธรรมดาที่อาจเกิดขึ้นได้ มีปัญหาว่ามีแนวทางอย่างไรที่จะทำให้การใช้ดุลพินิจของศาลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวทางในการใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาล

ข้อพิจารณาในการใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลไทยมีแนวทางในการใช้หลักพิจารณา ดังนี้

4.1 หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน

หลักกฎหมายที่ศาลจะต้องคำนึงถึงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลที่สำคัญได้แก่ หลักกฎหมายที่ว่าพยานหลักฐานที่ศาลจะนำมาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงนั้น จำกัอยู่แต่พยานหลักฐานในสำนวนคดีเรื่องนั้นเท่านั้น จะนำสิ่งที่คุณความมิได้นำสืบและศาลมิได้ใช้อำนาจเรียกมาเป็นพยานหลักฐานในสำนวนมาใช้ประกอบดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่ศาลรู้ได้เองดังที่เรียกกันว่า Judicial notice รวมทั้งหลักกฎหมายในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 104 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 หลักกฎหมายในเรื่องการแสดงผลในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในคำพิพากษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 141 (4) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญามาตรา 186 (6) การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานจึงต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล ศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าคำพิพากษาที่มีได้นำข้อเท็จจริงที่คุณความนำสืบมาเป็นหลักในการวินิจฉัยและมีได้ให้เหตุผลในการตัดสินใจคดีในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายจากพยานหลักฐานในสำนวน ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 186 (6) และมาตรา 227 (คำพิพากษาฎีกาที่ 3421/2529) หลักกฎหมายในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน เช่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 86, 87, 95 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 226 เป็นต้น เนื่องจากพยานหลักฐานที่จะนำไปชั่งน้ำหนักจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้และหลักกฎหมายในเรื่องข้อสันนิษฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 84 ซึ่งถือเป็นการฟังข้อเท็จจริงชนิดหนึ่ง

หลักกฎหมายที่ศาลจำเป็นต้องคำนึงถึงอยู่เสมอในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานอีกประการหนึ่งก็คือหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับภาระการพิสูจน์ (legal burden of proof) และมาตรฐานการพิสูจน์ (Standard of proof) ในเรื่องภาระการพิสูจน์ในคดีแพ่งมาตรา 84 และในคดีอาญาโจทก์มีหน้าที่นำสืบพิสูจน์ความผิดจำเลยก่อนเสมอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 174 และมาตรา 227 ในคดีแพ่งการวินิจฉัยประเด็นข้อพิพาทแต่ละประเด็น คำพิพากษาฎีกาที่ 3421/2529 วินิจฉัยว่าคำพิพากษาที่มีได้นำข้อเท็จจริงที่คุณความนำสืบมาเป็นหลักในการวินิจฉัยและมีได้ให้เหตุผลในการตัดสินใจคดีในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายจากพยานหลักฐานในสำนวน ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 186 (6) และมาตรา 227 ศาลจะต้องคำนึงถึงภาระการพิสูจน์ในประเด็นข้อนั้นๆ ประกอบว่าประเด็นข้อนั้นๆ ตกเป็นภาระแก่คู่ความฝ่ายใดจะต้องพิสูจน์ เช่น ในประเด็นข้อใดโจทก์มีภาระการพิสูจน์หากพยานหลักฐานโจทก์จำเลยฟังไม่ได้ทั้งสองฝ่าย โจทก์ซึ่งมีภาระการพิสูจน์ต้องแพ้คดี กรณีจำเลยมี

ภาระการพิสูจน์หากพิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องเป็นฝ่ายแพ้คดี กรณีพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายก้ำกึ่งกันศาลต้องชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายว่าฝ่ายใดจะมีน้ำหนักมากกว่ากันโดยคำนึงถึงภาระการพิสูจน์ประกอบด้วย ส่วนในคดีอาญาเมื่อภาระการพิสูจน์ในคดีอาญาตกแก่โจทก์เสมอไปแล้ว การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญาโดยทั่วไป จึงอยู่ที่การพิจารณาหลักฐานพยานโจทก์ว่าหลักฐานพยานโจทก์ดังกล่าวมีน้ำหนักฟังได้เพียงใดหรือไม่ โดยศาลแทบจะไม่ได้หวั่นยกพยานจำเลยขึ้นวินิจฉัยเลย (คำพิพากษาฎีกาที่ 862/2503, 1217/2503, 2823-2828/2516, 1972/2517, 728/2524) เว้นแต่กรณีที่หน้าที้นำสืบตกอยู่แก่จำเลย ในกรณีเช่นนี้หากจำเลยนำสืบได้ไม่สมเหตุสมผลก็ต้องแพ้คดีไป(มาโนช จรมาศ, การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน, 2519)

เกี่ยวกับมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีแพ่งเมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84 กำหนดให้ภาระการพิสูจน์ตกอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่กล่าวอ้างข้อเท็จจริง คู่ความฝ่ายนั้นจึงต้องนำพยานหลักฐานพิสูจน์ให้ศาลเชื่อตามที่กล่าวอ้าง และให้ศาลเห็นว่าพยานหลักฐานฝ่ายตนน่าเชื่อถือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง ถ้าไม่นำพยานหลักฐานเข้าสืบศาลก็ไม่อาจฟังว่ามีข้อเท็จจริงดังที่กล่าวอ้างและหากข้อกล่าวอ้างนั้นเป็นประเด็นสำคัญของคดีก็ต้องเป็นฝ่ายแพ้คดี ในคดีอาญาโจทก์จะต้องนำสืบพิสูจน์ความผิดของจำเลยให้ศาลเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดปราศจากข้อสงสัยตามสมควร ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 227

4.2 แนวบรรทัดฐานคำพิพากษาฎีกา

การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจและเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ดังนั้นโดยหลักแล้วจึงต้องรับว่าศาลไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าเคยมีแนวคำพิพากษาฎีกาในเรื่องทำนองเดียวกันไว้อย่างไร แต่ทั้งนี้ก็มีข้อยกเว้นที่สำคัญอยู่ว่าหากมีแนวคำพิพากษาฎีกาได้โดยวางหลักหรือให้แนวทางเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในกรณีใดไว้โดยเฉพาะ การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในกรณีเช่นเดียวกันนั้นในคดีหลังก็จะต้องคำนึงถึงหลักหรือแนวทางที่คำพิพากษาฎีกาได้เคยให้ไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องต้องกันของแนวการใช้ดุลพินิจให้อยู่ในกรอบของความเป็นเอกภาพไม่สับสน แต่หลักหรือแนวทางดังกล่าวไม่อาจจะถือเป็นหลักกฎหมายซึ่งจะมีผลผูกพันศาลในคดีหลังเป็นการเด็ดขาด หากมีเหตุผลที่สมควรหรือมีพฤติการณ์พิเศษแห่งพยานหลักฐานในคดีเป็นประการอื่น ศาลในคดีหลังอาจจะไม่ถือตามอย่างเคร่งครัดก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้วศาลและผู้พิพากษามักจะถือแนวทางที่ศาลฎีกาได้วางไว้ในลักษณะทำนองนี้เป็นหลักสำคัญประการหนึ่งในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเสมอ ตัวอย่างแนวบรรทัดฐานคำพิพากษาฎีกา เช่นคำพิพากษาฎีกาที่วางหลักไว้ว่าคำให้การของพยานในชั้นสอบสวนเป็นพยานที่รับฟังได้แต่มีน้ำหนักน้อย (คำพิพากษาฎีกาที่ 692/2499, 1769/2509, 1383/2531)

4.3 ความสมเหตุสมผล หมายถึง เหตุผลของศาลในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ขาดน้ำหนักพยานหลักฐาน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับสามัญสำนึก (common sense) โอกาสแห่งความเป็นไปได้ (probability) และหลักในการค้นหาความจริงหรือที่เรียกว่ากฎแห่งความคิด (Law of Thought)

สามัญสำนึก เป็นความนึกคิดของคนธรรมดาในการค้นคว้าหาเหตุผล เกิดจากประสบการณ์และความชำนาญประสบการณ์ที่ผ่านมา นำมาเทียบเคียงพิจารณาเหตุการณ์ที่ปรากฏจากพยานหลักฐานทั้งหลายนั้นควรสรุปเป็นความจริงได้อย่างไร น่าเชื่อหรือไม่เพียงใด โอกาสแห่งความเป็นไปได้ คือความคล้ายคลึงกับความจริง (likelihood of truth) ซึ่ง conform หรือสอดคล้องเข้ากันได้ (match) กับความรู้ ความสังเกตและความชำนาญ ทำให้เป็นความแน่นอน (certainty) ขึ้น และทำให้มีน้ำหนักในการชี้คำพยาน กฎแห่งความคิดเป็นกฎที่อาศัยเป็นหลักในการค้นหาความจริง คือ

4.3.1 กฎแห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Law of Identity) คือความจริงในข้อความอันหนึ่งต้องมีประการเดียว ฉะนั้นหลายคนเห็นเหตุการณ์อันเดียวกันจึงต้องสอดคล้องต้องกัน แต่ก็ต้องระวังด้วยว่าถ้าเหมือนกันเกินไปก็อาจเชื่อไม่ได้เพราะอาจมีการชักซ้อมกันมาเช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1368/2531 วินิจฉัยว่า ว.ประจักษ์พยานโจทก์ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยและเบิกความสอดคล้องกับคำของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นพยานคู่ แม้จะเบิกความคนละคราวก็เป็นไปตามกระบวนการพิจารณาที่ศาลส่งประเด็นไปสืบ ว. และทนายจะเลยก็ตามประเด็นไปตามด้านแล้ว ดังนี้พยานหลักฐาน โจทก์มีน้ำหนักรับฟังลงโทษจำเลยได้

4.3.2 กฎแห่งการขัดกัน (Law of contradiction) คือข้อที่ขัดกันย่อมแสดงว่าข้อนั้นไม่เป็นความจริง เช่น พยานเบิกความแตกต่างกันจะถือว่าจริงทั้งสองประการไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นข้อปลีกย่อยพลความที่จะต้องแตกต่างกันเป็นธรรมดา อาจจะเป็นเพราะความสังเกตความจำต่างกัน ความแตกต่างจะเป็นสาระสำคัญหรือไม่

4.3.3 กฎแห่งความเป็นครึ่งๆ กลางๆ (Law of Excluded Middle) คือข้อใดจะเป็นจริงอย่างใด ก็ต้องเป็นจริงอย่างนั้นเสมอ จนบางทีจริงบางที่ไม่จริงไม่ได้ เช่น cadaveric spasm หรือการเกร็งเนื่องจากสมองใหญ่ถูกทำลายฉับพลันก็จริงบ้างไม่จริงบ้างถ้ายืนอิงหรือนั่งอิงที่สมองของตัวเองมักไม่เกิด เพราะ against gravity คือโลกดูดให้ตกลงบ้างก็ว่าต้องสมองใหญ่ใน คอรัเทกซ์ (cortex) motor และ pre-motor area ถูกทำลายพร้อมกันจึงจะมีการแข็งเกร็ง ในที่สุดเมื่อปี 1948 ศาสตราจารย์โยลทัวลาเวสแห่งเยอรมันก็ประกาศว่าประสาทประสาท basal ganglia ถูกทำลายพร้อมไปกับสมองแล้วจะไม่มีอาการเกร็งเลย หรือในกรณีที่ว่าถ้าหัวกับท้ายเหมือนกัน คอกลางก็จะเป็นเช่นนั้นด้วยไม่ได้ เช่น ก่อนเกิดเหตุเป็นบ้า หลังเกิดเหตุเป็นบ้า ฉะนั้นขณะเกิดเหตุต้องเป็นบ้าด้วยก็

เข้าหลัก Law of Excluded Middle นี้เหมือนกัน แต่ตามทางเป็นจริงซึ่งศาลใช้อยู่ในเวลานี้ ถ้าช่วยตอนกลางกระชั้นชิดกับหัวท้ายมากก็เชื่อว่าป้า (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2182/2522)

4.3.4 กฎแห่งความมีเหตุผลอันควร (Law of Sufficient Reason) กฎในสามข้อแรก แม้จะสามารถพิสูจน์ได้ว่าคำเบิกความนั้นไม่จริง แต่ก็ยังถือตามนั้นไม่ได้จะต้องพิจารณาด้านจิตใจ คือมีปัจจัยที่ทำให้การรับรู้หรือสติสัมปชัญญะ (perception) ความทรงจำ (memory) การถ่ายทอด (deposition) ข้อเท็จจริงของพยานคลาดเคลื่อนไปหรือไม่รวมทั้งความผิดพลาดของข้อเท็จจริงที่พยานเบิกความเกิดจากความจงใจหรือไม่จงใจ เช่นอาจเกิดจากประสาทหลอนอุปาทานหรือความสับสนเป็นต้น(ยิ่งศักดิ์ กฤษณจินดา 2525 : 261)

5. พฤติการณ์แห่งพยานหลักฐานในคดี

ตัวแปรหรือข้อพิจารณาอื่นๆ ของพยานหลักฐานในคดีที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนอกเหนือจากที่กล่าวไว้แล้วโดยสาระสำคัญจะเป็นเรื่องของชนิด ประเภท สภาพ และลักษณะของพยานหลักฐานที่มีอยู่ในคดีนั้น

ข้อควรคำนึงอีกประการหนึ่งในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลได้แก่หลักวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเป็นเรื่องของการค้นหาความจริง (fact) จึงจะเป็นต้องอาศัยหลักวิชาต่างๆ เป็นเครื่องช่วยในการค้นหาความจริงแม้หลักวิชาบางอย่างศาลอาจให้พยานผู้เชี่ยวชาญเสนอความเห็นต่อศาลได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าศาลจะต้องเชื่อผู้เชี่ยวชาญทุกรณีไป ศาลจะต้องพิจารณาเหตุผลและน้ำหนักพยานหลักฐานอื่นประกอบด้วย การมีความรู้ในหลักวิชาต่างๆ จึงเป็นประโยชน์ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานหลักวิชาที่สำคัญๆ เช่น วิชาตรรกวิทยา (logic) เพราะตรรกวิทยาเป็นวิชาที่ว่าด้วยกฎเกณฑ์การใช้เหตุผล ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานและในการตัดสินใจผู้พิพากษาจะต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน และข้อเท็จจริงแห่งคดี โดยอาศัยหลักแห่งเหตุผลว่ามีความสัมพันธ์สมเหตุสมผลกัน มีความสอดคล้องกัน ตลอดจนโอกาสแห่งความเป็นไปได้เป็นไปตามหลักวิชาหรือไม่เพียงใด

วิชาจิตวิทยา (psychology) มีความสำคัญต่อการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน วิชาจิตวิทยา คือการศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมและกระบวนการของจิต นิยามอย่างกว้างๆ หมายถึงการกระทำทั้งหมดที่สังเกตได้ เช่น การรับรู้ การคิด การจำและการรู้สึก ซึ่งในเรื่องของการรับรู้ (perception) การจดจำ (memory) และการถ่ายทอด (expression) เป็นปัจจัยสำคัญของการชั่งน้ำหนักพยานบุคคล ในทางจิตวิทยาเป็นที่ยอมรับกันว่าคำให้การพยานบุคคลมักไม่ได้ความจริงครบถ้วน อาจเกิดจากพยานจงใจให้การเท็จหรือมิได้จงใจให้การเท็จแต่พยานอาจหลงลืมเป็นต้น บางครั้งกล่าวกันว่าไม่มีคำให้การพยานบุคคลใดที่ถูกต้องสมบูรณ์ และบางทีก็กล่าวกันว่าคำพยานที่ตรงต่อ

ความเป็นจริงเป็นข้อยกเว้น ศาลจึงต้องมีหลักบางประการในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ขาดหลักคำพยาน หลักที่ว่านี้เชื่อมโยงกับวิชาจิตวิทยาพยานหลักฐานว่าด้วยสาเหตุของการให้ข้อเท็จจริงผิดพลาดของพยานบุคคล นอกจากนั้นในการเบิกความของพยานศาลจะต้องสังเกตดวงตา สีหน้า กิริยาอาการตลอดจนน้ำเสียงของยานว่ามีพิรุณหรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องในทางจิตวิทยาและมีความสำคัญต่อการชี้แจงน้ำหนักคำพยาน เช่น คำให้การชั้นสอบสวนของประจักษ์พยานที่ไม่ได้กระทำต่อหน้าศาลและต่อหน้าจำเลยเป็นคำให้การที่พยานมิได้สาบานตนตามลัทธิศาสนาต่อหน้าศาล มิได้ผ่านการถามค้านเพื่อกระจายข้อเท็จจริงสำหรับค้นคว้าหาความจริงโดยละเอียดตามกระบวนการ ความลำพังคำให้การดังกล่าวจะฟังมาลงโทษจำเลยหาไม่ได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ 81/2530)

วิชานิติปรัชญา (philosophy of law หรือ legal philosophy) เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับความยุติธรรม เพื่อให้เข้าถึงวิญญาณของกฎหมายโดยมุ่งตอบคำถามเกี่ยวกับธรรมชาติของกฎหมายทั่วไปในลักษณะภาพรวมทั้งหมด เป็นการตอบคำถามที่ว่าทำอย่างไรจึงจะออกกฎหมายใช้กฎหมายหรือตีความกฎหมายได้อย่างยุติธรรม การชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานของศาล ศาลจะต้องแสดงผลแห่งการวินิจฉัยให้ปรากฏในคำพิพากษา ความสำคัญของศาลซึ่งเป็นองค์กรในกระบวนการยุติธรรมจึงอยู่ที่คุณภาพของการวินิจฉัยประชาชนตลอดจนศาลสูงย่อมตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลได้จากการพิจารณาเหตุผลในคำพิพากษา ศาลหรือผู้พิพากษาจึงต้องให้เห็นถึง นิติปรัชญา” ของตนซึ่งจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับทำให้เหตุผล (reason) ที่สมเหตุสมผล (logical) ในคำวินิจฉัยนั้น นอกจากหลักวิชาดังกล่าวแล้วการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานยังเกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์ทางพยานหลักฐาน ซึ่งหมายถึงพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นด้วยการวิเคราะห์ พิสูจน์หรือวิจัย เช่นในทางฟิสิกส์ เคมี หรือชีววิทยา เป็นต้น

6. ความจำเป็นในการวางบรรทัดฐานการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีอาญา

“บรรทัดฐานคำพิพากษา” หมายถึงหลักกฎหมายที่ศาลได้เคยตัดสินมาแล้ว จนเป็นที่ยอมรับนับถือและยึดเป็นบรรทัดฐานสืบเนื่องกันมา และศาลในคดีหลังที่มีข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันถือว่าเป็นพันธะที่ต้องตัดสินตาม หลักกฎหมายนี้เรียกว่า “The doctrine of precedent หรือ “stare decisis” เป็นหลักที่ประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ เช่น อังกฤษและสหรัฐอเมริกาใช้อยู่ในปัจจุบัน พันธะในการตัดสินตามบรรทัดฐานคำพิพากษาทำให้ศาลในคดีหลังไม่อาจใช้อำนาจตัดสินคดีได้ตามอำเภอใจ ในประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์จึงถือว่าคำพิพากษาของศาลเป็นที่มาหรือบ่อเกิดของกฎหมาย ส่วนในประเทศที่ใช้กฎหมายซีวิลลอว์จะมีลักษณะการใช้กฎหมายตามตัวบทกฎหมาย จึงไม่ถือว่าคำพิพากษาของศาลเป็นที่มาหรือบ่อเกิดของกฎหมายโดยแท้ และเห็นว่าคำ

พิพากษาของศาลมีความสำคัญในฐานะเป็นตัวอย่างการปรับใช้กฎหมายในกรณีรูปธรรมและมีความสำคัญในการอธิบายหลักกฎหมายที่แฝงอยู่ในตัวบทกฎหมาย ในที่สุดอาจกล่าวได้ว่าคำพิพากษาของศาลในประเทศที่ใช้กฎหมายซีวิลลอว์ไม่ผูกพันเป็นการทั่วไปเหมือนบทบัญญัติแห่งกฎหมายเท่านั้น

ตามระบบกฎหมายของไทยมีรูปแบบของระบบประมวลกฎหมายหรือที่เรียกว่า “civil law legal system” โดยหลักแล้วคำพิพากษาศาลฎีกาจึงไม่เป็นกฎหมายและไม่ใช้ที่มาแห่งกฎหมายและไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ถือว่าคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นกฎหมาย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติของศาลยุติธรรมไทยได้ยึดถือคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นบรรทัดฐานตลอดมาอันเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีบรรทัดฐานคำพิพากษา (stare decisis) ของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ในปัจจุบันแล้วบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกามีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ จนบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าศาลมิได้อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาเพียงเหตุผลสนับสนุนการตีความหรือการปรับบทกฎหมาย แต่ศาลได้อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาประดุจเป็นกฎหมายอย่างในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์เลยทีเดียว ซึ่งนอกจากจะเป็นเพราะอิทธิพลของระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ดังกล่าวแล้ว ระบบการศึกษากฎหมายของไทยที่ให้ความสำคัญกับคำพิพากษาศาลฎีกาก็มีส่วนเสริมความสำคัญของคำพิพากษาศาลฎีกาอีกด้วย ในขณะที่ศาลล่างก็อาจมีความเห็นว่าการวินิจฉัยคดีโดยเดินตามแนวบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นแนวทางที่ควรจะต้องถือเป็นแบบอย่าง การวินิจฉัยที่แตกต่างออกไปอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้

การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินคดีของศาล เพราะเป็นขั้นตอนของการวินิจฉัยที่มีผลให้คู่ความแพ้หรือชนะคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคดีอาญาที่ผลของคดีกระทบต่อชีวิตและเสรีภาพของจำเลย แต่ไม่มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานไว้แต่อย่างใด การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานจึงควรมีแนวทางในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกาที่วางหลักการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานไว้ เพื่อให้ศาลคดีหลังยึดถือเป็นแนวในการวินิจฉัยในกรณีที่มีข้อเท็จจริงทำนองเดียวกัน ทำให้เกิดความสอดคล้องต้องกันของแนวทางการใช้ดุลพินิจ (consistency) นอกจากนี้ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาแนวบรรทัดฐานคำพิพากษาศาลฎีกาดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือของศาลสูงใช้ตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของศาลล่างว่าเป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือระดับสามัญสำนึกเดียวกันหรือไม่อีกด้วย

ในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในศาลไทยเป็นเครื่องของการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาที่จะใช้สามัญสำนึกวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน วิธีการในทางปฏิบัติของศาลไทยจะไม่ค่อยเคร่งครัดกับปัญหาการรับฟังพยาน โดยจะเปิดโอกาสให้คู่ความนำพยานเข้าสืบได้เต็มตามที่ต้องการในบัญชีระบุพยาน ทำให้การใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลไทยเป็นภาระที่หนัก

และยุ่งยากในการที่จะต้องแยกแยะว่าพยานหลักฐานได้รับฟังได้หรือไม่ในชั้นทำคำพิพากษาก่อนที่จะชั่งน้ำหนักวินิจฉัยความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐาน แม้จะถือว่าผู้พิพากษาศาลไทยเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานก็ตาม ซึ่งแตกต่างไปจากระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ที่มีระบบกลั่นกรองพยานหลักฐานก่อนการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ด้วยสาเหตุดังกล่าว กฎเกณฑ์หรือแนวทางต่างๆ ในการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานจึงมีความจำเป็นในอันที่จะทำให้การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะบรรทัดฐานคำพิพากษากฎีกาในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่วางหลักหรือให้แนวทางในการใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานกรณีใดกรณีหนึ่งไว้โดยเฉพาะ และเมื่อการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลมีประสิทธิภาพจะมีผลให้คู่ความยอมรับในผลของคำพิพากษา ปัญหาในเรื่องปริมาณคดีของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาที่มีอยู่มากก็จะลดน้อยลง

7. กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง การรับฟัง และการชั่งน้ำหนักพยาน ในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มีส่วนช่วยให้การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญามีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจพิสูจน์ตัวบุคคล (Personal identification) ด้วยการตรวจลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ เพื่อเชื่อมโยงระหว่างผู้กระทำความผิด ผู้เสียหาย และอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการพิสูจน์ลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ เป็นวิธีที่ดีที่สุดและมีความแน่นอนในการพิสูจน์บุคคลได้ถูกต้องแม่นยำเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ พยานหลักฐานในคดีอาญาที่นำมาตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวได้แก่พยานวัตถุต่างๆ ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ หรือสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับคดีนั้นๆ เช่น ปลอกกระสุนปืน ทรายเลือด คราบอสุจิ เส้นผม ขน ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งสำหรับกรณีที่เป็นการตรวจลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ นั้นเมื่อตรวจหาลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ จากพยานวัตถุที่พบสถานที่ดังกล่าวแล้ว ต้องนำมาเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ ของผู้ต้องสงสัยที่ได้จากการนำสิ่งส่งตรวจจากร่างกายผู้ต้องหาไม่ว่าจะเป็นเลือด เส้นผม ขน จากผู้ต้องหาไปตรวจพิสูจน์

การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาแม้จะมีประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินคดีอาญา ทั้งในขั้นตอนของการสืบสวน สอบสวน รวมไปถึงชั้นพิจารณาพิพากษา แต่ยังคงมีปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ อันได้แก่ ปัญหาของขอบเขตอำนาจรัฐในการแสวงหาสิ่งส่งตรวจเพื่อพิสูจน์ลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ เช่น เลือด เส้นผม ขน ฯลฯ จากผู้ต้องหา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี ดี เอ็น เอ ที่ตรวจได้จากพยานหลักฐานที่พบในที่เกิดเหตุ, ปัญหาเกี่ยวกับ

สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา โดยเฉพาะสิทธิในการที่จะไม่ถูกบังคับให้ต้องเป็นพยานปรักปรำตนเองในคดีอาญา ว่าสิทธิดังกล่าวนี้รวมถึงการบังคับเจาะเลือกเพื่อตรวจหาลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ด้วยหรือไม่ และปัญหาในการรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานอันได้จากการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์

การศึกษาถึงหลักเกณฑ์กฎหมายเกี่ยวกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาของต่างประเทศ ทั้งในประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และเทศออสเตรเลีย และประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายซีวิล ลอว์ ซึ่งได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส และประเทศเยอรมนี เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและวิธีปฏิบัติที่ใช้อยู่ในประเทศ อันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แม้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษนั้นจะมีระบบกฎหมายจารีตประเพณี หรือ คอมมอน ลอว์ ซึ่งแตกต่างไปจากระบบกฎหมายในประเทศไทยซึ่งเป็นระบบประมวลกฎหมายก็ตาม แต่ประเทศดังกล่าวได้พัฒนากฎหมายอยู่ตลอด โดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความก้าวหน้าทั้งทางด้านกฎหมายโดยเฉพาะการให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และการนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ซึ่งหากประเทศไทยสามารถนำหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและวิธีปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมได้ จะทำให้การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนของไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.1 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศในระบบคอมมอน ลอว์ (Common Law)

7.1.1 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งศาลสูงของสหรัฐอเมริกาได้พัฒนาขึ้น โดยเน้นถึงความสำคัญของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนในการดำเนินคดีอาญาเป็นหลัก จึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของสหรัฐอเมริกา เป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแนวรัฐธรรมนูญ (วิสาร พันธนะ, 2521 : 41)

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาที่ว่าด้วยเรื่องการให้ความคุ้มครองสิทธิต่างๆ ของบุคคลนั้นอยู่ในบทแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 10 (First Amendment to Tenth

Amendment) หรือที่มีชื่อเรียกว่า “The Bill of Rights” ซึ่ง The Bill of Rights นี้เป็นที่มาของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแนวรัฐธรรมนูญดังกล่าว สิทธิต่างๆ ที่บัญญัติไว้ใน The Bill of Rights มีอยู่หลายประการด้วยกันที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความอาญา อันได้แก่ สิทธิที่บัญญัติไว้ในบทแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 (The Fourth Amendment), ฉบับที่ 5 (The Fifth Amendment), ฉบับที่ 6 (The Sixth Amendment) และฉบับที่ 8 (The Eighth Amendment)

The Fifth Amendment บัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคล ดังนี้

1. ในคดีอาญาที่มีระวางโทษประหารชีวิตหรือคดีอุกฉกรรจ์จะต้องได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้พิจารณาคดีจากคณะลูกขุนใหญ่ (Grand Jury) ก่อน
2. ห้ามลงโทษบุคคลซ้ำในการกระทำความผิดครั้งเดียว
3. ห้ามบังคับบุคคลให้ให้การประณัตตนเอง
4. ห้ามกระทำการใดๆ อันเป็นการจำกัดสิทธิในชีวิต เสรีภาพ หรือทรัพย์สินของบุคคล โดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรมแห่งกฎหมาย (Due Process of Law)

The Sixth Amendment ให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่จะ

1. ได้รับการพิจารณาโดยรวดเร็ว โดยเปิดเผย และโดยลูกขุนที่ปราศจากความลำเอียงของรัฐหรือท้องถิ่นซึ่งการกระทำความผิดได้เกิดขึ้น
2. ได้รับแจ้งถึงลักษณะและเหตุผลข้อกล่าวหา
3. เผชิญหน้ากับพยานที่เป็นปฏิปักษ์ (ได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย)
4. เรียกพยานซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตัวเองมาให้การ
5. ได้รับความช่วยเหลือจากทนายในการต่อสู้คดี

The Eighth Amendment ในคดีอาญาจะเรียกหลักประกันหรือปรับเกินสมควรไม่ให้และจะลงโทษจำเลยอย่างโหดร้ายทารุณ (cruel and unusual punishment) มิได้ เนื่องจากระบบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น แต่ละมลรัฐจะมีอิสระในการบัญญัติกฎหมายอาญาของตนเอง โดยรัฐบาลกลาง (Federal Government) จะไม่แทรกแซงในเรื่องของการกำหนดว่าการกระทำใดจะถือเป็นความผิดอาญาหรือไม่ อย่างไรและมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีพิจารณาความ ซึ่งมีที่มาจากเหตุผลพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ในการรวมตัวเป็นประเทศสหรัฐอเมริกาในอดีตที่ไม่ต้องการให้รัฐบาลกลาง มีอำนาจมากเกินไปจนถึงขนาดที่จะเข้ามาควบคุมรัฐบาลของมลรัฐได้ ในอดีตนั้นยอมรับกันว่ารัฐบาลแห่งมลรัฐเท่านั้นที่ควรจะทำหน้าที่ปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยที่หลักฐานที่เด่นชัด คือ บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกาที่บัญญัติแบ่งแยกอำนาจไว้ชัดเจนทั้งในแนวนและแนวตั้ง โดยแนวนคือการแบ่งแยกอำนาจตามหลักการ Separation of Powers ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ส่วนในแนวตั้ง

เป็นการแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลมลรัฐและรัฐบาลกลางอย่างชัดเจน(เข้าถึงได้จาก http://www.203.86.230/SLK/soc_magazine/socmag_special.pdf) จึงมีปัญหาว่าบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขดังกล่าว หรือ The Bill of Rights นี้ต้องนำไปใช้ในระดับมลรัฐด้วยหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้มีคดี Boron V. Baltimore (1883) ศาลฎีกาตัดสินว่า บทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 10 ฉบับแรกสร้างขึ้นเพื่อใช้บังคับแก่รัฐบาลกลางโดยเฉพาะเท่านั้น

ต่อมาในปี ค.ศ. 1868 มลรัฐต่างๆ ได้ให้สัตยาบันรับรองแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับที่ 14 (Fourteenth Amendment) ซึ่งนับได้ว่าเป็นการขยายอำนาจรัฐธรรมนูญของรัฐบาลกลางไปควบคุมการกระทำของรัฐบาลในมลรัฐได้กว้างขวางขึ้น โดย The Fourteenth Amendment บัญญัติไว้ตอนหนึ่งว่า “ห้ามมิให้มลรัฐตราหรือใช้บังคับกฎหมายซึ่งลิดรอนสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนแห่งสหรัฐอเมริกา หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการจำกัดสิทธิในชีวิตเสรีภาพ หรือทรัพย์สินของบุคคล โดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรมแห่งกฎหมายหรือปฏิเสธไม่ให้วามคุ้มครองโดยเท่าเทียมกันในกฎหมายแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งในรัฐ ซึ่งศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกาได้วินิจฉัยว่าสิทธิส่วนใหญ่ใน The Bill of Rights ใช้บังคับแก่มลรัฐด้วยโดยอาศัย The Fourteenth Amendment เช่น สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการค้น จับ และยึดโดยไม่มีเหตุอันสมควร และสิทธิที่จะขอให้ปฏิเสธไม่รับฟังพยานหลักฐานใดๆ ที่ได้จากการฝ่าฝืนดังกล่าวในการพิจารณาคดีอาญา คดี Mapp V. Ohio (ค.ศ. 1961), Ker V. California (ค.ศ. 1963), สิทธิที่จะไม่ให้การปรักปรำตนเอง คดี Malloy V. Hogan (ค.ศ. 1964), สิทธิที่จะไม่ถูกลงโทษซ้ำในการกระทำผิดครั้งเดียว คดี Benton V. Maryland (ค.ศ. 1969) ฯลฯ เป็นต้น(วิสาร์ พันธนะ 2521 : 41)

7.1.2 การรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของศาลสหรัฐอเมริกา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และในปัจจุบันก็ได้มีการนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์ข้อเท็จจริงในศาลกันโดยแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือแม้แต่ในประเทศไทยเองก็ได้มีการนำเอาเทคนิควิธีการตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในคดีอาญาเช่นกัน เช่น การตรวจเลือดเพื่อแสดงว่าเลือดที่พบในที่เกิดเหตุเป็นของจำเลยหรือไม่ โดยใช้วิธีการตรวจเปรียบเทียบลายพิมพ์ ดี เอ็น เอ ซึ่งเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยมและยอมรับกันมาก

อย่างไรก็ดี แม้ว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางถึงความแม่นยำและความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น แต่ก็ยังคงมีปัญหาซึ่งเป็น

ถกเถียงกันอยู่เสมอว่า พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นี้ศาลจะรับฟังได้หรือไม่เพียงใด ซึ่งในเรื่องนี้ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะสำหรับการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ถือว่า มีความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการพิสูจน์พยานหลักฐานต่างๆ ในคดีอาญา พร้อมทั้งได้พัฒนาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังและชี้แนะพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มากกว่าประเทศอื่นๆ ดังมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ดังนี้ การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ภายใต้หลักเกณฑ์ทั่วไปของการรับฟังพยานหลักฐาน การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานทั่วไปด้วย กล่าวคือ

1. พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นต้องเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

ศาลสหรัฐอเมริกาได้วางหลักไว้ว่า พยานหลักฐานที่ศาลจะรับฟังได้ต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ อันเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ กล่าวคือ หากพยานหลักฐานใดได้มาจากการจับกุม ตรวจค้น ที่มีชอบ หรือโดยไม่มีเหตุอันควร หรือแม้มีเหตุอันควรแต่ไม่มีหมายจับหรือหมายค้นในกรณีที่มิใช่เหตุฉุกเฉินแล้ว พยานหลักฐานนั้นๆ จะรับฟังไม่ได้ รวมไปถึงพยานหลักฐานที่ได้มาจากการแสดงหาพยานหลักฐานโดยละเมิดสิทธิส่วนตัวด้วย

2. พยานหลักฐานนั้นต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี (Relevant evidence)

นอกจากจะเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว พยานหลักฐานที่ศาลจะรับฟังต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีด้วย ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยพยานหลักฐานของศาลสหรัฐอเมริกา (Federal Rules of Evidence (FRE)) โดยข้อบังคับข้อที่ 401 ได้บัญญัติคำนิยามของพยานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงใน (Relevant evidence) ไว้ดังนี้

“พยานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี” หมายความว่า พยานหลักฐานที่มีแนวโน้มที่จะทำให้ความมีอยู่ของข้อเท็จจริงใด โดยผลจากการวินิจฉัยมีความเป็นไปได้มากกว่า หรือน้อยกว่าการไม่มีพยานหลักฐานนั้น (“Relevant evidence” means evidence having any tendency to make the existence of any fact that is of consequence to the determination of the action more probable or less probable than it would be without the evidence.) กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ถึงข้อเท็จจริงในคดีนั้น คือ พยานหลักฐานที่มีคุณค่าในการพิสูจน์ความจริงที่เกิดขึ้น สามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่จะนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีจะต้องมีคุณค่าในตัวเอง

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องข้อเท็จจริงในคดี ก็อาจถูกตัดทิ้งไม่รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีได้ ถ้าพยานหลักฐานนั้น มีคุณค่าน้อย หรือเป็นพยานหลักฐานที่อาจก่อให้เกิดอคติ, ความสับสน ทำให้เสียเวลา หรือเป็นการซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็นดังที่บัญญัติไว้ในข้อ 403 ของ FRE ซึ่งบัญญัติว่า “ถึงแม้จะเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง พยานหลักฐานนั้นก็อาจถูกตัดออกไปได้ หากคุณค่าแห่งพยานหลักฐานนั้นมีน้ำหนักโดยนัยสำคัญน้อยกว่าอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากอคติที่ไม่ยุติธรรม ความสับสนในประเด็นแห่งคดี การทำให้ลูกขุนเข้าใจผิด หรือเมื่อพิจารณาถึงความล่าช้าอันไม่สมควร เป็นการเสียเวลา หรือเป็นการนำเสนอพยานหลักฐานที่ซ้ำซ้อนกันโดยไม่จำเป็น” (Although relevant, evidence may be excluded of its probative value is substantially outweighed by the danger of unfair prejudice, confusion of the issues, or misleading the jury, or by considerations of undue delay, waste of time, or needless presentation of cumulative evidence.” (พรเพชร วิชิตชลชัย 2003 : 271) การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ภายใต้หลักเกณฑ์การรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ถือเป็นพยานหลักฐานที่มีประสิทธิภาพในการพิสูจน์ความจริงสูง เช่น การตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคล ผู้กระทำความผิดหรือยืนยันความบริสุทธิ์ของบุคคล การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวจำเป็นต้องใช้เทคนิค วิธีการที่มีความซับซ้อน ซึ่งบุคคลธรรมดาทั่วไปไม่อาจตัดสินใจหรือทราบได้โดยใช้ความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของวิญญูชน ฉะนั้นการนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เข้าสู่การพิจารณาคดีของศาล จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการพิเศษเฉพาะด้าน อาทิ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจกระสุนปืน ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์มาให้ความเห็นเป็นความรู้ต่อศาล เป็นการนำสืบข้อเท็จจริงเข้าสู่สำนวนความอีกทางหนึ่ง เพื่อสนับสนุนข้ออ้างของโจทก์หรือจำเลย จึงอาจกล่าวได้ว่า พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ก็เป็นพยานความเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง ดังนั้น การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์การรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Witness) ด้วย

ในการรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น มีกำหนดไว้ใน FRE ข้อ 702 ว่า “ในกรณีที่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ทางเทคนิคหรือความรู้พิเศษทางด้านอื่นๆ จะช่วยให้ผู้วินิจฉัยข้อเท็จจริงมีความเข้าใจในพยานหลักฐานหรือวินิจัยข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีได้ พยานบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญได้ด้วยความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ การฝึกอบรม หรือการศึกษา จะเบิกความในรูปแบบของความเห็นหรือเป็นประการอื่นก็ได้ ถ้า (1)

คำเบิกความอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและข้อมูลที่เพียงพอ (2) คำเบิกความเป็นผลจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่เชื่อถือได้ และ (3) พยานผู้เชี่ยวชาญนั้นได้ปรับหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ากับข้อเท็จจริงแห่งคดีอย่างเชื่อถือได้” (If scientific, technical, or other specialized knowledge will assist the trier of fact to understand the evidence or to determine a fact in issue, a witness qualified as an expert by knowledge, skill, experience, training, or education, may testify thereto in the form of an opinion or otherwise, of (1) the testimony is based upon sufficient facts or data, (2) the testimony is the product of reliable principles and methods, and (3) the witness has applied the principles and methods reliably to the facts of the case.) (พรเพชร วิชิตชลชัย 2003 : 273)

ประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญสำหรับการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ภายใต้หลักเกณฑ์การรับฟังพยานผู้เชี่ยวชาญนี้คือ หลักการหรือกระบวนการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์นั้นจะต้องผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยและทำการทดลองค้นคว้ามาเป็นระยะเวลานานเท่าไรหรือเป็นที่ยอมรับกันในระดับใดจึงจะเพียงพอให้การพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นได้รับการยอมรับให้นำเข้ามาเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ ซึ่งในประเด็นดังกล่าวนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีมาตรฐานดังต่อไปนี้ในการพิจารณา คือ

1. The Frye Test

มาตรฐานการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์โดยพิจารณาจากหลักเกณฑ์ที่เรียกว่า “The Frye Standard” นั้น ไม่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ศาลสูงสุดแห่งมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้พัฒนาหลักนี้ขึ้นมาจากการบรรทัดฐานคำพิพากษาในคดี United State V. Frye ซึ่งมีข้อเท็จจริงดังนี้

ในปี ค.ศ. 1923 ศาลอุทธรณ์แห่งเมืองโคลัมเบีย ได้วินิจฉัยปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การวัดความดันโลหิตเพื่อจับการกล่าวเท็จ เพื่อนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานต่อศาล ก่อนที่จะมีการใช้เครื่องจับเท็จ (Lie Detector) โดยวินิจฉัยและแสดงเหตุผลว่า “การศึกษาวิจัยทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ที่อยู่ในระยะเริ่มต้นของการทดลอง ในช่วงที่ผลการวิจัยยังไม่อาจบอกได้แน่ชัดว่าถูกต้องแม่นยำ การยอมรับพยานหลักฐานที่เป็นผลจากทฤษฎีดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พิพากษาควรจะต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อรอให้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวได้รับการยอมรับโดยทั่วไป (General Acceptance) ในหมู่นักวิทยาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวข้องเสียก่อน” และได้มีคำพิพากษาคัดค้านว่า การตรวจวัดความดันโลหิต ยังไม่เป็นที่ยอมรับหมู่นักวิทยาศาสตร์ จึงไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจวัดความดันโลหิตนั้น

บรรทัดฐานในคำพิพากษาคดี United state V. Frye ได้มีการนำมาใช้เป็นมาตรฐานที่สำคัญที่จะใช้เป็นหลักในการพิจารณาว่าจะยอมรับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของมลรัฐ

ต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1960 คือ ต้องพิจารณาว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ “การยอมรับโดยทั่วไป” (General Acceptance) กล่าวคือ ต้องได้รับการยอมรับโดยทั่วไปจากนักวิทยาศาสตร์แขนงนั้นๆ โดยวัตถุประสงค์หลักของการนำหลัก The Test มาใช้เป็นมาตรฐานในการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ก็เพื่อป้องกันมิให้ลูกขุนต้องพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่ไม่มีคุณค่า ขาดคุณค่า ขาดความน่าเชื่อถือ ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อคณะลูกขุนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาให้เกิดการไขว่เขวหรือมีอคติได้

อย่างไรก็ดี คำว่า “ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป” ในหมู่นักวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นหลักของ The Frye Test เป็นคำที่มีความหมายกว้าง จึงทำให้เกิดการโต้เถียงกันเกี่ยวกับการนำหลักนี้มาใช้เป็นเกณฑ์ในการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งกลุ่มที่สนับสนุนชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมั่นและความมีเอกภาพในการนำไปใช้ อีกกลุ่มโต้แย้งว่าจะเกิดความไม่แน่นอน เช่น อะไรคือความหมายของการยอมรับโดยทั่วไป โดยนักวิทยาศาสตร์ทุกคนหรือเพียงส่วนใหญ่ อะไรเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับโดยทั่วไปอย่างแน่ชัด จะเป็นทฤษฎีที่รองรับ เทคนิค หรือการนำไปใช้ อะไรคือวิชาเฉพาะเรื่องนั้นๆ จะหมายถึงนิติวิทยาศาสตร์หรือจุลชีววิทยาทั่วไป คำถามเหล่านี้ทำให้คำจำกัดความของคดี Frye เกิดปัญหาในการตีความและการนำไปใช้ (ไพจิตร สวัสดิ์สาร 2547 : 22)

7.1.3 การรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศอังกฤษ

การรับฟังพยานหลักฐานโดยทั่วไปในประเทศอังกฤษนั้นจะพิจารณาจาก

1. พยานหลักฐานนั้นเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี (The Relevancy Rule)
2. พยานหลักฐานนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี (Helpfulness)

(Allridge Peter, “Recognizing Novel Scientific Techniques: DNA as a test case” 1992)

สำหรับพยานความเห็น (Evidence of Opinion) ตามหลักทั่วไปของการรับฟังพยานหลักฐานถือว่า ต้องห้ามรับฟัง เนื่องจากพยานความเห็น ซึ่งหมายถึงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ที่มาเบิกความเป็นพยานนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดี (Not Relevant) และเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งทำให้มีกฎหมายห้ามรับฟังพยานความเห็นคือเกรงว่าหากไม่ห้ามรับฟังพยานความเห็นอาจมีผลกระทบต่อคดีของคณะลูกขุน กล่าวคือ อาจเป็นการชี้นำการตัดสินคดีของคณะลูกขุนให้เกิดอคติหรือคล้อยตามความเห็นของพยานนั้นๆ ได้ (Roderick Munday, Evidence Third Edition 2005)

อย่างไรก็ดี หลักการห้ามรับฟังพยานความเห็นดังกล่าวก็มีข้อยกเว้น กล่าวคือ ถ้าสิ่งที่พยานเบิกความนั้นเป็นข้อเท็จจริงที่พยานไม่อาจพูดให้ศาลเข้าใจได้ เว้นแต่จะให้การสรุปข้อเท็จจริงตามความเห็นของพยาน หรือข้อเท็จจริงบางอย่างคนทั่วไปสื่อสารรับทราบกันโดยการ

แสดงความเห็น เช่นนี้ศาลย่อมรับฟังความเห็นของพยานได้ (เจมส์ ชูตวังก์ 2542 : 196) ซึ่งช้อยกเว้นดังกล่าว ได้แก่

Evidence of identity ซึ่งหมายถึง ความเห็นในความคล้ายคลึงกันของตัวบุคคลหรือวัตถุ เช่น พยานอาจแสดงความเห็นได้ว่า คนที่พยานเห็นในที่เกิดเหตุเป็นคนคนเดียวกับจำเลยที่นั่งอยู่ในศาล เป็นต้น

Evidence of a witness's own feelings, mental or physical condition ซึ่งหมายถึง ความเห็นในเรื่องภาวะแห่งจิตใจหรือร่างกาย และความรู้สึกของพยานนั่นเอง

Hand writing proved by non-expert ซึ่งหมายถึง ความเห็นเรื่องลายมือเขียนหนังสือติดต่อกันอยู่เสมอ นั้น ย่อมเป็นธรรมดาที่จะมีความเคยชินกับลายมือเขียนหนังสือลายมือชื่อของคนที่ติดต่อกัน

Matters of impression and narrative หมายถึง ความเห็นของพยานในการบอกเล่าเรื่องราว ซึ่งโดยปกติบุคคลย่อมรับรู้กันโดยการคาดคะเนด้วยความรู้ที่มีอยู่ประจำตัวทุกคนอันเกิดจากการที่คนต้องผ่านพบมาเสมอๆ เช่น การคาดคะเนอายุของบุคคลที่พยานเห็น การคาดคะเนความสูง น้ำหนัก ฯลฯ

กรณีการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากลักษณะของพยานหลักฐานประเภทนี้ เป็นพยานหลักฐานที่ต้องผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์และวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์โดยผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เฉพาะสาขา ดังนั้น วิธีการที่พยานหลักฐานประเภทนี้เข้าสู่การรับรู้ของศาลหรือลูกขุน จำเป็นต้องอาศัยการเบิกความโดยพยานผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ

พยานหลักฐานซึ่งเป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Opinion) ถือเป็นช้อยกเว้นหลักประการหนึ่งของการห้ามรับฟังพยานความเห็น (The principal exception to the opinion rule : expert opinion) ซึ่งผู้พิพากษา ลอว์ตัน (Lawton LJ) ได้กล่าวไว้ในคดี Turner [1975] QB 834 ว่า “ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญสามารถรับฟังได้ในกรณีที่เป็นการให้ความรู้แก่ศาลเกี่ยวกับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ซึ่งอยู่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจของผู้พิพากษาหรือลูกขุน ถ้าหากการพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดซึ่งผู้พิพากษาหรือลูกขุน สามารถวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากพยานผู้เชี่ยวชาญ ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นก็ไม่น่าเป็นต่อคดี”

ในประเทศอังกฤษผู้พิพากษาจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจว่าพยานผู้เชี่ยวชาญคนใดที่มีคุณสมบัติเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เพียงพอที่จะมาเบิกความให้ความเห็นต่อศาลในฐานะเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญได้ ซึ่งหมายความว่าบุคคลที่จะมาเบิกความให้ความเห็นต่อศาลในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นจะต้องแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติและประสบการณ์ที่ตน

เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้นๆ เช่น แสดงประกาศนียบัตร วุฒิบัตรต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติศาลจะไม่เข้มงวดในส่วนของคุณสมบัติเกี่ยวกับการศึกษาของผู้เชี่ยวชาญมากนัก กล่าวคือ หากได้ความว่าบุคคลนั้นๆ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องจะมาเบิกความอาจจะเนื่องมาจากประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ มาเป็นระยะเวลานาน ศาลก็รับฟังความเห็นจากพยานนั้นได้ แม้ว่าพยานนั้นอาจไม่ได้ศึกษาเล่าเรียนในเรื่องนั้นมาโดยตรงก็ตาม ดังจะเห็นได้จากคดี Silverlock [1894] 2 QB 766 ซึ่งเป็นคดีที่ศาลยอมให้ที่ปรึกษาทนาย (Solicitor) ซึ่งได้ใช้เวลาว่างจากการทำงานศึกษาเกี่ยวกับการพิสูจน์ลายมือ (Handwriting) ให้การในฐานะเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์ลายมือ หรือในคดี Oakley [1997] Crime LR 657 ศาลได้อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติงานด้านจราจรเป็นเวลา 15 ปี ซึ่งมีผ่านการทดสอบคุณสมบัติเกี่ยวกับการจราจรและปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับอุบัติเหตุบนท้องถนน มากกว่า 400 คดี เข้าเบิกความเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้ ประเด็นสำคัญของคดีต่างๆ เกี่ยวกับการยอมรับให้พยานนั้นๆ เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งสามารถเบิกความให้ความเห็นต่อศาลได้ในคดีต่างๆ คือ การศึกษาหรือประสบการณ์ที่มีของพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นความรู้หรือประสบการณ์ที่มากพอจะทำให้ความเห็นของบุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับเชื่อถือของบุคคลทั่วไปหรือไม่

สำหรับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เป็น ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ศาลในประเทศอังกฤษยอมให้มีการรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ ทั้งนี้ผู้พิพากษาจะต้องให้คำแนะนำแก่ลูกขุน ซึ่งเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดพยานหลักฐาน โดยต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติความน่าจะเป็นหรือความแม่นยำของผลการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ด้วยความระมัดระวังด้วย เช่น ในคดี Doheny [1997] 1 Cr App R 369 ซึ่งเป็นคดีที่ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของผู้ถูกกล่าวหาตรงกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่ได้จากการตรวจสอบพยานหลักฐานที่พบในที่เกิดเหตุ ได้มีการเสนอพยานหลักฐานขึ้นนี้ให้ลูกขุนพิจารณา และนำเสนอต่อลูกขุนถึงอัตราความเป็นไปได้ของการที่บุคคลจะมีลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ตรงกันเช่นนี้คือ 1 ต่อ 1,000,000 ฉะนั้น เมื่อผลการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ปรากฏออกมาว่าลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของผู้ถูกกล่าวหาตรงกันกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่ได้จากการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานที่พบในที่เกิดเหตุ ก็แสดงว่า โอกาสที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมีใช้กระทำความผิดจริงนั้นมีเพียง 1 ใน 1,000,000 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้พิพากษาได้ให้คำแนะนำต่อลูกขุนว่า อัตราความเป็นไปได้ 1 ใน 1,000,000 ดังกล่าวนี้อย่างไรก็ดี ผู้พิพากษาได้ให้คำแนะนำต่อลูกขุนว่า อัตราความเป็นไปได้ 1 ใน 1,000,000 ดังกล่าวนี้อยู่มีความหมายอีกประการหนึ่งว่า มีความเป็นไปได้ที่ชาย 25 คนในประเทศอังกฤษจะมีลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ตรงกับลายพิมพ์ดี เอ็น ดี ที่ตรวจพบในที่เกิดเหตุนี้ นั่นแสดงว่า การที่ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของผู้ถูกกล่าวหาตรงกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของพยานหลักฐานที่

พบในที่เกิดเหตุ มีนัยสำคัญเพียงว่า มีความเป็นไปได้ 1 ต่อ 25 ที่ผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นผู้กระทำ ความผิดจริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในประเทศอังกฤษ ศาลยอมรับให้มีการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ รวมถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ ด้วย แต่การ ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานที่น่าเสนอในคดีเหล่านั้นเป็นหน้าที่ของคณะลูกขุน ที่จะชั่งน้ำหนัก พยานหลักฐานต่างๆ เพื่อตัดสินว่า จำเลยหรือผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ทั้งนี้ผู้ พิพากษาจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ (Direction) แก่คณะลูกขุนเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับน้ำหนักของ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อื่นๆ ด้วย ซึ่งในส่วนของพยานหลักฐานที่เป็นลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ศาลอังกฤษให้น้ำหนักความน่าเชื่อถือค่อนข้างมาก แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องมียานหลักฐานอื่นๆ ในคดีมาประกอบด้วยว่า จำเลยเป็นผู้กระทำผิดจริง ไม่อาจตัดสินลงโทษจำเลยได้โดยอาศัยแต่การ ตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ เท่านั้น

ปัจจุบันการตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ มีบทบาทอย่างมากในการสอบสวนคดีต่างๆ ในประเทศอังกฤษ รัฐได้จัดตั้งองค์กรที่เรียกว่า FSS (The Forensic Science Service) มีฐานะเป็น Agency ทำให้มีอิทธิพลต่อทางเลือกที่ตัดสินในเรื่องที่เกี่ยวกับตำรวจเทคนิคและวิทยาศาสตร์ การ ตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญและสถานที่เกิดเหตุ นอกจากนี้ฐานข้อมูลดี เอ็น เอ ที่จัดทำโดยองค์กร FSS (The Forensic Science Service) มีรายละเอียดของปัจเจกบุคคลรวมประมาณ 700,000 ตัวอย่าง ซึ่งกฎหมายอนุญาตให้มีการเอาตัวอย่างและเก็บไว้โดยไม่คำนึงถึงความหนักเบาของความผิด ในขณะนี้ได้มีการใช้ฐานข้อมูลนี้มากและเป็นที่ยอมรับอย่างมาก(ไพจิตร สวัสดิสาร 2547 : 44)

7.2 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศ ใน ระบบ (Civil Law)

นอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และ ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็น ประเทศที่ใช้กฎหมาย Common Law แล้ว แม้แต่ในประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายหรือ Civil Law ก็ยอมรับให้นำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาด้วย เช่นกัน

7.2.1 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ใน ประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศส ถือได้ว่าเป็นประเทศต้นแบบของระบบกฎหมาย Civil Law ที่สำคัญประเทศหนึ่ง การพิจารณาคดีเป็นระบบพิจารณาแบบไต่สวน กล่าวคือ ฝ่ายรัฐมีหน้าที่ใน การค้นหาความจริง ดังนั้น ผู้พิพากษามีความรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับสถานที่การกระทำผิด

(Scene of the crime) อย่างจริงจัง และมีระบบที่เรียกว่า Forma 1 ที่ซับซ้อนในเรื่องการนำเอาตัวอย่างในที่เกิดเหตุ (The chain of custody of samples) ซึ่งหากการแสวงหาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ในคดีใด ขัดกับ Forma 1 จะทำให้พยานหลักฐานที่ได้มาไม่สามารถยอมรับเข้าสู่การดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ (ไพจิตร สวัสดิสาร 2547 : 44)

การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ในประเทศฝรั่งเศสนั้น ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Code of Criminal Procedure) ซึ่งสามารถแยกเป็นประเภทของพยานหลักฐานได้ดังนี้

1. พยานหลักฐานประเภท Non-intimate Samples กฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานประเภทนี้ไว้ในมาตรา 55-1 เป็นบทบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี ค.ศ.2004 ซึ่งมีข้อความดังนี้

Out technical and scientific tests comparing them with traces or clues obtained for the purposes of the inquiry.

He carries out or oversees measures to record identifying features, and in particular the taking of fingerprints, palm prints or of photographs necessary for consulting the relevant police files, and adding information to them, pursuant to the regulations applicable to the file in question.

The refusal, by a person against whom there exists any plausible reason or reason to suspect that he has committed or attempted to commit an offence, to comply with the procedures mentioned in the first and second paragraphs and ordered by the judicial police officer to be taken, is punished by a year's imprisonment and by a fine of €15,000.”)

ตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ (Judicial police officer) มีอำนาจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานประเภท non-intimate samples จากบุคคลใดๆ ซึ่งพยานหลักฐานนั้นจะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในการสอบสวน หรือจากบุคคลซึ่งมีเหตุอันน่าเชื่อถือว่ามีความเป็นไปได้ที่บุคคลนั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดนั้น เพื่อที่จะนำพยานหลักฐานเหล่านั้นไปทำการตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์เปรียบเทียบกับพยานหลักฐานอื่นๆ ที่เก็บรวบรวมได้ในที่เกิดเหตุและจากการสอบสวน

พยานหลักฐานซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถรวบรวมได้ในกรณีดังกล่าวนี้ ได้แก่ พยานหลักฐานซึ่งจะสามารถระบุหรือยืนยันตัวบุคคลได้ โดยทั่วไปจะเป็นการเก็บตัวอย่างลายพิมพ์

นิ้วมือ ลายพิมพ์ฝ่าเท้า หรือภาพถ่ายอื่นๆเท่าที่จำเป็น เพื่อนำมาประกอบกับพยานหลักฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเก็บรวบรวมพยานหลักฐานเหล่านั้นไว้ในสำนวนคดีเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนต่อไป

กรณีที่ผู้ต้องสงสัยโดยมีเหตุอันควรว่าจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิดปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานประเภท non-inmate ดังกล่าวข้างต้น ต้องระวางโทษจำคุก 1 ปี และปรับ 15,000 บาท

2. พยานหลักฐานประเภท Intimate Samples ในประเทศฝรั่งเศสได้มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับแสวงหาพยานหลักฐานประเภท Intimate Samples เพื่อนำไปตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ สำหรับเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความจริงในคดีอาญาไว้โดยเฉพาะในการประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ใน Title XX (หมวด 20) ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นหมวดที่ว่าด้วย ฐานข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอ แห่งชาติของประเทศฝรั่งเศส (The National Computerized Genetic Information Database) กล่าวคือ มาตรา 706-54 กำหนดให้มีฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ทั้งที่ได้จากการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางชีวภาพที่พบในที่เกิดเหตุ และได้จากการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของบุคคลซึ่งถูกตัดสินว่ากระทำความผิดอาญาในฐานความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 706-55 ซึ่งได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับเพศ, ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์, ความผิดเกี่ยวกับการละเมิดประโยชน์ที่สำคัญของรัฐ, ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย, ปลอมแปลงเงินตรา, องค์การอาชญากรรม และความผิดเกี่ยวกับกฎหมายการฟอกเงิน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการระบุตัวบุคคลหรือค้นหาผู้กระทำความผิดในฐานต่างๆดังที่ได้กล่าวมา

ข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอของบุคคล และพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด จะถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลดีเอ็นเอ แห่งชาติ ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Judicial police officer) ทั้งนี้ตามที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นสมควร หรือตามคำร้องขอของพนักงานอัยการเขต (The District Prosecutor) หรือคำร้องขอของผู้พิพากษาสอบสวน (The Investigating Judge) นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจยังสามารถนำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของผู้ต้องสงสัยโดยมีเหตุอันน่าเชื่อว่าเป็นผู้กระทำความผิดไปทำการตรวจสอบเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลดีเอ็นเอ แห่งชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นสมควรเอง หรือโดยคำร้องขอของพนักงานอัยการ แต่ทั้งนี้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของผู้ต้องสงสัยที่นำมาตรวจเปรียบเทียบจะไม่ถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลดังกล่าว สำหรับอำนาจในการแสวงหาสิ่งส่งตรวจประเภท Intimate Samples นั้น มาตรา 706-56 เป็นบทกฎหมายที่ให้อำนาจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถแสวงหาพยานหลักฐานประเภท Biological Sample หรือสิ่งส่งตรวจประเภท Intimate Sample จากผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดได้ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจอาจเป็นผู้เก็บพยานหลักฐานนั้นเอง หรือควบคุมการดูแลการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานนั้นโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด โดยก่อนที่จะทำการเก็บตัวอย่างส่งตรวจนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจสั่งให้มีการตรวจสอบกับฐานข้อมูลดีเอ็นเอ แห่งชาติก่อนว่า ได้มีข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของบุคคลนั้นๆเก็บไว้ในฐานข้อมูลแล้วหรือไม่ กรณีที่ไม่สามารถนำเอาสิ่งส่งตรวจจากบุคคลผู้ต้องสงสัยได้ กฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่นำเอาสิ่งส่งตรวจจากบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัยทางพันธุกรรมที่สามารถนำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ มาตรวจเปรียบเทียบกันแทนได้ และสำหรับกรณีการเก็บสิ่งส่งตรวจจากบุคคลซึ่งต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป เจ้าหน้าที่สามารถบังคับเอาสิ่งส่งตรวจจากบุคคลนั้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอม การปฏิเสธไม่ยินยอมให้เจ้าหน้าที่เก็บตัวอย่างสิ่งส่งตรวจตามกฎหมายตามที่กล่าวมานั้น บุคคลซึ่งปฏิเสธต้องระวางจำคุก 1 ปี และปรับ 15,000 ยูโร ถ้าการปฏิเสธกระทำโดยบุคคลซึ่งถูกตัดสินว่ากระทำความผิดอาญาร้ายแรง ต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี และปรับ 30,000 ยูโร หากบุคคลซึ่งต้องนำส่งสิ่งส่งตรวจ ได้นำหรือพยายามนำตัวอย่างสิ่งส่งตรวจจากบุคคลอื่น ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมด้วยหรือไม่ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ว่าเป็นตัวอย่างสิ่งส่งตรวจของตน ผู้นั้นต้องระวางโทษ จำคุก 3 ปี และปรับ 45,000 ยูโร นอกจากนี้ หากผู้ต้องสงสัยซึ่งปฏิเสธการให้ตัวอย่างสิ่งส่งตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ดังกล่าว ได้ถูกศาลตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาซึ่งต้องสงสัยจริง ผู้นั้นจะต้องถูกเพิกถอนสิทธิในการได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งยังตัดสิทธิในการได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษซึ่งอาจได้รับในอนาคตอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศฝรั่งเศสในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่า ประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความสำคัญกับการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อนำมาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาเป็นอย่างมาก กล่าวคือ นอกจากจะทำให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆเพื่อทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ยังกำหนดโทษสำหรับผู้ต้องสงสัย ซึ่งปฏิเสธไม่ให้เจ้าหน้าที่ทำการพิสูจน์นั้นๆด้วย พร้อมทั้งได้จัดให้มีฐานข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอ แห่งชาติ เพื่อประโยชน์ในการค้นหาผู้กระทำความผิดอีกด้วย

7.2.2 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในประเทศเยอรมนี

ประเทศเยอรมนีเป็นประเทศที่ใช้ระบบประมวลกฎหมายอีกประเทศหนึ่งที่บัญญัติเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้หาเพื่อส่งตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ไว้

อย่างชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 81a มีข้อความดังนี้ (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ 2525 : 812)

“ มาตรา 81a (การตรวจร่างกาย การตรวจเลือด)

1. การตรวจร่างกายผู้ต้องหา เพื่อที่จะค้นหาข้อเท็จจริงโดยวิธีที่มีประโยชน์ที่สุดให้ทำได้ เพื่อประโยชน์ในการนี้ การเจาะเลือดมาตรวจและการจับต้องร่างกายซึ่งกระทำโดยแพทย์ตามวิธีการประกอบโรคศิลปะ ในอันที่จะตรวจร่างกายนั้นให้กระทำได้ แม้ผู้ต้องหาจะไม่ยินยอมก็ตาม เมื่อการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นที่น่ากลัวว่าจะเกิดผลร้ายแก่สุขภาพอนามัยของผู้ต้องหา

2. ให้ศาล พนักงานอัยการ หรืออัยการผู้ช่วย มีอำนาจที่จะสั่งให้ยึดระยะเวลาการตรวจนั้นออกไป ถ้าเป็นที่เห็นว่าผลจากการตรวจนั้นจะทำให้เกิดอันตรายขึ้นได้

คำว่า แพทย์ ในมาตรา 81a นี้ ศาลประเทศเยอรมันได้เคยวินิจฉัยไว้ว่าต้องเป็นแพทย์ที่ได้ขึ้นทะเบียนรับอนุญาตให้ทำการประกอบโรคศิลปะแล้วเท่านั้น แพทย์ฝึกหัดเจาะเลือดเช่นนี้ไม่ได้ และแพทย์ต้องลงมือเจาะเลือดด้วยตัวเอง จะสั่งให้พนักงานตำรวจ พยาบาล หรือผู้ช่วยอื่นๆทำแทนไม่ได้ (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ 2525 :812)

ดังนี้ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศเยอรมนี ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาเพื่อทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน แสดงถึงการยอมรับให้ทำการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหาได้ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในประเทศเยอรมนี โดยทั่วไปแล้วพนักงานอัยการจะมีหน้าที่ในการได้สวน ผู้พิพากษาที่ทำการสอบสวน หรือที่เรียกว่า Ermittlungsrichter จะมีอำนาจควบคุมกระบวนการที่อาจจะละเมิดสิทธิบุคคล การควบคุมตัว หมายค้น การเวนคืน การค้นฟังทางโทรศัพท์ เป็นต้น

หลักความถูกต้องตามกฎหมายของการพิจารณา อัยการต้องดำเนินการฟ้องร้องทุกคนที่กระทำความผิด อย่างไรก็ตามในความผิดโทษไม่หนัก อัยการสามารถตัดสินใจที่จะหลีกเลี่ยงการดำเนินคดีได้โดยความตกลงของคณะหรือ tribunal การชั้นสูตรพลีกศในประเทศเยอรมนี จะมีน้อยกว่าประเทศอื่น เนื่องจากมีระบบการตกลงของครอบครัวในกรณีที่เขาองค์ประกอบเรื่องผู้ต้องสงสัย หากไม่มีข้อพิรุณสงสัย จุดแข็งของประเทศเยอรมนี คือ ความมีชื่อเสียงของผู้เชี่ยวชาญที่มีการฝึกอบรม การดูแลเรื่องสิทธิมนุษยชน และระบบการประกันคุณภาพ (ไพจิตร สวัสดิ์สาร 2547 : 44)

7.3 การรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาของศาลไทยในปัจจุบัน

“การรับฟังพยานหลักฐาน” (Admissibility of Evidence) เป็นหลักในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลอย่างหนึ่ง ที่พิจารณาว่าพยานหลักฐานอย่างใดบ้างที่สามารถนำสืบได้หรือไม่ได้ ถ้าคู่ความนำเอาพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้เข้ามาสืบ กฎหมายก็จะห้ามไม่ให้สืบ ถ้ามีการตรวจพบว่าพยานหลักฐานชิ้นไหนเป็นพยานที่รับฟังไม่ได้ ศาลก็จะไม่อนุญาตให้นำเข้าสืบหรือถ้าไม่มีการตรวจพบในตอนที่จะนำเข้าสืบทำให้สามารถนำพยานหลักฐานนั้นสืบเข้ามาในสำนวนความของศาลได้ แต่ในตอนที่จะพิพากษาคดี ศาลก็จะต้องมาวิเคราะห์พยานหลักฐานแต่ละชิ้นเสียก่อนว่า ชิ้นใดเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ ชิ้นใดเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ ชิ้นที่เป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ก็จะถูกตัดออกไป ไม่สามารถที่จะนำมาใช้ประกอบการวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีนั้นๆ ได้ โดยการรับฟังพยานหลักฐานนั้นมีผลต่อขั้นตอนการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลในการพิจารณาพิพากษาคดีด้วย

หลักกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญานั้น โดยหลักแล้วพยานหลักฐานทุกชนิดที่มีคุณสมบัติซึ่งถึงความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย ย่อมรับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีนั้นๆ ได้ ถือว่าเป็น พยานหลักฐานที่รับฟังได้ (admissible evidence) แต่หลักดังกล่าวนี้มีข้อยกเว้นอยู่ว่า ถ้ามีกฎหมายบทใดบทหนึ่งบัญญัติหรือวางหลักเกณฑ์ห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานชนิดใด ประเภทใดไว้ พยานหลักฐานชนิดนั้น ประเภทนั้นก็จะเข้าลักษณะเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังไม่ได้ (inadmissible evidence) ต้องถูกตัดทิ้งไปจะนำเข้ามาใช้เป็นหลายกรณี รวมเรียกชื่อกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานในระบบของไทยมีหลายกรณี รวมเรียกชื่อกฎหมายเหล่านั้นว่า “บทตัดพยานหลักฐาน” หรือที่ตรงกับหลักกฎหมายพยานหลักฐานของต่างประเทศที่เรียกว่า “exclusionary rules” ฉะนั้นในการวิเคราะห์ว่าพยานหลักฐานใดจะรับฟังได้หรือไม่ได้ในคดีหนึ่งๆ นั้นจึงต้องพิจารณาจากบทตัดพยานเป็นสำคัญ กล่าวคือต้องสำรวจดูกฎหมายว่ามีบทกฎหมายบทใดตัดพยานหลักฐานประเภทใด เอาไว้บ้าง ซึ่งระบบกฎหมายของไทยมีบทตัดพยานอยู่หลายบท ดังนี้

1. บทตัดพยานหลักฐานที่เป็นเท็จหรือปลอม

บทตัดพยานหลักฐานบทนี้ไม่มีเขียนไว้เป็นลายอักษร ถือเป็นหลักกฎหมายทั่วไปของทุกประเทศ ทุกระบบกฎหมาย พยานหลักฐานเท็จ พยานหลักฐานปลอม นำมาใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงในทางคดีไม่ได้ ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ว่าพยานหลักฐานชิ้นใดเป็นพยานหลักฐานหรือปลอม พยานหลักฐานชิ้นนั้นจะต้องถูกตัดทิ้งจากคดีนั้นทันทีที่ไม่สามารถรับฟังหรือนำเข้ามาสืบในคดีได้เลย

2. บทคัดพยานหลักฐานที่ฟุ่มเฟือย (superfluous) ประวิงให้ชักช้า (undue delaying) หรือไม่เกี่ยวแก่ประเด็นแห่งคดี (irrelevant)

บทคัดพยานดังกล่าวนี้ มีบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 56 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อศาลเห็นว่าพยานหลักฐานใดฟุ่มเฟือยเกินสมควร หรือ ประวิงให้ชักช้า หรือไม่เกี่ยวแก่ประเด็น ให้ศาลมีอำนาจการสืบพยานหลักฐานเช่นนั้น หรือ พยานหลักฐานอื่นต่อไป” ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวนี้ได้อนุโลมนำมาใช้กับคดีอาญาด้วย ความ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 นอกจากนี้ บทคัดพยานที่ไม่เกี่ยวแก่ประเด็น แห่งคดีนั้น มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 87 ว่า “ห้ามมิให้ศาลรับ ฟังพยานหลักฐานใด เว้นแต่ (1) พยานหลักฐานนั้นเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดในคดี ที่จะต้องนำสืบ...” และมาตรา 104 ซึ่งบัญญัติว่า “ให้ศาลมีอำนาจเต็มที่ในอันที่จะวินิจฉัยว่า พยานหลักฐานที่คู่ความนำมาสืบนั้นจะเกี่ยวกับประเด็นและเป็นอันเพียงพอให้เชื่อฟังเป็นยุติได้ หรือไม่ แล้วพิพากษาคดีไปตามนั้น” จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวให้อำนาจศาลที่ จะไม่ยอมรับการนำเสนอพยานหลักฐานที่ไม่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีเสียแต่ในชั้นต้น กล่าวอีกนัย หนึ่ง คือ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งอนุโลมนำใช้ในคดีอาญาดังกล่าวนั้น พยานหลักฐานที่จะ มาสืบต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท็จจริงในคดี (Relevancy)

หลักในเรื่องการนำสืบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท็จจริงที่จะต้องนำสืบนี้ เป็น หลักสากลตรงกับกฎหมายคอมมอนลอว์ เรื่อง Relevancy กล่าวคือในระบบการพิจารณาคดีเพื่อรับ ฟังพยานหลักฐานจากคู่ความนั้น ศาลย่อมจะต้องรับฟังเรื่องที่เกี่ยวข้องในคดีเท่านั้น โดยหลักที่ใช้ พิจารณาว่าหลักฐานใดเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีที่จะต้องนำสืบหรือไม่ ส่วนใหญ่จะพิจารณาจาก ประเด็นพิพาทเป็นหลัก ซึ่งตรงกับหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ที่เรียกว่า materiality หรือ in issue อย่างไรก็ดีตาม คำว่า “พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท็จจริงในคดีที่จะต้องนำสืบ” เป็นคำที่มีความ หมายกว้าง ยากที่จะกำหนดหลักตายตัวลงไปได้ว่าพยานหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องเท็จจริงใน คดีนั้นๆ ส่วนศาลในระบบกฎหมายกลุ่มที่ใช้ประมวล (Civil Law) มักจะไม่ค่อยมีปัญหาในการ แปลความกฎหมายเรื่องนี้มากนัก เพราะในกรณีที่มีปัญหาคาบเกี่ยวก็จะรับ (admit) พยานหลักฐาน นั้นไว้ก่อนแล้วค่อยวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานนั้นรับฟังได้หรือไม่ ซึ่งศาลไทยส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติ เช่นนี้ (พรเพชร วิชิตชลชัย 2542 : 270)

3. บทคัดพยานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ (Rule against illegally obtained evidence) (จริญ ภักดีธนากุล, กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน) สำหรับบทคัดพยานหลักฐานที่ เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบนี้ มีแนวคิดที่แตกต่างกันอยู่ 2 แนวคิด ระหว่างแนวคิดที่เห็นว่าควรแยก ระหว่างการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐในการแสวงหาพยานหลักฐานออกจากการรับฟัง

พยานหลักฐานในคดีอาญาที่เกิดขึ้น ไม่ควรจะนำเอาการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่มาทำให้การวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีต้องผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริงซึ่งแสดงได้อย่างชัดเจนโดยพยานหลักฐานนั้นอยู่แล้ว อันเป็นแนวความคิดที่เห็นไปในทางที่จะไม่ให้มีบทคัดพยานหลักฐานบทนี้ กับแนวความคิดในทางที่สองที่ว่า ถึงแม้พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาไม่ชอบจะเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีได้ก็ตาม แต่การที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ไปแสวงหาพยานหลักฐานมาด้วยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ทำให้การรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวนี้จะกลายเป็นการ ไปส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่นิยมที่จะใช้วิธีการนอกกฎหมายหรือผิดกฎหมายมากขึ้น ผลเสียย่อมจะเกิดแก่สังคมมากกว่าที่จะเกิดผลเสียในคดีโดยการคัดพยานหลักฐานขึ้นนั้นไป

ทั้งสองแนวความคิดดังกล่าวต่างตั้งอยู่บนประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) ด้วยกันทั้งคู่ แต่ก็ขัดแย้งกันมาโดยตลอด กฎหมายในเรื่องนี้ของทุกประเทศจึงมักจะไม่มีเขียนหรือบัญญัติกฎหมายเป็นการตายตัวไปในทางใดทางหนึ่ง กล่าวคือ ไม่มีประเทศใดวางหลักกฎหมายในเรื่องนี้ให้เป็นการเด็ดขาดไปในด้านใดด้านหนึ่งว่า ถ้าเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบแล้วต้องตัดทิ้งทั้งหมด ห้ามมิให้รับฟังทั้งสิ้น โดยไม่มีข้อยกเว้นเลย และในขณะเดียวกันก็ไม่มีประเทศใดบัญญัติให้รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบนี้ทั้งหมดโดยไม่คำนึงว่าการกระทำโดยไม่ถูกไม่ควร หรือไม่ชอบด้วยกฎหมายของเจ้าหน้าที่จะมีความรุนแรงและกระทบกระเทือนทำให้เสียหายต่อสังคมมากน้อยแค่ไหน กฎหมายในเรื่องนี้ของทุกประเทศมักวางหลักเกณฑ์ไว้ในลักษณะที่ยืดหยุ่นให้สามารถปรับใช้ได้ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีไป

บทคัดพยานในเรื่องนี้ของไทยมีกฎหมายบัญญัติรับรองไว้ทั้งในรัฐธรรมนูญและในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 243 วรรคสอง ซึ่งอนุโลมมาใช้ในปัจจุบันตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2549 ได้บัญญัติว่า “ถ้อยคำของบุคคลซึ่งเกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง ถูกทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใดๆ ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ซึ่งเป็นการจำกัดเฉพาะพยานหลักฐานประเภทถ้อยคำของบุคคลเท่านั้น

นอกจากนี้ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้มีบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นบทคัดพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบอยู่ 3 มาตราด้วยกัน คือ

มาตรา 226 “พยานวัตถุ พยานเอกสาร หรือพยานบุคคล ซึ่งน่าจะพิสูจน์ได้ว่าจำเลยมีผิดหรือบริสุทธิ์ ให้อ้างเป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องเป็นพยานชนิดที่มีได้เกิดจากการจงใจมีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น” ตามบทบัญญัติมาตรานี้เป็นการจำกัด

พยานหลักฐานทุกประเภทที่เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น โดยต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แม้ว่าพยานหลักฐานนั้นจะมีคุณสมบัติที่สามารถพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยได้ก็ตาม

มาตรา 84 วรรคสี่ “ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิด ห้ามมิให้รับฟังเป็นพยาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 86 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับ แล้วแต่กรณี” มาตรานี้เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 ซึ่งเริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547 โดยวางหลักเกณฑ์ให้เห็นว่า คำให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญานั้น ห้ามไม่ให้เอามาใช้เป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของเขา ห้ามทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นศาล โดยไม่คำนึงเลยว่าผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพในชั้นจับกุมดังกล่าวไปโดยสมัครใจโดยแท้ก็ตาม

มาตรา 134/4 วรรคท้าย บัญญัติว่า “ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนที่การแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะเนินการตาม มาตรา 134/1 มาตรา 134/2 และมาตรา 134/3 จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้” บทบัญญัติดังกล่าวนี้เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่ในปี พ.ศ. 2547 เช่นเดียวกัน ซึ่งบทกฎหมายนี้ใช้กับคำให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน หลักจากที่ผู้จับได้นำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหาให้เขาทราบตามมาตรา 134 ถ้าไม่แจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาอาจทำให้การสอบสวนเสียไป

นอกจากการแจ้งข้อกล่าวหาตามมาตรา 134 แล้ว ก่อนที่จะสอบปากคำผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามมาตรา 134/1 , 134/2, 134/3 และ 134/4 วรรคหนึ่งให้ครบถ้วนก่อน จึงจะสอบปากคำผู้ต้องหานั้นได้โดยชอบ แล้วจึงจะสามารถเอาคำให้การในชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาไปเป็นพยานหลักฐานยื่นเขาในชั้นศาลได้ ถ้าพนักงานสอบสวนไม่ได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนถูกต้อง เช่น ในคดีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กอายุยังไม่เกิน 18 ปี ซึ่งมาตรา 134/1 วรรคหนึ่ง บังคับให้ต้องตรวจสอบว่าเขามีความช่วยเหลือในทางคดีหรือไม่ ถ้าไม่มี พนักงานสอบสวนต้องตั้งหรือจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหานั้นก่อน หากพนักงานสอบสวนไม่ปฏิบัติตามบทกฎหมายดังกล่าว ก็จะมีผลตามมาตรา 134/4 วรรคท้าย คือห้ามมิให้นำเอาถ้อยคำ หรือคำให้การของผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนไปเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาคนนั้น ถือว่าคำให้การของผู้ต้องหาในกรณีนี้เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

อาญามาตรา 226 ทั้งยังเป็นถ้อยคำของบุคคลที่เกิดจากการกระทำอันมิชอบของพนักงานสอบสวน ต้องห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 243 วรรคสอง ด้วย

4. บทคัดพยานบอกเล่า (Rule against Hearsay)

พยานบอกเล่า หรือ Hearsay เป็นกฎหมายเก่าแก่ของคอมมอนลอว์ เป็นบทคัดพยานซึ่งไม่ประสงค์จะให้พยานหลักฐานอันมีลักษณะเป็น พยานบอกเล่า เข้าสู่สำนวนของศาลซึ่งไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาคดีโดยศาลหรือลูกขุน กฎว่าด้วยการห้ามรับฟังพยานบอกเล่าจะมีผลบังคับใช้เสมอ

พยานบอกเล่า หมายความว่า พยานหลักฐานใดก็ตามที่แสดงถึงคำว่า (Statement) ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง โดยที่ไม่ได้นำตัวบุคคลผู้กล่าวมาเบิกความโดยตรงต่อศาล โดยความประสงค์ในการนำสืบพยานหลักฐานนั้นเพื่อแสดงให้เห็นว่าเนื้อความหรือเรื่องราวในข้อความนั้นเป็นความจริง

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดหลักเกณฑ์การห้ามรับฟังพยานบอกเล่าไว้ใน Federal rules of Evidence (FRE) ข้อ 801, 802 โดยให้ความหมายว่า พยานบอกเล่า (Hearsay) หมายถึง คำกล่าวถึงข้อเท็จจริงใดๆ ที่กระทำนอกศาล แล้วมีการนำเสนอคำกล่าวนั้นต่อศาลโดยบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้ผู้ที่กล่าวถ้อยคำในคำกล่าวนั้น แต่ถ้ามิได้พิสูจน์ความจริงของข้อความที่กล่าวก็ไม่เป็นพยานบอกเล่า เหตุที่ห้ามศาลในประเทศสหรัฐอเมริกา รับฟังพยานบอกเล่า เนื่องจากคู่ความจะขาดสติในการถามค้านในเนื้อหาและความเป็นจริง เพราะผู้ที่กล่าวข้อความนั้นมิได้มาเบิกความต่อศาล ทำให้น้ำหนักและความน่าเชื่อถือของพยานลดน้อยลง แต่ในบางกรณีก็มีความจำเป็นที่ต้องรับฟังพยานบอกเล่า เพราะขาดพยานหลักฐานและบางกรณีพยานบอกเล่าก็มีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือไม่น้อยไปกว่าพยานหลักฐานโดยตรง เช่น พยานบอกเล่าที่เป็นคำรับ (admission) คำกล่าวที่เป็นปฏิปักษ์ต่อประโยชน์ของตนเอง หรือ คำกล่าวของผู้ใกล้จะตาย เป็นต้น

ตามหลักกฎหมายอังกฤษ พยานบอกเล่าอาจปรากฏในรูปของคำเบิกความ หรือ เอกสาร หรือแม้แต่กริยาท่าทางก็เป็นพยานบอกเล่าได้ เหตุผลที่ศาลอังกฤษไม่รับฟังพยานบอกเล่ามีอยู่หลายประการ เช่น พยานบอกเล่าไม่ใช่พยานที่ดีที่สุดตามหลัก Best Evidence Rule อาจมีการสร้างพยานหลักฐานเท็จได้ และศาลไม่ได้เห็นอกกับปฏิกิริยาของผู้บอกเล่า เหมือนกรณีที่พยานมาเบิกความต่อศาลด้วยตนเอง ข้อความที่เล่าต่อๆ กันมาก็อาจมีการคลาดเคลื่อนได้ เหล่านี้เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ดี คำพิพากษาในคดีอาญาที่ห้ามรับฟังพยานบอกเล่าก็มีอยู่จำนวนไม่น้อย เช่น ข้อความในเอกสารมหาชน คำบอกเล่าของผู้ใกล้ตาย, คำรับของกลุ่มความและคำรับสารภาพ, ข้อความในกระบวนการพิจารณาคดีก่อน, ข้อความที่เกี่ยวข้องและอธิบายข้อเท็จจริงในประเด็น, คำกล่าวในทันทีและเกี่ยวข้อง

กับเหตุการณ์ในประเด็น, คำกล่าวเกี่ยวกับสภาพกับสภาพจิตใจ อารมณ์ สภาพร่างกายของผู้กล่าว (โสภณ รัตนกร 2542 : 136)

สำหรับประเทศไทย ในคดีอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ไม่ได้เขียนบทคัดพยานบอกเล่าไว้โดยตรง ซึ่งกรณีนี้มีความเห็นของนักกฎหมายไทยในทางปฏิบัติ แยกเป็นสองทาง ทางหนึ่งเห็นว่า เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้บัญญัติไว้ โดยเฉพาะก็ให้เอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 95 (2) ซึ่งกำหนดว่า “ห้ามมิให้ ยอมรับฟังพยานบุคคลใดเว้นแต่บุคคลนั้น...(2)เป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเกี่ยวกับเรื่อง ที่ทำให้การเป็นพยานนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง...” มาใช้ในคดีอาญาโดยอนุโลมโดยผ่านประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 15

ส่วนความเห็นที่สองเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติ เกี่ยวกับเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานไว้โดยเฉพาะแล้วในมาตรา 226 นั้นเอง โดยต้องแปลความว่า ถ้าเป็นพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยได้ ก็ให้รับฟังได้หมด ไม่ว่าจะเป็นประจักษ์พยานหรือพยานบอกเล่าก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นพยานหลักฐานชั้นหนึ่งหรือชั้น สอง ไม่ว่าจะเป็นพยานหลักฐานโดยตรงหรือพยานหลักฐานพหุเหตุเหตุผลกรณี จึงไม่อนุโลม เอาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 95 (2) มาใช้ในคดีอาญา

บทคัดพยานบอกเล่าของไทยนั้นเน้นที่ตัวพยานบุคคลว่าผู้ที่จะมาเบิกความนั้น ต้องเป็นคนที่ได้ยิน ได้ทราบข้อความนั้นมาเองโดยตรง กล่าวคือต้องเป็นประจักษ์พยาน กฎหมาย จำกัดเฉพาะพยานบุคคลเท่านั้น สำหรับบันทึกคำให้การพยานในชั้นสอบสวน บันทึกคำให้การผู้ต้องหา ในชั้นสอบสวน แม้จะอยู่ในรูปของพยานเอกสารในทางปฏิบัติก็ถือว่าเป็นพยานบอกเล่าซึ่งต้องห้ามรับ ฟัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 95 (2) ประกอบประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญามาตรา 15 อย่างไรก็ดี ยังมีบางกรณีที่ศาลไทยยอมรับฟังพยานบอกเล่าได้ดังเห็น ได้จากคำพิพากษาศาลฎีกา เช่น คำกล่าวของผู้ใกล้จะตาย, คำกล่าวอันเป็นปฏิปักษ์ต่อผลประโยชน์ของ ค้นเช่นเดียวกับหลักพยานบอกเล่า (Hearsay) ของประเทศอังกฤษ

5. พยานหลักฐานที่เกี่ยวกับประวัติอาชญากรรมหรือความประพฤติในทางชั่วร้าย ของจำเลยในคดีอาญา ต้องห้ามไม่ให้รับฟังมาใช้ในการพิสูจน์ความผิดในคดีปัจจุบันของจำเลย

การนำสืบประวัติและการกระทำในอดีตของจำเลยในคดีอาญาถือว่าเป็น พยานหลักฐานอย่างหนึ่งในคดีอาญา ซึ่งคู่ความนำมาสืบเพื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยได้มีความ ประพฤติชั่วร้ายหรือเป็นคนที่เคยกระทำความผิดหรือเคยได้รับโทษมาก่อน ซึ่งพยานหลักฐาน ดังกล่าวถือเป็นพยานหลักฐานที่ไม่เกี่ยวแก่ประเด็นแห่งคดี เนื่องจากประเด็นในคดีอาญาคือจำเลย ได้กระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องหรือไม่เท่านั้น แต่การนำสืบเกี่ยวกับความประพฤติชั่วร้ายของ

ของจำเลยในบางครั้งก็ช่วยในการพิจารณาคดีของศาลได้ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นมูลเหตุจูงใจ (Motive) ในการกระทำความผิดของจำเลยได้ หรือแสดงให้เห็นความคล้ายคลึงกับลักษณะการกระทำความผิดในครั้งก่อนกับครั้งนี้ ฉะนั้นการนำสืบพยานหลักฐานที่แสดงถึงความประพฤชั่วร้ายของจำเลยจึงมีผลต่อการพิจารณาและพิพากษาคดีของศาลด้วย

การนำสืบถึงนิสัยความประพฤติชั่วร้ายของจำเลยในคดีอาญามาพิสูจนกันศาลนั้น ทั้งฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลยจะเป็นฝ่ายยกขึ้นกล่าวอ้างก็ได้ ถ้าเป็นเรื่องเฉพาะเกี่ยวกับชื่อเสียงความประพฤติส่วนตัวของจำเลยแล้ว ส่วนมาจำเลยจะอ้างว่าคนเป็นคนดี ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ซึ่งโจทก์ก็เองนำสืบหักล้างให้เห็นว่าความจริงจำเลยไม่ได้เป็นคนดีอย่างที่แสดงต่อศาล ทั้งนี้โดยหลักทั่วไปแล้ว โจทก์ไม่อาจนำสืบได้ว่าจำเลยที่นิสัยความประพฤติชั่วร้าย รวมทั้งจำเลยเคยต้องโทษทางอาญามาก่อนด้วย เป็นหลักห้ามไม่ให้รับฟังพยานหลักฐานที่แสดงถึงความประพฤติชั่วร้ายของจำเลย (โอสธ โกสิน 2501 : 8)

7.3.1 การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา

พยานหลักฐานอาจจัดแบ่งเป็นประเภทได้หลายลักษณะตามแต่วัตถุประสงค์ของผู้แบ่งและกฎเกณฑ์ที่ใช้แบ่ง เช่น แบ่งเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และพยานผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการแบ่งประเภทตามวิธีการนำพยานหลักฐานเข้าสืบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรืออาจแบ่งเป็นพยานชั้นหนึ่งและพยานชั้นสอง, พยานโดยตรง (Direct Evidence) กับ พยานประพฤติเหตุแวดล้อมกรณี (Circumstantial Evidence) เป็นต้น (เข็มชัย ชุติวงศ์ 2542 : 167) ซึ่งในที่นี้จะขอแบ่งประเภทของพยานหลักฐานออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. พยานบุคคล คือ บุคคลที่มาให้การด้วยปากต่อหน้าศาล เบิกความต่อศาลถึงข้อเท็จจริงที่ตนได้ประสบพบเห็นหรือทราบมา เป็นคนที่รู้เห็นเหตุการณ์อันเป็นข้อเท็จจริงในคดี และได้มาเบิกความต่อหน้าศาลในฐานะพยาน ซึ่งในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 95 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับฟังพยานบุคคลของศาลไว้ว่า พยานบุคคลที่ศาลจะรับฟังได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่สามารถเข้าใจและตอบคำถามได้และเป็นผู้ที่ได้ยินหรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง และหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ต้องนำมาใช้ในคดีอาญาด้วยโดยอาศัยมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พยานบุคคลนั้นมีฐานะเป็นพยานหลักฐานโดยตรง (Direct Evidence) ซึ่งพยานหลักฐานโดยตรง คือ พยานหลักฐานที่พิสูจนตรงถึงข้อเท็จจริงหรือข้อสำคัญที่ทุ่มเถียงใน

ประเด็นโดยตรงในคดีแพ่ง และเป็นพยานหลักฐานที่พิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย (ธีรสุทธิ พันธุ์ฤทธิ์ 2548 : 277) เนื่องจากพยานบุคคลนั้นอยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ ู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตนเองทำให้การของพยานบุคคลต่อสิ่งที่ตนพบเห็นมา เชื่อกันว่าจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด

อย่างไรก็ดี ในความเป็นจริงของคดีต่างๆ ที่เกิดขึ้น ย่อมเป็นไปได้ที่จะมีพยานบุคคลรู้เห็นถึงเหตุการณ์นั้นๆ ถึงขั้นที่จะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลยในคดีอาญาได้ทุกคดี แม้จะมีประจักษ์พยานที่รู้เห็นเหตุการณ์จริงก็ยังคงมีข้อจำกัดในการจดจำข้อมูล หรือมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงได้ ดังนั้น พยานบุคคลจึงมิได้หมายความว่ามีความถึงแต่เพียงประจักษ์พยานเท่านั้น หากแต่หมายความรวมไปถึง พยานบอกเล่า พยานผู้เชี่ยวชาญการพิเศษ (Expert Witness) ด้วย

2. พยานเอกสาร หมายถึง ข้อความใดๆ ในเอกสารที่มีอ้างอิงเป็นพยาน โดยอาศัยการสื่อความหมายของข้อความนั้นพิสูจน์ความจริง ซึ่งข้อความที่ใช้ในการพิสูจน์ความจริงดังกล่าวไม่จำเป็นต้องปรากฏอยู่ในเอกสารหรือกระดาษเท่านั้น อาจเป็นข้อความที่ปรากฏอยู่ในวัตถุอย่างอื่นก็ได้ ข้อความอยู่ที่ว่า การนำวัตถุชิ้นนั้นเข้ามาสืบต่อศาลก็เพื่อนำสืบถึงข้อความที่ปรากฏอยู่เท่านั้น ก็ถือว่าวัตถุดังกล่าวเป็นพยานเอกสารเช่นกัน ขณะเดียวกันเอกสารใดที่นำเสนอต่อศาลเพื่อพิสูจน์สิ่งอื่นอันมิใช่ข้อความที่ปรากฏในเอกสารนั้น เช่น การอ้างลายมือชื่อในเอกสารเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นลายมือชื่อที่จำเลยทำปลอมขึ้นในความผิดฐานปลอมเอกสาร ดังนั้นเป็นการอ้างในฐานะวัตถุพยานหาใช่พยานเอกสารไม่

3. พยานวัตถุ หมายถึง สิ่งของใดๆ ที่คู่ความอ้างอิงให้ศาลตรวจดูเพื่อประโยชน์แก่คดีของตน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับพยานเอกสารดังที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าเอกสารฉบับหนึ่งอาจเป็นพยานเอกสารหรือพยานวัตถุก็ได้สุดแต่วัตถุประสงค์ในการอ้าง ถ้าเป็นการเพื่อให้ศาลดูข้อความในเอกสารก็เป็นพยานเอกสาร แต่ถ้าเป็นการอ้างเพื่อให้ศาลดูรูปลักษณะของเอกสารก็เป็นพยานวัตถุ

พยานวัตถุมีความสำคัญมากในคดีอาญา เพราะเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุดใน การพิสูจน์ว่าข้อเท็จจริงบางประเด็นได้เกิดขึ้น เช่น ยาเสพติด หรือไม้ของกลางในคดี ปลอกกระสุนปืน บาดแผลที่ถูกทำร้าย สถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น

4. พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Evidence) หมายถึง พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นด้วยการวิเคราะห์หรือวิจัย เช่น ในทางฟิสิกส์ (Physics) ทางเคมี (Chemistry) หรือทางชีววิทยา (Biology) เป็นต้น(ประมุข สุวรรณสร 2511 : 31) โดยผ่าน

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เกิดจากการนำเอาพยานวัตถุที่ได้จากที่เกิดเหตุ เช่น ปรอทกระสุนปืน ครอบเลือด หรือพยานวัตถุที่ได้จากตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องสงสัยไปตรวจสอบวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้ผลการตรวจอันจะนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ดังนั้นการนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ต่อศาลจึงเป็นการเสนอในรูปของพยานความเห็นหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Witness) เนื่องจากต้องอาศัยการประมวลผล การวิเคราะห์ของผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์จึงจะได้ผลสรุปจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ชิ้นนั้นๆ เช่น ในการตรวจครอบเลือดที่พบในที่เกิดเหตุเพื่อตรวจพิสูจน์ดีเอ็นเอของคนร้าย ผู้เชี่ยวชาญจะต้องนำตัวอย่างครอบเลือดนั้นไปทำการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการจึงจะได้ผลลัพธ์คือ ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของเจ้าของครอบเลือดนั้น เมื่อจะนำผลการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเสนอต่อศาลจึงต้องนำเสนอในรูปของพยานเอกสารซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้บันทึกผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไว้พร้อมทั้งต้องให้พยานผู้เชี่ยวชาญนั้นมาเบิกความให้การต่อศาลในฐานะเป็นพยานบุคคลลักษณะหนึ่งด้วย ซึ่งพยานบุคคลประเภทนี้ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรียกว่า “พยานผู้ชำนาญการพิเศษ” เนื่องจากวิทยาศาสตร์เป็นศาสตร์แห่งความจริง (Fact) สามารถพิสูจน์ได้ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมาก และเป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือ (Reliability)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าวัตถุประสงค์ของการดำเนินคดีอาญาก็คือการค้นหาความจริง เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งโดยปกติแล้วคู่ความแต่ละฝ่ายย่อมมีสิทธิโดยอิสระที่จะอ้างพยานหลักฐานใดก็ตามที่กฎหมายอนุญาตมานำเสนอต่อศาลเพื่อสนับสนุนข้ออ้างของตน อาจเป็นพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะพิสูจน์ โดยยึดหลักการนำพยานหลักฐานที่ดีที่สุดมานำสืบ เคยเชื่อว่าพยานบุคคลจะเป็นผู้รู้เห็นข้อเท็จจริงใกล้ชิดที่สุด หรือที่เรียกว่าประจักษ์พยานที่มาเบิกความต่อศาลโดยตรง ภายใต้คำความศักดิ์สิทธิ์ของการสาบาน คู่ความฝ่ายตรงข้ามและศาลสามารถตั้งคำถามกับปฏิกิริยา และถามคำถามโดยฝ่ายตรงข้าม ซึ่งถือเป็นหลักประกันความน่าเชื่อถือของพยานบุคคลนั้น แต่พยานบุคคลก็มีข้อเสีย กล่าวคือ กระบวนการในการรับรู้ การจดจำของพยาน การถ่ายทอดเรื่องราวที่ตนรับรู้ให้แก่ผู้อื่น อีกทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น เพศ วัย การศึกษา ที่จะทำให้ง่ายต่อการของการพยานนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยไม่เท่ากัน ประกอบกับบางกรณีพยานบุคคลอาจเบิกความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง อันมีสาเหตุมาจากอคติต่างๆ เช่น ความกลัว ความรักใคร่ ความอาฆาต ผลประโยชน์ การรับสินบน เป็นต้น นอกจากนี้ในคดีความผิดอาญาที่ร้ายแรงต่างๆ เช่น คดีฆาตกรรม มักเป็นคดีที่ยากแก่การหาประจักษ์พยานผู้รู้เห็นการกระทำความผิดมาเป็นพยาน ซึ่งอาจเกิดจากการฆ่าปิดปากพยาน หรือบางกรณีอาจไม่มีพยานรู้เห็นเหตุการณ์เลยจริงๆ ก็ได้

ส่วนพยานเอกสารนั้น มีข้อดีคือไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานแค่ไหน ข้อความในเอกสารก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง แต่ข้อเสียก็คือเอกสารไม่ได้เกิดขึ้นเองจะต้องมีบุคคลทำเอกสารนั้นขึ้นมาซึ่งไม่มีสิ่งใดที่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นจะทำเอกสารตามความจริงหรือทำเอกสารเท็จ มีปัญหาในเรื่องของการปลอมแปลงเอกสาร และเอกสารก็สามารถถูกทำลายลงได้โดยง่ายอีกด้วย

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงได้ถูกนำมาใช้เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญามากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากโดยคุณลักษณะของตัวพยานหลักฐานเองซึ่งส่วนใหญ่จะได้มาจากการนำเอาพยานวัตถุที่เก็บได้จากที่เกิดเหตุ หรือตรวจพิสูจน์จากศพ เป็นสิ่งที่มีความชัดเจนในตัวเอง และหลักวิชาการที่นำมาวิเคราะห์พยานหลักฐานนั้นก็เป็นที่ได้รับการยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่ามีความแน่นอน เชื่อถือได้ ซึ่งกระบวนการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นมีหลักวิชาการเกี่ยวกับพิสูจน์พยานหลักฐานหรือนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้อง และมีองค์กรหน่วยงานของภาครัฐที่ทำหน้าที่ในด้านนี้โดยเฉพาะแตกต่างจากการพิสูจน์ข้อเท็จจริงโดยอาศัยพยานบุคคล, พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุต่างๆ ไป ดังนั้นมีรายละเอียดที่ควรศึกษาดังนี้

นิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Science) ตามนิยามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2530 นั้น คำว่า “นิติวิทยาศาสตร์” หมายถึง “วิชาว่าด้วยการนำหลักวิทยาศาสตร์มาประยุกต์เพื่อแก้ไขปัญหาตามกฎหมายและพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีความ” หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า นิติวิทยาศาสตร์ก็คือวิทยาศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกฎหมาย เพื่อเสริมสร้างความยุติธรรมทางกฎหมายให้แก่ประชาชน เป็นวิชาการที่กว้างขวางประยุกต์จากวิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ มากมาย (พงศกรณ์ ชูเวช 2541 : 2) นิติวิทยาศาสตร์จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. นิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ได้แก่ วิชาพิสูจน์หลักฐาน (Criminalistics) รวมถึงการตรวจสถานที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ

การพิสูจน์หลักฐาน คือ Criminalistics ตามคำอธิบายของสมาคมพิสูจน์หลักฐานแคลิฟอร์เนีย (California Association of Criminalists) ซึ่งได้ให้ไว้เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 มีว่า “Criminalistics is that profession and scientific discipline to the recognition, identification and evaluation of physical evidence by application of the natural sciences to law-science matter” ซึ่งสามารถถอดความหมายได้ว่า การพิสูจน์หลักฐานกฎเกณฑ์ทั้งทางวิชาชีพและทางวิทยาศาสตร์ซึ่งมุ่งในการให้การรับรอง การชี้เฉพาะ การจำแนกและการตีความหมายของพยานวัตถุโดยนำวิทยาศาสตร์ธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ในกรณีที่เกี่ยวข้องระหว่างกฎหมายกับวิทยาศาสตร์ หมายความว่า เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งอาศัยกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่างๆ ของวิทยาศาสตร์

หลายสาขา เช่น เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา มารวมกันแล้วประยุกต์ใช้ เป็นวิธีการตรวจพิสูจน์วัตถุพยาน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ในการตรวจพิสูจน์การกระทำความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา ดังนั้น การพิสูจน์หลักฐานจึงจัดได้ว่าเป็นวิชาการสาขาหนึ่งที่มีสายใยเชื่อมโยงเอาหลักเกณฑ์ทฤษฎีต่างๆ มารวมเข้าด้วยกันเป็นหลักทฤษฎีที่มีหัวใจสำคัญอยู่ที่ (เข้าถึงได้ที่ <http://forensic.police.go.thh/page05.html>.)

1. การจำแนก (Individualization) ซึ่งเป็นการจัดประเภท การแสดงให้เห็นความแตกต่าง ซึ่งเป็นการจำแนกออกก่อนที่จะมาถึงขั้นของการชี้เฉพาะ

2. การชี้เฉพาะ (Identification) ซึ่งเป็นกรรมวิธีที่จะจัดให้สิ่งของที่มีตัวตนสิ่งหนึ่งให้ไปรวมอยู่ในประเภทหรือจำพวกที่ได้กำหนดขอบเขตหรือคุณลักษณะตายตัวเอาไว้แล้ว โดยคุณลักษณะมี 2 ประเภท ได้แก่ คุณลักษณะโดยทั่วไป (Class Characteristics) และคุณลักษณะเฉพาะ (Individual Characteristics) ตัวอย่างเช่น รอยร่องเท้า นั้นลักษณะของพื้นรองเท้าตลอดจน รูนหรือแบบของบริษัทผู้ผลิตจัดว่าเป็นคุณลักษณะโดยทั่วไป ซึ่งเป็นรากฐานของการชี้เฉพาะ ส่วนลักษณะของการสึกหรอหรือร่องรอยความเสียหายจากการใส่ใช้งานนั้นจัดเป็นคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้บ่งบอก Identity เป็นต้น

ประโยชน์ของการตรวจพิสูจน์หลักฐาน (อรรถพล แหม่มสุวรรณวงศ์และคณะ, นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน) ได้แก่

1. การตรวจเพื่อชี้เฉพาะ เป็นการตรวจพิสูจน์วัตถุพยานด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์แล้วแสดงผลการตรวจว่าใช่หรือไม่ใช่ เช่น การตรวจพิสูจน์คราบโลหิต หามุมโลหิต คราบอสุจิ เขม่าปืน ยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น

2. การตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบ เป็นการตรวจเปรียบเทียบวัตถุพยาน แล้วให้ความเห็นทางวิชาการ เช่น การตรวจพยานเอกสารต่างๆ ได้แก่ การตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ ลายเซ็น ตัวอักษรพิมพ์ดีด ตรวจเปรียบเทียบเส้นผล เส้นขน เส้นใย ฯลฯ

3. การให้ความเห็นทางด้านวิชาการ เป็นการตรวจสถานที่เกิดเหตุในคดีต่างๆ โดยปกติพยานหลักฐานจะถูกทำลายไปเป็นส่วนมาก แต่ร่องรอยและวิธีการที่คนร้ายกระทำ อาจจะชี้บอกถึงสาเหตุของการกระทำความผิดหรือชี้แนวทางกระทำของคนร้ายได้ โดยอาศัยความรู้ ความชำนาญทางด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐาน นอกจากนั้น วัตถุพยานบางอย่างแม้จะมีน้อยหรือขนาดเล็กมาก ที่พบในสถานที่เกิดเหตุ เมื่อทำการตรวจวิเคราะห์จะสามารถบอกแนวทางที่จะสืบสวนหาตัวผู้กระทำไปในทางที่ถูกต้องและมีความรวดเร็วได้

นิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โดยการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในสาขาต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น นิติวิทยาศาสตร์ในประเภทนี้จึงประกอบด้วยกันหลายสาขา เช่น

1. นิติเวชศาสตร์ (Legal Medicine หรือ Forensic Medicine) หมายถึง วิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการแพทย์ที่นำมาใช้ในการพิสูจน์ความจริง และยังรวมถึงวิชากฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และการประกอบวิชาชีพของแพทย์ด้วย ในปัจจุบันได้มีการแบ่งลักษณะวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานนิติเวชศาสตร์นี้ออกเป็นกลุ่ม ดังนี้ คือ

1.1 นิติพยาธิวิทยา (Forensic Pathology) หมายถึง การตรวจชันสูตรพลิกศพ ตามกฎหมายรวมทั้งการตรวจวัตถุพยานที่เกี่ยวข้องด้วยทั้งหมด เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์พฤติการณ์ที่ตาย ซึ่งงานของการชันสูตรศพนั้นประกอบด้วยจุดประสงค์ใหญ่ๆ ดังนี้ คือ การพิสูจน์ว่าผู้ตายเป็นใคร (Identification) การประเมินว่าผู้ตายเสียชีวิตมานานเท่าไร และการหาสาเหตุของการเสียชีวิต (Cause of death) ซึ่งรวมถึงการบอกกล่าวผู้ตายเสียชีวิตในลักษณะใด (Manner of death) ถูกฆ่าตาย ฆ่าตัวตาย หรือเป็นอุบัติเหตุ (พรทิพย์ โรจนสุนันท์ 2544 : 110)

1.2 นิติเวชคลินิก (Clinical Forensic Medicine) หมายถึง การตรวจทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยคดีทั้งหมด เป็นการตรวจและให้ความเห็นเกี่ยวกับการตรวจรักษาผู้ป่วยที่มีคดีความในศาล เช่น การตรวจบาดแผล การตรวจร่างกายผู้เสียหายในคดีความผิดทางเพศ การตรวจผู้ป่วยหรือผู้ที่มีประกันชีวิต ผู้บาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแรงงาน ซึ่งอาจจะต้องประกอบด้วยแพทย์ในหลายสาขาในการตรวจ

1.3 นิติจิตเวช (Forensic Psychiatry) คือ การตรวจสภาพจิตของผู้ป่วยที่มีคดี โดยอาจเป็นผู้ต้องหาหรือเป็นผู้เสียหายในคดีนั้นเอง โดยหลักการคือ เป็นการตรวจสภาพจิตว่ามีความผิดปกติอย่างใดหรือไม่ รวมถึงขณะการทำความผิดมีสภาพวะของจิตใจเป็นเช่นใด เพราะหากเป็นโรคจิตขณะกระทำความผิดก็ต้องมีการยกเว้นโทษให้ ซึ่งในปัจจุบันตำรวจได้นำความรู้ด้านนี้มาปรับใช้ในการนำผู้ต้องหาที่สารภาพว่ากระทำความผิดมาให้แพทย์ตรวจว่าสภาพจิตใจเป็นปกติหรือไม่ ร่างกายไม่มีบาดแผล แสดงว่าไม่ได้ถูกตำรวจทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ ซึ่งการดำเนินในลักษณะนี้จะช่วยทำให้กระบวนการสอบสวนไม่หยุดชะงัก เมื่อจำเลยอ้างว่าถูกตำรวจทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ

1.4. นิติพิษวิทยา (Forensic Toxicology) เป็นการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาสารพิษ ยาพิษจากรกศพ หรือส่วนของศพหรือจากวัตถุพยานอื่น

1.5. นิติเซโรโลยี (Forensic Serology) เป็นการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ตรวจวินิจฉัยเลือดและน้ำคัดหลั่ง (Secretion) การตรวจหาหมู่เลือด หมู่เนื้อเยื่อ หมู่ของโปรตีนใน

น้ำเหลือง ตลอดจนตรวจหาหมู่ของเอนไซม์ การตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เพื่อพิสูจน์ตัวบุคคลหรือ พิสูจน์ความเป็นพ่อแม่ลูก ตรวจพิสูจน์คราบเลือด เป็นต้น

1.6 เวชศาสตร์การจราจร (Traffic Medicine) เป็นการตรวจวิเคราะห์สาเหตุ ของอุบัติเหตุว่าเกิดจากปัจจัยของคนเจ็บ คนเมา หรือหลับใน ปัจจัยของรถ เช่น รถเบรกแตก หรือ จากปัจจัยจากสภาพแวดล้อม มีการตรวจรายการผู้ขับขี่ยานพาหนะ การตรวจหาความเมาโดยการ วิเคราะห์หาปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดในคดีจราจร เป็นต้น

1.7 การตรวจพยานวัตถุทางชีววิทยา (Biological Trace Evidence) ได้แก่ การ ตรวจพิสูจน์สิ่งที่จะเป็นพยานหลักฐานในคดีต่างๆ ได้แก่ การตรวจเส้นผม เส้นขน คราบอสุจิ คาบ เลือด คราบน้ำลาย

1.8 กฎหมายการแพทย์ (Medical Law) คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับวิชาชีพแพทย์ โดยเฉพาะ เป็นกฎหมายที่เข้ามาตรวจสอบควบคุมดูแลการดำเนินการทางการแพทย์เพื่อไม่ให้มีการ ทำผิดกฎหมายนอกเหนือไปจากการควบคุมจรรยาบรรณไปด้วย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับปลูกถ่ายอวัยวะ โดยนำอวัยวะของผู้ที่อยู่ในภาวะแกนสมองตาย (Brainstem death) ไปใช้ในการปลูกถ่ายอวัยวะ ให้กับบุคคลอื่น เป็นต้น(พรทิพย์ โรจนสุนันท์ 2543 : 403)

2. นิติวิศวกรรมศาสตร์ (Forensic Engineering) เป็นการใช้ความรู้และ ประสบการณ์ทางวิศวกรรมศาสตร์มาเพื่อใช้ประโยชน์แห่งกฎหมาย เช่น การศึกษาเกี่ยวกับต้นเหตุ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าควรจะเป็นความรับผิดชอบของผู้ใด การศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของเพลิงไหม้ ลักษณะการลุกลามและสาเหตุของการระเบิด เป็นต้น

3. นิติทันตวิทยา (Forensic Odontology) เป็นการนำความรู้ทางทันตวิทยามาใช้ใน กระบวนการยุติธรรม เช่น การตรวจพิสูจน์ฟันที่พบในสถานที่เกิดเหตุที่มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก โดย นำมาเปรียบเทียบกับฟิล์มเอ็กซเรย์จากประวัติการทำฟัน เพื่อยืนยันว่าผู้เสียชีวิตเป็นใคร

4. นิติเภสัชวิทยา (Forensic Pharmacology) เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับยามาใช้ใน กระบวนการยุติธรรม เช่น ยาพิษ ยาที่มีผลต่อจิตและประสาท ยาที่เป็นอันตราย เป็นต้น

5. นิติมานุษยวิทยา (Forensic Anthropology) เป็นสาขาวิชาในการตรวจวิเคราะห์ เกี่ยวกับกระดูก โครงร่างมนุษย์ เพื่อให้สามารถบอกอายุ เพศ เชื้อชาติ ของโครงร่างของผู้ตายที่ไม่ อาจทราบได้จากสภาพร่างกายที่หลงเหลืออยู่ได้ว่าเป็นผู้ใด

6. นิติกีฏวิทยา (Forensic Entomology) เป็นการศึกษาถึงแมลงและหนอนที่ เกี่ยวข้องกับคดี เช่น การพิสูจน์ชนิดของแมลงในศพ ซึ่งจะนำไปสู่ระยะเวลาในวงจรชีวิต และทำให้ ทราบเวลาตายโดยประมาณของศพนั้นได้

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นสาขาใดของนิติวิทยาศาสตร์ก็ตาม ต่างมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การนำความรู้ทางวิชาการวิทยาศาสตร์มาผนวกเข้ากับประสบการณ์และความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญเพื่อประโยชน์ของกระบวนการยุติธรรมในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาที่เกิดขึ้นด้วยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

7.3.2 การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

เมื่อมีความผิดอาญาเกิดขึ้น หลักในการพิจารณาคดีที่สำคัญคือ การพิสูจน์ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดให้ชัดเจนปราศจากข้อสงสัย เช่น ในคดีความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โจทก์จะต้องนำสืบให้ได้ว่ามีความตายเกิดขึ้น และความตายนั้นสืบเนื่องมาจากการกระทำของจำเลย ซึ่งพยานหลักฐานที่ได้รับการยอมรับว่าน่าเชื่อถือมากที่สุดขณะนี้คือพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากการพัฒนาวิชาการในการตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์อยู่ตลอดเวลา จึงช่วยให้สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ มีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าพยานหลักฐานอื่นใด ปัจจุบันพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงมีบทบาทที่สำคัญในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ทั้งในด้านการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษและขณะเดียวกันก็มีส่วนช่วยในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ที่ถูกกล่าวหาให้ถูกดำเนินคดีอาญาโดยไม่จำเป็น

การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์หรืองานด้านนิติวิทยาศาสตร์นั้นได้รับการยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่า เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญยิ่งต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังจะเห็นได้จากผลการหารือของกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย (AHRC) ที่ฮ่องกง เมื่อวันที่ 12-14 พฤษภาคม 2548 ที่ผ่านมา ซึ่งที่ประชุมเห็นต้องกันว่า ระดับการให้ความสำคัญต่องานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในคดีอาญานั้น สามารถเป็นตัวบ่งชี้ได้ถึงระดับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่างๆ การปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนทางอาญานั้นนับได้ว่าเป็นการขัดขวางกระบวนการสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง เพราะนั่นหมายถึงการปล่อยให้การละเมิดสิทธิโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินต่อไป หากก่อนคดีอาญาหรือผู้ละเมิดสิทธิต่อผู้อื่นอย่างรุนแรง ไม่ได้รับการตรวจสอบอย่างเหมาะสมจากกระบวนการวิเคราะห์ด้านนิติวิทยาศาสตร์เหยื่อที่ถูกละเมิดก็จะไม่มีช่องทางที่จะได้รับการเยียวยา และหากการเยียวยาไม่มีประสิทธิภาพอาชญากรรมและการละเมิดสิทธิก็จะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ดังนั้น ประเทศใดก็ตามที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันอาชญากรรมและการปกป้องสิทธิมนุษยชน ประเทศเหล่านั้นก็มีความจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพของการสืบสวนในคดีอาชญากรรม นั่นหมายถึง การนำงานด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการนี้อย่างแท้จริง

การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาถือได้ว่าเป็นการนำความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มาช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องของการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาด้วยพยานหลักฐานอื่นทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยานบุคคล หรือประจักษ์พยาน ซึ่งเดิมถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา แต่ขณะเดียวกันก็เป็นพยานหลักฐานที่มีข้อบกพร่องและข้อจำกัดหลายประการ ยากต่อการเข้าถึงความจริงด้วยความรู้ความสามารถของบุคคลธรรมดาๆ ไป จึงมีการพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์เพื่อสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานต่างๆ ในคดี อันจะนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เช่น การพิสูจน์วิเคราะห์ทางเคมี ฟิสิกส์ ซึ่งกาข้อมูลที่น่ามาตรวจพิสูจน์เป็นอยู่อย่างไร ผลการตรวจพิสูจน์ย่อมได้ข้อเท็จจริงตามนั้น

การดำเนินคดีอาญาไม่ว่าในขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ การตรวจสอบสำนวนและพยานหลักฐานในชั้นสังกัดของพนักงานอัยการ ตลอดจนการสืบพยานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงกันในชั้นศาล สามารถนำเอาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ประโยชน์ได้ทุกขั้นตอน เพื่อช่วยให้การดำเนินกระบวนการต่างๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สามารถบ่งชี้ถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ โดยอาศัยการตรวจวิเคราะห์จากพยานหลักฐานที่พบได้ในที่เกิดเหตุ ตัวผู้เสียหาย รวมไปถึงตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาด้วย เช่น ในคดีข่มขืนกระทำชำเรา การตรวจตัวผู้เสียหายเพื่อตรวจหาตัวอย่างอสุจิของผู้กระทำความผิด เพื่อนำมาตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดีเอ็นเอของผู้ต้องหา ถ้าผลออกมาไม่ตรงกันก็สามารถยืนยันถึงความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้ โดยหากตรวจได้ตั้งแต่ในชั้นของพนักงานสอบสวนผู้ต้องการายนี้ก็จะไม่ถูกดำเนินคดี เป็นการคุ้มครองผู้บริสุทธิ์ไม่ให้ต้องถูกดำเนินคดีอาญา หากตรวจพบในชั้นพิจารณาของศาล ผู้ต้องหาหรือจำเลยก็จะได้รับการตัดสินให้ยกฟ้อง และได้รับการปล่อยตัวไป แต่ถ้าผลออกมาว่าลายพิมพ์ดีเอ็นเอของผู้ต้องหาตรงกับลายพิมพ์ดีเอ็นเอที่ตรวจได้จากสิ่งส่งตรวจ คืออสุจิที่พบที่ตัวผู้เสียหายก็จะต้องมีการดำเนินคดีอาญากับผู้ต้องหารายนั้นต่อไป และพยานหลักฐานดังกล่าวนี้ ศาลก็ยอมรับฟังนำไปพิจารณาประกอบกับพยานหลักฐานอื่นๆ ในคดีต่อไป

อย่างไรก็ดี การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น จะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้มากนักน้อยเพียงใด ไม่ได้อาศัยเฉพาะแต่ความก้าวหน้าของวิทยาการทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น หากต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ โดยเฉพาะในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐในการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อส่งตรวจ เช่นการเจาะเลือดจากผู้ต้องหา เพื่อนำไปตรวจ กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการตรวจพยานหลักฐาน การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาการ

ซึ่งนำนักพยานหลักฐานของศาล ตลอดจนการจัดระบบขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งในแต่ละประเทศการนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญามีหลักเกณฑ์และวิธีการแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศนั้นๆ

7.3.3 การรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา

ในปัจจุบันพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นพยานหลักฐานที่มีความแม่นยำชัดเจนในผลการตรวจพิสูจน์ และมีคุณค่าในการนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ถือเป็นพยานหลักฐานประเภทหนึ่ง ดังนั้น การรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานประเภทนี้จึงต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั่วไปในคดีอาญาดังที่ได้อธิบายมาแล้วด้วย ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ดังนี้ การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในคดีอาญา

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นด้วยการวิเคราะห์หรือวิจัย เช่น ในทางฟิสิกส์ ทางเคมี หรือทางชีววิทยา โดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เกิดจากการนำเอาพยานวัตถุที่ได้จากที่เกิดเหตุ เช่น ปรอทกระสุนปืน คราบเลือด หรือพยานวัตถุที่ได้จากตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องสงสัยไปตรวจสอบวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ผลการตรวจอันจะนำไปสู่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา ดังนั้นการนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ต่อศาลจึงเป็นการเสนอในรูปของพยานความเห็นหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Witness) เนื่องจากต้องอาศัยการประมวลผล การวิเคราะห์ของผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์ จึงจะได้ผลสรุปจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ขึ้นนั้นๆ ซึ่งบุคคลทั่วไปไม่อาจทราบได้โดยใช้ความรู้ความสามารถของวิญญูชน โดยหลักแล้ว ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญย่อมถือว่าเป็นพยานหลักฐานชั้นหนึ่งที่เข้าสู่สำนวนการพิจารณาคดีของศาล ดังนั้นจะถือเอาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ยึดถือไปไม่ได้ กล่าวคือ ยังเป็นเรื่องของศาลที่จะใช้ดุลพินิจชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงแล้ววินิจฉัยตัดสินคดีไป หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์โดยผ่านทางพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น มีกำหนดอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 243 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดโดยอาชีพ หรือมิใช่ก็ตาม มีความชำนาญพิเศษในการใดๆ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะฝีมือ พาณิชยการ การแพทย์ หรือกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งความเห็น

ของเขานั้นอาจเกิดประโยชน์ในการวินิจฉัยดี ในการสอบสวน ได้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา อาจเป็นพยานในเรื่องต่างๆ เป็นต้นว่า ตรวจร่างกาย หรือ จิตของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาหรือจำเลย ตรวจลายมือ ทำการทดลองหรือกิจการอื่นๆ

ศาลจะให้ผู้ชำนาญการพิเศษทำความเห็นเป็นหนังสือก็ได้ แต่ต้องให้มาเบิกความประกอบหนังสือนั้น ให้ส่งสำเนาหนังสือนัดกล่าวแล้วแก่คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันที่เบิกความ”

ศาลจะยอมให้นำพยานผู้เชี่ยวชาญเข้าสืบได้โดยมีเงื่อนไขสำคัญคือ ประเด็นที่จะนำสืบเป็นปัญหาซึ่งคนธรรมดา ไม่อาจตัดสินได้โดยใช้ความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของวิญญูชน และความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือความรู้เฉพาะในวิทยาการแขนงนั้นจะได้จากคำเบิกความของผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ศาลจะไม่ยอมรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในปัญหาที่สามารถตัดสินได้โดยความรู้ของคนธรรมดาทั่วไป การนำสืบพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ เช่น การพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เ็น เอ หรือการตรวจชั้นสูตรพลิกศพ ล้วนเป็นกรณีที่ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญของนักวิทยาศาสตร์ อีกทั้งเทคนิคในการตรวจและการแปลผล บุคคลธรรมดาทั่วไปย่อมไม่สามารถตัดสินได้โดยใช้ความรู้ความสามารถของวิญญูชน จึงเป็นเงื่อนไขที่ศาลยอมให้รับฟังพยานความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ เมื่อศาลเห็นว่าเป็นการจำเป็นและสมควร ทั้งนี้โดยอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาทั่วไปและ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา 226 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ

1. การนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะต้องเป็นไปเพื่อการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย หมายความว่าพยานหลักฐานนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดี (Relevancy Rule) และ
2. พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นจะต้องมิได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

หลักในเรื่องพยานหลักฐานต้องเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดี หรือ Relevancy Rule นี้ เป็นมาตรฐานสำคัญที่ประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา ใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณารับฟังพยานหลักฐาน ทั้งพยานหลักฐานทั่วๆ ไปดังได้กล่าวมาแล้วข้างขึ้น รวมไปถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ด้วย การนำหลัก Relevancy Rule มาใช้ในคดีอาญาของประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีลักษณะที่เคร่งครัดกว่าในประเทศไทย กล่าวคือ นอกจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะต้องเกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดีแล้ว พยานหลักฐานดังกล่าวจะต้องมีคุณค่ามากกว่าอันตรายที่จะได้รับจากการที่ทำให้คณะลูกขุนเกิดความสับสน มีอคติที่ไม่เป็นธรรม หรือเป็นการทำ

ให้เสียเวลา ซึ่งเป็นผลให้ศาลไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้นเสียแต่ต้น เพื่อป้องกันมิให้คณะลูกขุนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องมาพิจารณาพยานหลักฐานที่ไม่น่าเชื่อถือ ซึ่งอาจเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่จำเลยได้

สำหรับประเทศไทย เนื่องจากระบบการพิจารณาคดีเป็นระบบไต่สวน ที่มีผู้พิพากษาซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายโดยตรงเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมการพิจารณาคดี และใช้ดุลพินิจในการพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน เป็นผลให้กระบวนการในชั้นการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ไม่แตกต่างหากจากกันอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ในการพิจารณารับฟังพยานหลักฐานนั้น ศาลมีอำนาจอย่างกว้างขวางที่จะไม่รับฟังพยานหลักฐานเสียแต่ต้น หรือศาลจะรับฟังพยานหลักฐานนั้นไว้ก่อนก็ได้ ต่อเมื่อจะทำคำสั่งหรือคำพิพากษา จึงค่อยวินิจฉัยว่าไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้น ทั้งนี้เนื่องจากการพิจารณารับฟังหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานขึ้นใจ และการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานของศาลนั้น จะต้องมีความสมเหตุสมผล และแสดงเหตุผลในคำพิพากษา แตกต่างจากระบบการพิจารณาคดีแบบลูกขุน ซึ่งไม่จำเป็นต้องอธิบายเหตุผลหรือหลักการที่ใช้ในการตัดสินว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่

หลักเกณฑ์ในเรื่องการนำเสนอพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดีนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานขอทุกระบบกฎหมาย การนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้จากการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ก็เช่นเดียวกัน ศาลจะยอมรับฟังก็คือเมื่อ เป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดี เช่น การนำเสนอพยานหลักฐานจากการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ว่าอูฐที่พบในที่เกิดเหตุเป็นของจำเลยหรือไม่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นต้องอาศัยพยานผู้ชำนาญการพิเศษมาให้ความเห็นต่อศาลถึงผลการพิสูจน์ ซึ่งในทางปฏิบัติศาลไทยยังคงให้ความสำคัญต่อประจักษ์พยานมากกว่า ดังนั้นหากศาลเห็นว่าพยานหลักฐานในคดีเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้โดยปราศจากข้อสงสัย ศาลก็อาจไม่รับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ แต่โดยทั่วไปหากเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแห่งคดีโดยตรง เช่น ในคดีข่มขืนกระทำชำเรา หรือคดีที่มุ่งพิสูจน์บุคคลว่า ขน ผม เลือด ที่พบในที่เกิดเหตุเป็นของจำเลยหรือไม่ ศาลย่อมต้องรับฟัง ฉะนั้น ปัญหาในการที่จะไม่รับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงน่าจะอยู่ที่พยานหลักฐานดังกล่าวได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อันเป็นข้อจำกัดในการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญาภายใต้บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226

การรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในคดีอาญาต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 กล่าวคือ หลักเกณฑ์การห้ามรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้โอกาสจำเลยได้ต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ โดย

คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของจำเลยที่มีอยู่ตามกฎหมาย เพราะกฎหมายถือว่าตราบใดที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และต้องปฏิบัติต่อเขาตามกฎหมาย เช่นเดียวกับผู้บริสุทธิ์คนอื่น ดังนั้นในคดีอาญาจึงมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานบางประเภท ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อจำเลย หรือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของจำเลย

พยานหลักฐานในคดีอาญาซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการอันมิชอบนี้ มักจะเป็นกรณีการดำเนินคดีอาญาโดยภาครัฐซึ่งจะต้องมีการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานโดยพนักงานสอบสวนก่อนที่จะฟ้องคดี และในการสอบสวนนี้เองพนักงานสอบสวนอาจใช้วิธีการต่างๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือจำเลย เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานในคดีในทางปฏิบัติพยานหลักฐานที่ได้จากการจู่ใจ มีคำมั่นสัญญา หรือขู่เข็ญ หลอกลวงโดยชัดแจ้งศาลจะไม่รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าว แต่กรณีพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบประการอื่นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาลเป็นกรณีไป ซึ่งจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทยนั้นได้วางหลักไว้ว่าพยานหลักฐานที่ต้องห้ามรับฟังตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 นั้นจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นจากการจู่ใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญ หลอกลวงเท่านั้น เช่น การบังคับ ขู่เข็ญให้ผู้ต้องหารับสารภาพ หรือให้การอย่างใดอย่างหนึ่งโดยไม่เต็มใจ เป็น ซึ่งจะเห็นได้ว่าพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบดังกล่าวนี้มีความไม่น่าเชื่อถืออยู่ในตัวเอง เพราะเมื่อพยานจำต้องให้การเพราะถูกข่มเข็ญ บังคับ หรือให้การโดยถูกล่อลวงเสียแล้ว คำพยานนั้นก็ยากที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นความจริง

หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบนี้ ศาลในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ เช่น ประเทศอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกา ตีความรวมถึงการได้พยานหลักฐานใดๆ มาโดยการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วย เช่น การบังคับเจาะเลือด บังคับตัดผล และการค้นโดยไม่มีหมาย อย่างไรก็ดีตาม ปัญหาการบังคับเจาะเลือดเพื่อนำมาเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญานี้แต่เดิมศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาไม่อนุญาตให้ทำได้ แต่ภายหลังศาลใช้เกณฑ์การชั่งน้ำหนักระหว่างผลประโยชน์ของรัฐและเอกชน โดยมีแนวคำพิพากษาให้ทำได้ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การกระทำจะต้องกระทำภายใต้การดูแลของแพทย์ ส่วนในประเทศอังกฤษไม่อนุญาตให้ทำได้เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา

สำหรับประเทศไทยนั้นให้ความคุ้มครองเฉพาะคำพยานหรือคำให้การที่เกิดขึ้นจากการจู่ใจ มีคำมั่นสัญญา หรือขู่เข็ญเท่านั้น ส่วนปัญหาเรื่องการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา เช่น การบังคับเจาะเลือด อันอาจถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลนั้น แนวคิดพิพากษาของศาลไทยยังไปไม่ถึง กรณีจึงเป็นปัญหาว่า หากมีการนำพยานหลักฐานทาง

วิทยาศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการตรวจวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจที่ได้มาจากการบังคับเอาจากผู้ต้องหา ไม่ว่าจะเป็นการบังคับเจาะเลือด การบังคับตัดผม ฯลฯ จะถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยมิชอบอันจะต้องห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 หรือไม่

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานนั้นหมายถึง กระบวนการที่ศาลนำพยานหลักฐานทุกประเภทที่คู่ความนำมาสืบ ไม่ว่าจะพยานบุคคล พยานเอกสาร หรือพยานวัตถุ มาวิเคราะห์เพื่อวินิจฉัยข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นแห่งคดี หลักการพิเคราะห์พยานหลักฐานประเภทต่างๆ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยนั้น สามารถแบ่งแยกพยานหลักฐานออกตามวิธีการนำเสนอได้ 3 ประเภท คือ พยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแตกต่างกัน กล่าวคือ

พยานบุคคล (Witness) หมายถึง บุคคลที่มาให้การต่อศาล และเบิกความเล่าเรื่องต่อศาลด้วยวาจา เพื่อที่ศาลจะได้บันทึกถ้อยคำของพยานผู้นั้นไว้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดี โดยที่พยานบุคคลอาจแบ่งออกได้เป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะของการรับฟัง และความน่าเชื่อถือของพยาน ได้แก่ การแบ่งเป็น ประจักษ์พยานและพยานบอกเล่า นอกจากนี้ยังอาจแบ่งได้เป็นพยานซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาทั่วไป กับพยานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Witness) ซึ่งตามปกติแล้วพยานบุคคลธรรมดาทั่วไปจะเบิกความได้แต่เฉพาะข้อเท็จจริงที่ตนได้รับรู้ได้เห็นหรือได้ยินมาเท่านั้น จะเบิกความในลักษณะความเห็นไม่ได้ ส่วนพยานผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งหมายถึงผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในคดีแพ่ง และผู้ชำนาญการพิเศษในคดีอาญา เป็นพยานบุคคลที่มีประสบการณ์หรือมีความรู้ในสาขาต่างๆ มาเบิกความแสดงความเห็นของตนตามหลักวิชาการ โดยที่บุคคลนั้นไม่ได้รู้เห็นเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะโดยตรงในฐานะประจักษ์พยาน หรือโดยอ้อมในฐานะพยานบอกเล่า พยานผู้เชี่ยวชาญจะเบิกความในรูปของการแสดงความเห็นเท่านั้น

การพิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของพยานบุคคลนั้น โดยทั่วไปศาลจะพิจารณาจากความสามารถในการรับรู้ การรับฟังของพยาน ความสามารถในการถ่ายทอดและความเป็นกลางของพยาน ส่วนการพิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของพยานผู้เชี่ยวชาญนั้น แม้จะเบิกความในประเด็นซึ่งธรรมดาไม่มีความรู้ ก็มีใ้ศาลจะเชื่อผู้เชี่ยวชาญนั้นทุกกรณีไป ศาลต้องพิจารณาจาก

1. ความเป็นกลางของพยาน ถ้าพยานผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานที่ศาลเป็นผู้แต่งตั้งที่เรียกว่า ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบพิสูจน์ให้ความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นงานประจำ เช่น เจ้าหน้าที่ตรวจลายมือชื่อปลอมของกองพิสูจน์หลักฐาน ย่อมน่าเชื่อว่าจะไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใด และมีน้ำหนักน่าเชื่อว่ามีความรู้ความเชี่ยวชาญซึ่งคู่ความอ้างมา หรือ

รับจ้างตรวจพิสูจน์หรือลงความเห็นเป็นการส่วนตัว เพราะพยานผู้เชี่ยวชาญประเภทหลังอาจเบี่ยงความลำเอียงเข้ากับฝ่ายที่จ้างตนได้

2. ความรู้หรือความชำนาญของพยานผู้เชี่ยวชาญ หมายความว่าพยานผู้เชี่ยวชาญจะต้องมีหลักฐานแสดงความรู้ความชำนาญของพยานผู้เชี่ยวชาญให้ศาลเห็น โดยอาจถามจากประวัติการศึกษา การทำงานของพยานหรือมีประกาศนียบัตร วุฒิบัตร หรือปริญญามาแสดง

3. เหตุผลประกอบการลงความเห็นของพยาน ข้อนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ศาลเชื่อพยานผู้เชี่ยวชาญนั้นหรือไม่ พยานที่สรุปความเห็นของตัวเองง่ายๆ อาจไม่มีน้ำหนักพอที่ศาลจะเชื่อได้ ดังนั้น การสืบพยานผู้เชี่ยวชาญต้องให้พยานอธิบายถึงเหตุผลประกอบการตรวจพิสูจน์หรือการลงความเห็นให้บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีความรู้ในวิทยาการแขนงนั้นๆ ได้เห็นจริงเห็นจังไปด้วย

4. ความมั่นใจในการลงความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ ถ้าพยานลงความเห็นด้วยความมั่นใจว่าถูกต้องแน่นอน คำพยานย่อมมีน้ำหนักมาก แต่ถ้าพยานไม่มั่นใจ เช่น เบิกความว่ามีโอกาสผิดพลาดได้ 20% ดังนี้ย่อมทำให้ศาลไม่แน่ใจว่าจะรับฟังตามความเห็นนั้นได้

พยานเอกสาร การพิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของพยานเอกสารนั้นส่วนใหญ่ศาลจะมุ่งพิจารณาถึงความถูกต้องแท้จริงของเอกสารเป็นสำคัญ

พยานวัตถุ การพิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของพยานวัตถุส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหามากนัก เนื่องจากพยานวัตถุส่วนใหญ่มักจะเป็นสื่อนำไปสู่ตัวผู้กระทำความผิด จึงจัดเป็นพยานที่มีความน่าเชื่อถืออยู่ในตัวเองอยู่แล้ว

สำหรับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น ศาลจะรับรู้ได้โดยทางความคิดเห็นของผู้ชำนาญการพิเศษ ดังนั้นการพิจารณาซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานดังกล่าวจึงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์การซึ่งน้ำหนักพยานความเห็นโดยไปตามที่ได้กล่าวมาแล้วด้วย ศาลไทยถือว่าพยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการพิเศษเป็นพยานที่เบิกความตามความเห็น หรือหลักวิชาการด้วยความรู้ของตน ย่อมมีความน่าเชื่อถือและเป็นกลาง มีน้ำหนักรับฟังประกอบพยานหลักอื่นได้ อย่างไรก็ดีไม่ใช่ศาลจะต้องเชื่อและรับฟังตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเสมอไป เพราะความเห็นของผู้เชี่ยวชาญก็เป็นเพียงหลักฐานชั้นหนึ่ง ศาลจะต้องใช้ดุลพินิจซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงในคดีแล้วจึงวินิจฉัยชี้ขาดคดี

ปัญหาว่าระหว่างความเห็นของผู้เชี่ยวชาญกับพยานหลักฐานชนิดอื่นๆ เช่น ประจักษ์พยาน ใครจะมีน้ำหนักดีกว่ากันนั้น เป็นสิ่งที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเป็นเรื่องที่ศาลต้องใช้ดุลพินิจพิเคราะห์ถึงเหตุผลและน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง แต่ในบางกรณีความเห็นของพยาน

ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ย่อมมีน้ำหนักมาก หากไม่มีการนำสืบพิสูจน์หักล้างให้เห็นเป็นอย่างอื่น เช่น ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์เคมีในการตรวจพิสูจน์สารต่างๆ ศาลย่อมรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวเป็นข้อยุติได้

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จากกระบวนการพิสูจน์ทดลองทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถตรวจสอบความแม่นยำถูกต้องได้ตลอดเวลา เช่น เทคโนโลยีการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็นเอ ซึ่งเป็นทฤษฎีการตรวจพิสูจน์ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปในต่างประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยปัจจุบันการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการพิสูจน์บุคคล มีความถูกต้องแม่นยำเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ และเป็นพยานหลักฐานที่มีความสำคัญและมีน้ำหนัก จากผลการศึกษาวิจัยในเรื่องการพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ในศาล พบว่า ในเรื่องการชั่งน้ำหนักผลการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ผู้พิพากษาจะให้น้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เนื่องจากผู้พิพากษาไม่พิจารณาว่าทฤษฎีหรือเทคนิคต่างๆ ได้ถูกต้องตรวจสอบจากผู้อื่น โดยการพิมพ์เผยแพร่ทางวิชาการหรือไม่ ผู้พิพากษาอาจไม่มีความรู้เรื่องเทคนิคที่ใช้ในการตรวจพิสูจน์ และผู้พิพากษาพิจารณาความผิดพลาดในการตรวจพิสูจน์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางน้อย อาจเนื่องจากไม่ทราบถึงวิธีการขั้นตอนในการตรวจพิสูจน์

สำหรับความเชื่อมั่นของผู้พิพากษาต่อผู้เชี่ยวชาญนั้น จากงานวิจัยดังกล่าว พบว่าผู้พิพากษามีความเชื่อมั่นต่อผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ค่อนข้างมาก เนื่องจากผู้พิพากษามีความเชื่อมั่นว่า ผู้เชี่ยวชาญผู้ทำการตรวจสอบลายพิมพ์ดี เอ็น เอ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและตรงกับงานที่เชี่ยวชาญ การที่ผู้เชี่ยวชาญมาให้การในชั้นศาลในคดีต่างๆ ในเรื่องเช่นเดียวกันนี้ แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่บุคคลอื่นให้การยอมรับในความรู้ ซึ่งทำให้การของผู้เชี่ยวชาญนั้นมีน้ำหนักในการรับฟังข้อเท็จจริงหรือผลจากงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ทำมาก่อนมาเบิกความ ทำให้การรับฟังและชั่งน้ำหนักผลการตรวจพิสูจน์มีมากขึ้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แม้โดยลักษณะของพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะมีความน่าเชื่อถืออยู่มาก แต่ศาลจะให้ความเชื่อถือเป็นพยานหลักฐานดังกล่าวในระดับใด ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ต้องพิจารณาตามพฤติการณ์แห่งคดีเป็นคดีๆ ไป ขึ้นอยู่กับการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีนั้นๆ ด้วย โดยศาลจะชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทุกประเภทในคดีนั้นประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นประจักษ์พยาน พยานแวดล้อมกรณี วัตถุพยาน รวมถึงพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ด้วย ถ้าพยานหลักฐานต่างๆ สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ขัดแย้งกัน พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ก็จะมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมาก แต่หากพยานหลักฐานทั้งหลายขัดแย้งกัน ก็ย่อมต้องขึ้นอยู่กับการดุลพินิจของศาลว่าพยานหลักฐานใดมีข้อบกพร่อง หรือน่าเชื่อถือเพียงใด การวินิจฉัยชี้ขาดคดีอาญาของศาลไทย ผู้พิพากษาจะเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง ภายใต้

หลักเกณฑ์ตามมาตรา 227 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งบัญญัติว่า “ให้ศาลใช้ดุลพินิจวินิจฉัยชี้ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง อย่าพิพากษาลงโทษจนกว่าจะแน่ใจว่ามีการกระทำความผิดจริง และจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดนั้น เมื่อมีความสงสัยตามควรว่า จำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลย”

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งระวี โสขุม (2539) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการนำลายพิมพ์ดี เอ็น เอ มาใช้เป็นพยานในคดีอาญา จากการศึกษาพบว่าบทบัญญัติของกฎหมายไทยไม่เอื้ออำนวยให้รัฐสามารถบังคับเจาะเลือดจากผู้ต้องหาได้ และบรรทัดฐานคำพิพากษาของศาลไทยยังไม่เคยวินิจฉัยไปถึงและเนื่องจากการพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยจึงไม่มีมาตรฐานในการพิจารณารับฟัง และชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานดังกล่าว จึงเห็นว่ารัฐควรออกกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายให้สามารถแสวงหาพยานที่เป็นส่วนร่างกายของผู้ต้องหา และควรมีมาตรฐานอันเป็นหลักเกณฑ์ ในการพิจารณารับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

สุนทร เกิดโสภ (2541) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บรรทัดฐานของศาลฎีกาในเรื่องการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญา จากการศึกษาพบว่า ศาลฎีกาได้วางบรรทัดฐานในเรื่องพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักน้อย ซึ่งโดยลำพังตัวของมันเองไม่มีน้ำหนักรับฟังลงโทษจำเลยได้ การวางบรรทัดฐานดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการพิสูจน์จนสิ้นสงสัยในคดีอาญากล่าวคือศาลจะไม่ลงโทษจำเลยด้วยพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักน้อยว่าจะต้องมีพยานประกอบจึงจะรับฟังลงโทษจำเลยได้

ชนิดา เลิศสิทธิกุล (2549) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์: วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จากการศึกษาพบว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีหลักเกณฑ์สอดคล้องกับต่างประเทศ เช่น การบัญญัติกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐบังคับเก็บตัวอย่างสิ่งส่งตรวจจากร่างกายไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ การให้รัฐรับภาระด้านค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ หากร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ จะช่วยให้การนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาใช้พิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญามีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาคำพิพากษาของศาล จำนวน 3 คดี เป็นคดีที่ศาลได้ตัดสินและมีคำพิพากษาโดยคดีดังกล่าวได้มีการนำพยานหลักฐานทางชีวภาพ มาใช้เป็นพยานเพื่อให้ศาลรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน และ จากการศึกษา คดีอาญาที่เกิดขึ้น จากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จึงเข้ามามีบทบาทในการช่วยให้การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และปัจจุบันนี้ศาลไทยก็ให้การยอมรับฟังและให้น้ำหนักกับพยานหลักฐานทางชีวภาพและวิทยาศาสตร์มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากคดีที่เกิดขึ้นเป็นบรรทัดฐานดังต่อไปนี้

คดีฆาตกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอรุณศรี (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6083/2546)

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2541 ถึงวันที่ 28 มกราคม 2541 วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกรรมต่างกัน กล่าวคือ จำเลยมีอาวุธปืนสั้น ขนาด .38 จำนวน 3 นัด ไว้ในครอบครองโดยจำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้จากนายทะเบียนท้องที่ จำเลยพาอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนดังกล่าวติดตัวไปในถนนสาธารณะและในเมืองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวและไม่ใช้กระสุนที่มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ จำเลยใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงโดยใช่เหตุจำนวน 2 นัด ในเขตเมือง หมู่บ้าน และชุมชน เหตุเกิดที่ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี และแขวงถนนพญาไท เขตราชเทวีกรุงเทพมหานคร เกี่ยวพันกัน และเมื่อระหว่างวันที่ 26 มกราคม 2541 ถึงวันที่ 28 มกราคม 2541 วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยโดยเจตนาฆ่าและโดยไตร่ตรองไว้ก่อนใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงนางสาวเจนจิรา พลอยอรุณศรี จำนวน 1 นัด ที่ขมับซ้ายผ่านสมองทะลุออกที่ขมับขวา แล้วจำเลยใช้มีดเชือดเนื้อชำแหละอวัยวะต่าง ๆ ของนางสาวเจนจิราออกเป็นชิ้น ๆ จำนวนหลายชิ้น ตัดศีรษะ ควักลูกตาออกทั้งสองข้าง คัดหู คัดจมูก กรีดริมฝีปากและฉีกเนื้อหนังศีรษะออกจนเป็นเหตุให้นางสาวเจนจิราถึงแก่ความตายอันเป็นการฆ่าโดยทรมานและโดยกระทำความทารุณโหดร้ายตามรายงานการตรวจพิสูจน์บุคคลและรายงานการตรวจศพท้ายฟ้อง เมื่อจำเลยฆ่าผู้ตายแล้วจำเลยได้นำศีรษะ แขน ขา และกระดูกส่วนต่าง ๆ อันเป็นส่วนของศพผู้ตายไปโยนทิ้งที่แม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา นำเศษชิ้นเนื้ออวัยวะภายในและหนังศีรษะอันเป็นส่วนของศพผู้ตายทิ้งลงในโอ

สวมเพื่อปิดบังการตายและเหตุแห่งการตายของผู้ตาย และจำเลยได้ลักเอาเงินจำนวน 2,000 บาท กระเป๋าสะพายผ้าลายสายเขียว ราคา 3,000 บาท นาฬิกาข้อมือ ราคา 6,000 บาท สร้อยคอสาม กษัตริย์หนัก 1 สลึง ราคา 1,400 บาท สร้อยข้อมือรูปสัตว์ต่าง ๆ หนัก 2 สลึง ราคา 3,000 บาท วิหุญ ติดตามตัวราคา 4,000 บาท เครื่องเล่นแผ่นซีดีราคา 5,000 บาท พจนานุกรมอังกฤษแบบมีเสียงหรือ ทอล์กกิ้งดิกชันนารี ราคา 9,500 บาท กระเป๋าใส่สตางค์ ราคา 550 บาท รวมเป็นเงิน 34,450 บาท ของผู้ตายไปโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ตำบลลาดขวาง อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เกี่ยวพันกัน วันที่ 28 มกราคม 2541 เจ้าพนักงานตำรวจพบกะโหลกศีรษะของผู้ตาย วันที่ 5 มีนาคม 2541 เจ้าพนักงาน ตำรวจ จับกุมจำเลยได้พร้อมยี่อาวุธปืนสั้นจำนวน 1 กระบอก ลูกกระสุนปืน จำนวน 1 นัด ปลอกกระสุนปืนขนาด .38 จำนวน 2 กระบอก ผ้าปูที่นอนลายดอก จำนวน 1 ผืน ปิ๊ป สีเหลือง มีรอยเผาจำนวน 1 ใบ และกระเป๋าผ้าสีดำจำนวน 1 ใบ เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33, 91, 199, 288, 289, 334, 335, 371, 376 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 7, 8 ทวิ, 72 ทวิ ธิบอาวุธปืนและเครื่องกระสุน ปืนของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่ระหว่างสืบพยานโจทก์ จำเลยแถลงให้การรับสารภาพว่าฆ่า ผู้ตายจริงแต่ปฏิเสธว่ามีได้ฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน โดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย ระหว่างพิจารณา นางสาวปราณี วัชรวิทย์ มารดาของนางสาวเจนจิรา พลอยอุ้งนารี ผู้ตาย ยื่นคำร้อง ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ศาลชั้นต้นอนุญาต (ที่ถูกเฉพาะข้อหาความผิดต่อชีวิตและลักทรัพย์)

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 199, 289(4), 334, 376 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 7, 72 วรรคสาม การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษ ทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ ก่อนและฐานยิงปืนโดยใช่เหตุในเมืองเป็นกรรมเดียวกันเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ ลงโทษฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนอันเป็นบทหนักลงโทษประหารชีวิต ฐานทำลายศพหรือ ส่วนของศพจำคุก 1 ปี ฐานลักทรัพย์ จำคุก 2 ปี ฐานมีอาวุธปืนมีทะเบียนของผู้อื่น จำคุก 1 ปี คำให้การรับสารภาพของจำเลยในชั้นจับกุม ชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาเป็นการให้ความรู้แก่ศาล อันเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบด้วยมาตรา 52(1) หนึ่งในสาม ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนจำคุกตลอดชีวิต ฐานทำลายศพหรือส่วนของศพ จำคุก 8 เดือน ฐานลักทรัพย์ จำคุก 1 ปี 4 เดือน ฐานมีอาวุธปืนมี

ทะเบียนของผู้อื่น จำคุก 8 เดือน เมื่อศาลลงโทษจำคุกจำเลยตลอดชีวิตในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนแล้วจึงลงโทษจำคุกตลอดชีวิตสถานเดียว

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(5) อีกบทหนึ่งด้วย ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้ายกับฐานยิงปืนโดยไร้เหตุในเมืองเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้ายอันเป็นบทหนัก ลงโทษประหารชีวิต ลดโทษให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบด้วยมาตรา 52(1) หนึ่งในสามคงจำคุกตลอดชีวิต เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้วคงจำคุกตลอดชีวิตสถานเดียว นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ขณะเกิดเหตุจำเลยอายุ 22 ปี นางสาวเจนจิรา พลอยอรุณศรี ผู้ตายอายุ 23 ปี จำเลยและผู้ตายต่างเป็นนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์โดยจำเลยเรียนชั้นปีที่ 2 ผู้ตายเรียนชั้นปีที่ 5 จำเลยกับผู้ตายรู้จักกันและมีความชอบพอกันฉันคู่สาว ตามวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้องจำเลยพาผู้ตายไปที่ห้องพักที่เกิดเหตุของจำเลยที่อาคารพี. เอส. เฮาส์ ซึ่งเป็นห้องเช่าจำเลยฆ่าผู้ตายโดยใช้อาวุธปืนยิงศีรษะผู้ตายแล้วใช้มีดตัดคอผู้ตายและชำแหละศพผู้ตายออกเป็นชิ้นๆ จำเลยทิ้งชิ้นส่วนศพผู้ตายบางส่วนที่เป็นเนื้อหนังและอวัยวะภายในลงในสวนชักโครกในห้องพักที่เกิดเหตุ นำชิ้นส่วนศพผู้ตายที่เป็นกระดูกและศีรษะไปทิ้งที่แม่น้ำบางปะกง นำรถยนต์ของผู้ตายไปจอดไว้ที่หมู่บ้านเมืองทองธานี นำอาวุธปืน มีดและทรัพย์สินของผู้ตายไปซ่อนและนำเสื้อผ้าของผู้ตายไปเผาทำลาย วันที่ 5 มีนาคม 2541 เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมจำเลย คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ร่วมว่าศาลไม่ควรลดโทษให้จำเลยเพราะคดีไม่มีเหตุบรรเทาโทษหรือไม่ และตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยฆ่าผู้ตายโดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้ายหรือไม่ และจำเลยฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนหรือฆ่าผู้ตายเพราะเหตุบันดาลโทสะหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นควรวินิจฉัยเห็นว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(4) วางโทษประหารชีวิตลดโทษให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 ประกอบด้วยมาตรา 52(1) หนึ่งในสาม คงจำคุกตลอดชีวิต ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(5) อีกบทหนึ่งด้วย ลงโทษฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน และฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือโดยกระทำทารุณโหดร้ายอันเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด วางโทษประหารชีวิต ลดโทษให้จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 ประกอบด้วยมาตรา 52(1) หนึ่งในสาม คงจำคุกตลอดชีวิต เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้จากความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(4) มาเป็น

ความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและฆ่าผู้อื่นโดยทรนหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(4) และ 289(5) และยังคงจำคุกตลอดชีวิต เป็นการแก้ไขเล็กน้อย และให้ลงโทษจำคุกจำเลยเกิน 5 ปี คดีต้องห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 218 วรรคสอง ข้อห้ามฎีกาดังกล่าวนี้นิยมใช้บังคับโจทก์ร่วมด้วย เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(14) ได้นิยามศัพท์คำว่า "โจทก์ หมายความว่า พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายซึ่งฟ้องคดีอาญาต่อศาล หรือทั้งคู่ในเมื่อพนักงานอัยการและผู้เสียหายเป็นโจทก์ร่วมกัน"ที่โจทก์ร่วมฎีกาว่า จำเลยควรได้รับโทษประหารชีวิต ศาลล่างทั้งสองไม่ควรลดโทษให้จำเลยเพราะคดีไม่มีเหตุบรรเทาโทษนั้น ล้วนเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงทั้งต้นจึงต้องห้ามมิให้โจทก์ร่วมฎีกาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวเห็นว่า ปืนเป็นอาวุธโดยสภาพมีอำนาจทำลายล้างรุนแรงสามารถทำอันตรายบุคคลและสัตว์ได้ถึงแก่ชีวิตได้โดยง่าย จำเลยใช้อาวุธปืนยิงศีรษะผู้ตายซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย กระสุนปืนเข้าทางขมับซ้ายทะลุออกขมับขวาแสดงให้เห็นว่า จำเลยมีเจตนาฆ่าผู้ตายให้ตายทันที ดังนี้แม้จะฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าผู้ตายไม่ได้ถึงแก่ความตายทันทีหลังจากถูกยิง และจำเลยใช้มีดตัดศีรษะผู้ตายขณะที่ผู้ตายยังไม่ถึงแก่ความตาย แต่พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมไม่ปรากฏว่าจำเลยมีเจตนาทำให้ผู้ตายได้รับความลำบากทรมานสาหัสก่อนตายและไม่ได้ความแจ้งชัดว่าจำเลยได้กระทำการอย่างไรอันเป็นการทรมานหรือทารุณโหดร้ายผู้ตาย การที่จำเลยใช้อาวุธปืนยิงศีรษะผู้ตาย หลังจากนั้นจึงใช้มีดตัดคอผู้ตายประกอบกับจำเลยได้ใช้มีดชำแหละศพผู้ตายออกเป็นชิ้น ๆ แล้วทิ้งชิ้นส่วนศพบางส่วนลงในส้วมชักโครก ก็นำชิ้นส่วนศพบางส่วนไปทิ้งที่แม่น้ำบางปะกง น่าเชื่อว่าจำเลยกระทำไปโดยมีเจตนาทำลายศพเพื่อปิดบังการตาย หรือเหตุแห่งการตายของผู้ตายเท่านั้น มิใช่เพื่อให้ผู้ตายได้รับความเจ็บปวดทรมานจนกระทั่งขาดใจตายถือไม่ได้ว่าจำเลยฆ่าผู้ตายโดยทรนหรือโดยกระทำทารุณโหดร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(5) ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยมานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังขึ้น สำหรับปัญหาตามฎีกาของจำเลยข้อต่อไปว่า จำเลยฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนหรือฆ่าผู้ตายเพราะ เหตุบันดาลโทสะหรือไม่เห็นว่า จำเลยเป็นนักศึกษา ไม่ปรากฏว่าจำเลยมีทรัพย์สินที่มีค่ามากหรือมีผู้ปองร้ายหมายเอาชีวิตจำเลย แม้จะฟังข้อเท็จจริงตามที่จำเลยฎีกาว่าจำเลยมีทรัพย์สินเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์และรถยนต์ ก็เป็นทรัพย์สินที่บุคคลมีกันโดยทั่วไป ถือไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากถึงขนาดที่จำเลยต้องนำอาวุธปืนมาไว้สำหรับป้องกันทรัพย์สินดังที่จำเลยฎีกา ห้องพักที่เกิดเหตุเป็นห้องเช่าซึ่งไม่มีห้องครัวทั้งไม่ปรากฏว่าจำเลยทำครัวปรุงอาหารเอง จึงไม่มีความจำเป็นที่จำเลยต้องมีมีดทำครัวที่มีความคมถึงขนาดใช้ชำแหละศพได้ไว้ในห้องพักที่เกิดเหตุ การที่จำเลยมีอาวุธปืนและมีดดังกล่าวไว้ในห้องพักที่เกิดเหตุจึงไม่อาจฟังเป็นอย่างอื่นนอกจากจำเลยเตรียมไว้สำหรับฆ่า

ผู้ตายและข้าและศพผู้ตาย ส่วนของศพที่ชำแหละแล้วย่อมมีกลิ่นคาวและมีน้ำเลือดน้ำเหลืองไหลซึมออกมา การนำออกจากห้องพักที่เกิดเหตุไปทิ้งย่อมต้องใช้วัสดุสิ่งของสำหรับห่อหุ้มและบรรจุ เช่น ผ้า กระดาษ ถุงพลาสติกและกล่อง เป็นต้น เพื่อดูดซับน้ำเลือดน้ำเหลืองและกลิ่นคาว รวมทั้งปกปิดไม่ให้มีผู้พบเห็นว่าเป็นชิ้นส่วนของศพ การที่จำเลยสามารถนำชิ้นส่วนศพผู้ตายออกจากห้องพักที่เกิดเหตุไปทิ้ง นำอาวุธปืน มีดและทรัพย์สินของผู้ตายไปซ่อนตามสถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนนำเสื้อผ้าของผู้ตายไปเผาทำลายภายในระยะเวลาอันสั้นโดยไม่มีผู้พบเห็น แสดงว่าจำเลยได้วางแผนเกี่ยวกับสถานที่ที่จะนำชิ้นส่วนศพผู้ตายไปทิ้ง นำทรัพย์สินของผู้ตายไปซ่อนและจัดเตรียมวัสดุต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการนำชิ้นส่วนศพผู้ตายไปทิ้งไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ที่จำเลยฎีกาว่า “จำเลยถูกผู้ตายข่มเหงจิตใจอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมเพราะจำเลยกับผู้ตายมีความสัมพันธ์กันฉันคนรัก แต่ผู้ตายต้องการเลิกความสัมพันธ์กับจำเลยไปไม่รักกับผู้ชายคนใหม่ จำเลยจึงบันดาลโทสะฆ่าผู้ตายนั้น” เห็นว่า “ความรักเป็นสิ่งที่เกิดจากใจไม่อาจบังคับกันได้ ความรักที่แท้จริงคือความปรารถนาดีต่อคนที่ตนรักความยินดีที่คนที่ตนรักมีความสุข การให้อภัยเมื่อคนที่ตนรักทำผิดและการเสียสละความสุขของตนเพื่อความสุขของคนที่คุณรัก จำเลยปรารถนาจะยึดครองผู้ตายเพื่อความสุขของจำเลยเอง เมื่อไม่สมหวังจำเลยก็ฆ่าผู้ตาย เป็นความผิดและการกระทำที่เห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ของจำเลยโดยฝ่ายเดียวมิได้คำนึงถึงจิตใจและความรู้สึกของผู้ตายหาใช่ความรักไม่ ทั้งเป็นความเห็นผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคมอย่างยิ่ง” ดังนี้ แม้จะฟังข้อเท็จจริงตามที่จำเลยฎีกาก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยถูกผู้ตายข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรม กรณีไม่มีเหตุจะลงโทษจำเลยน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ที่ศาลล่างทั้งสองลงโทษประหารชีวิตและลดโทษให้จำเลยแล้ว คงลงโทษจำคุกตลอดชีวิตสถานเดียวนั้น ศาลฎีกาเห็นพ้อง ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น” พิพากษาแก้เป็นว่า ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีศึกษา กรณีที่ 2 คดีฆาตกรรมแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ (คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 7391/2546)

เมื่อระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลากลางวันหลังเที่ยง จนถึงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 ทั้งเวลากลางคืนและกลางวันต่อเนื่องกัน จำเลยได้หน่วงเหนี่ยวกักขังผู้ตายโดยใช้กำลังประทุษร้าย ข่มขืนใจให้ผู้ตายจำยอมอยู่ในที่บังคับและกระทำตามคำสั่งโดยไม่ขัดขืน โดยทำให้เกิดว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกาย เป็นเหตุให้ผู้ตายปราศจากเสรีภาพในร่างกาย จากนั้นจำเลยมีเจตนาฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ได้ใช้อาวุธลักษณะเป็นของแข็งมีคมทำการประทุษร้ายผู้ตาย เป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย เนื่องจากผู้ตายทราบเรื่องที่ว่าจำเลยมีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นซึ่งเป็น

คนไข้ของจำเลย และข่มขู่จะนำเรื่องดังกล่าวไปร้องเรียนต่อแพทยสภาหรือผู้บังคับบัญชาของจำเลย หากจำเลยพยายามขอยุ่กับผู้ตาย เพื่อให้จำเลยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและเพื่อให้ กระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงานของจำเลย และผู้ตายได้ร้องขอให้เพิกถอนการ โอนที่ดินที่ จังหวัดเชียงรายให้จำเลยด้วย ซึ่งสาเหตุดังกล่าวทำให้จำเลยไม่พอใจจึงวางแผนฆ่าผู้ตาย ต่อมา หลังจากที่จำเลยฆ่าผู้ตายแล้ว จำเลยได้ใช้ของแข็งมีคม ทำการฆ่า ตัด แลชิ้นเนื้อ และอวัยวะต่างๆ ของผู้ตาย เพื่อทำการถ่ายศพหรือส่วนของศพ แล้วจำเลยได้ยกย้าย ซ่อนเร้นศพ นำชิ้นเนื้อเยื่อและ อวัยวะต่างๆของศพไปฝังและทิ้งในสถานที่ต่างๆอันเป็นการซ่อนเร้นทำลายศพเพื่อปิดบังการตาย และเหตุแห่งการตายของผู้ตาย อันเกิดจากการกระทำของจำเลย และต่อมาเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 เวลากลางวัน ภายหลังจากที่จำเลยได้ฆ่าผู้ตายแล้ว จำเลยได้ทำเอกสารปลอมขึ้นทั้งฉบับ โดย ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร ว่าผู้ตายขอลาการปฏิบัติงานเพื่อประกอบ ศาสนกิจและได้จัดทำจดหมายถึงนายชัชวาล บุญเกษมสันติและนางสาวกึ่งกาญจน์ บุญเกษมสันติ ว่าผู้ตายต้องไปฝึกสมาธิ แล้วจำเลยได้ลงลายมือชื่อปลอมของผู้ตายในเอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าว เพื่อให้ผู้หนึ่งผู้ใดรวมทั้งบุตรทั้งสองของผู้ตายหลงเชื่อว่าเอกสารปลอมดังกล่าวผู้ตายได้ทำขึ้นจริง ทั้งนี้โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น และในวันดังกล่าวหลังจากที่จำเลยได้ทำเอกสาร ปลอมแล้ว จำเลยได้ใช้และอ้างเอกสารดังกล่าว โดยทำทางไปรษณีย์ถึงนายสุรังษี จงวิวัฒน์สุนทร นายแพทย์ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร ผู้บังคับบัญชาของผู้ตาย และนายชัชวาล บุญ เกษมสันติ และนางสาวกึ่งกาญจน์ บุญเกษมสันติ เอกสารดังกล่าวถึงผู้รับเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน เป็นเหตุให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่า ผู้ตาย ยังมีชีวิตอยู่และไปฝึกสมาธิ ต่อมาวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 พนักงานสอบสวนได้พบรถยนต์นั่ง ส่วนบุคคล หมายเลขทะเบียน 3ข-6599 กรุงเทพมหานคร ของผู้ตายถูกนำไปจอดทิ้งไว้ที่ โรงพยาบาลเดชา วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544 ยึดม้วนวีดีโอเทปบันทึกภาพจำเลยและผู้ตายของ ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟเวอรี่ 1 ม้วน ของจดหมาย 2 ฉบับ จดหมายที่จำเลยทำปลอมขึ้น 2 ฉบับ วันที่ 23 ถึง 28 มีนาคม 2544 .และชิ้นเนื้อของผู้ตายจากบ่อพักสิ่งปฏิกูลของอาคารวิทยนิเวศน์และ โรงแรมโซฟิเทล เซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว และได้เทปบันทึกเสียงการสอบปากคำจำเลย 1 ฉบับ เป็นของกลาง เหตุเกิดที่แขวงปทุมวัน แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี แขวง ลาดยาว แขวงจตุจักร เขตจตุจักร แขวงเขต ไม่ปรากฏชัด กรุงเทพมหานคร และที่ตำบลโคไม้ ปรากฏชัด อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี เกี่ยวพันกัน ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา 199 , 264 , 268 , 309 , 310 , 288 , 289 , 91 , 32 , 33 ระบุจดหมายและซองจดหมายของ กลาง

จำเลยทั้งสองสำนวนให้การปฏิเสธ ทางพิจารณาโจทก์ที่ 1 และที่ 2 นำสืบว่า โจทก์ที่ 1 เป็นบิดาของแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ ผู้ตาย ตามสำเนาทะเบียนบ้านเอกสารหมายเลข 1 ผู้ตาย จบการศึกษาปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากนั้นได้เข้าทำงานที่โรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร ส่วนจำเลยรับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำเลยกับผู้ตาย จดทะเบียนสมรสกันเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2524 ที่เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีบุตร 2 คน คือ นายชัชวาล บุญเกษมสันติ กับนางสาวกึ่งกาญจน์ บุญเกษมสันติ จำเลยและผู้ตายพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักโรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2532 จำเลยกับผู้ตายร่วมกันซื้อที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (บส.3ก.) เลขที่ 2321 ตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยใส่ชื่อผู้ตายเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ผู้ตายเป็นผู้ควบคุมการเงินภายในครอบครัว ประมาณปลายปี 2541 ผู้ตายระบุว่าจำเลยมีความสัมพันธ์ฉันท์ชู้สาวกับหญิงอื่น จึงมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันเรื่อยมา ต้นปี 2542 จำเลยขอหย่ากับผู้ตายและเริ่มจัดเก็บรายได้ของตนเอง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2542 จำเลยตกลงกับผู้ตายว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับหญิงอื่น ได้ทำบันทึกข้อตกลงและจำเลยลงลายมือชื่อไว้ ตามเอกสารหมายเลข 136 ต่อมาวันที่ 27 พฤษภาคม 2542 ผู้ตายโอนสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (บส.3ก.) ตำบลสันมะเค็ด อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ วันที่ 14 มิถุนายน 2542 จำเลยทำสัญญาเช่าห้องพัก เลขที่ 711 อาคารวิทยนิเวศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีกำหนดเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2542 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2543 จำเลยไปพักอาศัยอยู่ที่ห้องพักอาคารวิทยนิเวศน์ แต่ตอนเช้าจำเลยจะมารับบุตรทั้งสองที่บ้านพักโรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร ไปส่งที่โรงเรียนสาริตถ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนตอนเย็นผู้ตายเป็นผู้ไปรับบุตรกลับบ้าน ต่อมาวันที่ 22 กรกฎาคม 2542 จำเลยยื่นฟ้องผู้ตายต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ขอลงชื่อเป็นเจ้าของร่วมในสินสมรส ตามคดีหมายเลขดำที่ 967/2542 เอกสารหมายเลข 4 แต่ตกลงประนีประนอมยอมความกันประมาณเดือนพฤศจิกายน 2542 จำเลยและผู้ตายทะเลาะกันรุนแรง จำเลยทำร้ายบีบบังคับผู้ตาย แต่บุตรสาวมาพบ จำเลยจึงหยุดกระทำ ผู้ตายเล่าเรื่องให้ญาติและผู้ใกล้ชิดฟัง วันที่ 23 ธันวาคม 2542 จำเลยและผู้ตายตกลงแบ่งเงินฝากในบัญชีเงินฝากประจำที่ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) จำนวน 24 ล้านบาท ซึ่งอยู่ในบัญชีเงินฝากของผู้ตาย โดยแยกเป็นสองบัญชี บัญชีหนึ่งฝากในนามของจำเลย จำนวน 13 ล้านบาทเศษ ส่วนอีกบัญชีหนึ่งฝากในนามของผู้ตาย จำนวน 11 ล้านบาทเศษ ต่อมาวันที่ 8 มกราคม 2543 จำเลยเขียนจดหมายถึงผู้ตายเพื่อขอหย่า และเขียนจดหมายอีกฉบับหนึ่ง เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2543 มีข้อความต่อว่าผู้ตายที่นำเรื่องบุตรมาเป็นข้อไม่ยอมหย่าและเรื่องทรัพย์สินด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพต่อผู้ตาย ตามเอกสารหมายเลข 83 ประมาณเดือนเมษายน 2543 จำเลยไปที่บ้านพักโรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากรและทะเลาะโต้เถียงกับผู้ตาย จำเลยทุบทำลายข้าวของ

เครื่องใช้ภายในบ้าน และใช้คัมเบลล์ทุบรถยนต์โคโยต้าหมายเลขทะเบียน 3พ-2599 กรุงเทพมหานคร ของผู้ตายเสียหาย ผู้ตายได้ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ ตามรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน เอกสารหมาย จ.52 วันที่ 29 สิงหาคม 2543 จำเลยยื่นฟ้องผู้ตายต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลางขอหย่าและแบ่งสินสมรสตามคดีหมายเลขคำที่ 1271/2543 เอกสารหมาย จ.5 ผู้ตายแต่งตั้งนางกฤษฎี วัฒนาเจริญศิลป์ เป็นทนายความ ศาลใกล้เคียง จำเลยและผู้ตายตกลงกันได้ และจำเลยขอถอนฟ้อง ต่อมาวันที่ 2 พฤศจิกายน 2543 ผู้ตายยื่นฟ้องจำเลยต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ขอเพิกถอนนิติกรรมที่ผู้ตายโอนสิทธิครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (บส.3ก.) เลขที่ 2321 ตำบลสันมะเค็ด อำเภอ พาน จังหวัดเชียงราย ที่ให้จำเลย เนื่องจากจำเลยผิดเงื่อนไขที่ตกลงว่าจะไม่ฟ้องหย่าผู้ตาย ตามคดีหมายเลขคำที่ 1638/2543 เอกสารหมาย จ. 6 และได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 โดยจำเลยยินยอมให้ผู้ตายลงชื่อถือกรรมสิทธิ์ร่วมในที่ดินแปลงดังกล่าว โดยรับจะไปดำเนินการต่อเจ้าพนักงานที่ดินภายใน 15 วัน และผู้ตายยินยอมให้จำเลยตรวจดูทรัพย์สินที่ฝากอยู่ในตู้รับรษณีย์ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาชิดลม ซึ่งก่อนจะตกลงประนีประนอมยอมความกันในคดีดังกล่าว จำเลยได้เขียนจดหมายถึงผู้ตายขอให้โอนรถยนต์คันสีส้ม หมายเลขทะเบียน 7ท-2303 กรุงเทพมหานคร ที่จำเลยใช้อยู่เป็นชื่อจำเลย และขอบันทึกข้อตกลงที่มีข้อความว่าจำเลยจะเลิกติดต่อกับหญิงอื่น ตามเอกสารหมาย จ.136 กั้น เนื่องจากผู้ตายจะนำเรื่องดังกล่าวไปร้องเรียนผู้บังคับบัญชาของจำเลยและแพทย์สภา เพราะหญิงอื่นที่มีชื่อปรากฏอยู่ในบันทึกดังกล่าวเป็นหญิงมีสามี และเป็นคนไข้ของจำเลย ตามเอกสารหมาย จ.29 ผู้ตายบอกบุคคลใกล้ชิดว่า ไม่อยากหย่าขาดกับจำเลย เพราะเป็นห่วงบุตรต้องการให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน ผู้ตายได้เล่าเรื่องที่ถูกร้ายให้โจทก์ที่ 1 และแพทย์หญิงเพียงใจ วัชรสินธุ์ น้องสาวทราบและบอกว่า ถ้าผู้ตายเป็นอะไรไปให้สงสัยว่าจำเลยเป็นผู้กระทำ เนื่องจากผู้ตายไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับบุคคลอื่น วันที่ 14 ธันวาคม 2543 เวลาประมาณ 15 นาฬิกา จำเลยได้ไปถ่ายรูปบ้านพักโรงพยาบาลบูรณัตร์ไชยากร ผู้ตายกลัวจึงไปแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อในวันที่ 19 ธันวาคม 2543 ตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี เอกสารหมาย จ.53 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยโทรศัพท์ไปจองห้องพักที่โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว อ้างว่าจะเข้าพักในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยโทรศัพท์จองห้องพักที่อาคารวิทยนิเวศน์ อ้างว่าจะเข้าพักในวันรุ่งขึ้น วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 7 นาฬิกา จำเลยขับรถมารับนางสาวกึ่งกาญจน์ บุตรสาวที่บ้านพักเพื่อไปส่งที่โรงเรียน เวลา 9 นาฬิกาเศษ ผู้ตายเดินออกจากบ้านพักไปที่โรงพยาบาล และกลับมาบ้านเวลา 11 นาฬิกาเศษ แล้วขับรถยนต์ หมายเลขทะเบียน 3ท-6599 กรุงเทพมหานคร ออกไป ในวันดังกล่าวเวลาประมาณ 11 นาฬิกา จำเลยไปเปิดใช้ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทย

นิเวศน์ โดยรับบุญแก่ที่เคาน์เตอร์และออกไปโดยไม่ไ้คืนบุญแก่ จากการตรวจสอบการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8695972 จากบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด และวิทยุติดตามตัว หมายเลข 152-166777 จากบริษัทแอดวานซ์ เพจิจ จำกัด เอกสารหมาย จ.17 พบว่า หมายเลขทั้งสองเบอร์เป็นของจำเลย ในเวลาประมาณ 11.31 นาฬิกา มีการใช้โทรศัพท์จากเครื่อง หมายเลข 01-8295972 ของจำเลยฝากข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวหมายเลข 152-166777 ของจำเลยว่า “ผมยังติดลูกค้าอยู่ที่หัวหมาก อาจจะไปสาย ประมาณ 12.30 น. จะไปพบที่ร้านโออิชิ ลงชื่อ สุธี” ตามเอกสารหมาย จ.17 แผ่นที่ 4 เวลา 11.28.59 นาฬิกา กล้องโทรทัศน์วงจรปิดที่ติดตั้งอยู่ใน ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรีบันทึกภาพจำเลยเดินอยู่กับผู้ตายในลักษณะต่างคนต่างเดิน จำเลยเอามือล้วงกระเป๋าทางเกงเดินอยู่หน้าผู้ตาย ตามเอกสารหมาย จ.86 ช่วงเวลาประมาณ 11.31 12.30 นาฬิกา จำเลยกับผู้ตายนั่งรับประทานอาหารร่วมกันที่ร้านอาหารญี่ปุ่น โออิชิ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ จำเลยชำระค่าอาหารด้วยบัตรเครดิตธนาคารเอเซีย เอกสารหมาย จ.145 ขณะที่ผู้ตายนั่งรออยู่ที่เก้าอี้หน้าร้านด้วยสีหน้าท่าทางเหม่อลอย เมื่อพนักงานเข้าไปสอบถามอาการ จำเลยตอบว่า ผู้ตายเมาน้ำพื้นซ์ หลังจากนั้นจำเลยพยงผู้ตายเดินออกไป เวลาประมาณ 13 นาฬิกาเศษ จำเลยอยู่ที่ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยานิเวศน์ เวลาประมาณ 16 นาฬิกา จำเลยไปรับบุตรสาวที่โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปส่งที่บ้านพักโรงพยาบาลบูรณัตร์ไชยกรเวลาประมาณ 17 นาฬิกาเศษ จากนั้นจำเลยได้ว่าจ้าง นายไพ อำมหิต คนขับรถจักรยานยนต์รับจ้างที่จอดอยู่ใกล้โรงพยาบาลไปซื้ออาหารเย็นให้บุตรทั้งสอง เวลา 18.55 นาฬิกา จำเลยขับรถไปที่ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขา พิ.เอส.สีลม ชื่อของที่ร้านที่อปัส ซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ภายในห้าง จำเลยขับรถออกจากห้างสรรพสินค้าโรบินสัน เวลา 19.15 นาฬิกา ต่อมาเวลา 19.30 นาฬิกา จำเลยอยู่ที่ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยานิเวศน์ เวลา 20.06 นาฬิกา จำเลยใช้โทรศัพท์ภายในห้องพักโทรศัพท์ไปหานายทัศนพล ปรึกษาหาญ สามิของคนไข้ที่จะเข้ารับการรักษากับจำเลยที่ศูนย์การแพทย์นวนุตร ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 ตามเอกสารหมาย จ.20 เวลา 20 นาฬิกาเศษ จำเลยโทรศัพท์จากเครื่อง โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8295972 ส่งข้อความไปที่โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8996066 ของนางนาวิณี อุดมรัตน์ ซึ่งเคยเป็นคนไข้ของจำเลย นัดรับประทานอาหารกลางวันในห้องอาหารไดนาสตี ภายในโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ในวันรุ่งขึ้น วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 7 นาฬิกาเศษ จำเลยขับรถยนต์ไปรับบุตรสาวที่บ้านพักเพื่อไปโรงเรียน เวลาประมาณ 8.30 ถึง นาฬิกา จำเลยไปที่ร้านคาเล็ก เลขที่ 918 ถนนพญาไท จำเลยว่าจ้างนางสาวอังคณา พิงยา พิมพ์จดหมายจากเครื่องคอมพิวเตอร์ 2 ฉบับพร้อมกับพิมพ์หน้าซอง จดหมายฉบับหนึ่งเป็นจดหมายลางานของผู้ตาย ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 ตามเอกสารหมาย จ.12 และจ. 129 อีกฉบับหนึ่งเป็นจดหมายที่ผู้ตายเขียนถึงบุตร ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 ตามเอกสารหมาย จ.135 เวลาประมาณ 11

นาฬิกาเศษ จำเลยคืนห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ ในวันดังกล่าวเวลาประมาณ 12 นาฬิกาเศษ จำเลยรับประทานอาหารกลางวันกับนางนาวินี ที่ห้องอาหารไคนาสตี้ ชั้น 2 ภายในโรงแรม โซฟีเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ระหว่างนั้นจำเลยไปเปิดห้องพักเลขที่ 1631 ของโรงแรม เมื่อเวลา 12.53 นาฬิกา โดยใช้สิทธิบัตรคนเซนทรัล โกสต์ การ์ด ที่จำเลยได้มาจากนางนาวินีเมื่อประมาณเดือนธันวาคม 2543 ตามเอกสารหมายเลข จ.57 , จ.58 และจ.59 วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 6.40 นาฬิกา จำเลยคืนห้องพักที่โรงแรมโซฟีเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ในตอนสายวันนั้นจำเลยได้รับการติดต่อจากนางภัททิรา นาคะเสถียร เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลนุรฉัตรไชยกรแจ้งเรื่องที่มีผู้ตายไม่ไปทำงานโดยไม่ได้ลา เวลาประมาณ 19.30 นาฬิกา จำเลยได้เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไทเรื่องผู้ตายหายตัวไปตามรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน แฟ้มเอกสารหมายเลข จ.129 และให้ถ้อยคำต่อพนักงานสอบสวน ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 และให้ถ้อยคำเพิ่มเติมในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2544 ว่า ผู้ตายบอกจำเลยว่าจะไปต่างจังหวัดและฝากข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวของจำเลยให้รับลูกเมื่อเวลาประมาณ 18 นาฬิกา ของวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 ซึ่งจากการตรวจสอบของพนักงานตำรวจไม่พบว่ามี การส่งข้อความดังกล่าวตามที่จำเลยอ้าง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 12 นาฬิกา พบรถยนต์ของผู้ตายจอดอยู่ที่ลานจอดรถโรงพยาบาลเคหา วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โรงพยาบาลนุรฉัตรไชยกร ได้รับจดหมายสองฉบับประทับตรงลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 ส่งมาจากจังหวัดจันทบุรี ฉบับหนึ่งเจ้าหน้าที่ของถึง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนุรฉัตรไชยกร ส่วนอีกฉบับเจ้าหน้าที่ของถึงบุตรชายและบุตรสาวของผู้ตาย วันที่ 11 มีนาคม 2544 โจทก์ที่ 1 เข้าร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับจำเลยในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพ ต่อมาวันที่ 23 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจตรวจค้นห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ พบลายมือแฝงที่กระจกหน้าต่างด้านหลังโทรศัพท์ ตรวจพบคราบโลหิตที่ท่อน้ำทิ้งในห้องน้ำ บริเวณที่ยื่นอาบนํ้า ตรวจสอบพบสิ่งปฏิกูลโดยการสูบน้ำออกพบขึ้นเนื้อจำนวนหนึ่ง นำส่งตรวจพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่กองพิสูจน์หลักฐาน 1 ขึ้น และขึ้นเนื้อส่วนที่เหลือส่งตรวจพิสูจน์ที่สถาบันนิติเวช ตามรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เอกสารหมายเลข จ.151 พบว่าเป็นขึ้นเนื้อมนุษย์และขึ้นเนื้อส่วนที่เป็นกระบังลม เชื้อหุ้มลำไส้ และข้าวลำไส้ ขึ้นเนื้อดังกล่าวอยู่ในบ่อพักสิ่งปฏิกูลมานานประมาณ 3-4 สัปดาห์และส่งตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ พบว่าเป็นขึ้นส่วนของเนื้อมนุษย์ที่มีลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ตรงกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่ได้จากการตรวจเส้นผมที่ติดอยู่ที่แปรงหวีผมของผู้ตาย และเมื่อเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่ได้จากการตรวจโลหิตโจทก์ที่ 1 และ นายชัชวาล พบว่า ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ดังกล่าว ไม่ปฏิเสธ ความเป็นบิดากับบุตรกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของโจทก์ที่ 1 และ ไปปฏิเสธความเป็นมารดา กับบุตรกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของนายชัชวาล ตามเอกสารหมายเลข จ.89 และ จ.90 และผลการตรวจคราบโลหิตที่ได้จากท่อระบายน้ำในห้องน้ำ ห้องพักเลขที่ 318

อาคารวิทยานิเวศน์ พบว่าลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่พบตรงกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ของผู้ตายที่ได้จากการตรวจเส้นผมจากแปรงหัวผม ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมายเลข 25 วันที่ 24 มีนาคม 2544 จำเลยได้เข้ามอบตัวกับพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนได้แจ้งข้อหาจำเลยเพิ่มเติมว่าฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนและลอบฝัง ซ่อนเร้น ย้ายหรือทำลายศพ หรือส่วนของศพเพื่อปิดบังการตาย หรือสาเหตุการตาย จำเลยให้การปฏิเสธ วันที่ 26 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจค้นบ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว และโรงแรมสิ่งปฏิกูลกรุงเทพมหานคร ชอยอ้อนนุช 86 แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งบริเวณกองดิน ชอยอ้อนนุช 65 ตามรายงานการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เอกสารหมายเลข 152 เนื่องจากได้มีการสูบเอาสิ่งปฏิกูลจากบ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมบางส่วนไปทิ้งที่โรงแรมสิ่งปฏิกูลและบริเวณกองดินดังกล่าว จากการตรวจบ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว พบชิ้นส่วนต้องสงสัยว่าเป็นชิ้นเนื้อมนุษย์จำนวนหนึ่ง สถาบันนิติเวชได้รับชิ้นเนื้อจากบ่อพักสิ่งปฏิกูล โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ทำการตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ 9 ตำแหน่ง เปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ จากโลหิตของโจทก์ที่ 1 พบว่าไม่ปฏิเสธความเป็นบิดากับบุตรกัน และเมื่อเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ จากชิ้นเนื้อที่พบที่บ่อพักสิ่งปฏิกูล อาคารวิทยานิเวศน์ มีความเป็นไปได้มากกว่า 99 เปอร์เซ็นต์ที่ชิ้นเนื้อดังกล่าวจะเป็นของบุคคลคนเดียวกัน จึงเชื่อว่าชิ้นเนื้อดังกล่าวน่าจะเป็นของผู้ตาย ตามรายงานการตรวจวัตถุพยานเอกสารหมายเลข 38 และผลการพิสูจน์ชิ้นเนื้อจากบ่อพักสิ่งปฏิกูลโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ของกองพิสูจน์หลักฐานจำนวน 5 ชิ้น พบว่า 2 ชิ้นมีลายพิมพ์ดี เอ็น เอ แบบเดียวกันกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ที่ได้จากเส้นผมที่แปรงหัวผมของผู้ตาย ตามรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหมายเลข 27 ส่วนผลการตรวจพิสูจน์ชิ้นเนื้อจากบ่อพักสิ่งปฏิกูล อาคารวิทยานิเวศน์ของกองพิสูจน์หลักฐาน พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี เอ็น เอ จากโลหิตของโจทก์ที่ 1 ไม่ปฏิเสธความเป็นบิดากับบุตรกัน ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมายเลข 26 วันที่ 31 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจเข้าตรวจค้นห้องพักเลขที่ 1631 โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว พบคราบโลหิตที่บริเวณท่อระบายน้ำในห้องน้ำพร้อมทั้งเส้นผม เส้นขนจำนวนหนึ่ง ตามเอกสารหมายเลข 154 ข่าวกการหายตัวไปของผู้ตายประชาชนให้ความสนใจมีการลงข่าว ลงรูปของผู้ตายและจำเลยอย่างต่อเนื่อง นางสาวอังคณา พิงยา จำได้ว่าจำเลยเป็นชายที่มาว่าจ้างนางสาวอังคณาพิมพ์จดหมายของผู้ตายที่ร้านตาเล็ก นางสาวอังคณากลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ตน จึงแจ้งกิจการร้านตาเล็กให้ผู้อื่นเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 ตามเอกสารหมายเลข 132 แล้วเดินทางกลับไปอยู่บ้านที่จังหวัดกำแพงเพชร นางสาวอังคณาเล่าเรื่องดังกล่าวให้นายวิสันต์ เพียบเกรียงไกร ฟังเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2544 พร้อมกำชับไม่ให้บอกผู้อื่น จากนั้นประมาณเดือนพฤษภาคม 2544 พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องคดีนี้ นายวิสันต์เห็นความไม่เป็นธรรมจึง

เล่าเรื่องให้นายสาธิต เหล่าสุวรรณ ซึ่งเป็นเพื่อนทราบ นายสาธิตรู้จักกับพันตำรวจโทสรศักดิ์ ชนะสิทธิ์ รองผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน กองบังคับการ 1 จึงนัดให้นายวิสันต์มาพบกับพันตำรวจโทสรศักดิ์ พันตำรวจโทสรศักดิ์ติดตามพบนางสาวอังคณาและนำมาที่กองกำกับการ 1 เพื่อสอบปากคำ และพาไปตรวจค้นที่ร้านตาเล็ก ได้ให้นางสาวอังคณา ทดลองพิมพ์จดหมายสองฉบับดังกล่าวจากเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องพิมพ์เครื่องเดียวกับที่ใช้พิมพ์จดหมายสองฉบับพร้อมของในลักษณะข้อความเดิม ตามเอกสารหมายเลข จ.133 วันที่ 13 มิถุนายน 2544 โจทก์ที่ 1 เข้าร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไทให้ดำเนินคดีกับจำเลยในข้อหาปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอม จำเลยได้เข้ามามอบตัวเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2544 และให้การปฏิเสธ

จำเลยนำสืบว่า จำเลยจบการศึกษาปริญญาตรีจากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อด้านชีววิทยาการเจริญพันธุ์ที่ประเทศสวีเดน จนสำเร็จการศึกษา แล้วกลับมารับราชการที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำเลยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ระดับ 8 ภาควิชาสูติศาสตร์ นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญพิเศษที่โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์และศูนย์การแพทย์นวบุตร จำเลยกับผู้ตายแต่งงานกันมาประมาณ 20 ปี มีบุตร 2 คน บุตรคนแรกเป็นชายอายุ 20 ปี กำลังศึกษาที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บุตรคนที่สองเป็นหญิงอายุ 18 ปี กำลังศึกษาที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำเลยกับผู้ตายมีการทะเลาะกันบ้าง จำเลยไม่เคยทำร้ายผู้ตาย เหตุทะเลาะที่รุนแรงที่สุดคือในครั้งที่จำเลยทุบกระจกรถยนต์ของผู้ตาย เพื่อขอเอาบุญแถมผู้ตายไปแจ้งความว่าจำเลยทำลายทรัพย์สิน มิได้แจ้งความเรื่องทำร้ายร่างกาย คดีที่จำเลยฟ้องหย่ากับผู้ตายศาลได้ไกล่เกลี่ย จำเลยและผู้ตายปรับความเข้าใจกันได้ และจำเลยถอนฟ้อง ส่วนการฟ้องเรื่องที่ดินจังหวัดเชียงราย ก็ตกลงประนีประนอมยอมความกัน สาเหตุที่จำเลยและผู้ตายทะเลาะกันเนื่องมาจากผู้ตายคิดระแวงว่า จำเลยมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับหญิงอื่น ผู้ตายจึงได้เขียนบันทึกและให้จำเลยลงลายมือชื่อไว้ ตามเอกสารหมายเลข จ.136 หญิงที่ระบุชื่อในบันทึกเป็นคนไข้ที่เคยมาช่วยงานจำเลยระยะหนึ่ง จึงสนิทสนมกัน และได้มอบบุญแถมห้องพักที่ศาลาแดงคอนโดมิเนียมแก่จำเลย เพื่อจำเลยจะได้ใช้ห้องพักอาบน้ำหลังจากออกนอกกำลังกายที่คอนโดมิเนียมดังกล่าว จำเลยเขียนจดหมายเอกสารหมายเลข จ.39 ขอบันทึกเอกสารหมายเลข จ.136 คืน เนื่องจากผู้ตายใช้เอกสารดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานในคดี ซึ่งจำเลยเห็นว่าเรื่องที่ฟ้องร้องเป็นเรื่องภายในครอบครัวไม่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก จำเลยเคยฟ้องผู้ตายต่อศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง 2 คดี คือ ฟ้องขอมิชื่อร่วมในทรัพย์สิน และฟ้องหย่า การที่จำเลยฟ้องขอมิชื่อร่วมในทรัพย์สิน เนื่องจากจำเลยมีงานมากไม่มีเวลายุ่งเกี่ยวกับการเงินในครอบครัว ผู้ตายจึงเป็นผู้จัดการแทน และลงชื่อผู้ตายเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝาก เงินส่วนใหญ่จำเลยทำงานหามาได้ จำเลยจำเป็นต้องใช้เงินในการทำงานแต่ไม่สะดวก

ในการเบิกจ่ายเงินในบัญชีเงินฝาก ในช่วงที่มีปัญหาในครอบครัว จำเลยเคยขอร้องให้ผู้ตายหย่าโดยดี แต่ในที่สุดก็ไม่มีผลสำเร็จ เรื่องที่ทะเลาะกันส่วนมากเป็นเรื่องที่จำเลยอยากหย่า แต่ผู้ตายไม่ยอมเกี่ยวกับเรื่องบุตรและทรัพย์สิน ต่อมาวันที่ 18 มกราคม 2543 จำเลยโกรธผู้ตายมาก จึงเขียนจดหมายถึงผู้ตาย ซึ่งมีข้อความหยาบคายไม่สุภาพบางประโยค ตามเอกสารหมายเลข 43 จำเลยแยกกันอยู่กับผู้ตาย เมื่อเดือนพฤษภาคม 2542 โดยไปพักอาศัยที่อาคารวิทยนิเวศน์ ซึ่งทำสัญญาเช่าไว้ 1 ปี ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2542 ถึงเดือนสิงหาคม 2543 พนักงานที่อาคารรู้จักจำเลย คำนปี 2543 จำเลยซื้อบ้านทาวเฮาส์เลขที่ 1518/47 ซอยลาดพร้าว 41/1 เขตจตุจักร ตรงข้ามกับบ้านบางเตยง แซ่แต้มารดาของจำเลย แล้วจำเลยย้ายไปอยู่บ้านดังกล่าว แต่ยังคงพบผู้ตาย เนื่องจากต้องขับรถไปรับบุตรทั้งสองที่บ้านพักโรงพยาบาลไปส่งที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในตอนเช้า ส่วนผู้ตายไปรับกลับตอนเย็น วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 7 นาฬิกาเศษ จำเลยขับรถไปรับบุตรสาวที่บ้านพักบุตรสาวมีอาการคลื่นไส้ปวดท้องมาตั้งแต่เช้า ผู้ตายให้ยาแล้ว แต่อาการยังไม่ดีขึ้น จำเลยจึงแวะซื้อยาและเมื่อส่งบุตรสาวที่โรงเรียนแล้ว จำเลยโทรศัพท์ไปหาผู้ตายที่บ้านพักเพื่อสอบถามอาการของบุตรสาวและการซ่อมแซมบ้านพักที่โรงพยาบาล ผู้ตายพูดถึงนายสุริยว่าเป็นช่างที่ผู้ตายจะติดต่อให้มาซ่อมบ้าน จำเลยจึงนัดผู้ตายไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร โออิชิ ชั้น 2 ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี เวลา 11.30 นาฬิกา เนื่องจากผู้ตายเคยบอกว่าอยากรับประทานอาหารญี่ปุ่น จากนั้นจำเลยไปประชุมที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แล้วไปที่โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ผ่าตัดคนไข้ 3 ราย เสร็จในเวลา 10 นาฬิกาเศษ จากนั้นเดินทางไปอาคารวิทยนิเวศน์ ซึ่งได้จองห้องพักไว้ตั้งแต่ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจากจำเลยทำงานวิจัยขององค์การอนามัยโลกให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งใกล้กำหนดที่จะต้องส่งงาน จึงตั้งใจที่จะมาทำงานที่อาคารวิทยนิเวศน์ เนื่องจากเจ็บสบและตั้งอยู่ใกล้กับหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัย จำเลยกรอกเอกสารขอเปิดใช้ห้องและรับกุญแจห้องพัก จากนั้นจำเลยขับรถไปที่ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี จอดรถที่อาคารจอดรถแล้วเดินเข้าไปในศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี เวลาประมาณ 11.30 นาฬิกา พบกับผู้ตายที่ชั้นล่างของศูนย์การค้า ภาพจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เอกสารหมายเลข 12 ภาพที่ 2 ระบุเวลา 11.31.49 นาฬิกา เป็นภาพของจำเลยเดินอยู่คนเดียว ไม่มีภาพของผู้ตาย แต่เอกสารหมายเลข 16 ภาพที่ 3 ระบุเวลา 11.31.52 นาฬิกา เป็นภาพจำเลยเดินกับผู้ตาย ซึ่งทั้งสองภาพมีการบันทึกในเวลาห่างกันเพียง 3 วินาที ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น ภาพทั้งสองบันทึกไว้ก่อนที่จะเข้าไปในร้านอาหาร เมื่อไปถึงร้านอาหาร โออิชิ จำเลยแจ้งแก่พนักงานของร้านว่าขอใช้บริการ 3 ที่ เนื่องจากผู้ตายบอกว่าได้นัดนายสุริมาพูดคุยเรื่องซ่อมแซมบ้านด้วย ระหว่างการรับประทานอาหารมีการพูดคุยกันเรื่องการเรียนรู้ของบุตรสาว เรื่องการซ่อมแซมบ้าน และผู้ตายบอกให้จำเลยไปรับบุตรแทนในตอนเย็น หลังจากรับประทานอาหารประมาณ 1 ชั่วโมง นายสุริยไม่มา จำเลยจึงไปชำระค่าบริการด้วยบัตรเครดิตธนาคารเอเซีย ผู้ตายมี

อาการปกติ ไม่ได้เดินชวนเซ จำเลยไม่ได้ประคองผู้ตาย เพียงแค่จับมือถือแขนกันฉันสามีภรรยา ใน วันนั้นผู้ตายไม่ได้เอารถมา จึงเดินไปขึ้นรถของจำเลยแล้วขับลงมาจากอาคารจอดรถ และส่งผู้ตาย ลงก่อนถึงถนนใหญ่ฝั่งเดียวกันกับศูนย์การค้า จากนั้นจำเลยขับรถกลับไปอาคารวิทยานิเวศน์ วิเคราะห์งานวิจัยในห้องพัก ตั้งแต่เวลา 13 นาฬิกาเศษจนถึงเวลา 15 นาฬิกาเศษ จากนั้นได้ไปที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ทำงานประมาณครึ่งชั่วโมง และได้พบกับนายแพทย์..... สิทธิสมวงศ์ ที่ได้ ถูคดีที่ศาลครั้งแรก เวลา 15.40 นาฬิกา จำเลยขับรถไปรับบุตรสาวที่โรงเรียน จำเลยบอกบุตรสาวว่า ผู้ตายไม่ว่าง จำเลยมารับแทน เมื่อส่งบุตรสาวที่บ้านแล้ว จำเลยว่าจ้างคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้าง ไปซื้อกล้วยเคี้ยวเป็นอาหารเย็นให้บุตร แล้วไปที่โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ หลังจากนั้นได้ออกจาก โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ ระหว่างนั้นผู้ตายได้โทรศัพท์มาบอกว่าจะไปต่างจังหวัด 2 ถึง 3 วัน จำเลย แวะรับประทานอาหารที่ร้านอาหารข้างโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์แล้วขับรถไปที่ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขาพี.เอส.เอส.มอลล์ ซื้อถุงขยะสีดำขนาดใหญ่ 1 ห่อ ถุงขยะสีดำ 3 ห่อ กระดาษชำระม้วนใหญ่ 1 ม้วนและก้อนดับกลิ่น ที่ร้านท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ต จำเลยขับรถออกจากห้างสรรพสินค้าโรบินสัน เวลาประมาณ 19.15 นาฬิกา กลับไปถึงอาคารวิทยานิเวศน์เวลาประมาณ 19.30 นาฬิกา และ ทำงานอยู่ในห้อง จากนั้นได้กลับไปบ้านที่ลาดพร้าวเมื่อเวลาประมาณ 22 นาฬิกาเศษ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 ในช่วงเช้า จำเลยขับรถไปรับบุตรทั้งสองที่บ้านพักโรงพยาบาล พบหญิงรับใช้แจ้ง ว่าผู้ตายหายไป จำเลยบอกว่าผู้ตายไปต่างจังหวัด แล้วไปส่งบุตรทั้งสองที่โรงเรียน บุตรชายบอกว่าในตอนเย็นจะพาน้องกลับบ้านเอง จำเลยไปทำงานที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตั้งแต่เวลา 8 ถึง 11 นาฬิกา จากนั้นจึงไปคืนห้องพักที่อาคารวิทยานิเวศน์ จำเลยไม่ได้ไปที่ร้านตาเล็ก หลังจากออกจาก อาคารวิทยานิเวศน์ จำเลยไปที่ห้องอาหารจีน โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ตามที่ได้ นัดกับนางนาวินี เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ จำเลยให้นางนาวินีรออยู่ก่อน แล้วไปเปิดห้องพักของ โรงแรมตามที่ได้โทรศัพท์จองล่วงหน้าโดยใช้สิทธิ์เข้าพักตามคู่มือของเซนทรัลโกลด์การ์ดซึ่งนางนา วินีมอบให้จำเลย จำเลยขอเปิดห้องเนื่องจากเพื่อนนักวิทยาศาสตร์เดินทางมาจากเจนีวา....พักเพื่อรอ เดินทางต่อไปออสเตรเลีย เมื่อออกจากห้องอาหารจำเลยและนางนาวินีเดินดูสินค้าภายในห้างจนถึง เวลาเย็นจึงพากันไปรับประทานอาหารเย็นที่ร้านอาหาร.....ที่ตั้งอยู่ในห้างสรรพสินค้าเซนทรัล พลาซ่าและซื้ออาหารใส่กล่องนำกลับไปให้บุตรที่บ้านพักแล้วกลับบ้านที่ลาดพร้าว วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 6 นาฬิกาเศษ จำเลยไปคืนห้องพักที่โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว แล้วไปทำงานที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เวลาประมาณ 8 นาฬิกาเศษ เจ้าหน้าที่ของ โรงพยาบาลบูรณศิริไชยากรโทรศัพท์มาฝากข้อความให้ติดต่อกลับ เมื่อจำเลยโทรศัพท์กลับไป เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลแจ้งว่าผู้ตายไม่ได้ไปทำงานตามปกติ จำเลยได้บอกว่าผู้ตายไปต่างจังหวัด จากนั้นจำเลยได้โทรศัพท์ไปที่บ้านพักโรงพยาบาลสอบถามบุตรชายได้ความว่าผู้ตายยังไม่กลับบ้าน

เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลได้แจ้งประกาศตามหาตัวผู้ตายทางสถานีวิทยุ จส.100 บ่ายวันนั้นมีผู้โทรศัพท์มาสอบถามจำเลยเรื่องผู้ตายหายไปหลายราย จนเวลา 19 นาฬิกาเศษ จำเลยจึงเข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท จำเลยไม่ได้เล่าเรื่องที่พบกับผู้ตายก่อนที่ผู้ตายจะหายไป เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องส่วนตัว วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 มีการตรวจร่างกายจำเลย แผลที่นิ้วหัวแม่มือซ้ายเกิดจากอุบัติเหตุ ส่วนแผลที่หัวเข่าทั้งสองข้างเกิดจากจำเลยหกล้มบนลู่วิ่ง...เดือนมาแล้ว นายพฤติ บุญเกษมสันติ เป็นน้องจำเลย มีภรรยาชื่อนางวัฒนา บุญเกษมสันติ โทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลย หมายเลข 01-8695972 ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยนำโทรศัพท์เครื่องนี้ติดตัวไปด้วย วิทยุติดตามตัวของจำเลยคือวิทยุที่ต้องเรียกเข้าศูนย์หมายเลข 152 หมายเลข 166777 ซึ่งจำเลยจดทะเบียนใช้เพียงผู้เดียว ผู้ตายมีวิทยุติดตามตัวคนละหมายเลขกับของจำเลย ขณะที่พบรถยนต์ของผู้ตายจอดอยู่ในที่จอดรถของโรงพยาบาลเดชา มีการตรวจค้นภายในรถพบวิทยุติดตามตัว จำเลยเห็นเจ้าพนักงานตำรวจกดดูข้อความ เข้าใจว่าวิทยุติดตามตัวเครื่องนั้นมีหมายเลขเดียวกันกับวิทยุติดตามตัวของจำเลย การใช้วิทยุติดตามตัวของจำเลย มักได้รับข้อความที่ส่งผิดบ่อยครั้ง แต่ไม่เคยทักท้วง รายงานการใช้วิทยุติดตามตัว เพิ่มเอกสารหมายเลข จ.168 แผ่นที่ 143 และ 144 ไม่มีคำรับรองความถูกต้อง วันที่ 16 มีนาคม 2544 มีการแจ้งข้อหาแก่จำเลยว่าหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น พนักงานสอบสวน...ให้จำเลยเข้าเครื่องจับเท็จ แต่จำเลยไม่ยอม เนื่องจากสภาพร่างกายตอนนั้น...มาก อีกทั้งไม่เชื่อความเห็นเจ้าหน้าที่ในเรื่องนี้ ส่วนจดหมายกลางานของจำเลยวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2544 เอกสารหมายเลข.126 จำเลยเขียนที่สำนักงานทนายความของนายอิสรา ปิงเมือง โดยใช้ปากกาถูกลิ้นสำเร็จรูปที่ขายอยู่ทั่วไปเขียน ปากกาดังกล่าวเป็นของสำนักงาน รายงานผลการตรวจค้นห้องพักเลขที่ 318 อาคารนิเวศน์ที่อ้างว่าตรวจพบคราบโลหิตที่ระบายน้ำในห้องน้ำโดยใช้กระดาษกรองลงไปเช็ด ไม่น่ากระทำได้ เนื่องจากที่ระบายน้ำมีตะแกรงปิดอยู่ ขอบตะแกรงโบกปูนยึดติดกับพื้น

ศาลตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว เห็นสมควรวินิจฉัยในปัญหาข้อกฎหมายตามคำร้องของจำเลย ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2544 เสียก่อน จำเลยคัดค้านว่าคำฟ้องของโจทก์ที่ 1 ในความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพ โจทก์ที่ 1 มิได้บรรยายฟ้องถึงการกระทำของจำเลยว่าได้กระทำด้วยวิธีใด เวลาและสถานที่ใดที่การกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นและเป็นเหตุให้ผู้อื่นเกิดความกลัว จำต้องอยู่ในบังคับ และคำฟ้องของโจทก์ที่ 1 ในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน โจทก์ที่ 1 มิได้บรรยายให้เห็นว่า จำเลยฆ่านางผศพร บุญเกษมสันติ ผู้ตายอย่างไรที่ไหน เวลาใด ด้วยอาวุธชนิดใด และใช้กำลังประทุษร้ายผู้ตายด้วยวิธีใด เป็นคำฟ้องที่มิได้บรรยายถึงการกระทำที่อ้างว่า จำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ที่เกิดการกระทำเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี เป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) นั้น เห็นว่าคำฟ้องของโจทก์ที่ 1 ในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขัง

ผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพนั้น โจทก์ที่ 1 ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยได้พานางผัสพร บุญเกษมสันติ ผู้ตาย ไปหน่วงเหนี่ยวกักขังและข่มขืนใจให้จำยอมอยู่ในที่บังคับในระหว่างวันที่ 20 ถึง 21 กุมภาพันธ์ 2544 ทั้งเวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยได้ใช้กำลังประทุษร้ายเป็นเหตุให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย เนื่องจากมีสาเหตุโกรธเคืองกัน จึงวางแผนฆ่าผู้ตาย เหตุเกิดที่แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จึงเป็นคำฟ้องที่ได้บรรยายถึงลักษณะที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิด ข้อเท็จจริงและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเกิดการกระทำความผิดสมควรเท่าที่จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาแล้ว ซึ่งจำเลยก็เข้าใจข้อหาและให้การปฏิเสธโดยตลอด ฟ้องโจทก์ที่ 1 ขอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158 (5) แล้ว

สำหรับคำร้องของโจทก์ที่ 1 ในความผิดข้อหาว่า ชอนเร็นทำลายศพผู้ตายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 199 ซึ่งจำเลยคัดค้านว่า โจทก์ที่ 1 ไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เห็นว่า ความผิดในข้อหาดังกล่าวเป็นความผิดเกี่ยวกับการทำลายพยานหลักฐานไม่ใช่ต่อสาธารณชน จึงเป็นความผิดเกี่ยวกับรัฐโดยตรง แม้หากจำเลยจะได้ชอนเร็นทำลายศพหรือปิดบังเหตุแห่งการตายของผู้ตายและโจทก์ที่ 1 เป็นบิดาของผู้ตายก็ตาม โจทก์ที่ 1 ก็มีใช้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดในข้อหาดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (4) และโจทก์ที่ 1 ก็ได้ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับโจทก์ที่ 2 ในความผิดข้อหานี้ ดังนั้นโจทก์ที่ 1 จึงมิใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดข้อหาดังกล่าว ให้ยกฟ้องโจทก์ที่ 1 เฉพาะความผิดข้อหานี้

ได้พิเคราะห์พยานหลักฐานโจทก์ที่ 1 ที่ 2 และจำเลยโดยตลอดแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นพึงเป็นยุติว่าจำเลยและแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ ผู้ตาย เป็นสามีภรรยาจดทะเบียนสมรสกันเมื่อปี 2524 ที่สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร มีบุตรร่วมกัน 2 คน คือ นายชัชวาล บุญเกษมสันติ และนางสาวกึ่งกาญจน์ บุญเกษมสันติ ผู้ตายทำงานที่โรงพยาบาลบูรฉัตรไชยากร ส่วนจำเลยรับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 11.30 นาฬิกา จำเลยกับผู้ตายได้นัดหมายไปรับประทานอาหารญี่ปุ่นที่ร้าน โออิชิ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณชั้น 2 ของศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี หลังจากรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ผู้ตายได้หายตัวไปจนบัดนี้ ซึ่งในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 นั้น จำเลยได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ ซึ่งตั้งอยู่ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขตปทุมวัน และวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 1631 ของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ต่อมาวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โรงพยาบาลบูรฉัตรไชยากรได้รับจดหมายลงชื่อผู้ตายรวม 2 ฉบับ ฉบับหนึ่งลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 มีถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลบูรฉัตรไชยากร ขอลางาน อีกฉบับหนึ่งลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 มีถึงบุตรทั้งสองของผู้ตาย จดหมายทั้งสองฉบับประทับตราวันที่ 23

กุมภาพันธ์ 2544 ส่งมาจากจังหวัดจันทบุรี ตามเอกสารหมายเลข จ.128 และจ.135 วันที่ 11 มีนาคม 2544 โจทก์ที่ 1 ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลพญาไทให้ดำเนินคดีแก่จำเลย ในข้อหาหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นให้ปราศจากเสรีภาพ วันที่ 23 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจได้ ตรวจค้นห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ พบทราบโลหิตอยู่ในท่อน้ำทิ้งในห้องน้ำบริเวณที่ยื่น ออบน้ำและที่ฝ้าม่านพลาสติกที่ใช้กันอาบน้ำ และตรวจพบชิ้นเนื้อและบางส่วนของอวัยวะมนุษย์ จำนวนหนึ่งอยู่ในบ่อพักสิ่งปฏิกูลของอาคารวิทยนิเวศน์ มีน้ำหนักประมาณ 3,330 กรัม วันที่ 24 มีนาคม 2544 จำเลยเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลพญาไท วันที่ 26 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจได้ตรวจค้นบ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว พบชิ้นเนื้อมนุษย์อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งได้ส่งชิ้นเนื้อที่ตรวจพบจากบ่อพักสิ่งปฏิกูล ทั้งสองแห่งไปให้ผู้ชำนาญการของกองพิสูจน์หลักฐานและสถาบันนิติเวชวิทยา สำนักงานตำรวจ แห่งชาติตรวจพิสูจน์แล้ว มีปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกว่า ชิ้นเนื้อที่ตรวจพบจากบ่อพักสิ่งปฏิกูล ของอาคารวิทยนิเวศน์และบ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ทั้งสอง แห่ง เป็นชิ้นเนื้อและบางส่วนของอวัยวะของแพทย์หญิงผศพร บุญเกษมสันติ ผู้ตายและผู้ตายถึงแก่ ความตายแล้วหรือไม่ โจทก์ที่ 1 และที่ 2 มีพยานตำรวจโทชยุธ มารยาตร์ พนักงานสอบสวนสถานี ตำรวจนครบาลพญาไท ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ร่วมเป็นพนักงานสอบสวนคดีนี้ เป็นพยานเบิกความว่า หลังจากที่แพทย์หญิงผศพร บุญเกษมสันติ ผู้ตายหายตัวไป ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 แล้ว ต่อมาวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยได้เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลพญาไท พ้นตำรวจ โทชยุธและพยานตำรวจเอกสุญญชัย เอนกเวียง ผู้กำกับการสืบสวนสอบสวน กองบังคับการตำรวจ นครบาล 1 กับเจ้าพนักงานตำรวจอื่นได้ร่วมกันสืบสวนหาข้อเท็จจริง ทั้งจากการสอบปากคำจำเลย และรวบรวมพยานหลักฐานแวดล้อมทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการหายตัวไปของผู้ตายและได้มีวนเทป วิดีโอจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรีที่บันทึกภาพจำเลยเดินประคอง ผู้ตายไปที่บริเวณลานจอดรถในวันที่จำเลยและผู้ตายไปรับประทานอาหารญี่ปุ่นที่ร้านอาหาร โออิชิ บริเวณชั้น 2 ของศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรีเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 11.30 นาฬิกา หลังจากนั้นผู้ตายหายตัวไป ปรากฏหลักฐานจากภาพถ่ายมีวนวิดีโอเทปโทรทัศน์วงจรปิด เอกสารหมายเลข จ.16 จากการสืบสวนและสอบข้อเท็จจริงจากการให้ถ้อยคำของจำเลยและ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มีข้อสงสัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ของจำเลยและได้ทราบมาว่า ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ ซึ่งตั้งอยู่ภายในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เชื่อว่าจำเลยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายตัวไปของผู้ตาย และเนื่องจากภาพถ่ายจาก กล้องโทรทัศน์วงจรปิด เอกสารหมายเลข จ.16 ได้ปรากฏภาพของจำเลยและผู้ตายอยู่ที่ศูนย์การค้า สยามดิสคัฟวอรี ซึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน จึงได้มีคำสั่งจาก

กองบัญชาการตำรวจนครบาลให้โอนสำนวนการสอบสวนไปยังสถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน ซึ่ง พันตำรวจโทชยุร ยังคงเป็นพนักงานสอบสวนร่วมอยู่ด้วย ต่อมาวันที่ 23 มีนาคม 2544 ได้มีการ ตรวจค้นห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ พบคราบโลหิตอยู่ในท่อน้ำทิ้งในห้องน้ำบริเวณที่ยื่น ออบน้ำกับที่ผ้ามาพลาสติกที่ใช้กันอาบน้ำ พันตำรวจโทกฤษฎา ภิรมวทรัพย์ เจ้าพนักงานตำรวจ กองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พยานโจทก์ซึ่งได้ไปร่วมตรวจสอบสถานที่ดังกล่าว เบิก ความว่า เมื่อตรวจพบคราบโลหิตในห้องน้ำ จึงได้เก็บคราบโลหิตไปตรวจสอบและให้ความเห็นว่า อาจมีการฆ่าและหั่นทำลายศพในห้องน้ำนั้นและทำลายหลักฐานทิ้งลงในโถชักโครก ในวันเดียวกัน ได้มีการ subpoena ฟังถึงปฏิญญาของอาคารวิทยนิเวศน์ พบชิ้นเนื้อมนุษย์จำนวนหนึ่ง พันตำรวจโท กฤษฎาได้นำคราบโลหิตและชิ้นเนื้อที่พบไปตรวจเปรียบเทียบกับเส้นผมที่เก็บได้จากएंแรงหัวผม ของผู้ตายที่ได้จัดส่งมา เพื่อมาเปรียบเทียบกับสารพันธุกรรมหรือลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งผลการตรวจ ปรากฏว่า คราบโลหิตดังกล่าวเป็นคราบโลหิตมนุษย์ มีลายพิมพ์ดีเอ็นเอ แบบเดียวกับเส้นผมของ ผู้ตาย เชื่อว่าเป็นของบุคคลคนเดียวกัน ตามเอกสารหมาย จ.25 ซึ่งเส้นผมจากएंแรงหัวผมของผู้ตาย นี้ แพทย์หญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ พยานโจทก์ได้ตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของรากผมเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดีเอ็นเอ จากโลหิตของนายชัชวาล บุตรผู้ตาย และลายพิมพ์ดีเอ็นเอ จากโลหิตของ โจทก์ที่ 1 แล้ว สรุปว่าเส้นผมหงอกดังกล่าวเป็นของผู้ตาย ตามรายงานผลการตรวจเอกสารหมาย จ.32 หรือ จ.149 นอกจากนั้น ผลการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ จากโลหิตของโจทก์ที่ 1 ไม่ขัดแย้งกับ ความสัมพันธ์เป็นบิดาและบุตร ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมาย จ.26 ส่วนพันตำรวจเอก หึงมุตตะสา ชาวสวเขตกุล เจ้าพนักงานตำรวจสถาบันนิติเวชวิทยา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พยาน โจทก์ก็เบิกความว่า พันตำรวจเอกหึงมุตตะสา ได้รับชิ้นเนื้อที่พบที่บ่อพักสิ่งปฏิญญาของอาคารวิทย นิเวศน์มาตรวจสอบลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์กับโลหิตของโจทก์ที่ 1 ที่ จัดส่งมา ซึ่งได้ดำเนินการตรวจโดยใช้เครื่องตรวจชนิดอัตโนมัติ ผลการตรวจปรากฏว่า ชิ้นเนื้อ ดังกล่าวเป็นชิ้นเนื้อมนุษย์ ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของชิ้นเนื้อดังกล่าวตรวจเปรียบเทียบกับลายพิมพ์ดี เอ็นเอ จากโลหิตของโจทก์ที่ 1 ไม่ปฏิเสธความเป็นบิดากับบุตรกัน โดยมีความเป็นไปได้มากกว่า 99 เปอร์เซ็นต์ที่ชิ้นเนื้อดังกล่าวมีความสัมพันธ์เป็นของบุตร โจทก์ที่ 1 ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมาย จ.30 นอกจากนั้นได้มีการตรวจพบชิ้นเนื้อที่บ่อพักสิ่งปฏิญญาของโรงแรมโซฟิเทล เซ นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2544 เนื่องจากจำเลยได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 1631 ของ โรงแรมดังกล่าวเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 พันตำรวจโทกฤษฎาได้นำชิ้นเนื้อดังกล่าวมาตรวจ เปรียบเทียบกับเส้นผมของผู้ตาย ก็ปรากฏว่าลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของชิ้นเนื้อและลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของเส้นผมผู้ตายเป็นแบบเดียวกัน ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมาย จ.27 ส่วนพันตำรวจ เอกหึงมุตตะสาที่ได้รับชิ้นเนื้อที่ได้มาจากบ่อพักสิ่งปฏิญญาของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า

ลาดพร้าว เช่นกัน และได้นำมาตรวจเปรียบเทียบกับชิ้นเนื้อที่เก็บได้จากบ่อพักสิ่งปฏิกูลของอาคารวิทยานิเวศน์ โดยตรวจด้วยเครื่องอัตโนมัติ ผลการตรวจปรากฏว่า ชิ้นเนื้อที่เก็บมาได้จากสถานที่ทั้งสองแห่งมีลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ทุกตำแหน่งที่ตรวจตรงกัน เชื่อว่าเป็นของบุคคลเดียวกันคือชิ้นเนื้อของผู้ตาย ตามรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหาย จ.31 และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ จากโลหิตของโจทก์ที่ 1 ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์เป็นบิดากับบุตรกัน ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหาย จ.30 ทั้งพันตำรวจโทสุวิชัย ประทีปวิสูตร เจ้าพนักงานตำรวจสถาบันนิติเวชวิทยา พยานโจทก์ก็เบิกความยืนยันว่า จากการตรวจชิ้นเนื้อที่พบที่บ่อพักสิ่งปฏิกูลของอาคารวิทยานิเวศน์ ชิ้นเนื้อบางส่วนมีลักษณะเป็นผิวหนังส่วนลำตัวถูกตัดเป็นรูปปลีหรือกระสวย ลักษณะรอยตัดประณีต ขอบชัดเจน มีชิ้นเนื้อส่วนเยื่อหุ้มลำไส้ ขั้วลำไส้ และบางส่วนเป็นกระบังลมมนุษย์ถูกตัดเป็นชิ้นย่อย ๆ มีชิ้นส่วนพังผืด ไขมัน และกล้ามเนื้อถูกแล่จนบางเป็นผิวหนังส่วนต้นขาหรือแขน น้ำหนักรวมประมาณ 3,330 กรัม จากชิ้นเนื้อดังกล่าวประมาณว่าเจ้าของชิ้นเนื้อเสียชีวิตมาแล้ว 3 - 4 สัปดาห์ ซึ่งเป็นระยะเวลาเดียวกับที่ผู้ตายหายตัวไปเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 พันตำรวจโทสุวิชัยยืนยันว่าการสูญเสียชิ้นเนื้อและอวัยวะส่วนดังกล่าว ผู้นั้นจะไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เชื่อว่าชิ้นเนื้อดังกล่าวเป็นชิ้นเนื้อจากศพผู้ตาย ซึ่งพฤติกรรมการตายเป็นการฆาตกรรมอำพราง เหตุการตายไม่ปรากฏเนื่องจากศพถูกทำลายเพื่ออำพรางเอกลักษณ์บุคคล พยานโจทก์ทั้งสามยืนยันผลการตรวจชิ้นเนื้อที่ตรวจพบตรงกันว่า ชิ้นเนื้อดังกล่าวเป็นชิ้นเนื้อของผู้ตาย และผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่านับแต่ผู้ตายหายตัวไป ไม่มีผู้ใดได้พบเห็นหรือได้รับการติดต่อจากผู้ตายจนบัดนี้ แม้จำเลยจะเบิกความเชื่อว่า ผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ แต่ก็มิได้นำสืบพิสูจน์ให้เห็นว่า ผู้ตายมีชีวิตอยู่ที่ไหน อย่างไร พยานหลักฐานโจทก์ที่ 1 และที่ 2 รับฟังได้ว่าชิ้นเนื้อมนุษย์ที่ตรวจพบเป็นชิ้นส่วนอวัยวะของแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ ผู้ตายที่ถูกของมีคมแทง หั่น ทำลาย และผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วโดยผิดธรรมชาติ ปัญหาที่จะวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำเลยได้หวังเหนี่ยวรั้งกักขังบังคับผู้ตายให้ปราศจากเสรีภาพ และได้ฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ยักย้าย ซ่อนเร้น ทำลายศพ ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมหรือไม่ โจทก์ที่ 1 และที่ 2 มีนางภัททิรา นาคะเสถียร เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลบุรณัตร์ไชยากร เป็นพยานเบิกความว่า เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 ผู้ตายไม่ไปทำงาน วันรุ่งขึ้นนางภัททิราได้โทรศัพท์ไปที่บ้านพักผู้ตาย เด็กรับใช้บอกว่า ผู้ตายขับรถออกไปก่อนเที่ยงวันของวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 แล้วหายไป นางภัททิราโทรศัพท์ติดต่อจำเลย จำเลยโทรศัพท์ทักกลับมาบอกว่าผู้ตายส่งข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวจำเลยว่าจะไปต่างจังหวัด 3 วัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ร้อยตำรวจโทชลินทร์ กฤษกระพัน และพันตำรวจเอกศุภณัฐชัย เอนกเวียง พยานโจทก์เบิกความว่า เมื่อจำเลยมาให้อภัยคำเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยให้อภัยคำว่าผู้ตายได้ส่งข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวจำเลยว่าจะไปต่างจังหวัด 2 ถึง 3 วัน

เช่นเดียวกับที่นายทศนพล ปรีชาหาญ พยานโจทก์เบิกความว่า ได้พบกับจำเลยเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 สอบถามจำเลยเรื่องผู้ตายหายไป จำเลยบอกว่าไม่ทราบว่าผู้ตายหายไปไหน แต่ผู้ตายส่งข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวจำเลยว่าจะไปต่างจังหวัด ซึ่งหากเป็นความจริงเช่นนั้น จำเลยก็ไม่น่าจะแจ้งความกับร้อยตำรวจโท ชลินทร์ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 ว่าผู้ตายหายตัวไป ในเมื่อผู้ตายได้บอกจำเลยก่อนแล้วว่าจะไปต่างจังหวัด แต่ในการให้ถ้อยคำของจำเลยต่อร้อยตำรวจโทชลินทร์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยก็ไม่ได้ให้ถ้อยคำว่า ผู้ตายส่งข้อความดังกล่าวขอวิทยุติดตามตัวของจำเลย แต่ให้ถ้อยคำว่าสงสัยผู้ตายไปทำพิธีไสยศาสตร์ ประสบอุบัติเหตุ หรือถูกประทุษร้ายชิงทรัพย์ ขณะเดินทางไปต่างจังหวัด ตามบันทึกคำให้การของจำเลยเพิ่มเติมเอกสารหมายเลข 168 และเมื่อพันตำรวจเอกสฤษฎ์ชัยได้ตรวจสอบจากบริษัทแอดวานซ์ เพจจึงจำกัด ก็ได้ความว่า วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 ช่วงเวลา 18 นาฬิกา ไม่มีข้อความดังกล่าวในวิทยุติดตามตัวของจำเลย ซึ่งนางสาวฉันทา สุทธิพิพัฒน์ พนักงานของบริษัทแอดวานซ์ เพจจึง จำกัด พยานโจทก์ก็เบิกความรับรองในข้อนี้ ข้ออ้างของจำเลยดังกล่าวจึงแตกต่างขัดกันเป็นพิรุณ ไม่น่าเชื่อว่าผู้ตายได้ส่งข้อความเข้าวิทยุติดตามตัวของจำเลยว่าผู้ตายไปต่างจังหวัดดังที่จำเลยอ้าง แต่เชื่อว่าขณะนั้นจำเลยน่าจะรู้อยู่แล้วว่าผู้ตายหายไปไหน พันตำรวจเอกสฤษฎ์ชัยเบิกความว่าการสอบถามเรื่องราวจากจำเลยจะได้รับข้อเท็จจริงที่ขัดแย้งกัน ทำนองเดียวกันที่พันตำรวจโทชยุต พนักงานสอบสวน พยานโจทก์เบิกความว่า การสอบสวนจำเลยจะไม่ได้ข้อมูลจากจำเลยก่อน แต่พนักงานสอบสวนจะต้องรวบรวมข้อมูลก่อนแล้วนำมาสอบถาม จำเลยจึงจะรับ ซึ่งผิดปกติธรรมดาของสามัญกรรยาที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้จะต้องวิตกกังวลและกระตือรือร้นให้ความร่วมมือกับพนักงานสอบสวน การให้ถ้อยคำของจำเลยต่อร้อยตำรวจโทชลินทร์ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 ตามบันทึกคำให้การจำเลย เพิ่มเติมเอกสารหมายเลข 168 จำเลยให้การเพียงว่า พบผู้ตายครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 12 นาฬิกา ที่หน้าศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี พุดคุยเกี่ยวกับเรื่องบุตรสาวไม่สบายและเรื่องตกแต่งบ้านแล้วแยกย้ายกันไปเท่านั้น ไม่ได้ให้รายละเอียดว่าจำเลยและผู้ตายนัดหมายไปรับประทานอาหารกันที่ร้านอาหาร โออิชิ ศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี เพื่อปรึกษาเรื่องบุตรและการซ่อมแซมบ้าน เพื่อเป็นแนวทางในการสืบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ ในทางนำสืบของโจทก์ได้ความจากพันตำรวจโทชยุต พนักงานสอบสวนว่า ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 11.30 นาฬิกา ที่จำเลยและผู้ตายนัดไปรับประทานอาหารกันที่ร้านอาหาร โออิชิ ชั้น 2 ของศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี ได้มีกล้องโทรทัศน์วงจรปิดของศูนย์การค้าดังกล่าวจับภาพของจำเลยและผู้ตายขณะที่กำลังเดินเข้าไปที่ร้านอาหารในศูนย์การค้าและเดินออกเมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ตามภาพที่อัดจากม้วนวีดีโอเทปที่ถ่ายจากกล้องโทรทัศน์วงจรปิด เอกสารหมายเลข 16 (เป็นภาพเดียวกับภาพในเพิ่มเติมเอกสารหมายเลข 168) ซึ่งในการไปรับประทานอาหารดังกล่าว

จำเลยนำสืบรับว่า ได้นัดผู้ตายไปรับประทานอาหารเนื่องจากทราบว่าผู้ตายอยากรับประทานอาหารญี่ปุ่น และเพื่อปรึกษาเรื่องบุตรสาวกับเรื่องซ่อมแซมบ้าน โดยผู้ตายบอกจำเลยว่าได้นัดหมายนายสุธี ช่างที่จะซ่อมแซมบ้านมาด้วย เมื่อเข้าไปในร้านอาหาร โออิชิ ซึ่งเป็นร้านอาหารแบบบุฟเฟต์ จำเลยแจ้งพนักงานของร้านว่า มารับประทานอาหาร 3 คน แต่ปรากฏว่า นายสุธีไม่มา ซึ่งจากการตรวจสอบของพนักงานสอบสวนที่ตรวจสอบการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8695971 จากบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด และวิฤตติคดีตามตัวหมายเลข 152-166777 เอกสารหมาย จ. 17 พบว่าหมายเลขทั้งสองเบอร์เป็นของจำเลย และในเวลาประมาณ 11.30 นาฬิกา มีการใช้โทรศัพท์ของจำเลยว่า “ผมติดลูกค้าอยู่ที่หัวหมาก อาจจะไปสายประมาณ 12.30 นาฬิกา จะไปพบที่ร้านโออิชิ ลงชื่อ สุธี” ตามเอกสารหมาย จ.17 แผ่นที่ 4 ซึ่งนางสาวฉวีชา พนักงานของบริษัทแอดวานซ์ เพจจิง จำกัด พยานโจทก์ก็เบิกความรับรองในข้อนี้อีกเช่นกัน พยานหลักฐานดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การนัดนายสุธีมารับประทานอาหารด้วยนั้น จำเลยเป็นผู้นัดนายสุธี ไม่ใช่ผู้ตายนัดคนที่จำเลยอ้าง เพราะหากผู้ตายนัดนายสุธีมา นายสุธีจะโทรศัพท์ฝากข้อความเข้าวิฤตติคดีตามตัวของจำเลยได้อย่างไร ทั้งปรากฏหลักฐานว่าหมายเลขโทรศัพท์ที่ฝากข้อความเข้าวิฤตติคดีตามตัวของจำเลยคือหมายเลขโทรศัพท์ของจำเลยเอง เชื่อว่าจำเลยเป็นผู้โทรศัพท์ฝากข้อความดังกล่าว การที่จำเลยกระทำเช่นนั้นก็เพื่อแสดงต่อผู้ตายว่าได้นัดนายสุธีไว้ แต่นายสุธีมีเหตุขัดข้องมาไม่ได้ ซึ่งความจริงอาจจะไม่มีการนัดนายสุธีไว้ แต่ที่จำเลยบอกผู้ตายเช่นนั้น อาจเป็นเพราะเกรงว่าผู้ตายจะไม่มาพบก็เป็นได้ เนื่องจากผู้ตายอาจไม่พอใจจำเลย เพราะก่อนหน้านี้ผู้ตายและจำเลยมีสาเหตุทะเลาะกันรุนแรงตลอดมา เช่นเมื่อจำเลยไปถ่ายรูปบ้านพัก เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2543 ผู้ตายก็กลัวและไปแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อว่า หากผู้ตายได้รับอันตรายหรือทรัพย์สินได้รับความเสียหายให้ถือเอาพฤติการณ์ดังกล่าวเป็นแนวทางสอบสวน ตามสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี เอกสารหมาย จ.53 และก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2543 จำเลยก็เคยใช้คัมเบลล์ซึ่งเป็นอุปกรณ์ออกกำลังกายทุบกระถางของนายสุธี และผู้ตายได้ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจนครบาลบางซื่อตามสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน เอกสารหมาย จ.52 อีกทั้งนางสาวศิริพร อริยะประเสริฐสินธุ์ เจ้าหน้าที่ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาชิดลม พยานโจทก์ก็เบิกความว่า ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 ผู้ตายและจำเลยพร้อมทนายความของจำเลยได้ไปขอตรวจดูทรัพย์สินที่เก็บไว้ในตู้รับของธนาคาร ผู้ตายได้บอกให้นางสาวศิริพรยืนรออยู่ที่หน้าห้องเนื่องจากเกรงว่าจำเลยจะทำร้าย อันเป็นวันก่อนเกิดเหตุในคดีนี้เพียง 4 วัน ย่อมแสดงว่า ผู้ตายไม่พอใจที่จะอยู่ตามลำพังกับจำเลย จำเลยกับผู้ตายแยกบ้านกันอยู่ จำเลยไปเช่าห้องพักที่อาคารวิทยนิเวศน์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2542 ตามสัญญาเช่าพักอาศัย เอกสารหมาย จ.41 เพราะมีสาเหตุทะเลาะกับผู้ตายรุนแรง มีการฟ้องคดีต่อศาลเกี่ยวกับทรัพย์สินและการหย่า และต่อมาจำเลยไปซื้อ

บ้านอยู่อาศัยตามลำพังที่ตลาดพร้าว ส่วนผู้ตายอยู่กับบุตรที่บ้านพักโรงพยาบาลบุรฉัตรไชยากร การนัดผู้ตายมารับประทานอาหารในวันดังกล่าวเพื่อพูดคุยเรื่องการซ่อมแซมบ้าน จึงมีเหตุผลให้ผู้ตายยอมมาหาจำเลย จำเลยและผู้ตายรับประทานอาหารกันลำพังเพียงสองคนที่ร้านอาหาร โออิชิ เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ จำเลยไปชำระค่าอาหาร ได้ความจากคำเบิกความของนายจิระศักดิ์ หมูช่วย พนักงานร้านอาหาร โออิชิ พยาน โจทก์เบิกความว่า เห็นผู้ตายนั่งรออยู่ที่เก้าอี้หน้าร้านมีลักษณะอาการสาหัสเหมือนลอยไม่ปกติเหมือนทั่วไป เมื่อนายจิระศักดิ์เข้าไปสอบถามอาการ จำเลยบอกว่าผู้ตายเมาน้ำพริก ซึ่งนายจิระศักดิ์และนางสาวอรทัย วันดี พนักงานของร้านอาหาร โออิชิ พยาน โจทก์อีกผู้หนึ่ง ก็เบิกความยืนยันว่าน้ำพริกที่ร้านไม่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ หลังจากนั้นเห็นจำเลยประคองผู้ตายเดินออกไปจากร้าน ซึ่งก็ปรากฏจากภาพโทรทัศน์วงจรปิดของศูนย์การค้าสยามดิสคัฟวอรี เอกสารหมายเลข จ.16 จากภาพที่ปรากฏจะเห็นการเดินของจำเลยเดินคล่องแคล่ว ลักษณะประคองผู้ตายออกไปและตามภาพที่ 4 , ที่ 5 และที่ 6 เป็นภาพที่จำเลยคล่องแคล่วข้างซ้ายของผู้ตายมีลักษณะพยุงรับผู้ตายไว้ด้วย ผิดปกติลักษณะของการเดินคล่องแคล่วกันตามธรรมดา และไม่น่าเชื่อว่าการเดินในลักษณะดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมดาของสามีภรรยาตามที่จำเลยเบิกความ เพราะจำเลยและผู้ตายมีสาเหตุขัดแย้งกันรุนแรงถึงขนาดจำเลยฟ้องหย่าผู้ตายและขอแบ่งทรัพย์สินกับผู้ตาย ซึ่งจำเลยก็เบิกความรับว่าต้องการหย่ากับผู้ตาย แต่ผู้ตายไม่ยอมหย่า จำเลยเคยเขียนจดหมายลงวันที่ 18 มกราคม 2543 คำว่าดูเหมือนผู้ตายอย่างหยาบคายว่าผู้ตายมีความคิดเห็นแก่ตัว หนัสด้าน หน้าทนต์ ทำทุกอย่างที่จะไม่ยอมหย่า เพื่อหวังผลประโยชน์ทั้งที่ได้ไปมากมาย แต่ไม่เพียงพอ ไร้ยางอาย ขาดใจทุกอย่างแม้ร่างกายและศักดิ์ศรีของความเป็นคน...เป็นเสนียดจัญไร ทำตัวต่ำต้อยไร้ศักดิ์ศรีเหมือนคนสิ้นคิด เหมือนกระหรีตั่วราคาถูก...และยังมีถ้อยคำอื่นที่ไม่เหมาะสมอีก ตามเอกสารหมายเลข จ.43 ดังนั้นช่วงระยะเวลาเพียงประมาณ 1 ชั่วโมงเศษที่จำเลยและผู้ตายรับประทานอาหารร่วมกันจึงไม่น่าที่จะเป็นไปได้ที่จำเลยและผู้ตายจะปรับความเข้าใจกันได้แล้วเดินกล่อเคลิบไปด้วยกันเช่นสามีภรรยาดังที่จำเลยอ้าง ซึ่งก็ไม่ปรากฏว่ามีการปรับความเข้าใจกันระหว่างจำเลยกับผู้ตายในวันนั้น จากคำเบิกความของนายจิระศักดิ์ว่า ขณะผู้ตายนั่งรอที่หน้าร้านผู้ตายมีสีหน้าท่าทางเหมือนลอย และลักษณะท่าทางที่ผู้ตายเดินออกไปโดยมีจำเลยเดินคล่องแคล่วไปลักษณะประคองรับผู้ตายเช่นนี้ เชื่อว่า ผู้ตายมีลักษณะอาการที่ผิดปกติธรรมดา และการที่จำเลยบอกนายจิระศักดิ์ว่าผู้ตายเมาน้ำพริกเช่นนั้น แสดงว่าจำเลยได้ทราบแล้วว่าผู้ตายมีอาการดังกล่าวจริง นอกจากนี้ยังได้ความจากทางนำสืบของโจทก์ด้วยว่า เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 จำเลยได้สั่งซื้อยาโดมิคุม จำนวน 30 เม็ด จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตามแฟ้มเอกสารหมายเลข จ.168 โดยอ้างว่าจะนำไปใช้รักษานางเตียง แซ่เต๋ มารดาจำเลย ซึ่งยาดังกล่าวมีลักษณะเป็นเม็ด มีฤทธิ์กดประสาท ทำให้ผู้รับยาเข้าไปมีอาการง่วงนอน ตามแฟ้มเอกสารหมายเลข จ.168 ซึ่งนายแพทย์..... แว่ววิจิต พยาน

โจทก์เบิกความว่า ยาโคมิกุมสามารถละลายในน้ำได้ ในวันดังกล่าวผู้ตายก็มีอาการสาหัสเหมือนลอย อาจเกิดจากการรับประทานยาดังกล่าวเข้าไปก่อนที่จำเลยและผู้ตายเดินไปด้วยกันแล้วผู้ตายได้หายตัวไปจนบัดนี้ก็เป็นได้ ทั้งจากหลักฐานที่ปรากฏจำเลยก็เป็นคนสุดท้ายที่อยู่กับผู้ตายก่อนที่ผู้ตายจะหายตัวไป ซึ่งพินิจตำรวจโทชยุท พนักงานสอบสวนเบิกความว่า ต่อมาวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โรงพยาบาลบุนนาคไชยากรได้รับจดหมาย 2 ฉบับประทับตราไปรษณีย์ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 ส่งมาจากจังหวัดจันทบุรี จดหมายฉบับหนึ่งลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 จำหน่ายของถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลบุนนาคไชยากร มีข้อความว่า ผู้ตายมีความเครียดไม่สบายใจอย่างมากในเรื่องส่วนตัว จนทำให้ปฏิบัติงานตามภารกิจไม่ได้ตามปกติ ขอลาเพื่อประกอบศาสนกิจ ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ฟังจิตใจให้เข้มแข็ง 15 วัน ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 เป็นต้นไป ตามเอกสารหมายเลข จ.128 พร้อมซองจดหมายเอกสารหมายเลข จ.129 ส่วนจดหมายอีกฉบับหนึ่งลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2544 จำหน่ายของถึงนายชัชวาลและนางสาวกัญญาจัน บุตรทั้งสองของผู้ตาย มีใจความว่า ผู้ตายมีความจำเป็นต้องออกมาฝึกสมาธิทำจิตใจให้สุขสบายสักพักหนึ่งก่อนจะกลับไปผจญปัญหาอีก ขอให้ทั้งสองรักกัน ไม่ทะเลาะกัน ตามเอกสารหมายเลข จ.135 นางสาวศรีสมร จันทรประเสริฐ หัวหน้าแผนกทั่วไปของโรงพยาบาลบุนนาคไชยากร พยานโจทก์เบิกความว่า จดหมายของผู้ตายที่จำหน่ายของถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม่ถูกต้อง ที่ถูกต้องเรียก "นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาล" ผู้ตายไม่ชอบใช้เครื่องพิมพ์ดีดหรือคอมพิวเตอร์ ลายมือชื่อและนามสกุลผู้ตายไม่เหมือนกับเคยลงนามมาก่อน ปกติผู้ตายลางานจะมาขอแบบฟอร์มใบลา นางสาวศรีสมรไม่เชื่อว่าเป็นจดหมายของผู้ตายจึงนำจดหมายไปให้นายแพทย์สุรังษี จงวิวัฒน์สุนทร นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทราบ และนายแพทย์สุรังษี พยานโจทก์ก็เบิกความสนับสนุนทำนองเดียวกัน และได้มอบจดหมายฉบับดังกล่าวให้เจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งพินิจตำรวจโทสมชาย อมรสุนทรศิริ พยานโจทก์ได้ตรวจพิสูจน์ลายมือชื่อของผู้ตาย ตามเอกสารหมายเลข จ.128 กับลายมือชื่อของผู้ตายในใบลาขอหยุดพักผ่อนประจำปี และบัญชีลงนามมาทำงานของผู้ตาย เอกสารหมายเลข จ.130 และ จ.131 แล้วมีความเห็นว่าไม่ใช่ลายมือชื่อของบุคคลคนเดียวกัน ตามรายงานการตรวจเอกสารหมายเลข จ.155 (ฉบับเดียวกับเอกสารหมายเลข จ.120) นอกจากนี้ได้ตรวจหมึกที่ใช้ลงลายมือชื่อผู้ตาย ตามเอกสารหมายเลข จ.128 กับหมึกที่ใช้เขียนจดหมายลางานของจำเลย เอกสารหมายเลข จ.126 แล้ว มีความเห็นว่า น่าจะเป็นการเขียนจากหมึกชนิดเดียวกัน ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ เอกสารหมายเลข จ.157 (ฉบับเดียวกับเอกสารหมายเลข จ.122) และในข้อนี้ได้ความจากพินิจตำรวจโทสรศักดิ์ ชนะสิทธิ์ พยานโจทก์ว่า เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม 2544 ได้ทราบจากนายสาธิต เหล่าสุวรรณ ว่านายสาธิตได้ทราบจากนายวิสันต์ เทียมเกรียงไกรว่า นางสาวอังคณา พิงษา รู้เห็นเกี่ยวกับการพิมพ์จดหมายทั้งสองฉบับ พินิจตำรวจโทสรศักดิ์ได้นัดพบกับนายวิสันต์ และได้ทราบจากนายวิสันต์ว่า จำเลยได้จ้างนางสาวอังคณา

พิมพ์จดหมายทั้งสองฉบับรวมทั้งพิมพ์จำหน่ายของด้วย พันตำรวจโทสรศักดิ์ได้ติดตามไปพบ นางสาวอังคณา และนางสาวอังคณารับว่า รับจ้างพิมพ์จดหมายทั้งสองฉบับจากจำเลย ซึ่งนางสาวอังคณา พยานโจทก์ก็เบิกความยืนยันว่า เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 11 นาฬิกา จำเลยได้มาที่ร้านตาเล็ก ซึ่งตั้งอยู่ข้างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นางสาวอังคณาเปิดกิจการรับจ้างพิมพ์และแปลเอกสาร จำเลยนำกระดาษเขียนด้วยลายมือมีข้อความสั้น จำนวน 2 แผ่นมาให้พิมพ์เป็นจดหมายलगาน 1 ฉบับ นางสาวอังคณาเห็นชื่อและนามสกุลว่าแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ ในคอนท้ายจดหมายตรงกับนามสกุลของนายพฤติ บุญเกษมสันติ ซึ่งนางสาวอังคณาเคยทำงานอยู่ด้วยที่บริษัท ช.การช่าง-โตคิว คอนสตรัคชั่น จำกัด และรู้จักกับนางภวณา ภรรยาของนายพฤติที่ทำงานที่บริษัท ไทยริม แพนต์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด เนื่องจากเคยทำงานร่วมกันที่บริษัทดังกล่าว และจำเลยมีรูปร่างหน้าตาคล้ายกับนายพฤติ นางสาวอังคณาถามจำเลยว่าเป็นอะไรกับนายพฤติ จำเลยแสดงอาการอึดอัดไม่อยากพูด แล้วตอบว่าเป็นญาติ นางสาวอังคณาได้มอบจดหมายที่พิมพ์เสร็จทั้งสองฉบับให้จำเลยไป ต่อมาหนังสือพิมพ์ลงข่าวผู้ตายหายตัวไปและจำเลยได้ไปแจ้งความ มีการลงภาพจำเลยและผู้ตาย นางสาวอังคณาจำได้ว่าจำเลยเป็นผู้มาว่าจ้างพิมพ์จดหมาย รู้สึกตกใจว่าจะมีเรื่องและเกิดอันตรายแก่ตนเอง จึงแจ้งกิจการร้านตาเล็กให้ผู้อื่นแล้วกลับไปอยู่ที่ต่างจังหวัด นางสาวอังคณาเบิกความยืนยันว่า จำเลยเป็นผู้ว่าจ้างให้พิมพ์จดหมายทั้งสองฉบับพร้อมซองจดหมาย ตามเอกสารหมายเลข จ.128 , จ.129 และ จ.135 ที่นางสาวอังคณาจำได้ เนื่องจากพฤติและนางภวณา ภรรยาของนายพฤติ เนื่องจากเคยทำงานด้วยกัน หลังจากพิมพ์จดหมายให้จำเลยแล้วก็เกิดเหตุการณ์ผู้ตายหายตัวไปและเกี่ยวข้องกับจำเลยซึ่งเป็นสามี มีการลงภาพจำเลยและผู้ตายในหนังสือพิมพ์เป็นข่าวครึกโครมในระยะเวลาใกล้เคียงกับที่นางสาวอังคณา รับจ้างพิมพ์จดหมายดังกล่าวให้จำเลย จึงมีเหตุผลให้เชื่อว่า นางสาวอังคณาย่อมจะจำเหตุการณ์และจำเลยได้อย่างแน่นอน และเป็นความจริงตามที่เบิกความ ไม่มีเหตุผลหรือประโยชน์อื่นใดที่จะจูงใจให้นางสาวอังคณากล่าวหาจำเลยโดยไม่เป็นความจริง และแม้จดหมายดังกล่าวจะประทับตราไปรษณีย์ต้นทางส่งจดหมายที่จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2544 ก็มีเวลาเพียงพอที่จำเลยจะสามารถดำเนินการจัดส่งเช่นนั้นได้ ซึ่งข้อความในจดหมายทั้งสองฉบับก็สอดคล้องเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกับเหตุการณ์ที่ผู้ตายหายตัวไป ซึ่งไม่มีผู้ใดเกี่ยวข้องใกล้ชิดเหตุการณ์ดังกล่าวนอกจากจำเลย ซึ่งจำเลยก็ได้นำสืบให้เห็นเป็นอย่างอื่น เพียงแต่ปฏิเสธว่าไม่ได้ว่าจ้างนางสาวอังคณาพิมพ์จดหมาย จำเลยมีเครื่องพิมพ์คอมพิวเตอร์และสามารถพิมพ์จดหมายด้วยตนเองเท่านั้น ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังหลักฐานพยานหลักฐานโจทก์ที่ 1 และที่ 2 พยานหลักฐานโจทก์ที่ 1 และที่ 2 รับฟังได้ว่าจำเลยว่าจ้างนางสาวอังคณาพิมพ์จดหมายดังกล่าวโดยปลอมลายมือชื่อผู้ตายลงในจดหมาย และจัดส่งไปให้ผู้รับเข้าใจว่า เป็นจดหมายของผู้ตาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานปลอม

เอกสารและใช้ออกสารปลอม และหากข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ว่าจำเลยให้แปลจดหมายดังกล่าวเพื่อให้ผู้รับจดหมายและบุคคลอื่นเข้าใจตามเนื้อความในจดหมายว่าผู้ตายมีความเครียด จึงไปประกอบศาสนกิจปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ผูกจิตใจให้เข้มแข็ง แล้วหายตัวไปเอง ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจำเลยนั้น เห็นได้ว่าการกระทำของจำเลยดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับการที่จำเลยไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร โออิชิ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 เวลา 11.30 นาฬิกา มาตั้งแต่แรกและหลังจากรับประทานอาหารเสร็จจำเลยพาผู้ตายออกจากร้านแล้วผู้ตายหายตัวไป พฤติการณ์ของจำเลยแสดงให้เห็นถึงการเตรียมวางแผนอย่างเป็นขั้นตอนไว้ล่วงหน้าตั้งแต่การนัดผู้ตายไปรับประทานอาหารกลางวันที่ร้านอาหาร โออิชิ และได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ ซึ่งอยู่ใกล้กับร้านอาหาร โออิชิในวันเดียวกัน ซึ่งระยะเวลาเดินทางจากร้านอาหาร โออิชิไปอาคารวิทยนิเวศน์ใช้เวลาเพียง 10 ถึง 15 นาที โดยจำเลยมิได้คืนกุญแจห้องพักที่เคาน์เตอร์ และได้เปิดใช้ห้องพักเลขที่ 1631 ของโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 ติดต่อกัน ล้วนเป็นเหตุการณ์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับการที่ผู้ตายหายตัวไปทั้งสิ้น ซึ่งได้ความว่า หลังจากรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร โออิชิแล้ว จำเลยได้กลับไปห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์ทันที ซึ่งปรากฏหลักฐานการใช้โทรศัพท์จากเครื่องโทรศัพท์ภายในห้องพักเลขที่ 318 เวลา 13.08 นาฬิกา โทรศัพท์เข้าศูนย์ 152 ใช้เวลาประมาณ 3 นาที ตามเอกสารหมายเลข จ.20 (แผ่นที่ 6) เวลาประมาณ 16 นาฬิกา จำเลยไปรับบุตรที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปส่งที่บ้านเมื่อเวลาประมาณ 17 นาฬิกา และว่าจ้างคนขับรถจักรยานยนต์รับจ้างไปซื้ออาหารเย็นให้บุตร เวลา 18.55 นาฬิกา จำเลยขับรถไปที่ห้างสรรพสินค้าโรบินสัน สาขา พิ . เอส . สีลม ตามบัตรจอดรถเอกสารหมายเลข จ.56 จำเลยซื้อของที่ร้านท็อปส์ ซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ภายในห้าง โดยซื้อถุงขะสิค่านาค 17 ลูก 17.5 นิ้ว จำนวน 3 ห่อ ขนาด 30 ลูก 45 นิ้วจำนวน 5 ใบ กระดาษชำระม้วนใหญ่จำนวน 1 ม้วน ก้อนหอมปรับอากาศจำนวน 1 ก้อน โดยชำระราคาสินค้าด้วยบัตรเครดิต ตามรายการสิ่งของเอกสารหมายเลข จ.54 และใบแจ้งยอดบัญชีบัตรเครดิตธนาคารเอเซียของจำเลย ตามแฟ้มเอกสารหมายเลข จ.168 แล้ว จำเลยกลับไปห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์เวลาประมาณ 19.30 นาฬิกา เวลา 20.06 นาฬิกา จำเลยใช้โทรศัพท์ภายในห้องพักโทรศัพท์ไปหานายทัศนพล ปรีชาหาญ ตามเอกสารหมายเลข จ.20 (แผ่นที่ 6) และเวลา 21.38 นาฬิกา จำเลยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8695972 ของจำเลยโทรศัพท์ไปที่โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข 01-8996066 ของนางนาวิณี อุดมรัตน์ นัดรับประทานอาหารกลางวันในห้อง โคนาสดี ภายในโรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว ในวันรุ่งขึ้น เห็นได้ว่า ในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 ปรากฏพยานหลักฐานว่า หลังจากรับประทานอาหารกับผู้ตายเสร็จแล้ว จำเลยกลับมาที่ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์เมื่อเวลาประมาณ 13 นาฬิกา และอยู่ในห้องพักช่วงเวลานั้น เมื่อจำเลยออกจากห้องพักไปรับบุตรที่โรงเรียนและไปซื้อ

ของที่ร้านท็อปส์ ซูเปอร์มาเก็ตแล้ว จำเลยได้กลับไปที่ห้องพักตั้งแต่เวลาประมาณ 19.30 นาฬิกา ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งห้องพักเลขที่ 318 ได้มีการตรวจพบคราบโลหิตของผู้ตายติดอยู่ในท่อน้ำทิ้งในห้องน้ำบริเวณที่ยื่นอาบนํ้า ประกอบกับได้ตรวจพบชิ้นเนื้อและบางส่วนของอวัยวะผู้ตายที่บ่อพักสิ่งปฏิกูลของอาคารวิทยานิเวศน์ดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงมีเหตุผลประกอบกันให้เชื่อว่า ผู้ตายได้ถูกทำให้ตายโดยผิดธรรมชาติในห้องนี้ และมีการหั่น ซ้ำและศพผู้ตายในห้องน้ำ จึงได้ปรากฏร่องรอยคราบโลหิตของผู้ตายหลงเหลืออยู่ในห้องน้ำ และชิ้นเนื้อของผู้ตายหลงเหลืออยู่ในห้องน้ำ และชิ้นเนื้อของผู้ตายในบ่อพักสิ่งปฏิกูล สอดคล้องตามที่พินิจตำรวจโทกฤษฎา เบิกความว่า มีการฆ่าและหั่นทำลายศพในห้องน้ำ และทำลายหลักฐานทิ้งลงในโอชักโครก กับได้ความจากคำเบิกความของพินิจตำรวจโทสุวิชัยว่า การซ้ำและศพไม่จำเป็นต้องประณีตมาก อาจใช้มีดเล่มเดียวหรือมีดทำครัวแล้วเพื่อซ้ำและศพ ใช้เวลาตั้งแต่ 1 ถึง 3 ชั่วโมง แล้วแต่ความชำนาญหรือความละเอียดในการผ่าซ้ำและ สำหรับชิ้นเนื้อที่ตรวจพบมีลักษณะประณีตละเอียดใช้เวลาพอสมควร และเบิกความในชั้นได้ส่วนมูลฟ้องว่า แพทย์ผู้ชำนาญในการผ่าตัดหรือผ่าศพสามารถใช้มีดเล่มเดียวซ้ำและศพในเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง ดังนั้น การฆ่าและซ้ำและศพจึงมิได้ใช้เวลามากมายแต่อย่างใด ซึ่งจากพยานหลักฐานแวดล้อมกรณี เริ่มตั้งแต่จำเลยนำผู้ตายไปรับประทานอาหารเช้าแล้ว ผู้ตายมีลักษณะอาการตาเหม่อลอย จำเลยและผู้ตายเดินออกมาในลักษณะจำเลยพุงประคองผู้ตายเชื่อว่า อาการของผู้ตายดังกล่าวเกิดจากการกระทำของจำเลย ซึ่งย่อมจะรู้เฉพาะจำเลยว่าได้กระทำอย่างไรเป็นเหตุให้ผู้ตายมีอาการเช่นนั้น และหลังจากนั้นจำเลยได้พาผู้ตายไปที่ห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยานิเวศน์ แม้ไม่ปรากฏว่ามีพยานโจทก์ผู้ใดรู้เห็นจำเลยพาผู้ตายขึ้นไปห้องดังกล่าวก็ตาม ก็อาจเป็นไปได้ที่ไม่มีผู้ใดรู้เห็น เพราะสถานที่ดังกล่าวเป็นอาคารที่พักทั่วไปไม่มีผู้ใดสนใจมิใช่จะเป็นไปไม่ได้ ทั้งจำเลยก็คุ้นเคยกับสถานที่ดังกล่าวเพราะเคยเข้าพักอาศัยมาก่อน และระยะทางจากร้านอาหาร โออิชิไปที่อาคารวิทยานิเวศน์ใกล้เคียง ใช้เวลาเดินทางประมาณ 10 ถึง 15 นาที เท่านั้น จำเลยย่อมรู้สภาพของผู้ตายขณะนั้นได้ว่า จำเลยสามารถพาผู้ตายไปทางไหน ในลักษณะใดให้ถึงห้องพัก ทั้งกุญแจห้องพักก็อยู่ที่จำเลย ไม่จำเป็นต้องไปขอยกจากพนักงานให้รู้เห็น จำเลยได้ไปซื้อสิ่งของเครื่องใช้จำพวกถุงขยะสีดำขนาดใหญ่ กระดาษชำระม้วนใหญ่ ก้อนหอมปรับอากาศ ซึ่งสิ่งของดังกล่าวสามารถใช้ในการรองรับ บรรจุ เช็ด กั้นการไหลของโลหิต และดับกลิ่นในห้องน้ำ อันเกี่ยวข้องกับการฆ่า หั่นและซ้ำและศพได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้หลังจากที่จำเลยเปิดห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยานิเวศน์ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2544 แล้ว ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2544 จำเลยได้เปิดห้องพักเลขที่ 1631 โรงแรมโซฟิเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว อีกหนึ่งวันติดต่อกัน ซึ่งได้มีการตรวจพบชิ้นเนื้อของผู้ตายที่บ่อพักสิ่งปฏิกูลของโรงแรมดังกล่าวอีกด้วย การที่ชิ้นเนื้อของผู้ตายกระจ่ายไปอยู่ที่บ่อพักสิ่งปฏิกูลทั้งสองแห่งที่จำเลยไปเปิดใช้ห้องพักก็เพื่อกระจ่ายแยกชิ้น

เนื้อส่วนของศพผู้ตายออกจากกัน อันเป็นการยกย้าย ซ่อนเร้น ทำลายศพ เพื่อปิดบังการตายไม่ให้ผู้ใดพบเห็น หลังจากนั้นจึงได้มีการปลอมแปลงจดหมายของผู้ตายถึงนายแพทย์อำนวยการโรงพยาบาลบูรณัตร์ไชยากรขอผลงานเพื่อประกอบศาสนกิจ 15 วัน และจดหมายถึงบุตรทั้งสองว่าผู้ตายจะไปฝึกสมาธิทำจิตใจให้สงบ ซึ่งได้วินิจฉัยแล้วว่า จำเลยเป็นผู้ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมดังกล่าวเพื่อให้ผู้รับจดหมายและผู้อื่นหลงเชื่อว่าคุณตายหายตัวไปเป็นการกระทำของผู้ตายเองไม่ให้จำเลยตกเป็นผู้ต้องสงสัย พุทธิการณ์ของจำเลย ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับผู้ตายเป็นคนสุดท้ายก่อนที่ผู้ตายจะหายตัวไป โดยไม่ปรากฏว่าผู้ตายมีสาเหตุขัดแย้งกับบุคคลอื่นอีกนอกจากจำเลย ประกอบพยานหลักฐานในทางวิทยาศาสตร์และพยานแวดล้อมกรณีทั้งปวงดังที่ได้วินิจฉัยมา จึงมีน้ำหนักมั่นคงรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยได้พาผู้ตายไปหนองเหี่ยวควมูมไว้ โดยผู้ตายไม่อาจบังคับช่วยเหลือตนเองได้ แล้วจำเลยได้ฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน โดยการใช้ของมีคมทำร้าย และหัน ซ่าแหล่ศพ และได้ซ่อนเร้นทำลายชิ้นส่วนของศพเพื่อไม่ให้มีผู้พบเห็น การที่ไม่พบกะโหลกศีรษะและโครงกระดูกของผู้ตาย ก็เป็นวิธีการของการฆาตกรรมอำพราง ซ่อนเร้น ทำลายหลักฐานไม่ให้ผู้ใดพบเห็น แต่ก็มีได้เป็นเครื่องชี้ว่า ผู้ตายยังไม่ถึงแก่ความตาย ซึ่งผู้ตายก็ไม่ปรากฏตัวจนบัดนี้ เอกสารที่ผู้ตายเคยขู่ว่าจะนำไปร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาและแพทย์สภา หากจำเลยขอหย่ากับผู้ตายเหล่านี้ ล้วนเป็นการขัดแย้งที่รุนแรงและสะสมตลอดมา ย่อมเป็นสาเหตุถึงขนาดให้จำเลยฆ่าผู้ตายได้ ข้อน่าสืบของจำเลยที่ปฏิเสธว่า ไม่ได้เป็นผู้ค้นหายสุริโป้วมารับประทานอาหารกลางวันที่ร้านอาหารโออิชิในวันเกิดเหตุ ไม่ได้ว่าจ้างนางสาวอังคณาพิมพ์จดหมายของผู้ตายผู้ตายมีวิทยุติดตามตัวหมายเลขเดียวกับวิทยุติดตามตัวของจำเลย การใช้วิทยุติดตามตัวของจำเลยได้รับข้อความที่ส่งมาผิดปกติน้อยครั้ง การเปิดห้องพักเลขที่ 318 อาคารวิทยนิเวศน์เพื่อทำงานวิจัย การเปิดห้องพักเลขที่ 1631 โรงแรมโซฟีเทล เซนทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว เพื่อให้เพื่อนชาวต่างประเทศแวะพักเพื่อเดินทางต่อไป จำเลยไม่ได้ใช้ห้องพักนั้น เป็นการนำสืบปฏิเสธลอย ๆ โดยไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดสนับสนุนให้น่าเชื่อและเป็นพิรุณ จึงไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง พยานหลักฐานโจทก์ที่ 1 และที่ 2 รับฟังได้ว่า จำเลยได้หนองเหี่ยว กักขัง บังคับผู้ตายให้ปราศจากเสรีภาพ และได้ฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ยกย้าย ซ่อนเร้น ทำลายศพ ปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมตามฟ้องโจทก์ พยานจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ แม้การที่จำเลยกระทำความผิดดังกล่าว จะมีสาเหตุมาจากการขัดแย้งระหว่างจำเลยกับผู้ตาย อันเป็นเรื่องภายในครอบครัวก็ตาม แต่การแก้ปัญหาด้วยวิธีการเช่นนี้ ก็มีใช้วิธีการที่จำเลยซึ่งเป็นผู้มีสติปัญญา ความรู้ความสามารถสูงจะแก้ไขด้วยวิธีการอันรุนแรงไร้สติยั้งคิดเช่นนี้ ซึ่งเป็นผลให้ต้องสูญเสียผู้ตาย เกิดความเสียหายแก่ครอบครัวตลอดจนญาติพี่น้องทุกฝ่าย โดยไม่อาจเรียกร้องให้กลับคืนมาได้ จำเลยกระทำความผิดด้วยการวางแผนและปกปิดการกระทำ เมื่อถูกจับกุมดำเนินคดี ก็มีได้รู้สำนึกในการกระทำและ

บรรเทาผลร้าย แคล้วคล้วปฏิเสศต่อผู้คดีมาโดยตลอด จึงไม่มีเหตุที่ศาลจะปราณีจำเลย แม้การสูญเสียผู้ตายแล้วยังต้องสูญเสียจำเลยอีกเป็นซ้ำสอง เกิดความเสียหายร้ายแรงยิ่งขึ้น ก็ไม่มีเหตุที่ศาลจะใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่น ต้องลงโทษหนักเพียงสถานเดียว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 199 , 264 วรรคแรก , 268 วรรคสอง , 310 วรรคแรก , 289 (4) , 91 การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรม ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามมาตรา 91 ให้ลงโทษตามมาตรา 199 จำคุก 1 ปี ลงโทษตามมาตรา 268 วรรคสองประกอบมาตรา 264 วรรคแรก จำคุก 1 ปี ความผิดตามมาตรา 310 วรรคแรกและมาตรา 289 (4) เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามมาตรา 289 (4) ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามมาตรา 90 ลงโทษประหารชีวิต เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว คงประหารชีวิตสถานเดียว ริบจดหมายและซองจดหมายของกลาง

คดีศึกษา กรณีที่ 3 คดีฆาตกรรมผู้ว่าปรีณะ ลีพัฒนพันธ์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2917-8/2545)

ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ความว่า ขณะเกิดเหตุ นายปรีณะ ลีพัฒนพันธ์ ผู้ตาย ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2544 ช่วงเช้า ผู้ตายเดินทางมากรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมประชุมรับนโยบายการบริหารจากนายกรัฐมนตรีในวันรุ่งขึ้น หลังจากนั้นเวลา 15.30 นาฬิกา ผู้ตายเดินทางไปโรงแรมรอยัลแปซิฟิก ถนนพระราม ที่ 9 แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร และเข้าพักที่ห้องหมายเลข 4006 ซึ่งอยู่บนชั้น 4 ของโรงแรมดังกล่าว จนกระทั่งเวลาประมาณ 14 นาฬิกา ของวันที่ 5 มีนาคม 2544 พนักงานโรงแรมรอยัลแปซิฟิกพบศพผู้ตายนอนอยู่ที่พื้นภายในห้องพักหมายเลข 4006 ที่เกิดเหตุ จึงแจ้งให้เจ้าพนักงานงานตำรวจทราบ หลังเกิดเหตุเจ้าพนักงานตำรวจรวมกันไปตรวจสถานที่เกิดเหตุ พบว่าสภาพศพผู้ตายมีบาดแผลถูกยิงที่บริเวณศรีษะด้านหลังข้างซ้ายใกล้หูซ้าย จำนวน 1 นัด บาดแผลถูกของมีคมเชือด ปาด แหว่ง ที่บริเวณลำคอด้านหน้าเป็นบาดแผลฉกรรจ์จำนวนนับสิบแผล และบาดแผลฉีกขาดถูกของมีคมบริเวณนิ้วมือขวา เจ้าพนักงานตำรวจยึดได้ลูกกระสุนปืนลูกกรด ขนาด .22 MAGNUM จำนวน 1 ลูก ที่ตกอยู่ข้างศพผู้ตาย เป็นของกลาง จากการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ตาย พบว่ากระเป๋าสตางค์เงิน จำนวน 1 ใบ โทรศัพท์มือถือยี่ห้อโนเกีย รุ่น 5110 หมายเลข 01-8468678 จำนวน 1 เครื่อง และแหวนทองคำหัวพลอยสีฟ้า จำนวน 1 วง ของผู้ตายหายไป

ต่อมาวันที่ 7 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจติดตามยึดได้ซิมการ์ดของโทรศัพท์มือถือของผู้ตายได้จากนายบุญส่ง ลายภูมิ คนขับรถบรรทุกน้ำมัน ซึ่งให้การว่าเก็บซิมการ์ดของผู้ตายได้จากรถยนต์แท็กซี่ขณะนั่งโดยสาร จากนั้นในวันที่ 8 มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจหาคราบโลหิตที่ห้องพักเกิดเหตุและห้องพักอื่นที่อยู่บนชั้นเดียวกับห้องพักที่เกิดเหตุ จนถึงวันที่ 10

มีนาคม 2544 เจ้าพนักงานตำรวจนำหมายค้นไปตรวจค้นบ้านและค่ายมวยของจำเลยที่ 2 ซึ่งเข้าพักในโรงแรมที่เกิดเหตุร่วมกับพวกอีกหลายคนในห้องหมายเลข 4015 และ 4017 ขึ้นเดียวกับห้องพักที่เกิดเหตุ ในช่วงเวลาที่ย้ายถูกฆ่าและยึดได้เอกสารของกลาง จำนวน 5 แผ่น ตามเอกสารหมายเลข 49 เป็นกระดาษจดชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ จำนวน 4 แผ่น และกระดาษเขียนรูปแผนผังห้องพักที่เกิดเหตุกับห้องพักที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 กับพวกเข้าพักอีก 1 แผ่น อยู่ในถังขยะในห้องทำงานของจำเลยที่ 2 นอกจากนี้เจ้าพนักงานตำรวจยังได้ตรวจยึดรองเท้าของจำเลยที่ 4 จำนวน 1 คู่ ซึ่งมีรอยเปื้อนคราบโลหิต และรถยนต์ยี่ห้อฮิซุรุ รุ่นทรูปเปอร์ สีแดงเลือดหมู หมายเลขทะเบียน กท-3965 เชียงใหม่ ของจำเลยที่ 2 ซึ่งมีคราบโลหิตติดอยู่ที่เบาะเบรกด้ามไปตรวจพิสูจน์ ต่อมาวันที่ 16 มีนาคม 2544 จำเลยที่ 1 มอบตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจ และให้การรับสารภาพว่าเป็นผู้ลงมือฆ่าผู้ตายเพียงคนเดียว แล้วเอากระเป๋าสตางค์ โทรศัพท์มือถือ และแหวนของผู้ตายไป พร้อมทั้งนำยัดอาวุธปืนพกปร้ารงกล้ายไฟแช็ก ชนิด 2 ล้างล้าง ขนาด .22 MAGNUM จำนวน 1 กระบอก ไม่มีหมายเลขทะเบียน ที่ใช้ยิงผู้ตาย กับแหวนทองคำหัวพลอยสีฟ้าของผู้ตายที่จำเลยที่ 1 นำไปขายที่ร้านซีลอน แชนไฟร์ จิวเวลรี่ ในศูนย์การค้าเดอะมอลล์ บางกะปิ หลังเกิดเหตุในราคา 13,000 บาท เป็นของกลาง โดยจำเลยที่ 1 อ้างสาเหตุฆ่าผู้ตายเนื่องจากโกรธเคืองที่ผู้ตายซึ่งมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกันมาก่อนไม่ยอมเลิก

ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์อาวุธปืนของกลางที่ยึดได้จากจำเลยที่ 1 เปรียบเทียบกับลูกกระสุนปืนของกลางที่พบข้างศพผู้ตายในเวลาต่อมา ตามรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหมายเลข 29 และ 31 ระบุว่าลูกกระสุนปืนของกลางที่พบข้างศพผู้ตายใช้ยิงมาจากอาวุธปืนของกลาง

หลังจากนั้นในวันที่ 24 และ 28 พฤษภาคม 2544 จำเลยที่ 1 กลับคำให้การรับสารภาพเดิมเป็นปฏิเสธว่าไม่ใช่คนร้ายที่ฆ่าผู้ตาย แต่จำเลยที่ 1 อยู่ในห้องพักที่เกิดเหตุกับผู้ตายและกลุ่มคนร้ายในขณะที่เกิดเหตุ ก่อนที่กลุ่มคนร้ายจะส่งแหวนของผู้ตายให้จำเลยที่ 1 พร้อมทั้งพูดขู่ฆ่าล้างโคตร หากจำเลยที่ 1 นำเรื่องที่เกิดขึ้นไปบอกใคร แล้วปล่อยตัวจำเลยที่ 1 ออกไปจากห้องพักที่เกิดเหตุ โดยจำเลยที่ 1 ให้การขัดทศว่าจำเลยที่ 2 เป็นหนึ่งในกลุ่มคนร้ายจำนวน 5 ถึง 6 คนที่เข้ามาในห้องพักของผู้ตายและข่มขู่จำเลยที่ 1 ทั้งอ้างเหตุที่ให้การรับสารภาพในตอนแรกว่ากลัวคำขู่ของคนร้าย เจ้าพนักงานตำรวจจึงออกหมายจับจำเลยที่ 2 กับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ลูกน้องผู้ติดตามจำเลยที่ 2 เข้าพักในโรงแรมที่เกิดเหตุพร้อมกับจำเลยที่ 2 จากนั้นเจ้าพนักงานตำรวจนำหมายค้นและหมายจับไปจับกุมจำเลยที่ 2 ที่บ้านพักในวันที่ 30 พฤษภาคม 2544 และรุ่งขึ้นวันที่ 31 พฤษภาคม 2544 จำเลยที่ 3 และที่ 4 มอบตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจ โดยจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ให้การปฏิเสธตลอดมาว่าไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา

คดีมีปัญหาวินิจฉัยเกี่ยวกับจำเลยที่ 1 ก่อนว่า กระทำความผิดตามที่โจทก์ฟ้องหรือไม่ เห็นว่า ข้อหาความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบประกอบคำรับสารภาพของจำเลยที่ 1 รับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 มีอาวุธปืนไม่มีทะเบียนและเครื่องกระสุนปืนของกลางไว้ในครอบครองตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ และยังพกพาติดตัวไปพบผู้ตายที่ห้องพักเกิดเหตุ จนกระทั่งนำเจ้าพนักงานยึดอาวุธปืนของกลางที่อยู่ในครอบครองของจำเลยที่ 1 ตลอดจน จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 72 วรรคหนึ่ง แต่ที่ จำเลยที่ 1 อ้างว่านำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนของกลางติดตัวไปเพื่อป้องกันตัวนั้น เห็นว่า สถานที่เกิดเหตุเป็นโรงแรมที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป การที่จำเลยที่ 1 พกพาอาวุธปืนติดตัวไปในเวลากลางวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจนเป็นเหตุให้มีการใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย ถือไม่ได้ว่ากรณีมีเหตุจำเป็นหรือเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมืองและทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุสมควร ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 8 ทวิ วรรคหนึ่ง, 72 ทวิ วรรคสอง และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 อีกกระทงหนึ่ง

ปัญหาวินิจฉัยประการต่อไปว่า จำเลยที่ 1 เป็นคนร้ายร่วมกระทำความผิดฐานฆ่าผู้อื่น โดยไตร่ตรองไว้ก่อน โดยทรมานและกระทำทารุณโหดร้าย แล้วร่วมกันลักทรัพย์ของผู้ตายไปตาม ฟ้องหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากพยานโจทก์ว่า หลังจากผู้ตายมาเปิดห้องพักในเวลา 15.30 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 และเข้าพักในห้องหมายเลข 4006 แล้วไม่มีผู้ใดพบเห็นผู้ตายอีก จนกระทั่งพนักงานโรงแรมมาพบศพผู้ตายในวันรุ่งขึ้น เวลาประมาณ 14 นาฬิกา โดยโจทก์ไม่มี ประจักษ์พยานรู้เห็นเหตุการณ์ขณะคนร้ายฆ่าผู้ตายและวันเวลาที่ผู้ตายถูกฆ่า คงมีแต่คำให้การรับ สารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ในตอนแรก และการกลับคำให้การขัดทอดของจำเลยที่ 1 ในตอนหลัง อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงได้ความจากพยานโจทก์ พันตำรวจโทพิสิฐ ธรรมสุริยะ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพผู้ตายในวันที่มีการพบศพ ระบุว่าสภาพศพผู้ตายแข็งตัวเต็มที่แล้ว มีจ้ำโลหิต ตกสู่ที่ต่ำ (LIVIDITY) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์หลังการตายที่หน้าขาทั้งสองข้าง พยานสันนิษฐานว่า ผู้ตายถึงแก่ความตายมาแล้วอย่างน้อยประมาณ 8 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 24 ชั่วโมง พันตำรวจโท สุวิชัย ประทีปวิศรุต พยานโจทก์อีกปากหนึ่ง ซึ่งเป็นแพทย์ผ่าศพผู้ตายตรวจพิสูจน์ในวันรุ่งขึ้น เพื่อหาสาเหตุการตายบอกความยืนยันประกอบรายงานการตรวจศพ เอกสารหมายเลข 32 ว่าจากการ ผ่าศพตรวจกระเพาะอาหารของผู้ตาย พบว่าอาหารบางส่วนถูกย่อยไปแล้ว และมีอาหารบางส่วนที่ ยังไม่ถูกย่อยอยู่ในกระเพาะอาหารของผู้ตาย ซึ่งอาหารที่อยู่ในกระเพาะอาหารของคนปกติจะถูก

ย่อยหมดภายในเวลา 4 ชั่วโมง หากตายหลังจากรับประทานอาหารผ่านไปแล้ว 4 ชั่วโมง จะตรวจไม่พบอาหารอยู่ในกระเพาะอาหาร พยานสันนิษฐานว่าผู้ตายน่าจะถึงแก่ความตายหลังจากรับประทานอาหารแล้วประมาณ 2 ถึง 3 ชั่วโมง ประกอบกับได้ความจากนางสาวเบญจวรรณ มนต์ไพบุลย์ พยานโจทก์ที่พบผู้ตายหลังจากผู้ตายเดินทางมาถึงกรุงเทพมหานครว่า ในวันที่ 4 มีนาคม 2544 ผู้ตายมาหาพยานที่ห้องพักเวลา 10.30 นาฬิกา และพยานร่วมรับประทานอาหารกลางวันกับผู้ตายตั้งแต่เวลา 12.30 นาฬิกา จนถึงเวลาประมาณ 14 นาฬิกา โดยมีรายการอาหารหลายอย่างรวมทั้งน้ำพริก และต้มจับฉ่ายใส่กะหล่ำปลีเห็ดหอม ซึ่งการตรวจกระเพาะอาหารของผู้ตาย โดยพันตำรวจโท สุวิชัย แพทย์ผู้ผ่าศพ พบอาหารที่ยังไม่ถูกย่อยมีเม็ดพริกสีเขียว รุนเส้นขาวใส ผักกาด ดอกเห็ด ปริมาณ 100 ซีซี ตรงกับรายการอาหารบางส่วนที่ผู้ตายรับประทาน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับข้อสันนิษฐานทางการแพทย์เกี่ยวกับเวลาตายดังกล่าวข้างต้น น่าเชื่อว่าระยะเวลาที่ผู้ตายถึงแก่ความตายอยู่ในช่วงเวลาประมาณตั้งแต่ 16 ถึง 18 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 ข้อเท็จจริงยังได้ความจากพยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานโรงแรม จำนวน 2 คน คือ นายเชษฐดนัย เครือแก้ว พนักงานทำความสะอาดห้องพัก กับนายสรวิทย์ เพ็ชรวิฑูริกุล พนักงานดูแลแผนกห้องพัก ยืนยันตรงกันว่าในเวลาประมาณ 17.30 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 ขณะที่พยานอยู่บนชั้น 4 ใกล้ห้องพักที่เกิดเหตุ พยานได้ยินเสียงผู้หญิงร้องครวญครางเป็นเสียงของการร่วมเพศดังออกมาจากห้องพักที่เกิดเหตุ และจากการตรวจสภาพศพของผู้ตาย พันตำรวจโท พิสิฐ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพพบว่าที่ปลายอวัยวะเพศของผู้ตายมีน้ำเมือกเยิ้ม บ่งบอกได้ว่าก่อนตายผู้ตายมีการหลั่งน้ำอสุจิ สอดคล้องกับคำเบิกความของพันตำรวจโทสุวิชัยแพทย์ผู้ผ่าศพที่ตรวจพบน้ำอสุจิล้างอยู่ในท่อปัสสาวะของผู้ตาย แม้ว่าแพทย์ทั้งสองจะไม่ยืนยันว่าก่อนตายผู้ตายผ่านการร่วมเพศมาแล้วหรือไม่ แต่เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับข้อเท็จจริงที่เจ้าพนักงานพบของเปล่าถูกยางอนามัยที่ฉีกขาดแล้วจำนวน 1 ขอบ ตกอยู่ที่พื้นข้างเตียงในห้องพักที่เกิดเหตุ ประกอบกับคำยืนยันของพนักงานโรงแรมทั้งสองดังกล่าว ตลอดจนในชั้นสอบสวนจำเลยที่ 1 ให้การยอมรับตลอดมาตั้งแต่ต้นว่าก่อนเกิดเหตุได้เข้าไปพบผู้ตายในห้องพักที่เกิดเหตุ เมื่อเวลาประมาณ 15.30 นาฬิกา ถึง 16 นาฬิกา และได้ร่วมเพศกับผู้ตาย โดยมีนายคำภีร์ ธิภา พยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานทำความสะอาดห้องพัก พบเห็นจำเลยที่ 1 ที่ชั้น 4 ของโรงแรมที่เกิดเหตุในช่วงเวลาเดียวกับที่จำเลยที่ 1 รับว่ามาพบผู้ตาย จึงน่าเชื่อว่าขณะที่พนักงานโรงแรมได้ยินเสียงผู้หญิงร้องครวญครางดังมาจากห้องพักที่เกิดเหตุ ผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ประกอบข้อเท็จจริงได้ความจาก นางสาวณัฏฐา ลิพัฒนะพันธ์ บุตรสาวผู้ตาย และนางสาวเบญจวรรณ พยานโจทก์ทั้งสองสอดคล้องตรงกันว่าในวันดังกล่าวเวลาประมาณ 18 ถึง 18.30 นาฬิกา ผู้ตายต้องไปร่วมงานแต่งงาน แต่สภาพศพผู้ตายสวมเสื้อยืดแขนสั้น สีขาว กางเกงขาสั้น สีกรมท่า คล้ายกางเกงชั้นใน ดังนั้น ระยะเวลาที่ผู้ตาย

ถูกคนร้ายฆ่าน่าจะอยู่ระหว่างช่วงเวลา 17 ถึง 18 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวนับตั้งแต่แรกที่จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพว่าเป็นคนร้ายที่ลงมือฆ่าผู้ตายเพียงคนเดียว ตามบันทึกการจับกุมเอกสารหมายเลข 59 บันทึกคำรับสารภาพเอกสารหมายเลข 60 บันทึกคำให้การของผู้ต้องหาเอกสารหมายเลข 95 จนถึงเวลาที่จำเลยที่ 1 กลับคำให้การเป็นปฏิเสธรว่าไม่ใช่คนร้ายฆ่าผู้ตายในภายหลัง เมื่อวันที่ 24 และ 28 พฤษภาคม 2544 ตามบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาเอกสารหมายเลข 99 และ 100 รวมทั้งจดหมายบันทึกเหตุการณ์ที่จำเลยที่ 1 เขียนขึ้นขณะถูกควบคุมอยู่ที่สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง ตามเอกสารหมายเลข 104 มีข้อเท็จจริงที่จำเลยที่ 1 ยืนยันตลอดมาไม่เปลี่ยนแปลงว่า หลังจากผู้ตายเข้าพักที่ห้องเกิดเหตุแล้ว จำเลยที่ 1 ไปพบผู้ตายที่ห้องพักตามที่นัดหมายในเวลาใกล้เคียง 16 นาฬิกา และร่วมเพศกับผู้ตาย จากนั้นจำเลยที่ 1 อยู่ในห้องพักที่เกิดเหตุกับผู้ตายจนถึงเวลาที่ผู้ตายถูกฆ่า โดยในชั้นพิจารณาจำเลยที่ 1 ก็นำสืบสอดคล้องกับข้อเท็จจริงดังกล่าว อีกทั้งหลังจากจำเลยที่ 1 มอบตัวต่อเจ้าพนักงานตำรวจได้นำยี่ดอกูรป็นของกลางซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ต่อมายืนยันว่าเป็นอาวุธปืนที่ใช้ยิงผู้ตาย และจำเลยที่ 1 ยังนำยี่ดอกูรของผู้ตายที่นำไปขายหลังเกิดเหตุที่ร้านซีลอน แชนไฟฟ์ จิวเวลรี่ ในศูนย์การค้าเดอะมอลล์ บางกะปิ ในราคา 13,000 บาท ซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขายแหวนดังกล่าว โจทก์มีนายธวัช วัชรไชว์ เจ้าของร้านที่รับซื้อแหวนเป็นพยานยืนยันว่า จำเลยที่ 1 นำแหวนของผู้ตายมาขายให้พยาน ในราคา 13,000 บาท เมื่อเวลาประมาณ 18 นาฬิกาเศษ ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 โดยพยานให้จำเลยที่ 1 แสดงบัตรประจำตัว เขียนชื่อ - นามสกุล และที่อยู่เป็นหลักฐานไว้ตามเอกสารหมายเลข 3 ด้วย จึงเป็นข้อชี้ชัดว่าจำเลยที่ 1 อยู่ในห้องพักที่เกิดเหตุกับผู้ตายในขณะที่ผู้ตายถูกฆ่า แต่จำเลยที่ 1 จะเป็นคนร้ายที่ร่วมกันฆ่าผู้ตายหรือไม่นั้น ข้อเท็จจริงได้ความจากพยานโจทก์ว่า สภาพศพผู้ตายที่พบในห้องพักที่เกิดเหตุนอนคว่ำหน้าตะแคงซ้ายอยู่บนพื้นพรมใกล้ประตูห้องด้านใน ศีรษะอยู่ชิดประตูตู้เสื้อผ้าที่อยู่ด้านขวา มีผ้าเช็ดตัวสีขาวของโรงแรม จำนวน 2 ผืน คลุมปิดบริเวณลำคอ และศีรษะทับซ้อนกัน ขาผ้าเช็ดตัวทั้งสองข้างสอดเข้าไปใต้บริเวณศีรษะทับไว้ด้วยลำตัวของผู้ตาย มีโลหิตกองใหญ่อยู่ที่พื้นพรมบริเวณใต้ลำคอและศีรษะของผู้ตาย เนื้อศีรษะผู้ตายมีรอยโลหิตกระเซ็นเป็นคราบแห้งปริมาณไม่มากอยู่ที่ประตูตู้เสื้อผ้าสูงจากพื้นประมาณ 50 เซนติเมตร ศพผู้ตายมีบาดแผลถูกยิงด้วยอาวุธปืนในระยะประชิดที่ศีรษะด้านหลังข้างซ้ายใกล้หูซ้าย จำนวน 1 แผล มีรอยคราบเขม่าดินปืนอยู่โดยรอบบาดแผล บริเวณลำคอด้านหน้าถูกของมีคมเขี่ย ผาด และแทง เป็นบาดแผลฉกรรจ์จำนวนนับสิบแผล และยังมีบาดแผลถูกของมีคมบาดบริเวณนิ้วมือและฝ่ามือขวา พันตำรวจโทพิสิฐ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพและพันตำรวจโทสุวิชัย แพทย์ผู้ผ่าศพ พยานโจทก์ยืนยันตรงกันว่า บาดแผลถูกยิงที่ศีรษะและบาดแผลถูกของมีคมเขี่ย ผาด และแทง บริเวณลำคอของผู้ตายเพียงบาดแผลใดบาดแผลหนึ่งก็ทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตายได้ ส่วนบาดแผล

ถูกของมีคมบาดที่บริเวณนิ้วมือและฝ่ามือขวาของผู้ตายเป็นลักษณะบาดแผลที่เกิดจากผู้ตายใช้มือ ปิดป้องหรือจับต้องอาวุธมีดหรือของมีคมเพื่อป้องกันตัวในขณะที่ถูกทำร้าย จากการผ่าศพผู้ตายตรวจ พิสูจน์พันตำรวจโทสุวิชัยยืนยันว่าตำแหน่งบาดแผลที่ผู้ตายถูกยิงที่ศีรษะด้านหลังข้างซ้าย จะกด สมองใหญ่ด้านซ้ายซึ่งควบคุมแขนขวาและซีกขวาของร่างกาย หากผู้ตายถูกยิงที่ศีรษะก่อน จะไม่ สามารถใช้มือขวาปิดป้องจับอาวุธมีดได้ ประกอบกับบาดแผลถูกยิงที่ศีรษะดังกล่าวมีโลหิตออก น้อยมาก บริเวณที่ถูกยิงมีเส้นโลหิตขนาดใหญ่ได้ทะลุโลกศีรษะ หากทะลุโลกศีรษะบุบยุบเข้าไป ในลักษณะที่พบในศพผู้ตาย จะต้องมิโลหิตออกที่ได้เยื่อหุ้มสมอง แต่กรณีของผู้ตายไม่พบ จึงเชื่อ ว่าบาดแผลถูกเชือด ปาด แหว่งที่ลำคอ เกิดขึ้นก่อนบาดแผลถูกยิงที่ศีรษะด้านหลังข้างซ้าย ซึ่ง พยานสันนิษฐานว่าบาดแผลที่ถูกยิง หากไม่ถูกยิงในระยะเวลาที่กำลังจะตาย ก็ถูกยิงในระยะเวลา ไม่เกิน 2 ถึง 3 ชั่วโมงหลังตาย นอกจากนี้บาดแผลฉกรรจ์ที่ลำคอของผู้ตายถูกของมีคมเชือด ปาด แหว่ง จนตัดเส้นโลหิตแดง – ค้ำใหญ่ที่คอขาด แพทย์ทั้งสองยืนยันว่าหากผู้ตายถูกกระทำ ในขณะที่ยืน จะต้องมิโลหิตจากบาดแผลไหลประอะเปื้อนกางเกงหรือส่วนล่างของร่างกาย และมี โลหิตกระจายเป็นวงกว้างในระดับใกล้เคียงกับบาดแผลขณะยืน โดยพันตำรวจโทพิสิฐระบุว่า คราบโลหิตสาครกระเซ็นที่ประตูเสื้อผ้าในเบื่องต่ำ และโลหิตที่ไหลออกจากบาดแผลของผู้ตายใน ท่าที่ ผู้ตายอยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกับพื้น มีความเป็นไปได้ที่ขณะผู้ตายถูกของมีคมเชือดคอ อยู่ใน ลักษณะคว่ำหน้ากับพื้น ในขณะที่พันตำรวจโทสุวิชัยก็ยืนยันในทำนองเดียวกันว่า หากผู้ตายถูก เชือด ปาด แหว่งที่ลำคอในขณะที่นอนหงาย ต้องมิโลหิตไหลออกจากด้านข้างลำคอเปื้อนเสื้อ ด้านหลัง โดยเฉพาะบริเวณพับในสอกซ้ายของผู้ตายมีรอยเขียวช้ำเกิดจากการถูกทำร้าย พยาน สันนิษฐานว่า บาดแผลบริเวณลำคอของผู้ตายถูกทำร้ายในขณะที่ผู้ตายนอนคว่ำหน้าแล้วถูกดึงให้ แหงนหน้าขึ้นมา จึงปาดแหว่งที่ลำคอ ซึ่งความเห็นตามหลักวิชาทางการแพทย์ของพยาน โจอทก์ ดังกล่าว เมื่อพิจารณาประกอบกับสภาพศพผู้ตายมีรอยคราบโลหิตไหลออกจากบาดแผลบริเวณ ลำคามาประอะเปื้อนเสื้อด้านหน้าบริเวณส่วนบนของร่างกาย ทั้งโลหิตที่ไหลออกจากบาดแผล บริเวณลำคามีปริมาณมาก แต่ภายในห้องพักที่เกิดเหตุมีเพียงโลหิตกองใหญ่อยู่ที่พื้นพรมบริเวณใต้ ศีรษะและลำคอที่ผู้ตายนอนคว่ำทับอยู่ และมีรอยคราบโลหิตกระเซ็นอยู่เบื่องต่ำที่ประตูเสื้อผ้า เหนือศีรษะผู้ตายเท่านั้น ไม่ปรากฏรอยคราบโลหิตในบริเวณอื่น ตามรูปการนำเสนอเชื่อว่าผู้ตายถูก คนร้ายเชือด ปาด แหว่งที่ลำคอก่อนในขณะที่ผู้ตายถูกจับนอนคว่ำอยู่ที่พื้น แล้วจึงถูกคนร้ายใช้ อาวุธปืนยิงที่ศีรษะด้านหลัง แต่จากคำรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ในตอนที่ให้การ ว่าเป็นผู้ลงมือฆ่าผู้ตายเพียงคนเดียวเท่านั้น กลับปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ใช้อาวุธปืนยิงผู้ตายใน ขณะที่ยืนโอบกอดจำเลยที่ 1 หลังจากนั้นเมื่อจำเลยที่ 1 เห็นว่าผู้ตายยังไม่ตาย จึงใช้มีดที่เพิ่งซื้อ และพกติดตัวมาก่อนที่จะไปพบผู้ตายทางที่บริเวณลำคอของผู้ตายและกระชากอย่างแรงหลายครั้ง

แต่ผู้ตายใช้มือปิดป้อง ทำให้เกิดบาดแผลจากอาวุธมีด อีกทั้งท่าทางขณะกระทำความผิดที่จำเลยที่ 1 แสดงในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพตามภาพถ่ายหมายเลข จ.76 จำเลยที่ 1 ใช้อาวุธมีดแทงที่ลำคอในขณะที่ผู้ตายนอนหงายกับพื้น โดยเฉพาะข้อเท็จจริงที่จำเลยที่ 1 อ้างว่านำผ้าเช็ดตัวของโรงแรมจำนวน 2 ผืน มาคลุมบริเวณศีรษะและลำคอของผู้ตายหลังก่อเหตุแล้ว แต่ผู้ตายพยายามพลิกตัว ไม่สอดคล้องกับสภาพศพผู้ตายที่มีปลายผ้าเช็ดตัวทั้งสองข้างสอดเข้าไปใต้บริเวณศีรษะทับไว้กับลำตัวของผู้ตายที่นอนคว่ำหน้าตะแคงซ้าย นอกจากนี้หากจำเลยที่ 1 เป็นผู้ลงมือใช้อาวุธมีดแทงผู้ตายดังที่รับสารภาพ จะต้องมีการพบโลหิตเปื้อนที่มือและเสื้อผ้าจำนวนมาก เนื่องจากบาดแผลบริเวณลำคอของผู้ตายเป็นบาดแผลฉกรรจ์มีโลหิตออกจากบาดแผลเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ชำระล้างคราบโลหิตหรือเปลี่ยนเสื้อผ้าแล้วออกไปจากโรงแรมที่เกิดเหตุได้อย่างไรโดยไม่มีผู้ใดพบเห็นข้อพิรุธ และการตรวจสภาพห้องน้ำภายในห้องพักที่เกิดเหตุในวันแรกที่พบศพผู้ตาย ไม่มีร่องรอยการชำระล้างคราบโลหิตในห้องน้ำ หลังจากนั้นเมื่อมีการตรวจหาคราบโลหิตภายในห้องพักที่เกิดเหตุในตอนเช้าของวันที่ 8 มีนาคม 2544 โดยวิธีการใช้น้ำยาเคมีก็ไม่พบคราบโลหิตในห้องน้ำหรือบริเวณอื่นภายในห้องพักที่เกิดเหตุเช่นกัน คำรับสารภาพของจำเลยที่ 1 เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการลงมือฆ่าผู้ตาย ขัดแย้งกับสภาพศพ สภาพสถานที่เกิดเหตุ และผลการตรวจพิสูจน์ทางการแพทย์โดยสิ้นเชิง แม้โจทก์จะอ้างผลการตรวจคราบโลหิตบนมนุษย์ที่พื้นห้องน้ำภายในบ้านของจำเลยที่ 1 หลังจากมอบตัว ก็ไม่มีผลพิสูจน์ว่าเป็นคราบโลหิตของผู้ใดประกอบกับจำเลยที่ 1 มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับผู้ตายมานานหลายปี ข้ออ้างในคำรับสารภาพที่จำเลยที่ 1 ประสงค์จะเลิกรากับผู้ตาย แต่ผู้ตายไม่ยินยอม ไม่น่าจะเป็นสาเหตุให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเปื้อนเหตุเกิดโทสะโกรธแค้นผู้ตายจนถึงขนาดลงมือฆ่าผู้ตายด้วยวิธีการรุนแรงได้ โดยเฉพาะผู้ตายเป็นชาย มีความแข็งแรงกว่าจำเลยที่ 1 ตลอดจนได้ความจากพันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง พนักงานสืบสวนสอบสวนพยานโจทก์ว่า หลังจากที่เกิดเหตุที่จำเลยที่ 1 ให้การรับสารภาพว่าเป็นผู้ลงมือฆ่าผู้ตายเพียงคนเดียวแล้วตัวจำเลยที่ 1 ไปตรวจพิสูจน์โดยการเข้าเครื่องจับเท็จ ผลการตรวจพิสูจน์ผู้ชำนาญการด้านเครื่องจับเท็จระบุว่า ประเด็นที่จำเลยที่ 1 ให้การว่าเป็นผู้ลงมือฆ่าผู้ตายเพียงคนเดียวเป็นการพูดเท็จ สอดคล้อง กับที่จำเลยที่ 1 นำสืบร้อยตำรวจเอกหญิง ดวงหทัย เลาหเวชรานันท์ ผู้ชำนาญการด้านเครื่องจับเท็จ ซึ่งเป็นผู้ตรวจพิสูจน์จำเลยยืนยันว่า ผลการนำตัวจำเลยที่ 1 เข้าเครื่องจับเท็จ สรุปได้ว่าจำเลยที่ 1 พูดเท็จ ใน 3 ประเด็นที่จำเลยที่ 1 เป็นคนฆ่าผู้ตาย ประเด็นที่จำเลยที่ 1 ใช้มีดแทงไปบริเวณลำคอของผู้ตาย และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการฆ่าผู้ตายตามรายงานผลการตรวจพิสูจน์เอกสารหมายเลข ล.37 ข้อเท็จจริง จึงไม่น่าเชื่อว่าจำเลยที่ 1 เป็นคนร้ายลงมือใช้อาวุธมีดแทงและใช้อาวุธปืนยิงผู้ตาย แต่จำเลยที่ 1 จะมีส่วนรู้เห็นเป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับคนร้ายที่ลงมือฆ่าผู้ตาย หรือเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดหรือไม่ เห็นว่า

จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพศพผู้ตายที่เชื่อได้ว่าขณะที่ผู้ตายถูกคนร้ายใช้อาวุธของมีคมเชือด ปาด แหว่งที่บริเวณลำคอ ผู้ตายอยู่ในสภาพถูกจับนอนคว่ำอยู่ที่พื้น ประกอบกับผู้ตายมีบาดแผลที่นิ้วและฝ่ามือขวาเพียงเล็กน้อย อันเป็นลักษณะบาดแผลที่เกิดจากการที่ผู้ตายใช้มือปิดป้องหรือจับต้องอาวุธมีดหรือของมีคมเพื่อป้องกันตัวในขณะที่ถูกทำร้าย ส่วนบาดแผลถูกของมีคมเชือด ปาด แหว่งที่บริเวณลำคอก็มีเป็นจำนวนมากและเป็นบาดแผลฉกรรจ์ แต่สภาพภายในห้องพักที่เกิดเหตุไม่มีร่องรอยการต่อสู้ แสดงว่า ผู้ตายแทบไม่มีโอกาสป้องกันตนเองจากคนร้ายหรือคั่นร่นต่อสู้ และคนร้ายยังมีโอกาสเลือกแทงอวัยวะส่วนสำคัญบริเวณลำคอเพียงแห่งเดียว ตามพฤติการณ์น่าเชื่อว่าคนร้ายที่ฆ่าผู้ตายมีจำนวนมากกว่า 1 คน ร่วมกันจับยึดผู้ตายไว้กับพื้น แล้วใช้ของมีคมเชือด ปาด และแทงผู้ตาย แม้ว่าข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอาวุธปืนของกลางที่อยู่ในครอบครองของจำเลยที่ 1 เป็นอาวุธปืนที่ใช้ยิงผู้ตาย แต่จากลักษณะการกระทำของคนร้ายที่เชื่อว่ามีจำนวนมากกว่า 1 คน ร่วมกันใช้อาวุธของมีคมเชือด ปาด และแทงผู้ตายที่บริเวณลำคอเป็นบาดแผลฉกรรจ์ และบาดแผลดังกล่าวเพียงพอที่จะทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตายได้อยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องใช้อาวุธปืนยิงศีรษะผู้ตายซ้ำอีก จึงไม่มีความจำเป็นที่กลุ่มคนร้ายต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจร่วมกระทำ หรือความช่วยเหลือสนับสนุนของจำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นเหตุในการฆ่าผู้ตายให้บรรลุผลสำเร็จ อีกทั้งสภาพศพผู้ตายที่นอนคว่ำหน้าตะแคงซ้าย ขัดแย้งกับลักษณะรอยจ้ำโลหิตตกสู่ที่ต่ำ (LIVIDITY) อันเป็นปรากฏการณ์หลังการตาย ซึ่งพันตำรวจโท สุวิชัย แพทย์ผู้ผ่าศพผู้ตายตรวจพิสูจน์ยืนยันว่า ลักษณะรอยจ้ำโลหิตที่พบในศพผู้ตายอยู่บริเวณใบหน้าซีกขวา ลำตัวด้านขวา ต้นขาขวา ต้นแขนซ้ายด้านใน แสดงว่าท่าทางสุดท้ายที่ผู้ตายถึงแก่ความตายต้องอยู่ในลักษณะนอนคว่ำหน้าตะแคงขวา เนื่องจากตามปกติลักษณะรอยจ้ำโลหิตตกสู่ที่ต่ำที่พบในศพผู้ตาย จะเริ่มพบหลังจากถึงแก่ความตายแล้ว 2 ชั่วโมงขึ้นไป หลังจากนั้นตั้งแต่ 8 ถึง 12 ชั่วโมงหลังตายแล้ว รอยจ้ำโลหิตดังกล่าวจะไม่มีเปลี่ยนแปลงอีก หากมีการพลิกศพผู้ตายก่อนถึงเวลา 8 ถึง 12 ชั่วโมง หลังจากตาย สามารถทำให้รอยจ้ำโลหิตเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพที่ถูกพลิกให้ หากถึงแก่ความตายนานตั้งแต่ 9 ชั่วโมงเป็นต้นไป การพลิกศพเปลี่ยนแปลงอย่างไร ลักษณะรอยจ้ำโลหิตที่ศพผู้ตายจะไม่มีเปลี่ยนแปลงอีก ประกอบกับบาดแผลถูกยิงที่ศีรษะด้านซ้ายถูกทับในขณะที่พบศพ ส่วนรอยกระเซ็นของโลหิตอยู่ทางด้านขวาของศพที่นอนตะแคงซ้าย จึงเป็นไปได้ที่จะมีการยิงผู้ตายในลักษณะที่ผู้ตายนอนตะแคงซ้าย สอดคล้องกับความเห็นของพันตำรวจโทพิสิฐ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพ จึงเชื่อว่าขณะถูกยิงที่ศีรษะผู้ตายไม่ได้นอนตะแคงซ้ายและรอยจ้ำโลหิตที่พบทางด้านขวาของศพผู้ตาย แสดงว่าหลังจากผู้ตายถึงแก่ความตายแล้วตั้งแต่ 9 ชั่วโมงขึ้นไป จึงมีการเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตายให้นอนตะแคงซ้าย กรณีเช่นนี้จำเลยที่ 1 ซึ่งออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุแล้วนำแหวนไปขายที่ร้านซีลอน แชนไฟฟ์ จิวเวลรี่ ในศูนย์การค้าเดอะมอลล์ บางกะปิ เมื่อเวลา 18

นาฬิกาเศษ หลังจากผู้ตายถูกฆ่าไม่นาน คงไม่มีเหตุผลที่จะย้อนกลับมายังห้องพักที่เกิดเหตุเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพศพหรือสถานที่เกิดเหตุอีก เชื่อว่าในขณะที่คนร้ายทำการเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตาย จำเลยที่ 1 ไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุ รวมทั้งในเวลา 20.30 นาฬิกา ของคืนเกิดเหตุที่มีพนักงานโรงแรมจำนวน 2 คน คือนายเชษฐคุณย์ พนักงานทำความสะอาดห้องพักและนายสรวิชัยพนักงานดูแลแผนกห้องพัก ยืนยันว่าได้ยินเสียงปืนดังขึ้นจำนวน 1 นัด จากในห้องพักที่เกิดเหตุ ก็เป็นช่วงเวลาหลังจากจำเลยที่ 1 ออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุไปแล้วเช่นกัน นอกจากนี้ หากจำเลยที่ 1 มีส่วนร่วมหรือสนับสนุนในการฆ่าผู้ตายแล้ว เหตุใดจึงต้องเก็บอาวุธปืนของกลางซึ่งไม่มีทะเบียนไว้ในครอบครองจนกระทั่งนำเจ้าพนักงานยึดเป็นหลักฐานมัดตัวอีก รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เชื่อมโยงให้เห็นว่าจำเลยที่ 1 เป็นผู้ให้เบาะแสของผู้ตายแก่คนร้าย หรือช่วยเหลือด้วยประการใดให้คนร้ายเข้ามาลงมือฆ่าผู้ตายในห้องพักที่เกิดเหตุก็ไม่ปรากฏแม้ว่าข้อเท็จจริงที่กลุ่มคนร้ายยอมปล่อยให้จำเลยที่ 1 ออกไปจากห้องพักที่เกิดเหตุ โดยไม่ทำอันตรายแก่ชีวิต ทั้ง ๆ ที่จำเลยที่ 1 อยู่ร่วมรู้เห็นเหตุการณ์ที่ผู้ตายถูกฆ่า และหลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ยังนำแหวนของผู้ตายไปขายอีก จะเป็นข้อพิรุณให้ระแวงว่าจำเลยที่ 1 อาจมีส่วนร่วมรู้เห็นกับกลุ่มคนร้ายในการร่วมมือฆ่าผู้ตายก็ตาม แต่ตามพฤติการณ์แห่งคดีและข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ยังมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยที่ 1 ได้ร่วมกับคนร้ายฆ่าผู้ตายหรือเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวหรือไม่ สมควรยกประโยชน์แห่งความสงสัยนั้นให้จำเลยที่ 1 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง สำหรับข้อหาความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ เห็นว่า โจทก์ไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นยืนยันว่าจำเลยที่ 1 เป็นคนร้ายร่วมกันลักกระเป๋าสตางค์ โทรศัพท์มือถือ และแหวนทองคำหุ้มพลอยสีฟ้าของผู้ตายไปในขณะเกิดเหตุ คงมีแต่คำรับสารภาพในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 ในตอนแรกที่จำเลยที่ 1 รับว่าหลังจากฆ่าผู้ตายแล้ว จำเลยที่ 1 นำทรัพย์สินของผู้ตายดังกล่าวไป แล้วถอดซิมการ์ดโทรศัพท์มือถือออก และทิ้งกระเป๋าสตางค์พร้อมซิมการ์ดของผู้ตายไว้ในรถยนต์แท็กซี่ จากนั้นจำเลยที่ 1 นำแหวนไปขายที่ร้านซีลอน เซฟไฟร์ จิวเวลรี ส่วนโทรศัพท์มือถือจำเลยที่ 1 นำไปทิ้งในถังขยะบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง ในวันรุ่งขึ้น แม้ว่าภายหลังเจ้าพนักงานตำรวจติดตามยึดซิมการ์ดโทรศัพท์มือถือของผู้ตายได้จากคนขับรถบรรทุกน้ำมันที่อ้างว่าได้รับซิมการ์ดดังกล่าวมาจากคนขับรถแท็กซี่ สอดคล้องกับคำรับสารภาพของจำเลยที่ 1 ส่วนหนึ่งก็ตาม แต่ภายหลังจำเลยที่ 1 กลับทำให้การเป็นปฏิเสธรว่าได้รับแหวนของผู้ตายจากกลุ่มคนร้ายส่งให้เท่านั้น โดยจำเลยที่ 1 ไม่มีเจตนาลักทรัพย์ ส่วนข้อเท็จจริงที่ร้อยตำรวจโทมารุต แก้วประเสริฐ พยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนผู้สอบปากคำเด็กชายสุกฤษณ์ ฉายตระกูล บุตรชายของจำเลยที่ 1 ในชั้นสอบสวนตามบันทึกคำให้การเอกสารหมายเลข จ.88 ยืนยันว่าเด็กชายสุกฤษณ์ให้การต่อพยานว่าหลังเปิดร้านเกมเมื่อต้นเดือนมีนาคม 2544 ได้ประมาณ 3 วัน จำเลยที่ 1 เคยเล่าให้เด็กชายสุกฤษณ์ฟังว่าเก็บ

โทรศัพท์มือถือพร้อมกระเป๋าเงินได้ และเด็กชายสุกฤษฎ์เห็นโทรศัพท์มือถือที่จำเลยที่ 1 เก็บได้ เป็นยี่ห้อโนเกีย ไม่มีซิมการ์ด จำเลยที่ 1 บอกว่าจะให้เด็กชายสุกฤษฎ์ไว้ใช้ แต่วันรุ่งขึ้นเด็กชายสุกฤษฎ์ไม่เห็นโทรศัพท์มือถือเครื่องดังกล่าว โดยร้อยตำรวจเอกมารุตยืนยันด้วยว่าพยานนำโทรศัพท์มือถือยี่ห้อและรุ่นเดียวกับของผู้ตายให้เด็กชายสุกฤษฎ์ดู เด็กชายสุกฤษฎ์บอกว่ายี่ห้อและรุ่นเดียวกันกับโทรศัพท์มือถือที่จำเลยที่ 1 เก็บได้นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงจากการให้การของเด็กชายสุกฤษฎ์ดังกล่าวมิได้ระบุแน่ชัดว่าเกิดขึ้นเมื่อวันใด โดยเฉพาะทำให้การดังกล่าวเป็นพยานบอกเล่ามีน้ำหนักน้อย และโจทก์ไม่นำเด็กชายสุกฤษฎ์มาสืบยืนยันข้อเท็จจริงให้ปรากฏในชั้นพิจารณา อีกทั้งหากจำเลยที่ 1 ร่วมเป็นคนร้ายลักทรัพย์ของผู้ตายไป เหตุใดจำเลยที่ 1 จึงต้องนำทรัพย์สินที่ลักมาแสดงเปิดเผยให้บุตรชายของตนซึ่งมีอายุเพียง 13 ปี รู้เห็นพัวพัน แทนที่จะปกปิดซ่อนเร้นข้อพิรุธของตน แม้ว่าจำเลยที่ 1 จะนำเสนอข้อเท็จจริงว่าโทรศัพท์มือถือที่ไม่มีซิมการ์ดว่าได้มาจากนายทหารคนหนึ่ง และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุใดโทรศัพท์มือถือดังกล่าวจึงไม่มีอยู่ต่อมา แสดงให้เห็นข้อพิรุธที่จำเลยที่ 1 อ้างไม่น่าเชื่อถือก็ตาม แต่ตามพฤติการณ์น่าจะเชื่อว่าคนร้ายที่ฆ่าผู้ตายและเอาทรัพย์สินบางส่วนของผู้ตายไป โดยไม่เอานาฬิกาข้อมือ ยี่ห้อโรเล็กซ์ ของผู้ตายซึ่งวางอยู่ในที่มองเห็นได้ง่ายไปด้วย อาจเป็นคนร้ายกลุ่มเดียวกัน ประกอบกับข้อเท็จจริงไม่อาจรับฟังได้โดยแน่ชัดว่าจำเลยที่ 1 ร่วมกับคนร้ายฆ่าผู้ตาย รวมทั้งการที่จำเลยที่ 1 นำแหวนของผู้ตายไปขายโดยไม่ปกปิดชื่อของตน จึงมีข้อให้ระวางสงสัยว่าจำเลยที่ 1 อาจไม่ได้ร่วมมือกับคนร้ายเอาทรัพย์สินของผู้ตายไปโดยมีเจตนาลักทรัพย์ก็เป็นได้ ข้อเท็จจริงยังไม่อาจรับฟังได้โดยปราศจากความสงสัยว่า จำเลยที่ 1 ร่วมกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงปรากฏชัดแจ้งว่าหลังเกิดเหตุจำเลยที่ 1 ได้รับแหวนของผู้ตายมาอยู่ในความครอบครอง ส่วนโทรศัพท์มือถือและกระเป๋าเงินของผู้ตายยึดไม่ได้จากจำเลยที่ 1 และข้อเท็จจริงยังไม่อาจรับฟังเป็นที่ยึดว่าจำเลยที่ 1 ได้รับโทรศัพท์มือถือและกระเป๋าเงินของผู้ตายมาอยู่ในความครอบครองพร้อมกับแหวนของผู้ตายจริงหรือไม่ แม้จำเลยที่ 1 จะอ้างว่าถูกกลุ่มคนร้ายข่มขู่และส่งแหวนให้ โดยจำเลยที่ 1 ไม่มีเจตนาลักทรัพย์ก็ตาม แต่จำเลยที่ 1 รู้ว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นของผู้ตาย ซึ่งหากผู้ตายถึงแก่ความตายย่อมตกทอดแก่ทายาท และจำเลยที่ 1 ได้ทรัพย์สินนั้นมาอยู่ในความครอบครองถือได้ว่าเป็นการครอบครองแทนผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน แต่จำเลยที่ 1 กลับนำแหวนของผู้ตายที่อยู่ในความครอบครองของตนไปขายในเวลาต่อมา และนำเงินที่ได้จากการขายแหวนไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ถือว่าจำเลยที่ 1 มีเจตนาเบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนโดยทุจริต ซึ่งเป็นเจตนาที่เกิดขึ้นในภายหลังที่จำเลยที่ 1 ครอบครองแหวนของผู้ตาย และไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 อยู่ในสภาพบังคับหรือยั้งตรายที่ควรกระทำเช่นนั้น จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 วรรคแรกซึ่งข้อเท็จจริงที่ได้ความ

ตามทางพิจารณาไม่ถือว่าแตกต่างกับฟ้อง ศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ 1 ในความผิดฐานยักยอกได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคสาม

คดีมีปัญหาวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ตามพหุติการณ์แห่งคดีและข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากสภาพสถานที่เกิดเหตุ สภาพศพผู้ตาย และผลตรวจพิสูจน์ทางการแพทย์เกี่ยวกับศพผู้ตาย น่าเชื่อว่าคนร้ายที่ลงมือกระทำความผิดมีจำนวนมากกว่า 1 คน ซึ่งข้อเท็จจริงเบื้องต้นได้ความว่า ก่อนที่ผู้ตายมาเข้าพักในโรงแรมที่เกิดเหตุ จำเลยที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 กับพวกอีกหลายคนมาเข้าพักที่โรงแรมที่เกิดเหตุในห้องพักที่อยู่บนชั้นเดียวกับผู้ตาย ตั้งแต่เวลา 2.30 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 โดยจำเลยที่ 2 กับหญิงคนหนึ่งเข้าพักที่ห้องหมายเลข 4015 ส่วนจำเลยที่ 3 ที่ 4 กับพวกที่เหลือเข้าพักที่ห้องหมายเลข 4017 จนกระทั่งจำเลยที่ 2 กับพวกคืนห้องพักและออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุไปเมื่อเวลาประมาณ 13 นาฬิกา ของวันที่ 5 มีนาคม 2544 ก่อนมีผู้พบศพผู้ตายในห้องพักที่เกิดเหตุ เมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบปรากฏว่าจำเลยที่ 2 กับพวกเคยมาใช้บริการห้องพักในโรงแรมที่เกิดเหตุมาแล้วหลายครั้ง ซึ่งนางสาวณัฏฐา เครือนาถ พนักงานต้อนรับและนายฉวีล หม้อไทสงค์ พนักงานยกกระเป๋า พยานโจทก์ต่างยืนยันว่าจำเลยที่ 2 ใช้ชื่อผู้เข้าพักเป็นชื่อของจำเลยที่ 2 แต่ในคราวเกิดเหตุมีการขีดฆ่าชื่อผู้เข้าพักในบัตรจดนามผู้เข้าพักตามเอกสารหมายเลข 16 ซึ่งเป็นชื่อของจำเลยที่ 2 ออก แล้วใส่ชื่อ “GUY” (กาย) เป็นผู้เข้าพักแทน โดยนายฉวีลเบิกความยืนยันว่าเป็นผู้ขีดฆ่าชื่อของจำเลยที่ 2 ออกแล้วเขียนชื่อ GUY ซึ่งเป็นชื่อเล่นของตนไว้แทน เนื่องจากมีผู้ติดตามของจำเลยที่ 2 มาบอกพยานว่าไม่ต้องลงชื่อนาย จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ไม่นำสืบปฏิเสธข้อเท็จจริงดังกล่าว โดยเฉพาะยังมีข้อเท็จจริงจากคำยืนยันของนายฉวีลอีกว่าหลังจากพยานไปให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานตำรวจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่พยานรู้เห็นเกี่ยวข้องในคดีนี้แล้ว ต่อมาวันที่ 11 มีนาคม 2544 เวลา 20.30 นาฬิกา ขณะที่พยานไปรอขึ้นรถโดยสารประจำทางที่ป้ายจอดรถหน้าพระราม 9 พลาซ่า เพื่อเดินทางไปทำงานที่โรงแรมที่เกิดเหตุ มีกลุ่มชายจำนวน 3 คน เข้ามาจับตัวพยานขึ้นรถยนต์ตู้ใส่กุญแจมือใช้ผ้าผูกปิดตาและปิดเทปทับอีกชั้นหนึ่งพาเดินทางไปยังสถานที่แห่งหนึ่งบอกว่าให้ไปพบนาย หลังจากนั้นพยานถูกนำตัวเข้าไปนั่งในห้องหนึ่ง เพื่อรอพูดกับนาย จนกระทั่งมีคนเข้ามาถามว่าพยานรู้เห็นอะไรบ้าง พยานบอกว่าไม่รู้เห็นอะไรและพูดอ่อนน้อมบุคคลดังกล่าวจึงกำชับไม่ให้พยานพูดอะไรมากและบอกว่าจะให้ชีวิตพยาน ก่อนที่พยานจะถูกนำไปปล่อยยังย่านคลองตัน ทำให้เชื่อได้ว่าข้อเท็จจริงที่นายฉวีลรู้เห็นดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนร้าย ส่วนที่จำเลยที่ 2 และที่ 4 นำสืบยืนยันตามข้อต่อสู้ โดยมีพยานหลายปากเบิกความสนับสนุนว่าในช่วงเวลาประมาณ 17 ถึง 18 นาฬิกา ของวันที่ 4 มีนาคม 2544 ที่ผู้ตายถูกฆ่า จำเลยที่ 2 ที่ 4 กับพวกทั้งหมด ยกเว้นจำเลยที่ 3 ออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุไปถึงสมาคมราชกรีฑา

สโมสรหรือสนามม้าปทุมวันตั้งแต่เวลาประมาณ 15 นาฬิกา หลังจากนั้นจำเลยที่ 2 กับพวกอยู่ดูการแข่งม้าที่สนามม้าตลอด จนกระทั่งจบการแข่งขันม้าเที่ยวสุดท้ายเมื่อเวลาประมาณ 18 นาฬิกา จำเลยที่ 2 กับพวกจึงออกจากสนามม้าไปถึงร้านเม็กซ์ เอ็มโพเรียม ที่สยามสแควร์เมื่อเวลาประมาณ 19 นาฬิกา จำเลยที่ 2 ซื้อเสื้อผ้าและสินค้าในร้านจำนวนหนึ่ง แล้วพาพวกของจำเลยที่ 2 ไปรับประทานอาหารที่ร้านแห่งหนึ่งอยู่ไม่ไกลนัก ก่อนจะให้จำเลยที่ 4 กลับมารับกางเกงที่ซื้อไว้ซึ่งให้ทางร้านตัดขากางเกง จากนั้นพากันกลับโรงแรมที่พักและพบกับจำเลยที่ 3 ที่ยังคงอยู่ในห้องพักหมายเลข 4017 นั้น ข้ออ้างเรื่องฐานที่อยู่ดังกล่าว มีพยานโจทก์ยืนยันว่าหลังจากจำเลยที่ 2 กับพวกออกไปจากโรงแรมที่เกิดเหตุแล้ว พยานพบเห็นจำเลยที่ 2 กับพวกกลับมาที่โรงแรมอีกครั้งหนึ่งในเวลาประมาณ 17 นาฬิกา โดยนางสาวณัฏฐา เครือนาถ พนักงานต้อนรับพยานโจทก์เบิกความว่า หลังจากผู้ตายมาเปิดห้องพักแล้ว เวลาประมาณ 15 ถึง 16 นาฬิกา จำเลยที่ 2 นำกุญแจห้องพักหมายเลข 4015 มาฝากไว้กับพยานที่เคาน์เตอร์พนักงานต้อนรับชั้นล่าง บอกให้ช่วยทำความสะอาดห้อง แต่พยานไม่ทันสังเกตว่าจำเลยที่ 2 กับพวกจะออกไปทางไหน ต่อมาประมาณ 1 ชั่วโมง เวลาประมาณ 17 นาฬิกาเศษ พยานเห็นจำเลยที่ 2 กับพวกกลับมาที่โรงแรม มีคนในกลุ่มของจำเลยที่ 2 คนหนึ่งมารับกุญแจห้องพักของจำเลยที่ 2 จากพยาน สอดคล้องกับที่นายวสันต์ บุญทะเล พยานโจทก์อีกปากหนึ่ง ซึ่งเป็นพนักงานยกกระเป๋าปฏิบัติงานอยู่ในบริเวณนั้นยืนยันว่า เวลาประมาณ 15 นาฬิกา พยานเห็นจำเลยที่ 2 กับพวกเป็นชายประมาณ 5 ถึง 6 คน นั่งรถยนต์ 2 คัน ออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุ หลังจากนั้นเวลาประมาณ 17 นาฬิกาพยานเห็นกลุ่มจำเลยที่ 2 กับพวกมาขึ้นรถรับกุญแจที่หน้าเคาน์เตอร์พนักงานต้อนรับ และรับกุญแจห้องพักจากนางสาวณัฏฐา ก่อนที่จำเลยที่ 2 กับพวกจะเดินเข้าลิฟต์ไป ซึ่งพยานจดจำช่วงเวลาจำเลยที่ 2 กับพวกมารับกุญแจได้ เนื่องจากหลัง 17 นาฬิกา เป็นเวลารับประทานอาหารของพยาน เห็นว่า พยานโจทก์ทั้งสองเป็นเพียงพนักงานโรงแรม ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 มาก่อน จึงไม่มีมูลเหตุที่จะให้ร้ายจำเลยโดยปราศจากมูลความจริง อีกทั้งคำเบิกความของพยานไม่ได้ยืนยันหรือเน้นย้ำให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 กับพวกกระทำการใดอันเป็นข้อพิรุณสงสัย เป็นการเบิกความในหน้าที่การงานทั่วไปของพยานโดยเฉพาะจำเลยที่ 2 ก็ยอมรับว่ามีการนำกุญแจห้องพักของจำเลยที่ 2 ไปฝากไว้ที่พนักงานโรงแรมก่อนออกไปจากโรงแรมที่เกิดเหตุจริง จึงมีน้ำหนักน่าเชื่อถือกว่าพยานโจทก์ทั้งสองเบิกความไปตามความจริง แม้ว่าจำเลยที่ 2 และที่ 4 จะมีพยานหลายปากมาเบิกความยืนยันว่าจำเลยที่ 2 และที่ 4 อยู่ที่สมาคมราชกรีฑาสโมสรในช่วงเวลาที่เกิดเหตุผู้ตายถูกฆ่า แต่พยานส่วนใหญ่ที่จำเลยที่ 2 และที่ 4 อ้างล้วนรู้จักคุ้นเคยกับจำเลยที่ 2 มาก่อน พยานปากหนึ่งที่ยืนยันฐานที่อยู่ร่วมกับจำเลยที่ 2 ตั้งแต่ก่อนจนกระทั่งหลังเกิดเหตุก็เป็นภรรยาอีกคนหนึ่งของจำเลยที่ 2 อีกทั้งระยะเวลาที่พยานอ้างว่าพบเห็นจำเลยที่ 2 ที่สมาคมราชกรีฑาสโมสร มีตั้งแต่เวลา

ประมาณ 12 นาฬิกา 13 นาฬิกา และ 14 นาฬิกา อันเป็นระยะเวลาก่อนที่จะเจอที่ 2 กับพวกอ้างว่าเดินทางไปถึงสมาคมราชกรีฑาสโมสรในเวลาประมาณ 15 นาฬิกา พลตรีไตรรงค์ อินทรทัต และพลเรือเอกบรรณวิทย์ เก่งเรียน ก็พบเห็นจำเลยที่ 2 ในช่วงเวลาประมาณ 15 นาฬิกาเท่านั้น แม้ว่าพลเรือเอกบรรณวิทย์จะเบิกความว่าพยานพบเห็นจำเลยที่ 2 ที่สมาคมฯ อีกครั้งหนึ่งในเวลาประมาณ 17 นาฬิกา ก่อนที่พยานจะกลับออกจากสมาคมฯ ก็ตาม แต่ในชั้นสอบสวนที่พยานให้การไว้ตามบันทึกคำให้การในเอกสารหมายเลข จ.122 พยานมิได้ให้การยืนยันไว้เช่นนั้น ซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเวลาที่มีพยานพบเห็นจำเลยที่ 2 ที่สมาคมฯ นั้น พันตำรวจโทเชน กาญจนาบัจจ พยานโจทก์ซึ่งเป็นผู้บรรยายคดีตลอดระยะเวลาเดินทางไปและกลับระหว่างโรงแรมที่เกิดเหตุกับสมาคมราชกรีฑาสโมสรในวันอาทิตย์เช่นเดียวกับวันเกิดเหตุ โดยใช้เส้นทางปกติที่ประชาชนทั่วไปใช้ในการเดินทาง พบว่าใช้เวลาเดินทางจากโรงแรมที่เกิดเหตุไปยังสมาคมฯ ประมาณ 22 นาที และใช้เวลาเดินทางกลับจากสมาคมฯ ไปยังโรงแรมที่เกิดเหตุประมาณ 12 นาที รวมแล้วใช้เวลาเดินทางไปและกลับประมาณ 34 นาที ส่วนเส้นทางอื่นใช้เวลาเดินทางมากกว่า หากจำเลยที่ 2 กับพวกออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุไปยังสมาคมฯ ดังที่อ้าง ก็ไม่ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่จำเลยที่ 2 กับพวกจะเดินทางกลับมาที่โรงแรมในช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุได้ทัน มิฉะนั้นพนักงานโรงแรมคงไม่พบเห็นจำเลยที่ 2 กับพวกกลับเข้ามาที่โรงแรมที่เกิดเหตุในเวลาประมาณ 17 นาฬิกา ของวันเกิดเหตุเป็นแน่ หลังจากนั้นไม่มีพนักงานโรงแรมคนใดพบเห็นจำเลยที่ 2 กับพวกออกจากโรงแรมที่เกิดเหตุอีก ข้ออ้างของจำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 ไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ได้ ข้อเท็จจริงเชื่อได้ว่า จำเลยที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 อยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุในช่วงเวลาที่ผู้ตายถูกฆ่า เมื่อคำนวณเวลานับแต่กลุ่มคนร้ายลงมือฆ่าผู้ตายในช่วงระหว่างเวลาประมาณ 17 ถึง 18 นาฬิกา ต่อเนื่องมาถึงเวลา 20.30 นาฬิกา ที่มีพนักงานโรงแรมจำนวน 2 คน ได้ยินเสียงปืนดังมาจากห้องพักที่เกิดเหตุ จำนวน 1 นัด จนกระทั่งคนร้ายเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตายเป็นนอนคว่ำหน้าตะแคงซ้ายในเวลาอย่างน้อยตั้งแต่ 8 ชั่วโมงขึ้นไปหลังการตายตามความเห็นของแพทย์ตามหลักวิชาการแล้ว เชื่อว่าการกระทำทั้งหมดเกิดจากคนร้ายกลุ่มเดียวกัน แสดงว่ากลุ่มคนร้ายยังคงอยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุหลังจากร่วมกันกระทำความผิดแล้วเป็นเวลาอีกนานหลายชั่วโมง จึงทำให้คนร้ายมีโอกาสดูปัดตนเองไม่ให้ผู้ใดพบเห็นข้อพิรุณ และมีเวลาชำระล้างคราบโลหิตของผู้ตายที่เปื้อนระเปื้อนตามร่างกาย หรือเปลี่ยนแปลงตนเองก่อนที่จะมีผู้พบเห็นหลังจากลงมือกระทำความผิดเป็นผลสำเร็จ ทั้งยังหาโอกาสสร้างพยานหลักฐานขึ้นใหม่และเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตายอีกด้วย ซึ่งข้อเท็จจริงได้ความจากนางสาวอัญญา ชัยสุรสีห์ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายต้อนรับของโรงแรมที่เกิดเหตุ ประกอบบันทึกคำให้การของพยานในชั้นสอบสวนตามเอกสารหมายเลข จ.47 ปรากฏว่าระยะเวลาตั้งแต่ผู้ตายถูกฆ่า ต่อเนื่องมายังเวลาที่คนร้ายใช้อาวุธปืนยิงในห้องพักที่เกิดเหตุ จนถึงเวลาที่กลุ่ม

คนร้ายเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตาย มีเพียงห้องพักหมายเลข 4015 และ 4017 ที่อยู่ปีกเดียวกับห้องพักที่เกิดเหตุ ซึ่งมีจำนวนที่ 2 ที่ 3 และที่ 4 กับพวกเป็นผู้เข้าพักตลอดช่วงเวลาดังกล่าว เว้นแต่ห้องพักหมายเลข 4035 ที่มีผู้เข้าพักตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2544 เวลาประมาณ 8 นาฬิกา ก่อนเกิดเหตุหลายวัน ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2544 เวลาประมาณ 6 นาฬิกา แต่ห้องพักหมายเลข 4035 ตามแผนผังห้องพักโรงแรมที่เกิดเหตุเอกสารหมายเลข 82 อยู่คนละปีกกับห้องพักที่เกิดเหตุ และอยู่ไกลจากห้องพักที่เกิดเหตุลึกเข้าไปด้านในอีกด้านหนึ่ง จึงมีเพียงห้องพักที่จำนวนที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 กับพวกเข้าพักตลอดเวลาที่เชื่อได้ว่าคนร้ายยังอยู่ในที่เกิดเหตุ อยู่ใกล้กับห้องพักที่เกิดเหตุเพียงห้องเดียว หลังจากนั้นเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจค้นบ้านและค่ายมวยของจำเลยที่ 2 ในวันที่ 10 มีนาคม 2544 พบของกลางเป็นกระดาดขนาดกว้าง X ยาว ประมาณ 3 X 4 นิ้ว จำนวน 5 แผ่น ตามเอกสารหมายเลข 49 ซึ่งกระดาด 1 แผ่น ในจำนวน 5 แผ่นตามเอกสารหมายเลข 49 แผ่นที่ 2 เป็นแผนผังห้องพักที่เกิดเหตุด้านหนึ่งเป็นลักษณะแผนผังห้องพักที่เกิดเหตุ ระบุหมายเลข 06 กับแผนผังห้องพักของจำเลยที่ 2 กับพวกอีกด้านหนึ่งระบุหมายเลข 4015 , 4017 มีข้อความเขียนไว้ อ่านได้ความว่า บ่าย 3 บ้อย แคะเชิ๊ร ออก 2 มีเส้นขีดโยงระหว่างคำว่าแคะเชิ๊รกับเลข 2 แผนผังดังกล่าวถูกพบขยำทิ้งอยู่ในถังขยะในห้องทำงานของจำเลยที่ 2 แต่จำเลยที่ 2 นำสืบอ้างว่าเป็นกระดาดสำหรับจดข้อความโทรศัพท์ ที่จำเลยที่ 2 นำมาใช้ร่างแผนผังห้องพักบนชั้น 4 ของโรงแรมที่เกิดเหตุ เพื่อนำมาเป็นต้นร่างในการทำรายงานชี้แจงผู้บังคับบัญชา ส่วนพลโทนครเศรษฐ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา กับ พันเอกนเรนทร์ฤทธิ์ มหารักษ์กะ พยานจำเลยที่ 2 เบิกความว่าเป็นแผนผังที่จำเลยที่ 2 เขียนขึ้นประกอบการพุดคุยชี้แจงให้พยานทั้งสองทราบในตอนที่ยานไปสอบถามข้อเท็จจริงจากจำเลยที่ 2 หลังจากมีข่าวทางสื่อมวลชนว่าจำเลยที่ 2 มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยพันเอกนเรนทร์ฤทธิ์ยืนยันด้วยว่าในกระดาดแผ่นดังกล่าวมีข้อความที่พยานเขียนว่า แม่ริมลาถุน 55 ล้าน ซึ่งพยานเขียนขึ้นตอนพุดคุยทางโทรศัพท์สอบถามราคาซื้อขายรีสอร์ทหรือโรงแรมดังกล่าว แล้วจำเลยที่ 2 คว่ำกระดาดแผ่นนั้นมาใช้เขียนแผนผังห้องพักในโรงแรมที่เกิดเหตุ อย่างไรก็ตาม ในชั้นสอบสวนพยานจำเลยทั้งสองได้ให้การเป็นพยานไว้ตามบันทึกคำให้การในเอกสารหมายเลข 124 โดยพลโทนครเศรษฐ์ ระบุว่า กระดาดที่จำเลยที่ 2 นำมาใช้เขียนแผนผังห้องพักของผู้ตายกับห้องพักของจำเลยที่ 2 เป็นกระดาดเปล่าสีขาว ขนาดธรรมดาทั่วไป ใกล้เคียงกับขนาดเอ 4 สอดคล้องกับคำให้การของพันเอกนเรนทร์ฤทธิ์ ที่ระบุว่า เป็นกระดาดเปล่า ขนาด เอ 4 เช่นกัน ทั้งพันเอกนเรนทร์ฤทธิ์ยังให้การว่าจำเลยที่ 2 ใช้ปากกาถูกลิ้นสีน้ำเงินเขียนแผนผัง แตกต่างจากที่ปรากฏในแผ่นกระดาดเอกสารหมายเลข 49 แผ่นที่ 2 ของกลาง ซึ่งเป็นการเขียนแผนผังและข้อความด้วยดินสอ จึงไม่น่าเชื่อว่าเป็นแผนผังที่จำเลยที่ 2 เขียนขึ้นเพื่อนำมาใช้เป็นต้นร่างในการทำแผนผังห้องพักบนชั้น 4 ของโรงแรมที่เกิดเหตุดังที่อ้างและเป็นข้อพิรุธให้ระวางสงสัยถึงมูลเหตุ

ที่จำเลยที่ 2 เขียนแผนผังขึ้นมาแล้วขยำทิ้งไปนั้น เกี่ยวข้องกับแผนประทุษกรรมของคนร้ายในคดีนี้หรือไม่ นอกจากนี้ผลการตรวจพิสูจน์หาคราบโลหิตในห้องพักที่เกิดเหตุและห้องพักบนชั้นเดียวกับห้องที่เกิดเหตุ รวมทั้งห้องพักที่จำเลยที่ 2 กับพวกเข้าพักในช่วงเวลาเกิดเหตุ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ร้อยตำรวจเอกหญิงโสธรา ปิติเลิศปัญญา ผู้อำนวยการด้านการตรวจพิสูจน์คราบโลหิตและสารพันธุกรรม (DNA) ยืนยันว่า พยานใช้น้ำยาเคมีตรวจพบคราบโลหิตหลายแห่ง ซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่าที่หัวก๊อมน้ำ อ่างล้างหน้า และอ่างอาบน้ำในห้องน้ำของห้องพักหมายเลข 4015 และ 4017 เท่านั้น ส่วนห้องพักที่เกิดเหตุและห้องพักอื่น ๆ ตรวจไม่พบคราบโลหิต แต่คราบโลหิตที่ตรวจพบที่อ่างล้างหน้าและอ่างอาบนั้นรวมทั้งท่อน้ำทิ้งได้อ่างภายในห้องน้ำของห้องพักหมายเลข 4017 มีปริมาณน้อย ไม่สามารถตรวจได้ว่าเป็นคราบโลหิตมนุษย์หรือไม่ และไม่สามารถตรวจหาสารพันธุกรรมได้ ส่วนห้องพักหมายเลข 4015 ที่จำเลยที่ 2 เข้าพักซึ่งตรวจพบคราบโลหิตที่อ่างล้างหน้าและอ่างอาบนั้น เจ้าพนักงานตำรวจได้ถอดท่อน้ำทิ้งได้อ่างล้างหน้าออกมาพบคราบสกปรกสีน้ำตาล ลักษณะเหนียวคล้าย โคลน มีเส้นผมเส้นขนติดอยู่ ปริมาณมากพอสมควร ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ต่อมาพบคราบโลหิตติดอยู่ และมีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกับ (DNA) ของผู้ตาย แสดงว่าเป็นคราบโลหิตของผู้ตาย โดยผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) ดังกล่าว เป็นวิทยาการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ในการตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล ทั้งร้อยตำรวจเอกหญิง โสธรา และพันตำรวจโท สุวิชัย พยานโจทก์ ระบุว่ายืนยันความถูกต้องและเชื่อถือได้มากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉพาะในคดีฆาตกรรมซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากและร้อยตำรวจเอกหญิงโสธรายืนยันอีกว่าคราบโลหิตที่พบในท่อน้ำทิ้งได้อ่างล้างหน้าในห้องน้ำของห้องพักหมายเลข 4015 ดังกล่าว เป็นโลหิตสด ๆ ที่ละลายปนเป็นเนื้อเดียวกับน้ำ แล้วไหลลงท่อน้ำทิ้งจนตกตะกอนเป็นเนื้อเดียวกับคราบสกปรก แตกต่างจากคราบโลหิตที่แข็งตัวหรือลิ่มโลหิตที่ถูกชำระล้างด้วยน้ำ จะยังคงมีสภาพเป็นก้อนโลหิตอยู่ แม้ว่าการตรวจพบคราบโลหิตที่มีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกับผู้ตายในห้องพักของจำเลยที่ 2 จะเกิดขึ้นภายหลังจากวันพบศพแล้ว 3 วัน แต่ได้ความจากพยานโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานโรงแรมที่เกิดเหตุ พันตำรวจโทสมชัยอนิวัตกุลชัย ร้อยตำรวจโทมารุต แก้วประเสริฐ พนักงานสอบสวน รวมทั้งพันตำรวจเอกพงษ์พัฒน์ ฉายาพันธ์ ยืนยันข้อเท็จจริงสอดคล้องตรงกันว่า หลังจากพบศพผู้ตายในห้องพักที่เกิดเหตุ พื้นที่ชั้น 4 ของโรงแรมที่เกิดเหตุถูกปิดไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าออก ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติในหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจที่ต้องรักษาสถานที่เกิดเหตุและบริเวณที่เกี่ยวข้องไว้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนหาพยานหลักฐานและหาตัวผู้กระทำความผิดต่อไป ประกอบกับคราบโลหิตที่พบที่ศพผู้ตายและที่ผ้าเช็ดตัวซึ่งกลุ่มปิดทับบริเวณลำคอและศีรษะของผู้ตายในวันแรกที่มีการพบศพ พันตำรวจโท พิสิฐ แพทย์ผู้ชันสูตรพลิกศพระบุว่า เป็นลักษณะคราบโลหิตที่แข็งตัวเป็นลิ่มโลหิต กิ่งเหลว กิ่ง

แข็ง เป็นก้อนนิ่ม และรอยโลหิตกระเซ็นติดอยู่ที่ประตูเสื้อผ้าในห้องพักที่เกิดเหตุเป็นคราบแห้ง ซึ่งจากคำยืนยันของพันตำรวจโท สุวิชัย แพทย์ผู้ผ่าศพระบุว่า โลหิตที่ไหลออกจากร่างกายจะแข็งตัวเป็นลิ่มโลหิตภายในเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง กรณีของศพผู้ตายถึงแก่ความตายมาแล้วไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง จึงเป็นไปได้ว่าจะมีบุคคลหนึ่งบุคคลใดนำคราบโลหิตสด ๆ ของผู้ตายไปได้ไว้ในอ่างล้างหน้าในห้องน้ำภายในห้องพักของจำเลยที่ 2 จนตกตะกอนเป็นเนื้อเดียวกับคราบสกปรก ไม่ว่าจะด้วยเจตนาหรือไม่เจตนาดังที่จำเลยที่ 2 อ้าง ส่วนการตรวจพิสูจน์พบคราบโลหิตที่อ่างล้างหน้าและท่อพักน้ำได้อ่างล้างหน้าในห้องน้ำของห้องพักที่เกิดเหตุในภายหลังเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2544 ตามรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารหมาย จ.36 แผ่นที่ 3 และ 4 ทั้ง ๆ ที่การตรวจหาคราบโลหิตในครั้งแรกเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2544 ไม่พบคราบโลหิตภายในห้องน้ำของห้องพักที่เกิดเหตุ นั้น ร้อยตำรวจเอกหญิงโสธรา ยืนยันว่าสภาพภายในห้องพักที่เกิดเหตุในการตรวจหาคราบโลหิตในภายหลังมีการเคลื่อนย้าย บริเวณพื้นภายในห้องน้ำมีผ้าเปื้อนคราบโลหิตวางกองอยู่ที่พื้น จึงไม่ถือเป็นข้อพิรุธสงสัย การพบคราบโลหิตที่มีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกับผู้ตายในห้องพักของจำเลยที่ 2 ย่อมไม่ใช่เรื่องบังเอิญ และเป็นไปไม่ได้ที่คนร้ายซึ่งร่วมกันลงมือฆ่าผู้ตายจะเข้าไปในห้องพักของจำเลยที่ 2 ได้ หากจำเลยที่ 2 ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่จำเลยที่ 2 อ้างสาเหตุโกรธเคืองกับเจ้าพนักงานตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ทำให้เจ้าพนักงานตำรวจคอยกลั่นแกล้งพยายามกล่าวหาจำเลยที่ 2 เป็นคดีต่าง ๆ รวมทั้งคดีนี้ เห็นว่า สาเหตุที่จำเลยที่ 2 อ้างเกิดขึ้นและยุติไปตั้งแต่ปี 2541 หรือ 2542 และไม่มีข้อเท็จจริงเชื่อมโยงให้เห็นเช่นนั้น จึงไม่มีเหตุผลที่จะฟังว่าเจ้าพนักงานตำรวจสร้างพยานหลักฐานเท็จเพื่อกลั่นแกล้งใส่ร้ายจำเลยที่ 2 ประกอบกับโจทก์มีคำให้การขัดทอดของจำเลยที่ 1 ตามบันทึกคำให้การเอกสารหมาย จ.99 และ จ.100 หนังสือพิมพ์ตามเอกสารหมาย จ.90 และ จ.91 ที่จำเลยที่ 1 ซึ่งภาพถ่ายของจำเลยที่ 2 กับวัตถุพยานวิดีโอเทปหมาย วจ.1 และ วจ.2 ยืนยันจำเลยที่ 2 เป็นหนึ่งในกลุ่มคนร้ายที่เข้ามาในห้องพักที่เกิดเหตุและข่มขู่จำเลยที่ 1 โดยกลุ่มคนร้ายเรียกจำเลยที่ 2 ว่านาย และจำเลยที่ 2 คอยยืนบังและสั่งให้จำเลยที่ 1 ก้มหน้าทำให้จำเลยที่ 1 มองไม่เห็นว่าการกลุ่มคนร้ายที่มากับจำเลยที่ 2 ทำอะไรกับผู้ตาย แต่จำเลยที่ 1 ได้ยินเสียงผู้ตายดังอื้อและเสียงป็นดัง แม้ว่าคำให้การในชั้นสอบสวนของจำเลยที่ 1 จะเป็นคำขัดทอดของผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดด้วยกันเพื่อให้ตนเองพ้นผิดซึ่งมีน้ำหนักน้อย และยังเป็นการกลับคำให้การเดิมที่จำเลยที่ 1 เคยรับสารภาพไว้ก็ตาม แต่เป็นคำให้การต่อหน้าเจ้าพนักงานตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ทนายความ จิตแพทย์ และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทั้งจำเลยที่ 1 ไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยที่ 2 มาก่อน ระยะเวลาที่จำเลยที่ 1 อยู่ในห้องพักที่เกิดเหตุร่วมกับกลุ่มคนร้ายจนกระทั่งคนร้ายส่งแหวนให้เพียงพอที่จะทำให้จำเลยที่ 1 มีโอกาสเห็นคนร้ายและจดจำคนร้ายที่อยู่ใกล้ชิดได้ ประกอบกับจำเลยที่ 2 มีตำแหน่งหน้าที่ราชการเป็นถึงนายทหารยศพันตรี หากจำเลยที่ 2 ไม่

อยู่ในกลุ่มคนร้ายที่เข้ามาฆ่าผู้ตายในห้องพักที่เกิดเหตุแล้ว ก็ไม่มีมูลเหตุจูงใจที่จำเลยที่ 1 จะกล้าใส่ร้ายจำเลยที่ 2 โดยเฉพาะคำชัดทอดของจำเลยที่ 1 เกี่ยวกับเวลา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และจำนวนคนร้ายที่เข้ามาฆ่าผู้ตาย มีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางคดี และไม่มีกฎหมายห้ามมิให้รับฟังเสียทีเดียว แม้ว่าโจทก์ไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นยืนยันว่าจำเลยที่ 2 เป็นหนึ่งในกลุ่มคนร้ายที่ร่วมกันฆ่าผู้ตาย แต่เมื่อนำคำชัดทอดของจำเลยที่ 1 มารับฟังประกอบกับพยานแวดล้อม ตั้งแต่ข้อพิพาทที่จำเลยที่ 2 ปกปิดชื่อของตนในการเข้าพัก พนักงานโรงแรมที่เกี่ยวข้องกับการปกปิดชื่อของจำเลยที่ 2 ถูกกลุ่มชายฉกรรจ์จับตัวไปข่มขู่หลังจากให้การต่อเจ้าพนักงานตำรวจ จำเลยที่ 2 กับพวกหลายคนอยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุในช่วงเวลาที่ผู้ตายถูกฆ่าสอดคล้องกับจำนวนคนร้ายที่มีมากกว่า 1 คน การตรวจค้นพบแผนผังห้องพักที่เกิดเหตุที่จำเลยที่ 2 เขียนขึ้นถูกขยำทิ้งในถังขยะภายในบ้านของจำเลยที่ 2 ตลอดจนพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่สำคัญคือการตรวจพบคราบโลหิตสด ๆ ในท่อน้ำทิ้งใต้อ่างล้างหน้าในห้องน้ำภายในห้องพักของจำเลยที่ 2 หลังเกิดเหตุ มีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกับของผู้ตาย จึงรับฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 เป็นหนึ่งในกลุ่มคนร้ายที่ร่วมกันฆ่าผู้ตาย แม้ว่าข้อเท็จจริงไม่ปรากฏเกี่ยวกับมูลเหตุในการฆ่าผู้ตาย แต่พฤติการณ์ที่จำเลยที่ 2 เข้ามาพักที่โรงแรมที่เกิดเหตุก่อนที่จะร่วมกับพวกฆ่าผู้ตาย โดยมีการปกปิดอำพรางการกระทำ ความผิดเป็นข้อดี เป็นลักษณะของการคบคิดวางแผนเตรียมการกันมาก่อน จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน อย่างไรก็ดี การที่จำเลยที่ 2 กับพวกร่วมกันฆ่าผู้ตายโดยใช้อาวุธของมีคมเชือด ปาด แทะที่บริเวณลำคอ แม้จะมีบาดแผลฉกรรจ์หลายแห่ง แต่การกระทำของจำเลยที่ 2 กับพวกส่อเจตนาต้องการให้ผู้ตายถึงแก่ความตายทันที อีกทั้งบาดแผลดังกล่าวทำให้ผู้ตายถึงแก่ความตายในเวลาไม่นาน ส่วนการใช้อาวุธปืนยิงที่ศีรษะเพียงนัดเดียวไม่มีลักษณะเป็นการกระทำทารุณโหดร้าย ประกอบกับข้อเท็จจริงไม่ได้ความว่าจำเลยที่ 2 กับพวกคนร้ายกระทำการทรมานหรือทารุณโหดร้ายแก่ผู้ตายอย่างไรบ้าง ในลักษณะที่ทำให้ผู้ตายได้รับความเจ็บปวดแสนสาหัสก่อนตาย จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยทรมานหรือกระทำทารุณโหดร้าย จำเลยที่ 2 คงมีความผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนเท่านั้น และการที่จำเลยที่ 2 กับพวกร่วมกันใช้อาวุธปืนของกลางและกระสุนปืนที่อยู่ในครอบครองของจำเลยที่ 1 ยิงศีรษะผู้ตายหลังจากนั้นอาวุธปืนกลับมากอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ 1 ตามเดิม เห็นได้ว่าจำเลยที่ 2 กับพวกเจตนาใช้อาวุธปืนยิงในขณะเกิดเหตุ หากได้มีเจตนาใช้ถืออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเพื่อความครอบครองเป็นของตนไม่ จำเลยที่ 2 จึงไม่มีความผิดฐานร่วมกันมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเพื่อความครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต คงมีความผิดฐานร่วมกันใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอีกกระทงหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งหลังจากร่วมกันฆ่าผู้ตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อนแล้ว จำเลยที่ 2 กับพวกคนร้ายร่วมกันเคลื่อนย้ายพลิกศพผู้ตายก่อนมีการชันสูตร

พลิกศพ แสดงให้เห็นเจตนาของจำเลยที่ 2 กับพวกต้องการให้การชันสูตรพลิกศพและผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป โดยมีลักษณะเป็นการกระทำเพื่ออำพรางคดี จำเลยที่ 2 จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 ทวิ วรรคสอง แต่การกระทำความผิดดังกล่าวไม่ถือเป็นการย้ายศพเพื่อปิดบังการตายหรือเหตุแห่งการตาย เนื่องจากการตายและเหตุแห่งการตายยังคงมีอยู่ จำเลยที่ 2 กับพวกคงมีเจตนาเพื่ออำพรางให้ผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไปเท่านั้น จึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 199 ส่วนข้อหาความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังเกิดเหตุทรัพย์สินของผู้ตาย ได้แก่ กระเป๋าเงิน โทรศัพท์มือถือ และแหวนทองคำหิ้วพลอยสีฟ้าหายไประหว่างที่เกิดเหตุ หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุกับจำเลยที่ 2 และพวกคนร้ายได้นำแหวนของผู้ตายไปขาย และเจ้าพนักงานติดตามยึดซิมการ์ดโทรศัพท์มือถือของผู้ตายจากบุคคลอื่นได้ในเวลาต่อมา แม้ว่าตามพฤติการณ์แห่งคดีสื่อแสดงว่าการที่ทรัพย์สินของผู้ตายดังกล่าวหายไประหว่างเกิดเหตุ ไม่น่าจะเกิดจากการกระทำของบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องก็ตาม แต่คนร้ายมิได้เฝ้าระวังทรัพย์สินของผู้ตายที่วางอยู่อย่างเปิดเผยไปด้วย ข้อเท็จจริงในทางคดีไม่ปรากฏแน่ชัดว่าการเอาทรัพย์สินของผู้ตายไป เป็นเจตนากระทำร่วมกันของกลุ่มคนร้ายเพื่ออำพรางคดีให้เห็นว่าเป็นเรื่องประสงค์ต่อทรัพย์ หรือว่าเป็นเจตนาทุจริตของคนร้ายคนใด โดยเฉพาะที่เพิ่มเกิดขึ้นในภายหลังจากที่ร่วมกันฆ่าผู้ตายแล้ว จึงฉวยโอกาสหยิบ เอาทรัพย์สินของผู้ตายไปด้วยหรือไม่ ประกอบกับโจทก์ไม่มีพยานรู้เห็นจำเลยที่ 2 ร่วมกับพวกคนร้ายลักทรัพย์ของผู้ตายไปในขณะเกิดเหตุ และเจ้าพนักงานยึดไม่ได้ทรัพย์สินของผู้ตายที่หายไประหว่างเกิดเหตุ จำเลยที่ 2 กระทำความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ตามฟ้อง

สำหรับจำเลยที่ 3 และที่ 4 ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยที่ 3 และที่ 4 ติดตามจำเลยที่ 2 มาพักที่โรงแรมที่เกิดเหตุตั้งแต่ออกเกิดเหตุ โดยจำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวกเข้าพักในห้องหมายเลข 4017 ติดกับห้องพักของจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 อยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุตลอดตั้งแต่นั้นมา จนถึงเวลาเกิดเหตุ ที่จำเลยที่ 2 กับพวกร่วมกันกระทำความผิด ส่วนจำเลยที่ 4 แม้ไม่มีพยานโจทก์รู้เห็นว่ายู่ในกลุ่มของ จำเลยที่ 2 กับพวกที่กลับมายังโรงแรมที่เกิดเหตุในเวลาประมาณ 17 นาฬิกา ก่อนที่จำเลยที่ 2 กับพวกจะร่วมกันลงมือฆ่าผู้ตายก็ตาม แต่จำเลยที่ 4 รับว่าติดตามจำเลยที่ 2 ไปตามสถานที่ต่าง ๆ และยังอ้างฐานที่อยู่ขณะเกิดเหตุว่าอยู่ที่สมาคมราชกรีฑาสโมสร เช่นเดียวกับจำเลยที่ 2 ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 กับพวกกลับมายังโรงแรมที่เกิดเหตุก่อนที่จะลงมือกระทำความผิด เชื่อว่าจำเลยที่ 4 อยู่ในกลุ่มผู้ติดตามที่กลับมายังโรงแรมที่เกิดเหตุพร้อมกับจำเลยที่ 2 อย่างไรก็ตาม โจทก์ไม่มีพยานรู้เห็นเหตุการณ์ยืนยันถึงการกระทำความผิดของจำเลยที่ 3 และที่ 4 ให้ปรากฏชัด แผนผังห้องพักที่เกิดเหตุที่ยึดได้จากจำเลยที่ 2 โจทก์ก็ไม่มีข้อเท็จจริงนำสืบให้เห็นว่าเชื่อมโยงเกี่ยวพันถึงจำเลยที่ 3 และที่ 4 อย่างไร คราบโลหิต

ที่ตรวจพบที่อ่างล้างหน้าและอ่างอาบน้ำภายในห้องพักหมายเลข 4017 ซึ่งจำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวกเข้าพักในช่วงเวลาเกิดเหตุ กับคราบโลหิตที่พบติดอยู่ที่กุญแจห้องพักหมายเลข 4017 แม้เป็นข้อพิรุธให้ระแวงสงสัยว่าเหตุใดในห้องพักของจำเลยที่ 3 และที่ 4 กับพวกจึงตรวจพบคราบโลหิตเช่นเดียวกับห้องพักของจำเลยที่ 2 ก็ตาม แต่ผลการตรวจพิสูจน์ตามเอกสารหมาย จ.34 และ จ.35 ปรากฏเพียงว่าตรวจพบคราบโลหิตที่คราบสกปรกซึ่งเก็บมาจากท่อน้ำทิ้งของอ่างล้างหน้าภายในห้องน้ำของห้องพักหมายเลข 4017 และที่กุญแจห้องดังกล่าวเท่านั้น ไม่ปรากฏผลว่าเป็นคราบโลหิตมนุษย์หรือไม่ รองเท้าของจำเลยที่ 4 ที่เจ้าพนักงานตรวจยึดในวันที่เข้าตรวจค้นบ้านและค่ายมวยของจำเลยที่ 2 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2544 ก็ไม่มีผลการตรวจพิสูจน์มาแสดงว่าเป็นคราบโลหิตจริงหรือไม่ รวมทั้งรอยคราบโลหิตที่ตรวจพบว่าติดอยู่ที่แป้นเบรกของรถยนต์ยี่ห้อฮิซุซุ ทูรปเปอร์ หมายเลขทะเบียน กท. - 3965 เชียงใหม่ ของจำเลยที่ 2 ที่โจทก์นำเสนอว่าเป็นพยานะที่จำเลยที่ 3 พากرياتของจำเลยที่ 2 กับพวกเดินทางไปยังภูมิลำเนาของจำเลยที่ 3 ที่จังหวัดสุรินทร์ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2544 หลังเกิดเหตุ ปรากฏผลการตรวจพิสูจน์เพียงว่าเป็นคราบโลหิตเท่านั้น และโจทก์นำเสนอไม่ได้ว่าจำเลยที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับคราบโลหิตนั้นอย่างไร ตลอดจนการติดตามยึดเสื้อจำนวน 3 ตัว จากวัดแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ที่โจทก์อ้างว่าرياتของจำเลยที่ 2 ไปทำบุญที่วัดดังกล่าวมาตรวจพิสูจน์ ผลการตรวจพบคราบโลหิตมนุษย์ติดอยู่ที่เสื้อเพียง 1 ตัว กับพบคราบโลหิตที่ติดอยู่ที่เสื้ออีก 1 ตัว โดยไม่มีข้อเท็จจริงว่ามีความเกี่ยวข้องในคดีนี้อย่างไร คำชี้ขาดของจำเลยที่ 1 ในชั้นสอบสวนไม่ได้ยืนยันว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 ร่วมอยู่ในกลุ่มคนร้ายที่เข้าไปในห้องพักที่เกิดเหตุ ข้อเท็จจริงที่เป็นผลร้ายแก่จำเลยที่ 3 และที่ 4 มีเพียงว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 ติดตามจำเลยที่ 2 มาพักที่โรงแรมที่เกิดเหตุในห้องพักที่อยู่ติดกับห้องพักของจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 อยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุในช่วงเวลาที่จำเลยที่ 2 กับพวกร่วมกันกระทำความผิดเช่นเดียวกับจำเลยที่ 4 ที่เชื่อว่าอยู่ในโรงแรมที่เกิดเหตุในขณะที่เกิดเหตุด้วย แม้ว่าพฤติการณ์ดังกล่าวจะเป็นข้อพิรุธให้สงสัยและไม่น่าเชื่อว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 จะไม่รู้เห็นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของจำเลยที่ 2 กับพวกก็ตาม แต่โจทก์นำเสนอพิสูจน์ไม่ได้ว่าขณะที่จำเลยที่ 2 กับพวกร่วมกันกระทำความผิด ตลอดจนหลังจากกระทำความผิดแล้วที่มีการยิงปืนในห้องพักที่เกิดเหตุ และการเคลื่อนย้ายพลศพผู้ตายในเวลาต่อมาเพื่อปกปิดอำพรางคดีนั้น จำเลยที่ 3 และที่ 4 อยู่ในห้องพักที่เกิดเหตุและร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 2 หรือไม่อย่างไร พฤติการณ์แห่งคดีและข้อเท็จจริงที่โจทก์นำเสนอยังมีความสงสัยตามสมควรว่า จำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 2 หรือไม่ เห็นสมควรยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยที่ 3 และที่ 4 ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 227 วรรคสอง ส่วนข้อหาความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ โจทก์นำเสนอไม่ได้ว่าจำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นคนร้ายร่วมกันลักทรัพย์ของผู้ตายไปและ

ทรัพย์สินของผู้ตายที่หายไปก็ยึดไม่ได้จากความครอบครองของจำเลยที่ 3 และที่ 4 จึงฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ 3 และที่ 4 ร่วมกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ตามฟ้อง

พิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 8 ทวิ วรรคหนึ่ง, 72 วรรคหนึ่ง, 72 ทวิ วรรคสอง ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 352 วรรคแรก, 371 จำเลยที่ 2 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (4) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 ทวิ วรรคสอง พระราชบัญญัติอาวรูปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูปืน พ.ศ.2490 มาตรา 7, 72 วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 การกระทำของจำเลยที่ 1 และที่ 2 เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 จำเลยที่ 1 ให้ลงโทษฐานมีอาวรูปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำคุก 2 ปี ฐานพาอาวรูปืนไปในเมืองและทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและไม่มีเหตุสมควร เป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวรูปืน มาตรา 8 ทวิ วรรคหนึ่ง, 72 ทวิ วรรคสอง ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 จำคุก 1 ปี และฐานชักยอก จำคุก 3 ปี คำรับสารภาพและทางนำสืบของจำเลยที่ 1 เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา กรณีมีเหตุบรรเทาโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 สมควรลดโทษให้ในความผิดฐานมีอาวรูปืนและเครื่องกระสุนปืน ๑ กึ่งหนึ่ง คงจำคุก 1 ปี และลดโทษให้ในความผิดฐานพาอาวรูปืน ๑ และฐานชักยอกกระทงหนึ่งในสาม คงจำคุกฐานพาอาวรูปืน ๑ มีกำหนด 8 เดือน และฐานชักยอกคงจำคุก 2 ปี รวมโทษจำเลยที่ 1 ทุกกระทงเป็นจำคุก 3 ปี 8 เดือน จำเลยที่ 2 ลงโทษฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนให้ประหารชีวิต ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 ทวิ วรรคสอง จำคุก 1 ปี และฐานใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต จำคุก 1 ปี แต่เมื่อลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ 2 แล้ว จึงไม่นำโทษกระทงอื่นมารวมอีก คงลงโทษประหารชีวิตจำเลยที่ 2 สถานเดียว เมื่อลงโทษประหารชีวิตย่อมไม่อาจนับโทษจำเลยที่ 2 ค่อได้ รับอาวรูปืนและลูกกระสุนปืนของกลาง ข้อหาและคำขออื่น ให้ยก ยกฟ้องจำเลยที่ 3 และที่ 4 แต่ให้ชังจำเลยที่ 3 และที่ 4 ไว้ระหว่างอุทธรณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษา คดีตัวอย่างที่เกิดขึ้นทั้ง 3 คดี ได้มีการนำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาใช้เป็นพยานในการหาตัวผู้กระทำความผิดในชั้นศาล และศาลก็ได้มีการรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานดังกล่าว และนำพยานหลักฐานทางชีวภาพนั้น มาประกอบในการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยสามารถสรุป ได้ดังนี้

คดีศึกษา กรณีที่ 1 คดีฆาตกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอรุณศรี (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6083/2546) จากคดีดังกล่าว ศาลได้ตัดสิน และ มีการใช้พยานหลักฐานทางชีวภาพ

คดีนี้แม้ว่าจะไม่มีประจักษ์พยานเห็นเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุ แต่มีพยานแวดล้อม ประกอบกับพยานวัตถุ รวมทั้งรายงานผลการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงกันเป็นลูกโซ่แห่งพยาน (Chain of Evidence) ทำให้รับฟังได้ว่าผู้ต้องหาคนนี้ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาจริง ซึ่งพยานหลักฐานจากการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ดังกล่าวนี้เป็นส่วนสำคัญที่ศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ซึ่งคดีนี้ได้ใช้ประโยชน์ทางวิทยาศาสตร์หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. การใช้เครื่องจับเท็จเมื่อนายเสริม สากราชภูร์มาสอบสวนในฐานะผู้ต้องสงสัย ซึ่งนายเสริมได้ให้การปฏิเสธทุกกรณี จึงได้มีการนำเข้าเครื่องจับเท็จโดยความยินยอมของนายเสริมเอง โดยผลองกราฟที่ปรากฏขณะตอบคำถามแสดงว่านายเสริมให้การเท็จ และนำเสนอสงสัยว่า นางสาวเจนจิราได้เสียชีวิตแล้ว

2. คราบเลือดที่พบในช่องเก็บของกระโปรงท้ายรถของผู้ตายซึ่งนายเสริมให้การว่าได้เอาชิ้นส่วนของผู้ตายที่เหลือบรรจุใส่ถุงพลาสติกใส่ไว้ในช่องเก็บของกระโปรงด้านหลังเพื่อนำไปทิ้ง สามารถนำมาตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เพื่อยืนยันว่าเป็นเลือดของผู้ตายโดยในการตรวจเปรียบเทียบนั้นแม้ว่าจะไม่มีตัวอย่างเลือดของนางสาวเจนจิรามาตรวจเปรียบเทียบกับคราบเลือดดังกล่าวก็ตาม แต่การตรวจพิสูจน์สามารถนำมาเปรียบเทียบจากเลือดของพ่อแม่ผู้ตายได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสาวเจนจิราเป็นบุตรเพียงคนเดียว และผลการตรวจพิสูจน์จากแพทย์นิติเวช

โรงพยาบาลรามารับคดียืนยันได้ว่าเป็นเลือดของผู้ตาย นอกจากนี้คราบเลือดที่พบภายในห้องน้ำของห้องพักที่ พ.เอส.เฮ้าส์ แพทย์นิติเวชก็ยืนยันว่าเป็นเลือดของผู้ตายซึ่งสอดคล้องกับคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่รับว่าได้ฆ่าและศพในห้องน้ำ

3. อารูรป็นพกต้นยี่ห้อโคลท์ ขนาด .38 ที่ยึดมาได้จากบ้านพักของนายเสริมที่จังหวัดชลบุรี ตามคำรับสารภาพของผู้ต้องหาว่าได้นำปืนไปซุกซ่อนในที่ดังกล่าว กองพิสูจน์หลักฐานยืนยันว่าปืนนั้นมีอนุภาพพอที่จะทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ และหัวกระสุนปืน 1 ปดกและปดกกระสุนปืนซึ่งยึดได้จากท่อระบายน้ำริมถนนหน้าบ้านของผู้ต้องหาที่ผู้ต้องหาบอกว่าเอาไปทิ้งไว้ ผลการตรวจเปรียบเทียบก็ปรากฏว่าปดกกระสุนและหัวกระสุนปืนดังกล่าวได้ถูกยิงออกจากอารูรป็นของกลาง และมีขนาดเท่ากับขนาดแผลที่ผิวกะโหลกของนางสาวเจนจิรา

4. ชิ้นเนื้อที่พบในบ่อเกรอะของพี เอส.เฮ้าส์ นั้น แพทย์นิติเวชยืนยันว่าชิ้นเนื้อที่ตรวจพบเป็นของนางสาวเจนจิรา ซึ่งก็สอดคล้องกับคำรับสารภาพของนายเสริมที่ว่าหลังจากที่ได้ฆ่าและศพของผู้ตายแล้วก็ได้ทิ้งชิ้นส่วนของศพลงใน โถส้วมแล้วกดชักโครกเพื่อชำระล้างระบายลงสู่บ่อเกรอะส้วมดังกล่าว

5. เส้นผมที่ติดกับเศษหนังสือพิมพ์จากบ่อเกรอะของพี.เอส.เฮ้าส์ กองพิสูจน์หลักฐานยืนยันว่าเป็นของผู้ตาย ซึ่งสอดคล้องกับคำรับสารภาพของนายเสริมที่ว่าหลังจากที่ได้ฆ่าและศพของผู้ตายแล้วก็ได้ตัดผมบางส่วนแล้วถลกหนังศีรษะทิ้งลงในโถส้วม

6. กะโหลกศีรษะที่พบที่แม่น้ำบางปะกงที่ได้นำส่งตรวจพิสูจน์ที่สถาบันนิติเวชวิทยานั้น ผลการตรวจปรากฏว่าเป็นศีรษะของนางสาวเจนจิรา ซึ่งสอดคล้องกับคำรับสารภาพของผู้ต้องหาที่รับว่าได้ตัดศีรษะแล้วนำไปใส่ถุงพลาสติกสีดำไปทิ้งที่สะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง โดยมีรอยกระสุนปืนที่ผู้ต้องหายอมรับว่าใช้อารูรป็นยิงนางสาวเจนจิราตายแล้วจึงฆ่าและศพ และในการตรวจพิสูจน์บุคคลได้ทำการตรวจโดยใช้ภาพเชิงซ้อนเปรียบเทียบกับภาพถ่ายของผู้ตาย

คดีนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างไร เนื่องจากในคดีนี้พยานหลักฐานที่สำคัญอันนำไปสู่การลงโทษจำเลยล้วนแล้วแต่เป็นพยานหลักฐานที่เกิดจากการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้น หากไม่ได้พยานหลักฐานเหล่านี้แล้วก็จะอาจจะไม่สามารถหาศพของนางสาวเจนจิราพบ และอาจจะไม่สามารถพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ ศาลจึงรับฟังพยานหลักฐานและได้ตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด

คดีศึกษา กรณีที่ 2 คดีมาตรการแพทย์หญิงผัสนพร บุญเกษมสันติ (คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ 7391/2546)

จำเลยในคดีนี้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการแพทย์ แต่ได้ใช้ความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมากระทำการมาตรการอำพรางกรรยาของตนเองอย่างแนบเนียนและแยบยล โดยปรากฏว่าคดีนี้ไม่มีประจักษ์พยานที่รู้เห็นการฆ่าประกอบกับจำเลยไม่เคยรับสารภาพว่าเป็นผู้สังหารกรรยาของตนเอง หากแต่คดีนี้มีพยานหลักฐานแวดล้อมอย่างแน่นหนา เช่น เจ้าหน้าที่ศูนย์การค้า, พนักงานของร้านโออิชิ, ข้อมูลทางโทรศัพท์มือถือทำให้รับฟังได้ว่าผู้ต้องหาคนนี้ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาจริง ซึ่งพยานหลักฐานจากการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ดังกล่าวนี้เป็นส่วนสำคัญที่ศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ซึ่งคดีนี้ได้ใช้ประโยชน์ในทางชีวภาพ หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. ชิ้นเนื้อที่พบเมื่อทำการตรวจ ดี เอ็น เอ พบว่าเป็นของ แพทย์หญิงผัสนพร ที่สำคัญผลการตรวจลายพิมพ์ดี เอ็น เอ จากชิ้นเนื้อที่พบ เป็นต้น ทำให้สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ ได้ และศาลสามารถตัดสินลงโทษจำเลยโดยอาศัยพยานหลักฐานแวดล้อมต่างๆ ที่รวบรวมมาได้นั่นเอง โดยคดีนี้ไม่สามารถระบุได้ว่าจำเลยใช้อาวุธอะไรในการฆ่าแพทย์หญิงผัสนพร มีเพียงหลักฐานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตรวจวิเคราะห์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ว่าชิ้นเนื้อเป็นของแพทย์หญิงผัสนพร และปริมาณที่ตรวจพบแสดงว่าเจ้าของชิ้นเนื้อเหล่านั้นไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ อันเป็นการยืนยันว่าแพทย์หญิงผัสนพร ได้เสียชีวิตแล้ว

2. การตรวจพิสูจน์หยดเลือดที่พบในท่อน้ำบริเวณห้องน้ำที่ห้องพักอาคารวิทยวิเวศน์ ได้ทำการตรวจ ดีเอ็นเอ แล้วพบว่าเป็นของแพทย์หญิงผัสนพรจริง

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ประกอบกับพยานบุคคลต่างๆ ที่ให้การสอดคล้องต้องกันแล้วมีน้ำหนักพอที่จะทำให้ศาลเชื่อได้ว่าจำเลยเป็นผู้ลงมือฆ่าหั่นศพกรรยาของตนเองจริง จากคดีนี้ จะเห็นได้ว่าแม้จะไม่มีประจักษ์พยานรู้เห็นถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ตามศาลก็สามารถนำผลการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มารับฟังและตัดสินลงโทษจำเลยได้ เนื่องจากผลการตรวจพิสูจน์ที่ได้ประกอบกับพยานแวดล้อมอื่นๆ มีน้ำหนักมั่นคงเพียงพอทำให้ศาลเชื่อได้โดยปราศจากเหตุอันควรสงสัยว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง

คดีศึกษา กรณีที่ 3 คดีฆาตกรรมผู้ว่าปรีณะ สัมพันธะพันธ์(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2917-8/2545)

คดีนี้ได้ใช้กระบวนการนิติวิทยาศาสตร์ ทำให้ศาลรับฟังโดยปราศจากข้อสงสัยได้ว่า ผู้ต้องหาหารายนี้ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาจริง ซึ่งพยานหลักฐานจากการตรวจทางนิติวิทยาศาสตร์ดังกล่าวนี้เป็นส่วนสำคัญที่ศาลใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ ซึ่งคดีนี้ได้ใช้ประโยชน์ในทางวิทยาศาสตร์หลายประการ ดังต่อไปนี้

1. คราบโลหิตที่ประตูดึงเสื้อผ้า และโลหิตที่ไหลออกจากบาดแผลของผู้ตายในท่าที่ผู้ตายอยู่ในตำแหน่งใกล้เคียงกับพื้น มีความเป็นไปได้ที่ขณะผู้ตายถูกฆาตกรรมมีคมเชือดคอ อยู่ในลักษณะคว่ำหน้ากับพื้น โดยเฉพาะบริเวณพับในสอกซ้ายของผู้ตายมีรอยเขียวช้ำเกิดจากการถูกทำร้าย สันนิษฐานว่า บาดแผลบริเวณลำคอของผู้ตายถูกทำร้ายในขณะที่ผู้ตายนอนคว่ำหน้าแล้วถูกดึงให้หงายหน้าขึ้นมา จึงปวดแทงที่ลำคอ ทำให้ศาลเชื่อได้ว่าการตายของผู้ว่าปรีณะ เป็นการฆาตกรรม

2. ได้พบหลักฐานเป็นคราบเลือดที่ท่อน้ำในห้องพักของผู้พันตั้ง ซึ่งเป็นการพบหลังจากเกิดเหตุ 3 วัน และนำไปตรวจ ดีเอ็นเอ ปรากฏว่าคราบเลือดนั้น ตรงกับเลือดของผู้ตาย ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ต่อมาพบคราบโลหิตติดอยู่ และมีสารพันธุกรรม (DNA) ตรงกับ (DNA) ของผู้ตาย แสดงว่าเป็นคราบโลหิตของผู้ตาย โดยผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม (DNA) ดังกล่าวเป็นวิทยาการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ในการตรวจพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคล

ในปัจจุบันพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญอย่างมากในการค้นหาความจริง เพราะผู้กระทำความผิดมีความรู้ความสามารถมากขึ้น และมีการวางแผนมาอย่างดียากแก่การสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีธรรมดา หากไม่มีการนำหลักเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยแล้วก็จะอาจจะไม่สามารถจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ หรืออาจทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องถูกลงโทษในสิ่งที่เขาได้กระทำก็เป็นได้ โดยศาลเองก็เริ่มให้ความสำคัญกับการนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มาประกอบการวินิจฉัยมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่ได้ยกมาให้เห็นข้างต้นแล้ว

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาเรื่องหลักเกณฑ์การรับฟังและชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพ เพื่อศึกษาถึงหลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการนำพินิจหลักฐานทางชีวภาพมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนและนำมาใช้เป็นพยานในศาลของไทยนั้น จากการศึกษาเอกสาร และทำการเปรียบเทียบการรับฟังและการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพทั้งของไทยและต่างประเทศได้สามารถสรุป ได้ดังนี้

ประเทศ	การรับฟังพยานหลักฐานทางชีวภาพ
ประเทศสหรัฐอเมริกา	- พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ต้องเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย - พยานหลักฐานนั้นต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดี
ประเทศอังกฤษ	- พยานหลักฐานนั้นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดี - พยานหลักฐานนั้นเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี
ประเทศฝรั่งเศส	- ศาลจะรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งประเทศฝรั่งเศสให้ความสำคัญกับการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง ให้อำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ในการแสวงหาพยาน และกำหนดบทลงโทษ บุคคลต้องสงสัยที่ปฏิเสธ ไม่ให้เจ้าหน้าที่ทำการพิสูจน์ - มีฐานข้อมูลลายพิมพ์ ดี เอ็น เอ และพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด ถูกเก็บไว้ในฐานข้อมูลแห่งชาติ
ประเทศเยอรมัน	- ได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานจากร่างกายผู้ต้องหา - การชั้นสูตรพลิกศพ จะมีน้อยกว่าประเทศอื่น จะชั้นสูตรพลิกศพไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความยินยอมจากครอบครัว - ความมีชื่อเสียงของผู้เชี่ยวชาญที่มีการฝึกอบรม และระบบประกันคุณภาพ
ประเทศไทย	- การนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะต้องเป็นไปเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของจำเลย - พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น จะต้องไม่ได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ขู่เข็ญหลอกลวง หรือได้มาโดยมิชอบ

2. จากการศึกษา คดีที่มีคำพิพากษาที่มีการพิจารณา รับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานนำมาซึ่งการตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด โดยมีการสืบสวน สอบสวนและมีการนำพยานหลักฐานทางชีวภาพมาใช้เป็นพยานในชั้นศาลนั้น อภิปรายผลได้ดังนี้

คดีตัวอย่าง	พยานหลักฐานทางชีวภาพที่ใช้ในชั้นพิจารณาของศาล
คดีฆาตกรรมนางสาวเจนจิรา พลอยอุ่มศรี	-คราบเลือดที่พบในช่องเก็บของกระโปรงท้ายรถของผู้ตายสามารถนำมาตรวจลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เพื่อยืนยันว่าเป็นเลือดของผู้ตายโดยในการตรวจเปรียบเทียบจากเลือดของพ่อแม่ผู้ตายได้ -ชิ้นเนื้อที่พบในบ่อเกรอะยืนยันว่าชิ้นเนื้อที่ตรวจพบเป็นของผู้ตาย -เส้นผมที่ติดกับเศษหนังสือยืนยันว่าเป็นของผู้ตาย
คดีฆาตกรรมแพทย์หญิงผัสพร บุญเกษมสันติ	-ชิ้นเนื้อที่พบในบ่อน้ำเสียเมื่อทำการตรวจ ดี เอ็น เอ พบว่าเป็นของผู้ตาย -การตรวจพิสูจน์หอยเคเลือดที่พบในท่อน้ำบริเวณห้องน้ำที่ห้องพัก ได้ทำการตรวจ ดีเอ็นเอ แล้วพบว่าเป็นของผู้ตาย
คดีฆาตกรรมผู้ว่า ปรีละ สิพัฒนะพันธ์	-คราบเลือดที่ท่อน้ำในห้องพักของผู้พินิจ ซึ่งเป็นการพบ หลังจากเกิดเหตุ 3 วัน และนำไปตรวจ ดีเอ็นเอ ปรากฏว่าคราบเลือดคนนั้น ตรงกับ เลือดของผู้ตาย

ข้อเสนอแนะในการค้นคว้าอิสระ

จากการศึกษาพบว่าพยานหลักฐานทางชีวภาพ ถือเป็นพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาอย่างมาก เนื่องจากลักษณะของพยานหลักฐานนั้นเป็นพยานหลักฐานที่ต้องผ่านกระบวนการตรวจพิสูจน์โดยหลักวิชาการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือ โดยอาจเป็นพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ถึงความคิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาได้โดยตรง หรืออาจเป็นพยานแวดล้อมกรณี ซึ่งทำให้สามารถเชื่อมโยงข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และทำให้การดำเนินคดีอาญาเสร็จไปได้โดยเร็ว ส่งผลให้เกิดความยุติธรรมทั้งต่อผู้ถูกกล่าวหาและผู้เสียหายในคดี จากการศึกษาเรื่องหลักเกณฑ์การรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางชีวภาพนั้น ผู้ค้นคว้า มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

1. ควรมีการวางหลักเกณฑ์ให้พยานผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการพิเศษในคดีอาญา อาจถูกคัดค้านได้ ทำนองเดียวกับการคัดค้านผู้พิพากษา การคัดค้านนี้อาจเป็นเรื่องผู้ชำนาญการพิเศษมิใช่ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ตรวจสอบ เช่น การพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ การคัดค้านในเรื่องความเป็นกลางหรือมีความเกี่ยวข้องกับคู่ความในทางหนึ่งทางใดกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจพิสูจน์เป็นบุคคลจากส่วนกลาง เช่น การตรวจพิสูจน์โดยผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแต่งตั้งหรือผู้เชี่ยวชาญจากกองพิสูจน์หลักฐาน

2. ควรมีวิธีการหรือหลักเกณฑ์ก่อนการรับฟังพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เช่นเดียวกับต่างประเทศในประเด็นที่ว่า การนำเสนอพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ค้นพบใหม่ๆ จะต้องปรากฏทฤษฎีพื้นฐานและเทคนิคการตรวจพิสูจน์เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในหมู่นักวิทยาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวข้อง กระบวนการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานและส่งตรวจเป็นไปด้วยความโปร่งใสและกระบวนการพิสูจน์ทดลองมีความถูกต้องได้มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

3. ควรมีการวางหลักในการตรวจสอบดุลพินิจศาลชั้นต้นในกรณีที่มีการวินิจฉัยเพื่อรับฟังผลการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ และศาลชั้นต้นไม่เชื่อถือผลการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ให้มีการตรวจสอบผลการพิสูจน์ดังกล่าวได้ทั้งในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา

4. ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพยานหลักฐานทางชีวภาพ กับผู้เกี่ยวข้องทั้งกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ ตำรวจ เจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน อัยการ และ ผู้พิพากษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ การรับฟังและชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทางกายภาพ
2. ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ของประเทศในอาเซียน เพื่อรองรับ การรวมตัวของประชาคมอาเซียน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เข็มชัย ชุติวงศ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2542.
- เจริญ ภักดีธนากุล. กฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2548.
- _____. “แนวการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับบทคัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย” วารสารกฎหมายจุฬา 7, 2(2525) : 64-71.
- _____. “บทคัดพยานบอกเล่าในกฎหมายไทย” วารสารกฎหมายจุฬา 6, 3, (2524) : 1-12.
- ชนิดา เลิศสิทธิกุล. “การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญาโดยพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์: วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- ประมุข สุวรรณสร. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2526.
- _____. “พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์” บทบัญญัติ (เล่ม 25 ตอน 1 ม.ค. 2511) : 31-39.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2538.
- พรเพชร วิชิตชลชัย. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รัชดา, 2536.
- ไพจิตร สวัสดิ์สาร. “การพิสูจน์ลายพิมพ์ดี เอ็น เอ ในศาล.” ตุลพาห 3, 51 (กันยายน – ธันวาคม 2547) : 4-39.
- รุ่งระวี โสขมา. “การนำลายพิมพ์ดี เอ็น เอ มาใช้เป็นพยานในคดีอาญา.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วิสาร พันธนะ. “วิธีพิจารณาความอาญาในสหรัฐอเมริกา.” ตุลพาห 5, 2521.
- สุนทร เกิดโสภา. “บรรทัดฐานของศาลฎีกาในเรื่องการชี้ว่านักพยานหลักฐานในคดีอาญา.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- โสภณ รัตนกร. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมสาร, 2537.
- อรรถพล เข้มสุวรรณวงศ์และคณะ. นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสอบสวน: การสืบสวน สอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ดาวฤกษ์ จำกัด, 2545.
- แอล คูปลาตร์ และวิจิตร อุติตานนท์. “กฎหมายลักษณะพยานและจิตตวิทยา.” คำสอนปริญญาดริมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2477. (อัดสำเนา)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายกั้ววาน พูลศิริกาญจน์
ที่อยู่	8/63 ซอยหมู่บ้านชวนชื่น ถนนมาเจริญ แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
ที่ทำงาน	ห้างหุ้นส่วน ชุมพรสามพี่น้องขนส่ง จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2547	สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2548	สำเร็จการฝึกอบรมวิชาว่าความ สภานายความ
พ.ศ.2551	ศึกษาต่อระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ.2548- ปัจจุบัน	ทนายความ และธุรกิจส่วนตัว

โอสถ โกสิน. คำอธิบายและเปรียบเทียบกฎหมายกับต่างประเทศในเรื่องกฎหมายลักษณะ
พยานหลักฐาน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยเกษม จำกัด : 2514.

ภาษาต่างประเทศ

Andrew, J.A. Criminal Evidence. 2nd ed. London : Sweet & Maxwell, 1992.

Black' Law Dictionary. 6th ed . Minnessota : West Publishing, 1990.

Freckelton. Lan. "DNA Profiling : Forensic Science under the microscope" Criminal Law
Journal Volume14, 1990.